

Provincie Utrecht

Jaarrekening 2012

Utrecht, 23 april 2013

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer.....	4
1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten	5
2. Algemeen financieel verslag.....	13
3. Programma's	21
1. Ruimtelijke ontwikkeling	22
2. Landelijk gebied	27
3. Wonen en stedelijke vernieuwing	33
4. Duurzaamheid en milieu.....	39
5. Water.....	47
6. Economische zaken en recreatie	52
7. Mobiliteit	57
8. Samenleving, cultuur en sport.....	65
9. Jeugd, onderwijs en zorg	71
10. Bestuur en middelen	77
4. Projecten	87
5. Paragrafen.....	115
1. Weerstandsvermogen	116
2. Onderhoud kapitaalgoederen.....	124
3. Treasury	132
4. Bedrijfsvoering	134
5. Verbonden partijen	136
6. Grondbeleid.....	143
7. Provinciale belastingen en heffingen.....	150
6. Financiële jaarrekening.....	151
• Grondslagen van de financiële verslaggeving.....	153
• Balans per 31 december 2012	157
• Toelichting op de balans	161
• Programmarekening 2012.....	173
• Verplichte bijlagen	175
1. Staat van vaste activa	176
2. Staat van incidentele baten en lasten	177
3. Single information Single audit.....	182
• Controleverklaring	185
7. Overige bijlagen.....	189
1. Samenvatting Jaarrapportage 2012 PUEV 2011-2014	191
2. Overzicht verleende subsidies	197
3. Toelichting begrotingswijzigingen.....	205
4. Staat onroerende zaken zonder boekwaarde.....	209
5. Specificatie reserves en voorzieningen	213
6. Huisvesting in relatie tot afwikkeling asbest oude provinciehuis	265
Afkortingenlijst	267
Colofon	270

Leeswijzer

In de jaarstukken leggen gedeputeerde staten verantwoording af over het gerealiseerde beleid en de financiën van de provincie Utrecht. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans en de programmarekening met een toelichting op beide stukken. In de jaarstukken 2012 wordt verantwoording afgelegd over hetgeen in de Begroting 2012 is begroot. De jaarstukken zijn samengesteld op basis van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten'. De opbouw van de jaarstukken, die door provinciale staten worden vastgesteld, is als volgt:

1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2012

In dit hoofdstuk wordt een beleidsmatige samenvatting op hoofdlijnen gegeven, waarna wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2012.

2. Algemeen financieel verslag

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste financiële resultaten over 2012.

3. Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma inhoudelijk ingegaan op de doelstellingen, de prestaties en de financiële gevolgen van het gevoerde beleid.

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de 3 W-vragen:

■ **Wat wilden we bereiken?**

Onder dit kopje worden de beleidsmatige doelstellingen van het programma genoemd.

■ **Wat hebben wij daarvoor gedaan?**

Onder dit kopje wordt een toelichting gegeven per prestatie. Tevens bevat dit onderdeel één of meer (prestatie) indicatoren. Deze indicatoren zijn overeenkomstig de indicatoren in de Begroting 2012, tenzij anders wordt vermeld.

■ **Wat heeft het gekost?**

Onder dit kopje wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie op programmaniveau.

4. Projecten

Na programmaverantwoording wordt in het hoofdstuk Projecten ingegaan op de strategische projecten van de provincie Utrecht. Evenals vorig jaar is een integrale projecttoelichting opgenomen, waarin een toelichting wordt gegeven op de voortgang en een totaalbeeld wordt geschetst.

5. Paragrafen

De paragrafen bevatten de verantwoording over hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting 2012 is opgenomen.

6. Jaarrekening

De jaarrekening bevat de balans en programmarekening met toelichting en een aantal bijlagen. De programma-rekening biedt een samenvattend overzicht van de begroting (na wijziging) en de werkelijke baten en lasten.

De bedragen in de jaarrekening zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 45.000 staat dus als € 45 in een tabel. Dit kan leiden tot afrondingsverschillen van maximaal € 1.000 in totaalstellingen.

1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2012

1. Bestuurlijke samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2012

Wat hebben Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Utrecht in 2012 bereikt en in gang gezet? Bestuurlijk en beleidsmatig? Dat leest u in deze bestuurlijke samenvatting. Eerst komen de relevante landelijke en regionale beleidsontwikkelingen aan de orde. Daarna volgen de resultaten per programma.

1.1 2012: jaar van het voortbouwen

De jaarrekening 2012 is alweer de tweede jaarrekening van het huidige college van GS. 2012 was voor de provincie Utrecht een jaar van voortbouwen. Voortbouwen op de solide financiële basis die we onder ons beleid hebben gelegd. Maar ook voortbouwen aan de nieuwe organisatie en 'anders werken' in ons mooie, nieuwe provinciehuis. De crisis heeft in 2012 zijn gevolgen gehad en zal ons ook dit jaar nog blijven raken. We houden onze ambities scherp in de gaten, om meer met minder te kunnen blijven doen. In 2012 zijn we verder gegaan met de uitvoering van het coalitieakkoord 2011-2015. Daarbij hebben we ons op de vijf kerntaken van de provincie Utrecht gefocust:

- economische ontwikkeling;
- ruimtelijke ontwikkeling;
- natuur en landschap;
- bereikbaarheid;
- cultuurhistorisch erfgoed.

Aan het eind van 2012, bij het aantreden van het kabinet-Rutte-Asscher, werden wij verrast door de verregaande voornemens voor bestuurlijke hervormingen in Nederland. Eén daarvan is het plan om de drie provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht samen te voegen. Op 14 december ontvingen wij de brief van minister Plasterk met de aankondiging van een Wet arhi-procedure voor die samenvoeging. Zo markeert die brief niet alleen het einde van 2012, maar ook het begin van 2013.

1.2 Bestuurlijke ontwikkelingen in 2012

Met de val van het kabinet-Rutte-Verhagen zijn ook alle plannen van de ministers Donner en Spies, het ingezette beleid rond het Randstaddossier en het opheffen van de Wgr-plusregio's van tafel. Het kabinet-Rutte-Asscher is met het Regeerakkoord *Bruggen slaan* (eind oktober 2012) een nieuwe weg van bestuurlijke hervormingen ingeslagen.

De rode lijn in het Regeerakkoord is inzetten op grotere bestuurskracht en sterkere slagvaardigheid van de overheid. Hiervoor moeten de taken en verantwoordelijkheden tussen en binnen de bestuurslagen duidelijk afgebakend zijn. Het kabinet wil dit bereiken via decentralisaties en financieringsarrangementen die gericht zijn op robuuste overheden. Deze robuuste overheden wil het kabinet vormgeven met opschaling tot 100.000+ gemeenten, tien tot twaalf waterschappen en de opschaling van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht naar één landsdeel. Dat alles moet binnen deze kabinetsperiode rond zijn. Op termijn, in 2025, zullen de andere provincies worden opgeschaald naar vier aanvullende landsdelen. Hierin worden dan ook de waterschappen geïntegreerd.

Het kabinet kondigt in het Regeerakkoord ook aan dat het wetsvoorstel voor het opheffen van Wgr-plusregio's in de Tweede Kamer gaat indienen. Daarnaast kiest het kabinet voor 'een materieel gesloten huishouding'¹ en wil het de provinciale taken beperken tot ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, natuur en regionaal economisch beleid. Het kabinet wil bovendien de benoeming van de commissaris van de Koningin en de burgemeester uit de Grondwet halen en het aantal politieke ambtsdragers verminderen.

Minister Plasterk wil dat Flevoland, Noord-Holland en Utrecht voor de Statenverkiezingen van 2015 samengevoegd zijn. De minister heeft in de Wet arhi-procedure 3 maanden (januari tot en met maart 2013) uitgetrokken voor de consultatiefase. Wij hebben met PS op 4 februari 2013 een gezamenlijk standpunt voorbereid (PS2013BEM01) voor de gesprekken met de minister met GS en PS op 5 februari 2013.

Het verdere verloop van de arhi-procedure zal weergegeven worden in de Voorjaarsnota 2013.

1.3 Samenwerking tussen provincies

Eind 2012 is de Economische Actieagenda Noordvleugel tot stand gekomen. De agenda is een initiatief van de bestuurders van Noord-Holland, Utrecht en Flevoland, de stadsregio Amsterdam en het bestuur Regio Utrecht en de steden Amsterdam, Utrecht en Almere. Bij de totstandkoming zijn ook partijen uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en medeoverheden betrokken. De agenda heeft als doel de economische structuur en de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel te behouden en te versterken. Daarbij ligt de nadruk op:

- kennisontwikkeling en innovatie stimuleren, onder meer als antwoord op grote maatschappelijke uitdagingen (Noordvleugel als 'smart regio');
- de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren;
- bedrijven, talent en investeringen aantrekken.

De Economische actieagenda Noordvleugel heeft ook als doel de positie van de Noordvleugel te versterken in gesprek met het Rijk en Europa. De agenda vormt de basis voor het halfjaarlijks overleg tussen de Noordvleugel en de minister van Economische Zaken. Parallel wordt er gewerkt aan een Gebiedsagenda Noordvleugel.

---

¹ Zie brief van Plasterk van 14 december 2012

Daarin draait het om de ruimtelijke en infrastructurele aspecten, als basis voor de Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT)-programmering. De Gebiedsagenda is waarschijnlijk in het voorjaar van 2013 af.

1.4 Bedrijfsvoering

In 2012 is de verbouwing van het nieuwe provinciehuis afgerond, heeft de verhuizing naar het nieuwe provinciehuis in één weekend plaatsgevonden en is het nieuwe gebouw op 16 april ambtelijk in gebruik genomen. De officiële feestelijke opening door Koningin Beatrix heeft plaatsgevonden op 20 juni 2012. De verbouwing en verhuizing waren onderdeel van het project Eureka. Dit project is gericht op de verbouwing, inrichting en ingebruikname van het nieuwe provinciehuis.

Op ICT -gebied stond 2012 grotendeels in het teken van de verhuizing en het implementeren van de nieuwe digitale werkplek voor het 'anders werken' (Het Nieuwe Werken).

Per 1 januari 2012 is het nieuwe concernmanagementteam (CMT) van start gegaan. Hiermee is tevens de eerste stap gezet in de organisatie brede Veranderopgave, waaronder het verkleinen van de ambtelijke organisatie en het reduceren van het aantal afdelingen. Onder leiding van het CMT is de herinrichting van de organisatie voortvarend verder opgepakt.

Zie verder de paragraaf bedrijfsvoering, verderop in deze jaarrekening.

Voorafgaand aan de levering van het oude provinciehuis aan de Waal c.s. heeft de provincie een asbestsanering uitgevoerd. Na levering zijn echter nog asbestbesmettingen aangetroffen.

Op 18 maart 2013 hebben Provinciale Staten (PS) ingestemd met een vaststellingsovereenkomst die wij met De Waal c.s. zijn overeengekomen. Daarin zijn wij finale kwijting overeengekomen over alles wat De Waal c.s. en wij van elkaar konden eisen rond het opleveren en saneren van het oude provinciehuis en alles wat onderdeel is geworden van het juridische geschil.

De (financiële) gevolgen van deze vaststellingsovereenkomst zijn op verschillende plaatsen in deze jaarrekening terug te vinden: hoofdstuk 2, §2.3 'Financiële aandachtspunten', verschillenanalyse programma 10 en overige bijlage 6 'Huisvesting in relatie tot afwikkeling asbest oude provinciehuis'.

Ook is in 2012 onderzoek gedaan naar samenwerking in Noordvleugelverband op het gebied van bedrijfsvoering. De focus in dat onderzoek lag op alle bedrijfsvoeringfuncties, bijvoorbeeld inkoop, HRM, financiën en de ondersteunende ICT-systemen. We wilden onderzoeken of samenwerking op deze gebieden zou leiden tot efficiëntere en effectievere bedrijfsvoeringfuncties. De resultaten zijn in juni 2012 in de bestuurlijke stuurgroep besproken en gingen onder andere over de vorming van een *shared service center*.

Op basis van het onderzoek hebben de partijen in de Noordvleugel uitgesproken dat het einddoel een vergaande samenwerking over de volle breedte van de bedrijfsvoeringsfuncties en -taken is. Die samenwerking heeft als doel samen een kwalitatief sterke, robuuste en efficiënte bedrijfsvoering te ontwikkelen. Daarvoor moeten de partijen wel aan een aantal randvoorwaarden voldoen zoals het in eigen huis de basis op orde hebben of krijgen. Op dit moment wordt het proces rond de samenwerking bedrijfsvoering Noordvleugel beïnvloed door het pas gesloten regeerakkoord. Het kabinetsvoornemen tot een bestuurlijke fusie van de drie provincies plaatst de plannen in een andere context.

1.5 Wet Bibob

De samenwerking tussen de drie provincies (Noord-Holland, Utrecht en Flevoland) op het gebied van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur) is in oktober 2012 gestart. De provincie Noord-Holland voert in het kader van dit samenwerkingsverband screeningswerkzaamheden voor de provincies Utrecht en Flevoland uit. De wet Bibob werd binnen de provincie Utrecht al toegepast bij de aanvraag van omgevingsvergunningen. De toepassing van de wet Bibob binnen de provincie Utrecht is vanaf 1 oktober 2012 uitgebreid naar (i) aanbestedingen (bouw) en (ii) oprichtingsvergunningen, revisievergunningen (milieu) en bij de handhaving van omgevingsvergunningen, waarvoor de Provincie Utrecht bevoegd gezag is op grond van de Wabo.

1.6 Strategische Agenda

In 2012 hebben Gedeputeerde Staten (GS) de Strategische Agenda vastgesteld. In deze agenda hebben we onze inspanningen en prioriteiten geclusterd rond vier ontwikkelopgaven (Utrecht topregio, Krachtige steden en dorpen, Vitaal landelijk gebied en Utrecht bereikbaar) en twee transitieopgaven (bestuurlijke organisatie en integrale beleidsontwikkeling).

Met deze vier ontwikkelopgaven wil het college de positie van Utrecht als economische sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving behouden en versterken. De Strategische Agenda legt verbindingen tussen de korte en lange termijn, tussen verschillende opgaven en beleidsvelden en met onze partners. Zo slaan we een brug met de termijnstrategie Utrecht 2040, het coalitieakkoord 2011-2015 en de eerder vastgestelde visies, zoals het kaderdocument Agenda Vitaal Platteland (AVP), het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht (SMPU) en de economische visie. Om de Strategische Agenda inhoudelijk vorm te geven en beleid integraal in de werkwijzen te verankeren, zijn in de herfst van 2012 zeven zogenoemde Inhoudelijke Verbinders aan de slag gegaan.

1.7 Interbestuurlijk Toezicht

2012 stond in het teken van de vernieuwing van het stelsel van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) naar meer integraal en generiek toezicht. De nieuwe Wet revitalisering generiek toezicht (WRGT) is sinds 1 oktober 2012 van kracht.

IBT gaat uit van vertrouwen en is daarom toezicht op afstand, sober en proportioneel. Het gebruikt vooral toezichtsinformatie die de 'toezichtgenieters' aan de provincie aanleveren. Tegelijkertijd is dit generieke toezicht slagvaardig en transparant.

In 2012 zijn we begonnen IBT te implementeren voor de terreinen financieel toezicht, archieftoezicht, milieu, ruimtelijke ordening, water, huisvesting statushouders en monumenten. We hebben het algemene beleidskader voor het IBT en het aanvullend kader voor het interbestuurlijk archieftoezicht vastgesteld. In 2013 en verder gaan we de verschillende toezichtstaken preciezer invullen. Wij hebben gemeenten en waterschappen in 2012 op hoofdlijnen geïnformeerd over onze vernieuwde toezichtsrol. Voor de verschillende IBT-velden hebben we een begin gemaakt met een risico-inventarisatie en met procesbeschrijvingen voor het IBT-nieuwe stijl.

1.8 Financiële ontwikkelingen

In het Regeerakkoord kondigt het kabinet-Rutte II een aantal financiële maatregelen aan.

Schatkistbankieren

Op 10 september 2012 hebben PS besloten (vrijwillig) over te gaan op schatkistbankieren. In de maanden september en oktober hebben wij gewerkt aan de implementatie hiervan. Op 1 november 2012 zijn wij daadwerkelijk met schatkistbankieren begonnen. Per deze datum hebben wij (nagenoeg) alle liquiditeiten bij de schatkist ondergebracht. De restantportefeuille met beleggingsproducten waarvan de einddatum nog niet is bereikt, houden we aan, voorlopig tot de einddatum. Het ministerie van Financiën kent deze keuze; die staat niet ter discussie. Wij hebben hiervoor gekozen, omdat voortijdige verkoop onnodig verlies met zich zou meebrengen, terwijl we de risico's nu aanvaardbaar vinden.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF)

Een van de manieren waarop de rijksoverheid (en andere Europese overheden) hun financiën willen verbeteren en de financiële crisis te lijf willen gaan, is door de regels aan te scherpen. In dit kader is in Europees verband afgesproken dat er ook afspraken komen met de decentrale overheden om de regels – de normen van het Stabiliteits- en Groeipact – te respecteren.

Nederland wil die regels vastleggen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF). Het wetsvoorstel is in september 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden. In november heeft een zogenoemd 'rondetafelgesprek' plaatsgevonden. Toen konden de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hun mening over het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer voor het voetlicht brengen.

In het Onderhandelingsakkoord van 18 januari 2013 hebben het Rijk en medeoverheden afgesproken dat de tekortnorm voor medeoverheden in de Wet HOF tot en met 2015 wordt vastgesteld op 0,5% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). De Wet HOF regelt vervolgens procedureafspraken voor situaties waarin die norm dreigt te worden overschreden of daadwerkelijk wordt overschreden. Sancties zijn wel onderdeel van de wet, maar worden deze kabinetsperiode niet toegepast. De gevolgen van de Wet HOF voor de provincie Utrecht lijken in eerste instantie beperkt te zijn. Wat deze wet uiteindelijk voor de provincie betekent, zal pas blijken als de verdeling van het door de Europese Monetaire Unie (EMU) toegestane begrotingstekort tussen gemeenten, waterschappen en provincies duidelijk is. Hierover volgen in 2013 nadere afspraken. Het is in elk geval zeker dat er met de Wet HOF een nieuwe norm wordt geïntroduceerd die ons als decentrale overheden in onze beleidsvrijheid zal beperken en waarmee we dus zeker rekening zullen moeten houden.

Btw-compensatiefonds

In het Regeerakkoord staat dat het Btw-compensatiefonds (BCF) voor medeoverheden wordt afgeschaft. In het Onderhandelingsakkoord van januari 2013 staat dat deze maatregel niet doorgaat. De al ingeboekte bezuiniging van € 550 mln. wordt nu gerealiseerd door een korting op het Gemeente- en Provinciefonds. Voor Utrecht betekent dit een structurele tegenvaller van ongeveer € 5 mln. per jaar. Die verwerken we in de Voorjaarsnota 2013.

1.9 Belangrijkste resultaten per programma

In 2012 hebben we per programma de volgende mijlpalen gerealiseerd.

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

In 2012 hebben we de voorbereidingen getroffen om het ruimtelijk beleid dat wordt vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) 2013-2028 uit te voeren. Via een nieuw Ruimtelijk Actieprogramma 2012-2015 diepen we ruimtelijke thema's uit, aan de hand van concrete casussen. En met het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma 2012-2019 streven wij een gebundelde inzet van bestuurskracht, kennis en middelen na.

In het verlengde van de rolverdeling volgens de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wet RO), hebben wij een nieuwe werkwijze ontwikkeld om de PRS te laten doorwerken in gemeentelijke ruimtelijke plannen. Via een gezamenlijke agendering met gemeenten zorgen we nu voor een scherpere focus op de ontwikkelopgaven. Vroegtijdige overeenstemming over allerlei belangrijke onderwerpen draagt bij aan de kwaliteit van gemeentelijke plannen en voorkomt dat er later proceduretijd nodig is voor afstemming tussen allerlei betrokken partijen.

Programma 2 Landelijk gebied

Met de vaststelling van de Agenda Landbouw hebben we de toekomst van de landbouw en wat wij daarvoor gaan doen zo concreet mogelijk in beeld gebracht. Hiermee laten wij zien hoe wij de aantrekkelijkheid en vitaliteit van het landelijk gebied in Utrecht willen behouden en ontwikkelen.

De Startnotitie Natuurbeleid 2.0 is de aftrap van een nieuw en integraal opgezet provinciaal beleid voor natuur. Met dit nieuwe beleid willen we de biodiversiteit en de aantrekkelijkheid en beleefbaarheid van natuur en landschap in de provincie behouden en herstellen.

Verder hebben we een belangrijke basis gelegd voor het realiseren van de Kadernota Agenda Vitaal Platteland. We hebben de nieuwe gebiedsprogramma's vastgesteld voor de periode 2012-2015 voor de drie gebiedscommissies, ingedeeld in twee gebieden: Oost met twee gebiedscommissies (Utrechtse Heuvelrug/SVGV en Kromme Rijn) en West met één gebiedscommissie (De Venen/De Utrechtse Waarden/Utrechtse Vecht en Weiden), inclusief de instellingsbesluiten voor de gebiedscommissie en een nieuwe Uitvoeringsverordening voor de AVP-subsidies.

Verder hebben we de interne organisatie in 2012 aangepast aan de nieuwe structuur: er is nog maar één AVP-team in plaats van drie en de functie van gebiedsmanager (2,8 fte) is geschrapt.

In Rijnauwen Vechten neemt het Fort bij Vechten een bijzondere positie in, met het Nationaal Liniemuseum. Een nieuwe entree en loods en een nieuwe parkeerterrein zijn inmiddels af.

Op 2 juli 2012 hebben PS de 'Versoerde Veenribbenvariant' vastgesteld als basis voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord-Oost (GMN-Oost). Deze versoerde variant is gebaseerd op de eerdere Veenribbenvariant, maar is aanzienlijk goedkoper. Alle partijen kunnen zich in de nieuwe variant vinden. Bovendien geeft de variant een eindbeeld, zodat bewoners van de polder weten waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten.

Programma 3 Wonen en stedelijke vernieuwing

In 2012 is de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015 vastgesteld. Daarnaast is het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) afgerond.

Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015

PS hebben de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015 op 23 april 2012 vastgesteld. De basis van die nota is het nieuwe coalitieakkoord, onze focus op provinciale kerntaken en de veranderende woningmarkt. De kadernota is richtinggevend voor de provinciale aanpak voor de huidige collegeperiode ten aanzien van wonen en binnenstedelijke ontwikkeling en richt zich op drie ambities: 1. gezondere woningmarkt door betere afstemming vraag en aanbod; 2. binnenstedelijke kwaliteit en toekomstbestendigheid; 3. efficiënt ruimtegebruik.

ISV II

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is een subsidieregeling van het Rijk en de provincie om gemeenten te ondersteunen. Bij stedelijke vernieuwing gaat het om:

- de kwaliteit van het stedelijk woon- en leefmilieu verbeteren;
- het economisch draagvlak versterken;
- de sociale samenhang bevorderen;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- de kwaliteit van de openbare ruimte verhogen.

Het budget is ingezet om stedelijke vernieuwingsprogramma's te ondersteunen bij gemeenten met grote opgaven, en is daarnaast ingezet om specifieke projecten te ondersteunen bij overige gemeenten. De 8 gemeenten waar stedelijke vernieuwingsprogramma's liepen hebben verantwoording afgelegd over de programma prestaties. Op twee programmagemeenten na hebben zij de afgesproken prestaties behaald en de middelen besteed. Andere gemeenten die voor een project een investeringsbudget hebben aangevraagd hebben eveneens in 2012 verantwoording afgelegd. Deze gemeenten voeren alle projecten volgens de afspraak uit, of hebben de projecten inmiddels volgens de afspraken afgerond. Hiermee is de totale ISV-2-periode afgesloten. De middelen die over zijn, worden toegevoegd aan het deelbudget wonen voor ISV-3, zoals eerder bestuurlijk is besloten.

Programma 4 Duurzaamheid en milieu

In 2012 hebben we het beleid voor bodem, water en milieu herijkt en vastgesteld in de Kadernota Bodem, Water en Milieu. Ook hebben we in 2012 een nieuwe Provinciale Milieuvordering opgesteld. Die hebben we begin 2013 aan PS aangeboden, zodat zij de verordening kunnen vaststellen. Kernpunten zijn dat we stiltegebieden en gebieden voor waterwinning voor drinkwater adequaat beschermen. Ook hebben we de regels in lijn gebracht met de actuele landelijke regelgeving. Verder hebben we de nieuwe ontgrondingsverordening vastgesteld. Daarbij hebben we voor deregulering gekozen. Externe integratie oftewel meekoppeling van leefbaarheid en duurzaamheid hebben we opgenomen in het actieplan van de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Vernieuwing.

Programma 5 Water

In 2012 is het Deltaprogramma in de provincie op stoom gekomen. In een interactief proces met veel regionale partijen hebben we regioadviezen voorbereid. We spannen ons bijvoorbeeld in voor:

- een hoger beschermingsniveau voor de dijken langs de Neder-Rijn en de Lek;

- een andere status van de C-keringen langs het Amsterdam-Rijnkanaal;
- een gekanaliseerde Hollandsche IJssel (om grootschalige dijkversterkingen daar te voorkomen);
- de Grebbedijk als Deltadijk;
- het beter meewegen van waterveiligheid in ruimtelijke ontwikkelingen.

In 2012 hebben we een nieuwe Provinciale Milieuvordering opgesteld. Die hebben we begin 2013 naar PS gestuurd, zodat de Staten die kunnen vaststellen. In de nieuwe verordening beschermen we stiltegebieden en gebieden voor waterwinning voor drinkwater weer adequaat. Ook hebben we de regels in lijn gebracht met de actuele landelijke regelgeving.

Programma 6 Economische zaken en recreatie

Op 31 oktober 2012 is op ons initiatief de Economic Board Utrecht opgericht. In deze Board werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en regionale overheden samen bij de verdere ontwikkeling van Utrecht als internationaal concurrerend vestigingsmilieu met een sterke nadruk op innovatieve dienstverlening en topsectoren.

Programma 7 Mobiliteit

We hebben in 2012 veel werk verzet voor het programma Beter Benutten. Er verschenen dertig plannen van aanpak die erop gericht zijn de files in de regio Utrecht te verminderen, vaak in goede samenwerking met het bedrijfsleven. Ook met het programma VERDER boekten we vooruitgang. Voor driekwart van de maatregelen hebben we inmiddels een plan van aanpak gemaakt. Ook zijn er nu 23 uitvoeringsvoorstellen af voor de 36 projecten waarvoor we verantwoordelijk zijn. Belangrijke afgeronde UMP-projecten in 2012 waren: N237 1^e fase Abrona/Sterrenberg, N199 rotonde Zelderstepoort en N233 rotonde Cuneralaan/ORV.

Programma 8 Samenleving, cultuur en sport

Speerpunten in 2012 waren het programma Cultuur en Ondernemerschap en het Jaar van de Historische Buitenplaats.

Programma Cultuur en Ondernemerschap: 'Cultuur onderneemt in Utrecht'

We hebben het programma Cultuur en Ondernemerschap opgesteld om samen met al onze partners te zorgen voor een stevige culturele infrastructuur met een veelzijdig aanbod. We zijn in het najaar van 2012 daarom ook gestart met het project Crowdfunding (fondsen werven). Met het programma willen we tegemoetkomen aan de behoeften in het culturele veld en bijdragen aan de volgende doelen:

- culturele instellingen zijn ondernemend; de culturele sector professionaliseert verder en heeft business- en financieringsmodellen en governance op een hoog niveau.
- een duurzame relatie tussen de culturele sector en markt en maatschappij; de private en particuliere sectoren zien de waarde en belang van cultuur in, in artistieke, economische en sociale termen (bijvoorbeeld in relatie tot een aantrekkelijk woon- en werkklimaat) en dragen daaraan bij.

Jaar van de Historische Buitenplaats

2012 was landelijk het Jaar van de Historische Buitenplaats. De opening vond plaats op Kasteel Amerongen en zette de toon voor een goed gevuld jaar. Utrecht heeft zich geprofileerd als echte buitenplaatsenprovincie, via websites, boeken, apps, tv-programma's en evenementen. Het jaar was ook de start van meer structurele aandacht voor buitenplaatsen in het provinciaal beleid. Zo zijn buitenplaatsen een belangrijk thema in de nieuwe PRS en Provinciale Ruimtelijke Verordening en worden de restauratiesubsidies uit het Fonds Erfgoedparels prioritair bestemd voor monumentale buitenplaatsen.

Programma 9 Jeugd, onderwijs en zorg

Voor het beleidsterrein Jeugdzorg is 2012 een belangrijk jaar geweest. In dit jaar hebben we het beleid geformuleerd voor de laatste twee jaar dat de provincie de verantwoordelijkheid draagt voor de jeugdzorg. In oktober 2012 hebben PS het Meerjarenbeleidskader 2013-2014, *De Kunst van het loslaten*, unaniem vastgesteld. In dit beleidskader staan ook de ambities voor de transitie.

Verder hebben wij in 2012 samen met de andere spelers in het veld belangrijke stappen gezet om de transitie voor te bereiden. De Utrechtse gemeenten hebben zich georganiseerd in zes regio's. Met elke regio hebben wij bestuurlijke afspraken vastgelegd. In elke regio zijn en worden pilots gestart waarin geëxperimenteerd wordt in het kader van de transitie- en transformatieopgave waarvoor de gemeenten staan. Ook hebben we een begin gemaakt met het formuleren van een afsprakenkader om de gemeenten te laten experimenteren met (een deel van) de doelluitkering jeugdzorg.

Rond de zorg voor de jeugd valt op dat de inspanningen van Bureau Jeugdzorg en aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp om de wachtlijsten in de zorg te beperken, succesvol zijn. Eind 2012 stonden er 29 cliënten op de wachtlijst; eind 2011 waren dat er nog 140. Een succes, zeker gezien de stijgende vraag. Het resultaat is onder andere een gevolg van betere logistieke afstemming, intern en onderling, en flexibeler inzet van zorgaanbod door de aanbieders. De laatste ontwikkeling vloeit ook voort uit onze eigen keuze om een deel van het provinciaal budget flexibeler in te zetten. Zowel de aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp als Bureau Jeugdzorg bereiden zich voor op de transitie en hun veranderende rol.

Programma 10 Bestuur en middelen

In 2012 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van het openbaar bestuur in de Provincie Utrecht. Het college streeft naar een krachtig middenbestuur met als overkoepelend doel: een beter bestuur voor minder geld. Naast de hierboven genoemde ontwikkelingen op het gebied van onder andere Interbestuurlijk toezicht, de samenwerking tussen provincies en de Wet Bibob komen in programma 10 de volgende zaken aan de orde:

- *financieel toezicht*: in 2012 zijn de begrotingen van de Utrechtse gemeenten voor 2013 goedgekeurd. Alle gemeenten kunnen onder repressief (terughoudend) toezicht worden gehouden. Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regelingen, met uitzondering van het recreatieschap Vinkeveense Plassen.
- *Europese zaken*: in 2012 is de Randstad Strategie Europa opgesteld en door Provinciale Staten vastgesteld. Daarnaast is de voorbereiding voor de nieuwe periode van Europese fondsen (EFRO en POP) opgestart.
- *Internationale zaken*: in november 2012 heeft onder leiding van gedeputeerde Van Lunteren een vervolg plaatsgevonden op de oriënterende missie naar India van september 2010. In deze missie zijn concrete stappen gezet voor verdere acquisitie van en kennisdeling met Indiase bedrijven en instituten. Daarnaast hebben CvdK Robbertsen en gedeputeerde Pennarts een bezoek gebracht aan de Chinese provincie Guangdong in het kader van het Vriendschapsverdrag dat de provincie Utrecht sinds 1995 met deze provincie heeft.
- *Communicatie*: dit jaar is er een nieuwe communicatiestrategie vastgesteld door het college als onderdeel van de Strategische Agenda en is er een begin gemaakt met de implementatie van deze nieuwe strategie.
- *Kabinetszaken*: in 2012 werd de officiële viering van Koninginnedag in onze provincie georganiseerd, waarbij het Koninklijk gezelschap een bezoek bracht aan Rhenen en Veenendaal. Verder is een begin gemaakt met de voorbereidingen voor de organisatie van de Start van de Nationale Viering van de Bevrijding in 2013, in samenwerking met de stad Utrecht en het Nationaal Comité 4&5 mei.

2. Algemeen financieel verslag

2. Algemeen financieel verslag

Het Algemeen financieel verslag geeft op hoofdlijnen een beeld van de financiële resultaten en de financiële positie van de provincie Utrecht. Meer details over de cijfers vindt u op de programmabladen, de programmarekening en de balans. Als dat nodig is, verwijzen we naar de betreffende paragraaf.

2.1 Inleiding

De opzet van de jaarstukken 2012 volgt zo veel mogelijk de Programmabegroting 2012, maar kan hier en daar afwijken. De jaarrekening 2012 laat voor de inzet van reserves een overschot zien van € 28,7 mln. (2011 een tekort van € 48,4 mln.) Na mutaties in de reserves resteert een positief (netto)resultaat van € 8,3 mln. (2011: € 17,2 mln.). In tabel 2.1 staan lasten positief weergegeven en baten met een minteken. Een positief saldo betekent dus een tekort en een negatief saldo een overschot.

Saldo rekening	Rekening 2011	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2012	Vershil
A Saldo programma's inclusief overhead	215.722	203.553	188.481	140.914	-47.567
B Algemene dekkingsmiddelen	-168.884	-181.276	-166.644	-171.082	-4.438
C Stelposten	1.556	19.285	6.195	1.456	-4.739
D Saldo rekening bruto (= A + B + C)	48.394	41.562	28.032	-28.712	-56.744
E Mutaties reserves	-65.580	-49.161	-28.032	20.352	48.384
F Saldo rekening netto (= D + E)	-17.186	-7.599	0	-8.359	-8.359

Tabel 2.1: jaarrekeningresultaat 2012

2.2 Economische ontwikkelingen in 2012

De onrust op de financiële markten nam af. De Europese schuldencrisis is nog niet opgelost, maar wordt nu beheersbaar geacht. De recessie woekert voort. Dat laatste beïnvloedt vanzelfsprekend ook onze resultaten.

De financiële markten en de Europese schuldencrisis

De financiële markten hebben zich in 2012 behoorlijk kunnen herstellen. 26 juli 2012 was in dat kader een cruciale datum. Toen kondigde de Europese Centrale Bank (ECB) aan ongelimiteerd staatsobligaties te zullen opkopen, onder strikte voorwaarden. Met de woorden 'whatever it takes' zorgde de president van de ECB toen voor een keerpunt. Sindsdien hebben de markten zich flink hersteld en nam vooral het vertrouwen onder beleggers toe. In september maakte de ECB het nog eens duidelijk door aan te kondigen onder voorwaarden onbeperkt staatspapier van eurolanden te zullen opkopen. De ECB doet dat wanneer dat nodig is en mits een land noodhulp voor zijn overheid heeft aangevraagd. Iets wat Spanje overigens nog steeds niet heeft gedaan. Wel is de Spaanse rente flink gedaald. Ook Europese politici hebben een beslissende rol gespeeld. In maart werd een overeenkomst voor een fiscale unie goedgekeurd. In juni werden voorzichtige stappen gezet richting een bankenunie. In september keurde het Duitse constitutioneel hof eindelijk het European Stability Mechanism (ESM) goed.

Nederland in recessie

De Nederlandse economie is in het laatste kwartaal van 2012 met 0,2 procent gekrompen. Daarmee is de *triple dip* een feit: de derde recessie in drie jaar tijd. Een recessie wil zeggen dat er twee opeenvolgende kwartalen van krimp zijn. Over heel 2012 kromp de economie met 0,9 procent ten opzichte van een jaar eerder. De consumptie door huishoudens was 1,4 procent lager, de investeringen krompen met 4,7 procent. De consumptie door de overheid groeide met 0,7 procent en de uitvoer met 3,1 procent (bron: CBS). Een van de manieren waarop de rijksoverheid (en andere Europese overheden) haar financiën wil verbeteren en de financiële crisis te lijf wil gaan, is door de begrotingsregels aan te scherpen. In dat kader is afgesproken dat er ook afspraken komen met de decentrale overheden om de normen van het Stabi-liteits- en Groeipact te respecteren. Nederland wil die regels vastleggen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF).

2.3 Financiële aandachtspunten 2012

Verbouwing nieuwe provinciehuis, verhuizing en oplevering oude provinciehuis

In 2012 is de verbouwing van het nieuwe provinciehuis afgerond, heeft de verhuizing in een weekend plaatsgevonden en is het nieuwe gebouw op 16 april 2012 in gebruik genomen. De verbouwing en verhuizing waren onderdeel van het totale project Eureka. De verbouwing, inrichting en verhuizing zijn ruim binnen het beschikbare budget afgerond. De financiële verantwoording daarover vindt plaats via een Statenvoorstel dat na de zomer 2013 aan Provinciale Staten wordt aangeboden.

Op 1 november 2012 heeft de oplevering van het oude provinciehuis plaatsgevonden aan De Waal c.s. Voorafgaand aan de levering heeft de provincie een asbestsanering uitgevoerd. Na levering zijn echter nog asbestbesmettingen aangetroffen. Ter oplossing van het gerezen geschil zijn afspraken gemaakt.

Op 18 maart 2013 hebben PS ingestemd met de hiervoor met De Waal c.s. overeengekomen vaststellings-overeenkomst. In deze overeenkomst is finale kwijting overeengekomen omtrent alles dat over en weer kan worden gevorderd ter zake de oplevering en sanering van het oude provinciehuis en alles wat onderdeel is geworden van het juridische geschil. De kosten hiervoor bedragen € 7 mln. Daarnaast zijn er in 2012 en 2013 nog kosten gemaakt voor asbestinventarisaties, asbestsanering, herstelwerkzaamheden, reguliere verkoopkosten en juridische kosten. Alle kosten die in 2013 zijn gemaakt voor de oplevering van het oude provinciehuis zijn als een bijzondere last genomen in 2012. Voor het totale huisvestingsproject hebben we gerekend met een rekenmodel. In overige bijlage 6 in deze jaarrekening, wordt hier nader op ingegaan en wordt weergegeven dat we binnen de raming van het rekenmodel zijn gebleven.

2.4 Analyse van het resultaat

In de paragrafen 2.4.1 tot en met 2.4.3 geven we een nadere analyse van het resultaat op de programma's (A), de algemene dekkingsmiddelen en stelposten (B en C) en de mutaties in de reserves (E). De categorieën (letters) corresponderen met de letters in tabel 2.1. Allereerst lichten wij in tabel 2.2 de samenstelling van het nettoresultaat toe (F). Dat is het resultaat na alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves.

Analyse rekeningresultaat 2012	x €1.000	Toelichting
1. Treasury	€ 2.100	§ 2.4.2
2. Provinciefonds	€ 1.100	§ 2.4.2
3. Btw op Bereikbaarheidsoffensief Randstad -projecten	€ 1.000	§ 2.4.2
4. Stelpost intensiveringen Coalitieakkoord	€ 5.100	§ 2.4.2
5. Programma 4: afwikkeling 'Meer met Minder'	€ 2.800	§ 2.4.1
6. Programma 8: frictiekosten cultuurinstellingen	€ 1.100	Zie verschillenanalyse prog. 8, verderop in deze jaarrekening
7. Programma 9: afwikkeling 'Wel Thuis' en 'Sociale Agenda'	€ 1.300	Zie verschillenanalyse prog. 9, verderop in deze jaarrekening
8. Programma 10: bijzondere last asbestsanering	€ -/ 8.000	§ 2.3
9. Kleinere voordelen diverse programma's	€ 1.900	-
Totaal:	€8.400	

Tabel 2.2: samenstelling van het nettoresultaat

2.4.1 Resultaat op de programma's (A)

De lasten en baten in de programmabegroting en -rekening verdelen we in twee categorieën:

- regulier beleid;
- strategische projecten.

Tabel 2.3 laat zien dat het resultaat op de programma's (voor mutaties in de reserves) een kleine € 48 mln. bedraagt. Dit resultaat kunnen we voor 18% toeschrijven aan verschillen binnen de reguliere activiteiten en voor 82% aan verschillen binnen de strategische projecten.

De grote afwijking tussen de begroting na wijziging en de rekening bij de strategische projecten heeft vooral te maken met het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP). Een inhoudelijke toelichting op dit verschil vindt u in de beschrijving van programma 2 Landelijk gebied (waarvan het AVP deel uitmaakt), verderop in deze paragraaf.

Saldi programma's (excl. reserves)	Rekening 2011	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2012	Verschil
Saldo reguliere baten en lasten	115.841	159.563	144.230	135.618	8.612
Saldo projecten	13.387	1.931	17.445	-21.510	38.955
Saldo uitvoeringsprogramma 2007-2011 ¹	60.451	15.253	0	0	0
Totaal programma's	189.679	176.747	161.675	114.108	47.567
Centrale overhead	26.043	26.806	26.806	26.806	0
Totaal progr. incl. centrale overhead	215.722	203.553	188.481	140.914	47.567

Tabel 2.3: saldi programma's, onderverdeeld naar categorie

¹ Het oude uitvoeringsprogramma 2007-2011 is afgewikkeld in de jaarrekening 2011 (zie pagina 15 Jaarrekening 2011).

Saldi programma's (excl. reserves)	Rekening 2011	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2012	Vershil
1 Ruimtelijke ontwikkeling	9.538	3.111	3.646	3.724	-78
2 Landelijk gebied	26.897	26.655	17.951	-18.027	35.978
3 Wonen	11.541	2.412	9.205	7.396	1.809
4 Duurzaamheid en milieu	13.668	14.059	13.221	8.164	5.057
5 Water	2.401	1.861	3.713	3.557	156
6 Economische zaken en recreatie	16.101	8.623	10.585	10.868	-283
7 Mobiliteit	35.374	60.215	35.996	34.100	1.896
8 Samenleving en cultuur	34.251	24.384	32.961	31.436	1.525
9 Jeugd, onderwijs en zorg	16.556	10.274	11.277	8.108	3.169
10 Bestuur en middelen	23.352	25.153	23.120	24.782	-1.662
Totaal programma's	189.679	176.747	161.675	114.108	47.567
Centrale overhead	26.043	26.806	26.806	26.806	0
Totaal progr. incl. centrale overhead	215.722	203.553	188.481	140.914	47.567

Tabel 2.4: saldi programma's

Het resultaat op de programma's laat in 2012 een gevarieerd beeld zien, met als uitschieter het resultaat van € 36 mln. op programma 2 Landelijk gebied. We hebben de meeste programma's met een positief resultaat afgesloten, met uitzondering van programma's 1. Ruimtelijke ontwikkeling, 6. Economische zaken en recreatie en 10. Bestuur en middelen. In hoofdstuk 3 Programma's vindt u per programma een overzicht van de samenstelling van het programmaresultaat. In dit hoofdstuk volstaan we met een toelichting op de programma's met de verschillen die het meest in het oog springen (programmaresultaat $\geq$ € 5 mln.). Op grond van de toelichtingen in hoofdstuk 3 kunnen we enkele meer 'algemene' noemers onderkennen die ten grondslag liggen aan het programmaresultaat:

- 1 we passen budgetten en kasritmes uit voorzichtigheid niet altijd aan (bij de najaarsrapportage);
- 2 wij ramen subsidies op basis van afgegeven beschikkingen en niet op basis van (feitelijke) afrekening, waardoor er afwijkingen kunnen ontstaan ten opzichte van de begrote kasritmes;

wij zijn relatief sterk afhankelijk van derden om kasritmes te realiseren.

Op grond van de Budget- en afrekenregels (BAR) vallen overschotten op structurele budgetten automatisch vrij ten gunste van het rekeningresultaat. Voor overschotten op incidentele budgetten kunnen overboekingsvoorstellen naar een volgend jaar worden ingediend. Meer daarover leest u in het statenvoorstel bij deze jaarrekening. Tegenover de (positieve) resultaten op de programma's staan lagere onttrekkingen uit of stortingen in de reserves (zie 2.4.3.).

Programma 2 Landelijk gebied (resultaat € 36,0 mln.)

Het (relatief grote) resultaat op dit programma heeft vrijwel helemaal te maken met het programma 'Agenda Vitaal Platteland' (AVP). De lasten voor dit programma waren € 17,5 mln. lager dan geraamd en de baten waren € 18,8 mln. hoger dan geraamd in de begroting na wijziging. Per saldo geeft dat een verschil van € 36,3 mln.

Het verschil aan de lastenkant heeft te maken met een kasritmeverschil, dat verrekend wordt met de reserve landelijk gebied. Dit verschil komt vooral doordat er op (afzonderlijk) projectniveau geen goede planning (toerekening van lasten) voor de jaarschijf 2012 mogelijk was; 2012 was het eerste jaar van het AVP programma 2012-2015 en de uitwerking van het onderhandelingsakkoord decentralisatie Natuur moest nog plaatsvinden.

De lasten die in de jaarrekening 2012 gepresenteerd zijn (€ 49,7 mln.) zijn vooral uitvoeringskosten aan het AVP-Programma. Ook het verschil aan baten (€ 76,0 mln. in plaats van € 57,2 mln.) komt door een kasritmeverschil. Als gevolg van de afronding van de bestuursovereenkomst ILG met het Rijk hebben wij een bedrag van € 30,2 mln. ontvangen. Ook hebben wij met het Rijk het saldo van het Groenfonds (ad € 40,1 mln.) verrekend. De afronding van deze incidentele bedragen konden wij van tevoren niet goed inschatten. En omdat de afronding aan het einde van het jaar was, hebben wij de begroting hierop niet meer aangepast.

Meer over de overige verschillen binnen dit programma leest u in hoofdstuk 3 Programma's.

Programma 4 Duurzaamheid en milieu (resultaat € 5,1 mln.)

Het resultaat op dit programma bestaat vooral uit lagere lasten dan geraamd in de begroting na wijziging (€ 5,3 mln.). Lagere lasten zijn er vooral in de voordelige afwikkeling van de niet-uitbetaalde reserveringen van de subsidieregeling 'Meer met Minder', die in voorgaande jaren zijn verantwoord (€ 2,8 mln.). Daarnaast zijn er diverse kleine(re) kasritmewijzigingen. Binnen het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) bodem is de grootste kasritmewijziging (€ 1,0 mln.). In 2012 zijn bij veel projecten bij gemeenten de laatste onderzoeken uitgevoerd. De gemeenten leggen hierover verantwoording af in de (gemeentelijke) jaarrekeningen 2012. Onze eigen financiële afronding vindt zodoende pas in 2013 plaats.

Meer over de overige verschillen binnen dit programma leest u in hoofdstuk 3 Programma's.

2.4.2 Algemene dekkingsmiddelen en stelposten (B en C)

Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	Rekening 2011	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2012	Vershil
Treasuryactiviteiten	-11.962	-10.100	-5.160	-7.244	-2.084
Dividenden	-483	-200	-100	-101	-1
a. Treasuryresultaat	-12.445	-10.300	-5.260	-7.345	-2.085
Uitkering Provinciefonds	-43.665	-56.000	-53.793	-54.934	-1.141
Opcenten motorrijtuigenbelasting	-107.274	-108.700	-107.300	-107.596	-296
Renteopbrengst van investeringen	-1.405	-6.276	-291	-200	91
Overige baten	-4.095	0	0	-1.007	-1.007
b. Overige dekkingsmiddelen	-156.439	-170.976	-161.384	-163.737	-2.353
c. Algemene dekkingsmiddelen (a+b)	-168.884	-181.276	-166.644	-171.082	-4.438
Onvoorzien	0	1.600	0	0	0
Intensiveringen Coalitieprogramma	0	15.350	5.143	0	-5.143
Ombuigingen Coalitieprogramma	0	-1.219	-855	0	855
Bedrijfsvoeringsreserve	1.556	1.907	1.907	1.456	-451
Loon- en prijscompensatie	0	1.647	0	0	0
d. Stelposten	1.556	19.285	6.195	1.456	-4.739
e. Alg. dekk.midd. en stelposten (c+d)	-167.328	-161.991	-160.449	-169.626	-9.177

Tabel 2.5: algemene dekkingsmiddelen en stelposten

Algemeen

Het resultaat op de algemene dekkingsmiddelen en stelposten is € 9,2 mln. positief. Dat komt door een eenmalige *treasurymeevaller*, een hogere uitkering uit het Provinciefonds in 2012 en lagere uitgaven voor intensiveringen uit het Coalitieakkoord.

Treasuryresultaat

Het treasuryresultaat kwam uit op € 7,4 mln. en was daarmee ruim € 2 mln. hoger dan verwacht. Dit was het gevolg van een eenmalige meevaller van € 2 mln. Die ontvingen wij als extra rendement bij de reguliere aflossing van een van de garantieproducten. Dit product kon op het laatst nog profiteren vanwege de afhankelijkheid van het rendement van de ontwikkeling van de Eurostoxx 50-index die het gedurende het jaar steeds beter ging doen. Verder was het treasuryresultaat vrijwel geheel in lijn met de verwachting.

Uitkering Provinciefonds

De algemene uitkering uit het Provinciefonds was volgens de decembercirculaire 2012 € 54,9 mln. De stijging van € 1,1 mln. ten opzichte van de meicirculaire komt door een hoger accres. Dat is het gevolg van hogere rijksuitgaven en een eenmalige bijdrage van € 350.000 voor transitiekosten Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Overigens zal het definitieve accres 2012 waarschijnlijk iets lager uitvallen. De definitieve uitkomst hiervan volgt in de meicirculaire 2013.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

De werkelijke opbrengst opcenten MRB, zoals opgenomen in de eindejaarsopgave van de Belastingdienst, is € 0,3 mln. hoger dan geraamd bij de Najaarsrapportage.

Overige baten

Het voordelige resultaat op de overige baten van € 1 mln. heeft voor een groot deel te maken met een voordeel op te declareren btw op BOR-projecten. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2012 stellen wij voor een deel van dit voordelige resultaat toe te voegen aan de reserve Grote Wegen Werken, conform de afspraak. Ook is er een meevaller van € 0,3 mln. door een lagere noodzakelijke voorziening voor dubieuze debiteuren. Verder is er een tekort op de apparaatskosten van € 0,3 mln.

Intensiveringen Coalitieprogramma

Het voordeel van € 5,1 mln. heeft te maken met het deel van de stelpost voor Intensiveringen Coalitieakkoord dat wij in 2012 niet hebben besteed. Het gaat daarbij om intensiveringen rond het Economisch beleidsplan en het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma/Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP). Conform de Statenbesluiten stellen wij bij de bestemming van het rekeningresultaat 2012 voor het saldo beschikbaar te houden voor de komende jaren door middel van storting in de reserve Cofinanciering (€ 1,3 mln.) en de reserve Projecten (€ 3,6 mln.).

Ombuigingen Coalitieakkoord

De stelpost Ombuigingen Coalitieakkoord heeft te maken met de financiële taakstelling door de personele krimp naar 675 fte. In 2012 hebben wij een bedrag van € 0,4 mln. gerealiseerd in 2012, voornamelijk via krimp van het management. Het restant van de taakstelling ad € 0,8 mln. hebben wij in 2012 niet gerealiseerd, omdat de organisatie- en formatieplannen pas eind 2012 zijn vastgesteld. Het financiële effect zal pas in 2013 of latere jaren zichtbaar worden.

Bedrijfsvoeringreserve

Het bedrag uit de reserve Bedrijfsvoering dat werkelijk nodig was, is € 0,5 mln. lager dan geraamd. Wij hebben minder aan ICT uitgegeven. Wat ICT betreft, stond 2012 in het teken van de verhuizing en vernieuwing van de nieuwe digitale werkplekken voor Anders Werken. Bij de verhuizing hebben wij de nieuwe digitale werkplekken voor een deel uitgerold. Later in het jaar volgde de rest (o.a. uitrol van nieuwe laptops, printers en telefonie). Zodoende hadden wij geen capaciteit om nieuwe plannen op te pakken. Daarom hebben wij minder aan de reserve Bedrijfsvoering onttrokken dan geraamd (zie ook 2.4.1).

2.4.3 Mutaties in de reserves (E)

In 2012 zijn de reserves toegenomen met € 20,4 mln. (2011 afgenomen met € 65,6 mln.). Per saldo is ongeveer € 48,1 mln. minder onttrokken dan aanvankelijk begroot (2011: € 68,2 mln.).

Stortingen in/onttrekkingen uit reserves	Rekening 2011	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2012	Vershil
Mutaties in programmareserves	6.099	-52.253	-7.346	40.767	-48.113
Mutaties in reserves t.l.v. alg. middelen	-71.679	3.092	-20.686	-20.415	-271
Totaal programma's	-65.580	-49.161	-28.032	20.352	-48.384

Tabel 2.6: stortingen in/onttrekkingen uit reserves

De toename van de reserves kunnen we voor een groot deel verklaren door de storting in de reserve landelijk gebied, als gevolg van de afronding van de bestuursovereenkomst ILG. Meer daarover leest u in paragraaf 2.4.1 en in de toelichting op de verschillenanalyse in hoofdstuk 3 (programma 2).

2.5 De balans

Tabel 2.7 laat de balanspositie van de provincie Utrecht per eind december 2012 en in vergelijking met het vorige boekjaar zien. In 2012 is het financieringsoverschot toegenomen met € 55,2 mln.

Het financieringsoverschot geeft inzicht in het deel van de vlottende activa dat met lang vermogen is gefinancierd. Eind 2012 bedragen de vlottende activa € 438,3 mln. Hiervan wordt € 193,9 gefinancierd met lang (eigen en vreemd) vermogen en € 244,4 mln. met kort vreemd vermogen (vlottende passiva).

	31 dec. 2012	31 dec. 2011	Vershil
Eigen Vermogen:			
Algemene reserve	71.318	77.082	-5.764
Bestemmingsreserve	359.978	316.676	43.302
Saldo Programmarekening	8.359	17.186	-8.827
	439.656	410.944	28.712
Voorzieningen	38.938	43.966	-5.028
Langlopende schulden	7.500	7.500	0
Totaal vaste passiva	486.093	462.410	23.683
Af: Vaste activa:			
Immateriele vaste activa	0	0	0
Materiele vaste activa	116.170	123.471	-7.301
Finaciele vaste activa	176.004	200.182	-24.178
	292.174	323.653	-31.479
Saldo = Financieringsoverschot	193.920	138.757	55.163
Aangewend voor:			
Vlottende activa:			
Gronden niet in exploitatie	56.448	51.140	5.308
Uitzettingen < dan 1 jaar	55.202	187.419	-132.217
Overlopende activa	45.899	86.873	-40.974
Liquide middelen	280.724	82.559	198.165
	438.273	407.991	30.282
Af: Vlottende passiva:			
Netto vlottende schulden < 1 jaar	17.123	15.234	1.889
Overige overlopende passiva	101.473	59.585	41.888
Voorschotten specifieke uitkeringen	125.758	194.414	-68.656
	244.353	269.233	-24.880
	193.920	138.758	55.161

Tabel 2.7: analyse van de vermogenspositie van de provincie Utrecht

3. Programma's

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Dhr. drs. R.W. Krol

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader valt onder dit programma de volgende productgroep:

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Daarnaast vallen onder dit programma de volgende concernprojecten:

1. Uitvoering Hart van de Heuvelrug
2. Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 (PRS)

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011".

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling is een levenskrachtige en aantrekkelijke provincie te creëren, met afwisseling tussen stad en land. Hiermee willen we bijdragen aan een vitale Randstad waarin de steeds verrassende ruimtelijke kwaliteit van stad en land duurzaam verder wordt versterkt. De provincie Utrecht heeft een uitstekende uitgangspositie voor een aantrekkelijke toekomst. Als onderdeel van de Noordvleugel Utrecht leveren we een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie. Mensen wonen, werken, recreëren en studeren hier graag. Mede in samenhang hiermee is er sprake van een zeer hoge verstedelijkingsdruk. Het blijft alleen een sterke regio, als hier voor mensen en bedrijven een aangenaam vestigingsklimaat is en blijft. Daarom werken wij aan een aantrekkelijke provincie door de ruimte evenwichtig en in onderlinge samenhang te ontwikkelen. We willen het grootste deel van de verstedelijkingsdruk binnenstedelijk opvangen. Een goede bereikbaarheid is voor het behouden van onze sterke positie, van belang. We willen de (internationale) vestigingsplaatsfactoren, waaronder groenblauwe kwaliteiten, borgen. Deze opgaven zijn in lijn met de ambities zoals verwoord in de Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 en de Gebiedsagenda Utrecht.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening (PRS/PRV)

In 2012 stond de afronding van de PRS en PRV voor vaststelling door PS centraal. Zie het projectblad PRS.

Uitvoeringsprogramma

Medio 2012 is de evaluevaluatie van het Ruimtelijke Actieprogramma (RAP) 2008-2011 vastgesteld en is dit programma in 2012 financieel afgerond. De ervaringen van het RAP 2008-2011 zijn positief: de provincie heeft een meer actieve rol vervuld bij ruimtelijke ontwikkelingen en heeft op diverse thema's concreet inhoud gegeven aan ruimtelijke kwaliteit. Voor enkele RAP-projecten zijn in 2012 nog werkzaamheden verricht. Zo hebben wij medio 2012 de publieksversie van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen gepresenteerd. De verspreiding is erop gericht een breed publiek enthousiast te maken over de kwaliteiten van de Utrechtse Landschappen. Via het project Werklocaties hebben wij regionale convenanten voor uitgifte en herstructurering van bedrijventerreinen tot stand laten komen en hebben wij de situatie en aanpak van de Utrechtse kantorenmarkt in beeld gebracht.

De PRS/PRV heeft een sterk integrerend karakter op strategisch niveau. Dit beleid wordt meer operationeel gemaakt via een nieuw RAP waarmee we thematische uitdagingen en concrete opgaven oppakken. Het RAP 2012 -2015 (RAP.2) is medio 2012 vastgesteld. Dit programma beoogt een meer heldere doorwerking in provinciaal en regionaal beleid, actuele aandachtspunten voor de 4 jaarlijkse herijking van de PRS, én meer scherpte op het bereiken van samenhangende provinciale doelen. Het RAP omvat 16 projecten waarvoor in 2012 een projectplan is opgesteld en die deels al zijn opgestart. Eind 2012 is de uitvoeringsverordening 'subsidie Ruimtelijke Actieprogramma provincie Utrecht' vastgesteld.

Integrale gebiedsontwikkeling

In juli 2012 is ook het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma (IGP) 2012-2019 vastgesteld. Het IGP stimuleert een gebundelde inzet van bestuurskracht, kennis en middelen bij gebiedsontwikkeling. Kenmerkend voor IGP-projecten is een integrale inzet op de nieuwe toekomst van een gebied (een programma-overstijgend doelbereik), een provinciale inzet die 'er toe doet', commitment tussen provincie en partners over elkaars rol, en reëel zicht op uitvoering. In 2012 is gestart met de organisatorische vormgeving en met de scan op de 9 projecten uit het vastgestelde IGP.

In 2012 hebben wij aan verschillende gebiedsprogramma's en -projecten bijgedragen, door een coördinerende rol te vervullen voor een aantal partners of door zelf als partner deel te nemen aan projectgroepen, bestuurlijke overleggen en het (mede-)opstellen van rapportages, adviezen en onderzoek. Het betreft onder meer Hart van de Heuvelrug (zie het projectblad Uitvoering Hart van de Heuvelrug), Eiland van Schalkwijk/Houten en de A12 zone. Maar vaak gaat het ook om provinciegrens-overschrijdende projecten als Food Valley, Groene Hart, SMASH (Structuurvisie mainport Amsterdam-Schiphol-Haarlemmermeer) en RRAAM (schaalsprong Almere).

Eind 2011 is de Intentieverklaring Eiland van Schalkwijk ondertekend door de provincie en de gemeente Houten. Het HDSR is in 2012 aangehaakt. In 2012 zijn de eerste particuliere initiatieven begeleid in het accounthoudersoverleg en is gestart met het opstellen van spelregels voor de manier waarop initiatiefnemers en de samenwerkende overheden met elkaar omgaan. Eind 2012 is de voorbereiding gestart van aanstelling van een gebiedsmakelaar. Deze zal tot medio 2013 ingezet worden om meer regie te zetten op de initiatieven in de polder Blokhoven.

Voor de A12 zone (Oudenrijn-Lunetten) is in april 2012 de Intentieverklaring A12 Centraal vastgesteld. De periode tot 2020 zien wij als een actieve en anticiperende beheerfase zonder grootschalige ontwikkelingen. Op initiatief van de Kamer van Koophandel is begin 2012 een privaat samenwerkingsverband ingesteld (Initiatiefgroep A12-zone). De regionale overheden (Stuurgroep A12 Centraal) en de Initiatiefgroep hebben geconcludeerd dat de visie A12 Centraal op onderdelen te globaal is om te kunnen aangeven of een concreet initiatief passend is in het eindperspectief. Afsproken is om de visie gezamenlijk op een aantal punten verder uit te diepen. In december 2012 is deze afspraak bekrachtigd. Begin 2013 worden verdere afspraken gemaakt in een gezamenlijk plan van aanpak.

Wro / Ruimtelijke Agenda Gemeenten

De beoordeling van (bestemmings)plannen en de beslissingen daarover op basis van de oude Wet RO is beëindigd. Omdat enkele plannen procedureel nog na-ijlen is hierover in 2012 nog wel geadviseerd aan de rechtbank respectievelijk de Raad van State. Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Wro (1 juli 2008) beoordeelt de provincie gemeentelijke ruimtelijke plannen op strijdigheid met provinciaal ruimtelijke belangen. Ook dit jaar is sterk ingezet op het periodiek (ambtelijk) overleg met gemeenten waarbij de provincie steeds meer agendavormend is. Dit om het provinciaal ruimtelijk beleid (meer) vroegtijdig te implementeren en te borgen bij gemeentelijke ruimtelijke (beleids)plannen. Bij strijdigheid heeft het onze voorkeur om deze via overleg weg te nemen. Indien dit overleg niet het gewenste resultaat oplevert, behoren zienswijzen (tegen ontwerpbestemmingsplannen) en indien dit geen effect heeft, een reactieve aanwijzing (tegen vastgestelde bestemmingsplannen) tot ons wettelijke instrumentarium om ontwikkelingen tegen te houden. Bij een reactieve aanwijzing treedt (een deel van) het ruimtelijke plan niet in werking. In 2012 hebben wij deze instrumenten nauwelijks hoeven in te zetten.

In 2012 is een eigen faciliteit (viewer) ontwikkeld, waarmee alle gemeentelijke ruimtelijke plannen zijn te raadplegen in alle stadia van het planproces. Ook is het technisch al mogelijk gemaakt om in het planproces via dit systeem digitaal met de gemeenten en andere betrokken instanties over het betreffende plan te communiceren.

In 2012 is het project Ruimtelijke Agenda Gemeenten van start gegaan. Doel van het project is om met alle Utrechtse gemeenten ruimtelijke ontwikkelopgaven te formuleren die zowel gemeentelijke als provinciale doelen raken. Per gemeente worden op basis van de PRS de meest belangrijke en urgente ambities en acties benoemd. Achterliggend doel is om meer proactief te gaan werken en meer focus aan te brengen bij onze provinciale ruimtelijke opgaven. In 2012 is begonnen met 4 pilot gemeenten, waarvoor de agenda inmiddels opgesteld en in uitvoering is. Voor 3 andere gemeenten is de agenda in voorbereiding. In 2013 vindt een verdere uitrol plaats.

Inpassingsplannen

In maart 2012 is het inpassingsplan Verbindingsweg Houten-A12 (Rijsbruggerwegtracé) vastgesteld. In het eerste kwartaal van 2013 zal de Raad van State uitspraak doen.

In januari 2012 heeft het ontwerp inpassingsplan Ruimte voor de Lek ter inzage gelegen. Het inpassingsplan is in juli 2012 vastgesteld. Hiertegen is beroep ingesteld. Zitting en uitspraak bij de Raad van State volgt nog.

In oktober 2011 is besloten om voor landgoed Prattenburg een inpassingsplan op te stellen. Het inpassingsplan vormt de planologische verankering van de bestuurlijke afspraken die in het convenant zijn vastgesteld. Het ontwerp inpassingsplan zal naar verwachting in het voorjaar van 2013 ter inzage worden gelegd.

De colleges van burgemeester en wethouders van de Utrechtse Grebbeliniegemeenten hebben in januari 2012 verzocht om ten behoeve van de instandhouding van de Grebbelinie een inpassingsplan op te stellen. In juli is ingestemd met dit voorstel. Naar verwachting zal in 2013 een ontwerp inpassingsplan ter inzage worden gelegd. Tot slot is voor het maken van inpassingsplannen een Handboek Inpassingsplannen in de vorm van een wiki opgesteld.

NV-Utrecht en Gebiedsagenda

In 2012 hebben wij de samenwerking van de NV-partners voortgezet om de in de Ontwikkelingsvisie NV-Utrecht verwoorde ambities te realiseren. Er bestaat consensus over het te voeren ruimtelijk beleid, bij de voorbereiding van de PRS zijn daarvan de vruchten geplukt.

De samenwerking is er verder op gericht met elkaar in gesprek te blijven zodat de ambities doorwerken in de beleidstrajecten van betrokken overheden, en te komen tot afspraken met het Rijk. Dit laatste geschiedt vooral via het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT). In dit verband is de samenwerking rond de Gebiedsagenda van belang. In het BO-MIRT van november 2011 is afgesproken te starten met een actualisatie van de gebiedsagenda's. De Gebiedsagenda Utrecht dateerde uit 2009. De landsdelen Noordwest (Noord Holland en Flevoland) en Utrecht (provincie Utrecht) hebben de actualisatie aangegrepen om de handen ineen te slaan. Wij constateerden dat een gezamenlijke gebiedsagenda recht doet aan de relatie tussen beide gebieden, vooral binnen de Noordvleugel. In 2012 hebben wij samen met rijk en regio-partners (in Utrecht de NV Utrecht partners) gewerkt aan deze actualisatie.

De ambities met betrekking tot binnenstedelijke woningbouw hebben wij in eigen beleid verankerd (PRS en Kadernota Wonen/Binnenstedelijke ontwikkeling). Bij voortdurend hebben wij het belang van deze ambitie onder de aandacht van het rijk gebracht en hen tot mede-verantwoordelijkheid aangespoord.

Ruimtelijke kwaliteit

In 2012 hebben wij in diverse trajecten aandacht besteed aan ruimtelijke kwaliteit en inpassingsvraagstukken. Daarbij zijn wij terzijde gestaan door de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Deze neemt namens de provincie deel aan het Kwaliteitsteam Ring Utrecht en het in 2012 ingestelde Kwaliteitsteam voor Hoevelaken. Deze kwaliteitsteams hebben in 2012 een aantal adviezen uitgebracht. Daarnaast heeft de adviseur in 2012 adviezen uitgebracht over nieuwe stalontwerpen bij schaalvergroting in de landbouw, over beheer en onderhoud van provinciale wegen, over een handreiking voor kernrandzones en over inrichting van een agrarisch gebied op het Eiland van Schalkwijk.

In 2012 heeft tevens een evaluatie van de effectiviteit van een adviseur ruimtelijke kwaliteit plaatsgevonden. Daarbij is ook gekeken naar alternatieven voor de inzet van het budget voor ruimtelijke kwaliteit. Hieruit is naar voren gekomen dat inzet van een onafhankelijke adviseur de meeste toegevoegde waarde heeft bij de vertaling van de kwaliteitsdoelstellingen uit de PRS naar de praktijk. Wij hebben besloten voor 2013 en 2014 een nieuwe adviseur aan te stellen, de aanstellingsprocedure is eind 2012 opgestart.

In november 2012 is de Dag van de Ruimtelijke Kwaliteit georganiseerd. Op deze dag hebben bestuurders, beleidsmedewerkers, financiers, adviseurs en ontwerpers hun inzichten uitgewisseld via interactieve sessies, hetgeen ieder meeneemt naar de eigen beroepspraktijk.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Verslag Ruimtelijk Beleid	Tijdige rapportage over het door het college gevoerde ruimtelijk beleid, ter kennisname aan Provinciale Staten.	2 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal
Stedelijk ruimtebeslag zoveel mogelijk beperken (bundeling verstedelijking).	Percentage van de woningvoorraad (ten opzichte van de totale provinciale voorraad) dat ligt in de stadsgewest Utrecht en regio Amersfoort moet minimaal gelijk blijven.	75%	78%
Wro: aantal ingediende zienswijzen bij gemeenten	Het aantal bestemmingsplannen waarbij de provincie een zienswijze heeft ingediend. Dit aantal geeft het succes aan in het voortraject.	10	3 zienswijzen 2 aanwijzingen (1 proactief en 1 reactief)*

* Dit is het effect van de inzet van periodiek (ambtelijk) overleg. Zie hiervoor het kopje Wro / Ruimtelijke Agenda Gemeenten hierboven.

Wat heeft het gekost?

Programma 1	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	3.541	2.819	3.246	3.629	-383
Lasten projecten	13.241	18.831	19.473	5.544	13.929
Lasten uitvoeringsprogramma	1.796	150	0	0	0
Totaal Lasten	18.578	21.800	22.719	9.172	13.547
Baten regulier beleid	43	105	0	12	-12
Baten projecten	8.989	18.584	19.073	5.436	13.637
Baten uitvoeringsprogramma	9	0	0	0	0
Totaal Baten	9.041	18.689	19.073	5.449	13.624
Centrale Overhead	1.277	1.286	1.286	1.286	0
Resultaat voor bestemming	10.814	4.397	4.932	5.010	-78
Storting reserves	630	0	0	0	0
Onttrekking reserves	15.869	197	197	347	-150
Resultaat na bestemming	-4.425	4.200	4.735	4.663	72

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
<i>Hart van de Heuvelrug</i> Zie voor de toelichting het blad van het project	19.073	5.436	13.637			
<i>Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie</i> Zie voor de toelichting het blad van het project	400	108	292			
<i>Uren advies gemeentelijke ruimtelijke ontwikkeling</i> De opstart van de Ruimtelijke Agenda Gemeenten heeft in 2012 extra (personele) inzet gevraagd. Zie hiervoor ook Wro/ Ruimtelijke Agenda Gemeenten onder 'wat hebben we hiervoor gedaan?'.	743	1.105	-362			
Overige kleine verschillen	2.503	2.523	-20			
Totaal lasten	22.719	9.172	13.547			
Baten						
<i>Hart van de Heuvelrug</i> Zie voor de toelichting het blad van het project	19.073	5.436	13.637			
Overige kleine verschillen	0	12	-12			
Totaal Baten	19.073	5.448	13.625			
Centrale overhead	1.286	1.286	0			
TOTAAL	4.932	5.010	-78			

Naam reserve	Begroting 2012		Rekening 2012	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve Projecten Pr.1	0	197	0	347
Totaal	0	197	0	347

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Er zijn geen verschillen bij de stortingen.

Onttrekkingen

Reserve Projecten (Ruimtelijk ActieProgramma)

Bij de Jaarrekening 2011 is via een resultaatsbestemmingsvoorstel € 150.000 vanuit het rekeningresultaat aangevraagd voor het RAP 2008-2011. Dit bedrag had echter niet uit het rekeningresultaat aangevraagd moeten worden, maar uit de reserve projecten waar dit bedrag nog voorhanden was voor dit onderwerp. Omdat het RAP 2008-2011 in 2012 definitief is afgerond, is reservering van dit bedrag voor het RAP niet meer nodig.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
2	Landelijk gebied	Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

Het programma Landelijk gebied bevat de volgende productgroepen:

1. Kwaliteitsverbetering natuur en landschap
2. Agrarische zaken en plattelandsontwikkeling
3. Vergunningverlening en handhaving landelijk gebied

Daarnaast vallen onder dit programma de volgende concernprojecten:

1. Agenda Vitaal Platteland
2. Nieuwe Hollandse Waterlinie
3. Groene Hart
4. Groot Mijdrecht Noord

Ter voorkoming van dubbele teksten in de begroting wordt op dit programmablad alleen kort beschreven waaruit de Agenda Vitaal Platteland bestaat en wordt verder verwezen naar het projectblad. Voor inhoudelijke informatie over Nieuwe Hollandse Waterlinie, Groene Hart en Groot Mijdrecht Noord wordt geheel verwezen naar de betreffende projectbladen.

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011".

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling van het programma Landelijk Gebied is gericht op het behoud en het verder ontwikkelen van de kernkwaliteiten en het beleefbaar zijn van het landschap, zowel in de nationale landschappen als daarbuiten. Daarbij behoren de volgende beleidspeerpunten:

1. een aantrekkelijk, veelzijdig en vitaal platteland om te wonen, werken en recreëren oftewel een continuering van de Agenda Vitaal Platteland;
2. landschappelijke kwaliteit, biodiversiteit, bereikbaarheid en openbare toegankelijkheid van recreatieve voorzieningen;
3. voortzetting ruimtelijke bescherming van nog niet gerealiseerde EHS-natuur;
4. het (verder) doen ontwikkelen van het recreatieve aanbod;
5. een gezonde agrarische sector als belangrijkste drager van het agrarische cultuurlandschap, ruimte voor een blijvend toekomstperspectief voor de landbouw.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Agenda Vitaal Platteland

De toelichting op de programmering en uitvoering van de Agenda Vitaal platteland staat beschreven onder het hoofdstuk Projecten, project 3 Agenda Vitaal Platteland.

Natuur

De belangrijkste opgave binnen dit beleidsveld is het aankopen, inrichten en beheren van de Ecologische hoofdstructuur (EHS), conform de afspraken van het Akkoord van Utrecht. Vóór de bezuinigingen op de EHS had de provincie een taakstelling voor 6.000 ha nieuw te realiseren natuur. De opgave is met de betrokken partners in het veld herijkt, met als resultaat het Akkoord van Utrecht. De 1.500 hectaren nog te realiseren nieuwe natuur en de 3.000 hectaren Groene Contour zijn vastgelegd in de nieuwe Provinciale Structuurvisie. De overige 1.500 hectaren zijn komen te vervallen en maken geen deel meer uit van de EHS.

Het is essentieel voor het functioneren van de EHS dat naast het aankopen en daadwerkelijk inrichten van nieuwe natuur, de bescherming van de water- en milieucondities en het beheer goed is geregeld. Het beschermingsregime van de EHS is in de nieuwe Structuurvisie aangepast aan de huidige landelijke regelgeving en verduidelijkt.

Extra aandacht is besteedt aan het terugdringen van de stikstofuitstoot. Meer informatie hierover is terug te lezen onder het onderwerp Natuurbeschermingswet 1998/Natura 2000/Stikstofverordening.

De decentralisatie van het natuurbeleid en de veranderingen in hoe de maatschappij naar natuur en landschap kijkt, waren voor de provincie aanleiding om haar beleid op dit thema aan te passen. Hiervoor is een begin

gemaakt met de Startnotitie Natuurbeleid 2.0 in het voorjaar van 2012. Het opstellen van het nieuwe natuurbeleid is inmiddels in volle gang.

Aanvullend op de landelijke invulling van het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL) via het IPO, zijn er twee pakketten voor regionaal maatwerk in Utrecht opgevoerd. Deze pakketten (ten behoeve van kerngebieden voor weidevogels en broedvlotjes voor Zwarte Stern) zijn in Brussel ingediend voor toetsing op staatssteun.

Ecologisch onderzoek

In 2012 is circa 13.000 ha landelijk gebied in opdracht van de provincie Utrecht geïnventariseerd op de aanwezigheid van flora en fauna. De provincie heeft afspraken gemaakt met de terreinbeheerders over de monitoring van de EHS in het kader van het SNL. De gegevens van het ecologisch onderzoek zijn gebruikt bij het opstellen van een evaluatie, als onderdeel van Natuurbeleid 2.0. De conversie van de provinciale natuurgegevens naar het formaat van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) is bijna afgerond, naar verwachting kunnen de gegevens begin 2013 worden ingevoerd in de NDFP.

Ontsnippering

De EHS wordt op een aantal plaatsen doorsneden door Rijks- en provinciale wegen. Opheffing van deze barrières is belangrijk voor het functioneren van de EHS. In 2012 zijn de volgende, voor Utrecht belangrijke ontsnipperings-maatregelen gerealiseerd of is de bouw van start gegaan: Rijkswaterstaat A12 ecoduct Rumelaar, ecoduct Mollebos, grote faunatunnels bij De Kromme Rijn (2 stuks), Valleikanaal en Zanderij Maarn en A27 ecoduct Zwaluwenberg, Rijkswaterstaat A12 diverse kleine faunatunnels, ProRail ecoduct Op Hees spoorlijn Utrecht - Amersfoort, ecoduct Zwaluwenberg spoorlijn Utrecht – Hilversum.

Op dit moment wordt gewerkt aan het realisatieplan voor de ecoducten bij de provinciale wegen N226 (Maarsbergen-Leersum), de N227 (Maarn-Doorn) en de N237 (Utrechtseweg nabij Griffenstein).

Landschap

Met de decentralisatie van het natuurbeleid heeft het Rijk haar taken voor landschap opgeheven. De nationale landschappen zijn daarmee op landelijk niveau komen te vervallen. De voor Utrecht belangrijke landschappen hebben inmiddels allen dezelfde status in de Provinciale Structuurvisie en de daaraan gekoppelde verordening borgt de bijbehorende kernkwaliteiten zoals beschreven in de Kwaliteitsgids Landschappen.

Dierenwelzijn en faunabeheer

Door het opstellen van het hoefdierenbeleid, in de vorm van de Beleidsnota Edelhert, damhert en wildzwijn welke in januari 2012 door provinciale staten is vastgesteld, is invulling gegeven aan de mogelijkheden om schade door beschermde diersoorten te voorkomen of beperken. Verder wordt er samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de provincies Noord- en Zuid-Holland en andere betrokkenen samengewerkt om het risico van vogelaanvaringen op Schiphol te beperken. In alle gevallen wordt er gekeken naar het beperken van onnodig leed bij het zoeken naar oplossingen. Eind 2012 is opdracht verleend voor een onderzoek naar effectieve maatregelen om de problemen samenhangend met het groeiend aantal zomerganzen te beperken waarbij ook alternatieve middelen en methoden bekeken zullen worden.

Landbouw en plattelandontwikkeling

In 2012 hebben Provinciale Staten de Agenda Landbouw vastgesteld. De Agenda Landbouw maakt duidelijk welke werkzaamheden de provincie tot en met 2015 wil uitvoeren om een stap te zetten in het bereiken van het toekomstbeeld voor 2025 zoals geschetst in de landbouwvisie. Om te komen tot de realisatie van het toekomstbeeld richt de provincie zich op vier onderwerpen:

- Behouden en versterken van een economische vitale landbouw
- Schaalvergroting afgestemd op de kwaliteit van het landschap
- Versterken duurzaamheid en een aantrekkelijke leefomgeving
- Versterken relatie platteland en stad

Reconstructie

In 2012 is het nieuwe AVP-gebiedsprogramma vastgesteld voor AVP-gebied Oost. In dit gebied werd oorspronkelijk het reconstructieplan uitgevoerd. De reconstructie maatregelen zijn in het nieuwe gebiedsprogramma echter niet langer als afzonderlijk onderdeel opgenomen, maar integraal verankerd. Dat wil zeggen dat de belangrijkste doelen van de reconstructie - zoals natuurontwikkeling en landbouwstructuurversterking - nog steeds van groot belang zijn, maar volledig geïntegreerd zijn in het nieuwe gebiedsprogramma. De prestaties komen terug bij de indicatoren.

Deze verandering hangt nauw samen met de afspraken gemaakt in decentralisatieakkoord tussen Rijk en provincie over de overdracht van rijkstaken naar provincie. In het gebied wordt ondertussen voortgebouwd op de bestuurlijke organisatie die was opgezet ten tijde van de reconstructie: provincie Gelderland en provincie Utrecht onderkennen het belang van samenwerking in de Gelderse Vallei en handhaven het bestuurlijk platform dat daartoe was opgezet.

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 – 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 die aan PS ter vaststelling zijn aangeboden is het eerder voor de reconstructie afgesproken beleid opgenomen.

Recreatie

De doelstellingen voor recreatie zijn weergegeven in programma 6: Economische zaken en recreatie. Tevens maakt Recreatie om de Stad (RodS) onderdeel uit van het huidige programma Agenda Vitaal Platteland. Onderstaand wordt bij de prestatie-indicatoren een en ander verwoord.

Cultuurhistorie

Binnen de Agenda Vitaal platteland droegen diverse projecten zoals NHW en het uitvoeringsprogramma voor de Grebbelinie bij aan de doelstellingen voor cultuurhistorie die zijn weergegeven in programma 8: Samenleving, Cultuur en Sport.

Uitvoering groene wet- en regelgeving

Wetsvoorstel Natuurbeschermingswet

In 2012 hebben wij via het IPO intensief bijgedragen aan de ontwikkeling van de nieuwe Natuurbeschermingswet. Deze wet zal de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 gaan vervangen. Het wetsvoorstel is door de val van het kabinet door de 2e kamer controversieel verklaard. Het vervolgtraject is nog onduidelijk. Ondertussen werken wij mee aan wijzigingsvoorstellen voor de geldende wetten, omdat sommige nieuwe taken uit het Bestuursakkoord tussen Rijk en IPO alvast een wettelijk verankering te kunnen geven.

Flora- en faunawet (faunabeheer)

Het Bestuursakkoord heeft geleid tot scenario ontwikkeling voor het onderbrengen van de Faunafonds taken bij de provincies dat in 2013 verder zijn beslag krijgt. Andere taken, zoals art. 75 FFW soortenbescherming laten op zich wachten tot de wetwijziging. Het ganzenbeleid is in 2012 verder vorm gegeven resulterend in het uitvoeringsakkoord tussen de G7 en het IPO. Dat zal in 2013 verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Eind 2012 is opdracht verleend voor een onderzoek naar effectieve maatregelen om de problemen samenhangend met het groeiend aantal zomerganzen te beperken waarbij ook alternatieve middelen en methoden bekeken zullen worden. In samenwerkingsverband werken wij een de onderbouwing van ontheffingen om het risico van vogelaanvaringen (ganzen) op Schiphol te beperken.

De Faunabeheereenheid Utrecht is gestart met de voorbereidingen van haar nieuwe Faunabeheerplan Utrecht 2014, dat fungeert als fundament voor de provinciale beschikkingen en waarin bovenstaande ontwikkelingen samen zullen komen. De provincie is verantwoordelijk voor de financiering daarvan (najaarsnota 2011).

Wij zijn in 2012 volledig overgegaan op het digitale Fauna Registratie Systeem (FRS), dit ter vervanging van de schadebestrijdingsformulieren. Hierdoor komen noodzakelijke gegevens efficiënter beschikbaar.

Landschapsverordening provincie Utrecht (Lsv) 2011

In 2012 zijn wij gestart met de beleidsvoorbereiding van de waardenkaarten Kleine landschapselementen en de waardenkaart Watergangen (o.a. slootdemping) die wij in 2013 gaan vaststellen.

Uitvoeringsprogramma Woonschepenknelpunten:

Op basis van uw Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 wordt de Lsv in combinatie met het planologische instrumentarium ingezet om woonschepenknelpunten in het landelijk gebied op te heffen. Eind 2012 zijn er van de oorspronkelijke 78 knelpunten nog 11 over. Deze knelpunten zijn verdeeld over twee locaties: Tull en 't Waal in de gemeente Houten en de Vecht nabij Nigtevecht. In 2012 is gewerkt aan een herinrichtingsplan voor de locatie Tull en 't Waal en is samen met de gemeente Houten de aanpassing van het bestemmingsplan opgepakt. Begin 2013 wordt een zaak voor de Raad van State afgehandeld. Bij een positieve uitspraak gaan wij het herinrichtingsplan ter hand nemen, waarmee het knelpunt Tull en 't Waal volledig wordt opgeheven.

Natuurbeschermingswet 1998/Natura 2000/Stikstofverordening.

Dit jaar werkten wij mee aan de oplossing van het stikstofprobleem via de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). In oktober is er een akkoord bereikt tussen het Ministerie van EZ en IPO over de financiering van de gebiedsgerichte (herstel)maatregelen in de Natura 2000 gebieden. Voorts werken wij mee aan ontwikkeling van het stikstofrekenmodel Aerius. De PAS zal vervolgens in de provinciale organisaties worden geïmplementeerd. In juni 2012 hebben wij u de evaluatie van de VSN voorgelegd, waarbij gelijktijdig de VSN 2011 is ingetrokken en vervangen door de VSN 2012. De VSN heeft geleid tot een hausse aan stikstofmeldingen (200) en aanvragen om een Verklaring van geen Bedenkingen (circa 40) in het geval van nieuwe bouwactiviteiten. Voorts zijn we gestart met het project "Interim-uitbreiders". In 2012 handhaafden wij volgens het toezichtsplan VSN. Het toezicht op de naleving van de stikstofverordening, de Nb-wet en de daaraan gekoppelde vergunning- en ontheffingsverlening vergt een forse inspanning. Deze toezichtstaak is incidenteel gefinancierd op basis van gelden uit de Voorjaarsnota.

Voor meer gedetailleerde vergunnings- en handhavingsresultaten groene wet- en regelgeving over 2012 verwijzen wij naar het Jaarprogramma vergunningverlening en handhaving 2013 (JUP).

Robuustere uitvoeringsorganisaties

In 2012 hebben wij het Koersdocument vastgesteld, dat de basis vormt voor de Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) Met de vaststelling is tevens besloten de handhavingstaken voor de groene wetten over te hevelen naar deze uitvoeringsdienst. 2 jaar na de start van de RUD zal opnieuw worden bezien of de groene vergunningverlening overgeheveld kan worden naar de RUD.

Intensivering en ombuigingen coalitieakkoord 2011-2015

De invulling hiervan is vastgelegd in de eind 2011 door PS vastgestelde Kadernota Agenda Vitaal Platteland. In 2012 is gestart met het realiseren van de daarin opgenomen opdrachten, zoals het terugbrengen van het aantal AVP-gebiedscommissies. De resultaten zijn beschreven onder het project Agenda Vitaal Platteland.

Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011

Vanuit de voorafgaande periode loopt nog de afronding van de landinrichtingen Noorderpark en Groenraven-oost en van de RAK Kromme Rijn. Het gaat hier vooral om de administratieve afronding.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Realisatie nieuwe natuur	Aantal hectare nieuwe natuur via grondverwerving en particulier natuurbeheer (hectare per jaar: 555 / weergave cumulatief)	4.124 + PM	4.181 ¹
Landbouw-structuur-versterking	Aantal hectare met landbouwstructuurversterking (500-1.000 hectare per jaar / weergave cumulatief)	2.159 + PM	2.239 ²
Realisatie RodS inrichting	Aantal hectare ingericht recreatie gebied in het kader van Recreatie om de Stad (hectares cumulatief)	420 + PM	526 ³

¹ De resultaten zijn aanzienlijk minder dan oorspronkelijk geraamd voor de jaarlijkse realisatie. Dit was echter al voorzien en daarom was in de begroting 2012 de prestatie als PM opgenomen. De grondverwerving voor natuur is (landelijk) nagenoeg stil komen te liggen door de onzekerheid rond het decentralisatieakkoord. Hierdoor is de verwerving in veel gevallen opgeschort in afwachting van de nadere uitwerking van het grond-voor-grond-principe en de verdeling van de internationale verplichtingen hectares over de provincies. Door de Europese beroepsprocedure van de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) is doorlevering van gronden aan terrein-beherende organisaties stilgezet. Ook dit heeft –indirect- negatieve invloed op de aankoop van grond voor natuur. Door het beschikbaar stellen van eigen middelen voor een korte termijngrondstrategie hebben we de grondverwerving weer enigszins op gang gebracht. De realisatie van particulier natuurbeheer is nagenoeg gestopt. Dit komt door de onduidelijkheid rondom het rijksbeleid en het niet openstellen van de SKNL-regeling (Kwaliteitsimpuls natuur en landschap).

² Dit is minder dan oorspronkelijk geraamd voor de jaarlijkse realisatie. Dit was echter al voorzien en daarom was in de begroting 2012 de prestatie als PM opgenomen. Voor een deel is de mindere prestatie het gevolg van het gegeven dat enkele kavelruilen die wel grotendeels zijn uitgevoerd, nog niet afgerond zijn. Pas na afronding van de kavelruil worden de ha's ingeboekt voor de landbouwstructuurversterking.

³ Nadat het Rijk zich heeft teruggetrokken uit het programma Recreatie om de Stad is er financieel een andere situatie ontstaan. Dit heeft ertoe geleid dat er in 2012 met name gewerkt is aan een herijking van het RodS-programma. De verwachting is dat dit herijkte programma in 2013 wordt vastgesteld en dan kunnen de prestatie indicatoren worden bijgesteld. De stuurgroep RodS-Utrecht heeft ondanks de financiële situatie besloten een aantal projecten te laten doorgaan (hiervoor is ook dekking), hierdoor is het afgelopen jaar het recreatiegebied Wielrevelt, ten oosten van kasteel De Haar, gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

Programma 2	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	41.509	79.330	64.284	8.717	55.567
Lasten projecten	3.382	2.839	12.973	51.632	-38.659
Lasten uitvoeringsprogramma	12.676	3.000	0	0	0
Totaal Lasten	57.567	85.169	77.257	60.349	16.908
Baten regulier beleid	27.964	57.209	57.621	440	57.181
Baten projecten	2.450	1.305	1.685	77.936	-76.251
Baten uitvoeringsprogramma	255	0	0	0	0
Totaal Baten	30.670	58.514	59.306	78.376	-19.070
Centrale Overhead	3.427	3.114	3.114	3.114	0
Resultaat voor bestemming	30.324	29.769	21.065	-14.913	35.978
Storting reserves	130.432	681	12.560	75.310	-62.750
Onttrekking reserves	102.857	18.563	11.711	38.307	-26.596
Resultaat na bestemming	57.899	11.887	21.914	22.090	-176

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000																																									
		Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo																																							
Lasten																																											
<i>Programma AVP – Uitvoering projecten en afronding bestuursovereenkomst ILG</i>		67.178	49.714	17.464																																							
<p>Het verschil tussen begroting en wijziging betreft een kasritme verschil dat wordt verrekend met de reserve landelijk gebied. 2012 was het eerste jaar van het AVP programma 2012-2015. Het maken van een goede inschatting van de lasten in de begroting was lastig, waarbij ook meespeelde dat de uitwerking van het onderhandelingsakkoord decentralisatie Natuur nog moest plaatsvinden. Naast de hogere lasten ad. € 17,5 mln. zijn er ook hogere baten ad. € 18,8 mln. (zie onder baten).</p> <p>De lasten ad. € 49,7 mln. bestaan voor € 8,7 mln. aan lasten voor de afronding van de Bestuurs-overeenkomst ILG. Daarin is de balansverhouding met het Rijk rechtgetrokken (zie ook baten) en voor € 41 mln. aan lasten voor het AVP-programma zelf onder te verdelen naar:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Deelprogramma</th> <th style="text-align: right;">lasten</th> <th style="text-align: right;">baten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Proceskosten</td> <td style="text-align: right;">2,0 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,08 mln.</td> </tr> <tr> <td>Provinciebrede projecten</td> <td style="text-align: right;">1,3 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,04 mln.</td> </tr> <tr> <td>Natuurbeheer</td> <td style="text-align: right;">7,5 mln.</td> <td style="text-align: right;">1,55 mln.</td> </tr> <tr> <td>Grond en Inrichting EHS</td> <td style="text-align: right;">2,9 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,17 mln.</td> </tr> <tr> <td>Groot Mijdrecht Noord-Oost</td> <td style="text-align: right;">0,04 mln.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Herinrichting Bethunepolder</td> <td style="text-align: right;">0,02 mln.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Landinrichting</td> <td style="text-align: right;">0,9 mln.</td> <td style="text-align: right;">1,1 mln.</td> </tr> <tr> <td>NHW</td> <td style="text-align: right;">10,4 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,88 mln.</td> </tr> <tr> <td>RODS</td> <td style="text-align: right;">2,4 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,38 mln.</td> </tr> <tr> <td>OOST</td> <td style="text-align: right;">9,1 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,83 mln.</td> </tr> <tr> <td>WEST</td> <td style="text-align: right;">4,5 mln.</td> <td style="text-align: right;">0,73 mln.</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td style="text-align: right;">41,0 mln.</td> <td style="text-align: right;">5,8 mln.</td> </tr> </tbody> </table>					Deelprogramma	lasten	baten	Proceskosten	2,0 mln.	0,08 mln.	Provinciebrede projecten	1,3 mln.	0,04 mln.	Natuurbeheer	7,5 mln.	1,55 mln.	Grond en Inrichting EHS	2,9 mln.	0,17 mln.	Groot Mijdrecht Noord-Oost	0,04 mln.		Herinrichting Bethunepolder	0,02 mln.		Landinrichting	0,9 mln.	1,1 mln.	NHW	10,4 mln.	0,88 mln.	RODS	2,4 mln.	0,38 mln.	OOST	9,1 mln.	0,83 mln.	WEST	4,5 mln.	0,73 mln.	Totaal	41,0 mln.	5,8 mln.
Deelprogramma	lasten	baten																																									
Proceskosten	2,0 mln.	0,08 mln.																																									
Provinciebrede projecten	1,3 mln.	0,04 mln.																																									
Natuurbeheer	7,5 mln.	1,55 mln.																																									
Grond en Inrichting EHS	2,9 mln.	0,17 mln.																																									
Groot Mijdrecht Noord-Oost	0,04 mln.																																										
Herinrichting Bethunepolder	0,02 mln.																																										
Landinrichting	0,9 mln.	1,1 mln.																																									
NHW	10,4 mln.	0,88 mln.																																									
RODS	2,4 mln.	0,38 mln.																																									
OOST	9,1 mln.	0,83 mln.																																									
WEST	4,5 mln.	0,73 mln.																																									
Totaal	41,0 mln.	5,8 mln.																																									
<i>Flora- en Faunawet</i>		155	74	81																																							
<p>Het incidentele budget voor het opstellen van het Fauna-Beheerplan (FBP) wordt, zoals gemeld in de Najaarsrapportage 2012, gedeeltelijk besteed in 2013. Om het opstellen van het FBP af te ronden in 2013, wordt voor het overgebleven budget een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.</p>																																											
<i>Projectbureau Groene Hart</i>		1.685	1.563	122																																							
<p>Zie voor de toelichting het blad van het project.</p>																																											
<i>Uren beheer en inrichting natuurgebieden en nieuwe natuur</i>		1.050	1.248	-198																																							
<p>Medio 2012 is bestuurlijk opdracht gegeven voor het opstellen van een visie op het provinciale natuurbeleid. Omdat dit niet voorzien was voor 2012 en omdat gekozen is voor een brede, interactieve en integrale aanpak met de verschillende in- en externe doelgroepen heeft dit geleid tot extra personele inzet.</p>																																											
<i>Uitvoeringsprogramma woonschepen beleid</i>		81	246	-165																																							
<p>Er is een aankoop gedaan binnen de kaders van het woonschepenbeleid, deze was echter nog niet gepland voor dit jaar.</p>																																											
Overige kleine verschillen		7.108	7.504	-396																																							
Totaal lasten		77.257	60.349	16.908																																							
Baten																																											
<i>Programma AVP – Uitvoering projecten + Afronding Bestuursovereenkomst ILG</i>		57.178	76.009	-18.830																																							
<p>Voor de uitvoering van projecten zijn niet in de jaarschijf 2012 begrote subsidies en bijdragen van derden ontvangen voor een bedrag van € 5,8 mln.</p> <p>Als gevolg van de afronding van de bestuursovereenkomst ILG</p>																																											

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
met het Rijk is voor 2012 een bedrag van € 30,2 mln. ontvangen van het Rijk voor de afronding van het AVP-programma. Daarnaast is het saldo verrekend van het groenfonds ad. € 40,1 mln. De afronding van deze incidentele bedragen was van tevoren niet exact in te schatten en omdat de afronding aan het eind van het jaar heeft plaatsgevonden kon de begroting niet meer aangepast worden. Zie ook de toelichting bij de reserves.				
<i>Projectbureau Groene Hart</i> Zie voor de toelichting het blad van het project.	1.685	1.563	122	
Overige kleine afwijkingen	443	804	-361	
Totaal Baten	59.306	78.376	-19.070	
Centrale overhead	3.114	3.114	0	
TOTAAL	21.065	-14.913	35.978	

	Begroting	2012	Rekening	2012
Naam reserve	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Res.Uitv.progr.Woonschepenbeleid	0	23	0	178
Reserve Programma landelijk gebied	7.494	11.514	70.244	37.954
Res. Ecoducten	5.066	0	5.066	0
Reserve N.T.V.A. Pr.2	0	175	0	175
Totaal	12.560	11.711	75.310	38.307

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve Programma Landelijk gebied

De ontwikkelingen met de afronding van de bestuursovereenkomst ILG (BO) waren niet verwerkt in de begroting.

Bij de verschillen analyse op de baten is opgesomd dat door de afronding van de BO er in totaal € 70,3 mln. is ontvangen, dit is ook gestort in de reserve.

€ 30,2 mln. is ontvangen van het Rijk voor de afronding van het AVP-programma.

€ 40,1 mln. is het saldo van het groenfonds.

Onttrekkingen

Reserve Programma Landelijk gebied

In verband met projecten AVP is er in totaal 37,9 mln. onttrokken:

€ 40,9 mln. lasten

€ 5,8 mln. baten

-/- € 6,0 mln. structureel budget

Deze extra onttrekking past binnen de meerjarenbegroting van het AVP.

Reserve Uitvoeringsprogramma woonschepen

Er is een aankoop gedaan die nog niet gepland was maar wel in het meerjarenbudget past, hierdoor een overschrijding van € 0,188 mln. Aan de inkomstenkant was een voordeel van € 0,010 mln. Vandaar de hogere onttrekking van per saldo € 0,178 mln.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	Dhr. drs. R.E. de Vries

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader valt onder dit programma de volgende productgroep:

1. Wonen en stedelijke vernieuwing

Onder dit programma vallen geen concernprojecten.

Wat wilden we bereiken?

De centrale doelstelling van het programma Wonen en Stedelijke Vernieuwing is dat met behoud van de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid in de provincie de provinciale woningbouwopgave gerealiseerd wordt.

Om als regio aantrekkelijk te blijven is het belangrijk dat de woningbouwopgave wordt gerealiseerd. Overeenkomstig de ambities uit de Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 (Eindbalans NV Utrecht) willen wij op een duurzame, leefbare en levensloopbestendige wijze tweederde deel van deze woningbouwopgave binnenstedelijk (in steden én dorpen) realiseren. Bij deze binnenstedelijke ambitie is steeds vaker sprake van samenhangende opgaven met meerdere maatschappelijke ambities: integrale opgaven in stedelijke ontwikkelzones. Wij willen met deze ambitie de economische groei van de provincie en het aandeel dat de sterke steden daarin hebben, duurzaam accommoderen en de sterke vestigingsplaatsfactoren (waaronder de groene kwaliteiten) borgen. Ook voorzien wij hiermee in de toenemende vraag naar binnenstedelijk wonen, vergroten wij het draagvlak voor zowel openbaar vervoer als voorzieningen (waaronder het culturaanbod), verminderen we de toename van de druk op de Rijksinfrastructuur en voorkomen wij extra claims op het landelijk gebied. De binnenstedelijke opgave, voor zowel steden als dorpen, vinden wij een provinciaal belang. Deze opgaven zijn in lijn met de visie en ambities zoals verwoord in de Eindbalans van de NV Utrecht en de Gebiedsagenda Utrecht 2009 en worden verankerd in de eind 2012 vast te stellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. Zie ook beleidsveld Ruimtelijke ontwikkeling (programma 1).

Gelet op het nieuwe coalitieakkoord, focus op kerntaken en de veranderende omgeving met betrekking tot de woningmarkt, is in 2012 de 'kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (WBO) 2012-2015' opgesteld en 23 april 2012 door PS vastgesteld. Hierin zijn aangescherpte keuzes gemaakt over de provinciale rol en inzet m.b.t. wonen en binnenstedelijke ontwikkeling. De kadernota richt zich op drie ambities: 1. Goede afstemming tussen vraag en aanbod bij woningbouw, 2. Toekomstbestendige en binnenstedelijke kwaliteit, 3. Efficiënt ruimtegebruik.

2012 is een transitiejaar, dat naast het uitvoeren van aflopende activiteiten is benut voor de opbouw en het in uitvoering brengen van de kadernota middels het programma 'Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling'.

De aflopende activiteiten behoren tot het Uitvoeringsprogramma 2007-2011, met een uitloop in 2012. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011/2012".

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Opbouwen programma wonen en binnenstedelijke ontwikkeling

Vanaf mei 2012 is gewerkt aan het opbouwen van nieuwe programma-activiteiten die bijdragen aan de drie boven gestelde doelstellingen; Aan u is toegezegd jaarlijks te rapporteren over de voortgang van dit programma. De eerste voortgangsrapportage zal in april/mei 2013 worden opgeleverd.

De programma aanpak kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling gaat uit van ondersteuning op basis van maatwerk en flexibiliteit. Hiervoor is een uitvoeringsverordening op hoofdlijnen vastgesteld waarmee we, samen met de partijen in het veld nieuwe financiële instrumenten in de praktijk willen laten ontstaan.

Aanjaagteam woningbouw.

Vanaf 2006 is het provinciale aanjaagteam actief om vanuit een stimulerende en faciliterende rol, de geplande woningbouwproductie te versnellen. Als gevolg van de aanhoudende recessie en de crisis op de woningmarkt heeft het aanjaagteam zich de laatste jaren vooral gericht op het voorkomen van (verdere) planuitval. In 2012 is de woningmarkt nog verder ingezakt en is er sprake van stagnatie in de woningbouw. De knelpunten zitten

voornamelijk in de afzetbaarheid van woningen, het afstemmen van vraag en aanbod op elkaar en de financierbaarheid. Partijen in de gehele bouwketen herpositioneren zich in de nieuwe marktverhouding: van een aanbodmarkt naar een vraagmarkt. De vraag naar ondersteuning vanuit het aanjaagteam en deskundigenpool is dan ook veranderd, maar ook afgenomen. Bijvoorbeeld is de vraag naar ondersteuning van een specifiek project veranderd naar meer ondersteuning bij het prioriteren en faseren van alle lopende projecten in een gemeente. Of bij het opzetten van projectmatig werken om zo de inzet van de gemeente langdurig efficiënter en effectiever te maken. Ook het aanjaagteam heeft 2012 in het teken gestaan van een transitie. De werkwijze van aanjagen en verbinden wordt in een vernieuwde vorm ingezet bij de opbouw en uitvoering van het programma 'wonen en binnenstedelijke ontwikkeling'. De focus is daarbij verbreed: van 'woningbouw' naar 'wonen en binnenstedelijke ontwikkeling'.

In 2012 zijn in totaal 11 projecten in 10 gemeenten ondersteund door middel van de deskundigenpool. Daarnaast is de deskundigenpool ingezet op een aantal trajecten (mediation/ondersteuning bij opzet projectorganisatie) waarbij de activiteiten minder direct zijn toe te dichten aan een specifiek bouwplan (en bijbehorend aantal woningen) en daarom niet zijn meegenomen in de aantallen bouwplannen van de indicator.

'Platform Woningmarkt' en 'Bestuurlijk Versnellingsnetwerk'

Net als voorgaande jaren is in 2012 aandacht besteed aan kennisdeling en kennisuitwisseling met en tussen de ketenpartijen in de woningmarkt. In 2011 heeft de toenmalige bestuurlijke Werkgroep Woningmarkt, bestaande uit vertegenwoordigers van de ketenpartijen, een aantal aandachtsgebieden benoemt waar men gezamenlijk mee aan de slag wilde om tot een gezonde(re) woningmarkt te komen. Deze aandachtsgebieden zijn: betere regionale afstemming van het opnemend vermogen van de markt, innovatieve financieringsvormen, kortere en flexibele procedures, vernieuwende en passende vormen van opdrachtgeverschap om kwaliteit en toekomstbestendigheid te bevorderen, (tijdelijke) functies voor locaties en pauzelanden voor behoud van kwaliteit en doorstroming in de woningbouw (bestaand huur en koop). In 2012 zijn deze inhoudelijke aandachtsgebieden meegenomen in de kadernota 2012-2015 en binnen de nieuwe programma-aanpak verder verdiept via 2 sporen:

1. een Platform Woningmarkt; een bijeenkomst gericht op innovatie & kennisdeling en –uitwisseling in een grote, breed samengestelde groep.
2. een bestuurlijk Versnellingsnetwerk: gericht op concrete samenwerkingsafspraken, verbindingen en acties met een klein, slagvaardig team van bestuurders uit de gehele bouwkolom. Doel is om vernieuwing en kansen te initiëren, te benoemen en uit te dragen.

Beide bijeenkomsten hebben in 2012 plaatsgevonden en krijgen in 2013 een vervolg.

Relatie met de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS)

Op 11 december jl. hebben GS de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 vastgesteld, en aan PS aangeboden ter vaststelling begin 2013. Hierin is een woningbouwprogramma opgenomen van 68.000, waarvan 80 % (ruim 55000 woningen) in het stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. De kadernota en het actieprogramma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling geven hier verder uitvoering aan.

OntwikkelingsMaatschappij Utrecht (OMU).

In de Kadernota WBO 2012-2015 is aangegeven dat aan participatie, via de OMU (een WOMU), pas kan worden gedacht na een evaluatie van functioneren en werkwijze op basis van de ervaringen bij de herstructurering van bedrijventerreinen. In 2012 verkeerde de OMU nog in de opstartfase. Met 8 gemeenten worden onderhandelingen over herstructurering van bedrijventerreinen gevoerd. Pas in de loop van 2013 worden de eerste concrete afspraken verwacht. Daarna kan bepaald worden in hoeverre via de OMU het vliegwieleffect van de "markt", via gerichte investeringen, kan worden ingezet om de binnenstedelijke opgave te helpen realiseren.

Smeerolie en bindmiddel woningmarkt

Vraaggericht bouwen

In 2012 zijn we doorgegaan met het ondersteunen van concrete CPO-initiatieven. Hierdoor konden concrete woningbouwprojecten worden gestart o.a. in Wijk bij Duurstede en in Woerden. Daarnaast hebben we in 2012, in het kader van de nieuwe programma-aanpak 2012-2015, de ondersteuning verbreed naar andere vormen van vernieuwend opdrachtgeverschap op de woningbouwmarkt. Hierbij zetten we minder subsidiemiddelen in, maar hebben we gekozen voor een meer revolverende en resultaatgerichte aanpak.

Kantoren

In de PRS hebben we vastgelegd dat er buiten de vier OV-locaties geen nieuwe nieuwbouw capaciteit voor kantoren bij mag komen. Ook is geregeld dat bij herziening van bestemmingsplannen plancapaciteit waarbij geen zicht is op realisatie moet worden geschrapt. Daarnaast zijn wij met de belangrijkste kantoorgemeenten in overleg om de bestaande leegstand terug te dringen. De provincie ondersteunt hierbij transformatie- en herstructureringsinitiatieven uit de markt en van gemeenten, zowel op pand- als locatieniveau. In drie gemeenten heeft dit geleid tot concrete projecten waarbij leegstaande kantoorpanden zijn omgezet naar een woonfunctie.

Relatie met Fonds uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven

Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling heeft een nauwe relatie met Fonds uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven. Deze regeling is tot dusver primair gericht op verbetering van binnenstedelijke milieukwaliteit door ondersteuning te bieden aan het uitplaatsen van hinderlijke bedrijven.

In de loop van 2012 is een nadrukkelijke koppeling gelegd met woningbouw. Immers door uitplaatsing ontstaat ruimte die kan worden benut om de binnenstedelijke woonopgave een impuls te geven. Projecten die in 2012 zijn ondersteund vonden plaats in Lopik (Benschop), Zeist, Rhenen en Woudenberg.

Boven lokale woningmarkt afstemming

Afstemming tussen gemeenten over vraag en aanbod met betrekking tot de woningmarkt is benoemd als één van de instrumenten binnen de kadernota WBO 2012-2015 die we inzetten en gaandeweg doorontwikkelen.

Wij ondersteunen de Utrechtse regio's, gemeenten en woningcorporaties bij het oppakken van hun verantwoordelijkheid om bestuurlijke afspraken te maken over een kwalitatief en kwantitatief goed op de vraag passend woningaanbod en daarmee beweging te krijgen op de woningmarkt. Wij nemen daarin een stimulerende en faciliterende rol in. De provincie creëert een context waarin andere partijen tot stappen kunnen komen. In 2012 is een aantal pilots gestart om te toetsen of het instrument 'regionale afstemming' daadwerkelijk een effectieve bijdrage levert aan de beoogde doelstelling: beter afstemmen van vraag en aanbod waardoor het opnamevermogen wordt verhoogd en beweging op de markt ontstaat.

Op dit moment zijn in 4 (sub)regio's processen gestart rondom bovenlokale of regionale afstemming: in de regio's Amersfoort, Foodvalley, U10/BRU en Hart van de Heuvelrug. In de regio's Amersfoort en Foodvalley is deskundigheid ingezet voor de onderzoeksfase en procesbegeleiding.

Van belang hierbij is dat we in de provincie Utrecht te maken hebben met een woningmarkt waar geen sprake is van krimp, maar van een uitgestelde vraag en groei op termijn. Om die reden is er geen noodzaak tot grootschalig schrappen van plancapaciteit. Het gaat eerder om het faseren en doseren van woningbouwplannen.

Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011 met een uitloop in 2012

In het voorjaar 2013 zullen de projecten die zijn ondersteund met middelen uit Knelpuntenpot en Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen zijn verantwoord en afgerekend en kan het financiële eindoverzicht worden opgeleverd. Dan zal er ook een voorstel voor inzet van eventuele resterende middelen worden opgesteld.

Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen

In 2012 hebben gemeenten verder gewerkt aan de voortgang van de projecten uit de 2e tranche van het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Begin 2013 wordt door gemeenten over alle projecten verantwoording afgelegd. Dan wordt duidelijk hoeveel projecten van de 2e tranche uitvallen omdat deze niet voor 1-1-2013 in uitvoering zijn gebracht.

Knelpuntenpot

De Knelpuntenpot Woningbouwstagnatie is een regeling, bedoeld om in het kader van de stagnerende woningmarkt het laatste zetje aan belangrijke binnenstedelijke projecten te geven. In 2012 zijn nog 2 projecten ondersteund. Het principe om het laatste zetje te geven om een project te kunnen starten is succesvol gebleken, zo bleek uit de uitgevoerde Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA-onderzoek). Vooral omdat er relatief weinig middelen worden ingezet voor een rentekortingsubsidie of in het geval van een garantstelling een beperkt financieel risico voor de provincie overblijft. De Knelpuntenpot is per 1 januari 2013 afgesloten. De instrumenten (rentekortingen en garantstellingen) zijn toegevoegd aan het instrumentarium van de nieuwe uitvoeringsverordening subsidie Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling.

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing: ISV-2 + ISV-3

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is een subsidieregeling van het rijk en de provincie, om gemeenten te ondersteunen. De middelen zijn bestemd voor fysieke maatregelen om het gebied van wonen, ruimte, milieu en grootschalig groen. Bij stedelijke vernieuwing gaat het om het verbeteren van de kwaliteit van het stedelijk woon- en leefmilieu, de versterking van het economisch draagvlak, de bevordering van de sociale samenhang, de verbetering van de bereikbaarheid en de verhoging van de kwaliteit van de openbare ruimte.

In 2012 is ingezet op de totale afronding van de ISV-2 periode (2005 t/m 2009). Eind 2010 heeft de eindverantwoording over de ISV-2 periode (en de nog uitstaande verplichtingen uit de ISV-1 periode) plaatsgevonden. Programma- en projectgemeenten, die nog niet alle prestaties behaald hadden en/of niet alle middelen besteed hadden, hebben uitstel gekregen tot 1 januari 2012. De gemeenten hebben conform de Wet stedelijke vernieuwing zowel inhoudelijk als financieel verantwoording afgelegd over de bereikte resultaten stedelijke vernieuwing via de gemeentelijke jaarrekening. De acht programmagemeenten (Baarn, De Bilt, IJsselstein, Nieuwegein, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Zeist) hebben verantwoording afgelegd over de prestaties. Op 2 programmagemeenten na hebben alle programmagemeenten hun prestaties behaald en de middelen besteed. In 2012 zijn verder nog 9 projecten (2 wonenprojecten, 1 geluidsproject en 6 bodemprojecten) verantwoord door projectgemeenten. Alle projecten zijn uitgevoerd/in uitvoering. Hiermee is de totale ISV-2 periode afgesloten. De terugvloeiende middelen (ongeveer € 245.000) vanuit wonen en geluid zullen worden toegevoegd aan het deelbudget wonen voor ISV-3.

In 2012 lag de focus binnen ISV-3 (2010-2015) op de voortgang van de projecten. Met de ISV-3 middelen voor wonen worden 12 'wonen' projecten en 13 geluidsprojecten ondersteund.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Woningbouw	Aantal gemeentelijke bouwplannen (en totaal woningaantal) met cofinanciering van deskundigen via het aanjaagteam woningbouw.	30	11*

* Zie toelichting onder kopje aanjaagteam: "In 2012 is de woningmarkt nog verder ingezakt en is er sprake van stagnatie in de woningbouw..." Partijen in de gehele bouwketen herpositioneren zich in de nieuwe marktverhouding: van een aanbodmarkt naar een vraagmarkt. De vraag naar ondersteuning vanuit het aanjaagteam en deskundigenpool is dan ook veranderd, maar ook afgenomen". Het lagere aantal is tevens verklaarbaar vanwege de transitie van de aanpak in 2012: afbouwen activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011 (met een uitloop in 2012) naar de nieuwe kadernota-aanpak 2012-2015 en de ontwikkeling en toevoeging van nieuwe ondersteuningsinstrumenten die beter aansluiten bij de huidige behoefte en actualiteit. Voor 2013 zullen dan ook nieuwe indicatoren worden opgesteld die aansluiten bij de kadernota activiteiten.

Wat heeft het gekost?

Programma 3	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	7.182	2.742	10.550	9.319	1.231
Lasten projecten	0	1.015	0	0	0
Lasten uitvoeringsprogramma	7.992	0	0	0	0
Totaal Lasten	15.174	3.757	10.550	9.319	1.231
Baten regulier beleid	2.178	1.345	1.345	1.923	-578
Baten projecten	0	0	0	0	0
Baten uitvoeringsprogramma	1.455	0	0	0	0
Totaal Baten	3.633	1.345	1.345	1.923	-578
Centrale Overhead	643	749	749	749	0
Resultaat voor bestemming	12.184	3.161	9.954	8.145	1.809
Storting reserves	4.258	0	12.311	12.311	0
Onttrekking reserves	12.889	1.440	11.191	9.306	1.885
Resultaat na bestemming	3.553	1.721	11.074	11.150	-76

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
Lasten				
<i>Kadernota Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling</i> In de 2 ^e helft van 2012 is het programma Wonen en Binnenstedelijk Ontwikkeling opgebouwd en de uitvoering in de startblokken gebracht. Door kritisch te zijn in de uitgaven voor de opbouwfase konden de meeste kosten worden gedekt uit middelen uit de woningbouwproductie. De niet gebruikte middelen kunnen nu, via de reserve Wonen en stedelijke ontwikkeling effectiever worden ingezet voor de uitvoering van het programma.	500	56	444	
<i>Knelpuntenpot woningbouwstagnatie</i> In 2012 is een project afgeblazen door een project ontwikkelaar. Daarnaast zijn er ook diverse projecten niet tot een definitieve aanvraag van een subsidie gekomen, omdat de aanvrager alsnog voldoende financiering vond.	540	293	247	
<i>Collectief particulier opdrachtgeverschap</i> Door de stagnatie in de gehele woningbouwsector zijn er minder subsidieaanvragen binnengekomen dan voorzien.	322	187	135	
<i>Investing Stedelijke Vernieuwing (ISV)</i> Medio 2012 hebben wij via de gemeentelijke jaarrekeningen de verantwoording binnen gekregen over een aantal geluidsprojecten van ISV-2. De beoordeling van de eindverantwoording was niet op tijd klaar om de afrekening nog op te kunnen nemen	0	400	-400	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
in de Najaarsrapportage 2012. Zie ook de toelichting onder de baten.				
<i>Uitvoering Fonds Stedelijk bouwen en Wonen</i> In 2012 hebben meer gemeenten dan vooraf ingeschat een voorschot aangevraagd. De overschrijding in 2012 levert geen probleem op omdat hiervoor dekking is in de projectenreserve op dit onderwerp.	5.000	5.565	-565	
<i>Woningbouwproductie;</i> Na vaststelling van de Kadernota Binnenstedelijke ontwikkeling is een deel van de kosten betrekking hebbend op woningbouwproductie, ten laste van woningbouwproducties gebracht. Daarnaast zijn er diverse projecten later in de tijd gestart waardoor de uitvoering nog niet van die kwaliteit was dat facturering gehonoreerd kon worden.	1.015	474	541	
<i>Zorgeloos Wonen</i> In het bestuurlijk overleg tussen gemeenten en provincie is afgesproken een aantal investeringsbeslissingen (onder andere de bijdrage MFA) uit te stellen.	742	4	738	
<i>Overige kleine verschillen</i>	2.431	2.340	91	
Totaal lasten	10.550	9.319	1.231	
Baten				
<i>Knelpuntenpot woningbouwstagnatie</i> Het voorschot voor een project in Leidsche Rijn is terug ontvangen omdat het project niet tot uitvoering is gekomen.	0	94	-94	
<i>Investering Stedelijke Vernieuwing (ISV)</i> De extra lasten met betrekking tot de rijksregeling ISV-2 zijn verrekend met de overlopende passiva. Zie ook de toelichting onder de lasten.	0	400	-400	
<i>Overige kleine verschillen</i>	1.345	1.429	-84	
Totaal Baten	1.345	1.923	-578	
Centrale overhead	749	749	0	
TOTAAL	9.954	8.145	1.809	

Naam reserve	Begroting	2012	Rekening	2012
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Res. Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling	10.966	500	10.966	56
Res. Beheer knelpuntenpot woningb. Stag.		540		198
Res. Beheer startersleningen		225		200
Res. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap		322		187
Res. Stads-dorpsvernieuwing		355		355
Reserve ISV	1.345	1.345	1.345	1.197
Reserve Projecten				
Fonds Stedelijk bouwen en Wonen (FSBW)		5.000		5.565
Woningbouwproducties		1.015		397
Vernieuwend bouwen en wonen		5		5
FSBW bijdrage aan Ecoducten		835		835
Totaal		6.855		6.802

Reserve Stimuleringsfonds		742		4
Zorgeloos Wonen		<u>307</u>		<u>307</u>
Stedelijke vernieuwing		1.049		311
Totaal	12.311	11.191	12.311	9.306

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Onttrekkingen

Zie voor de diverse afwijkingen de toelichtingen onder de verschillenanalyse.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
4	Duurzaamheid en Milieu	Dhr. drs. R.E. de Vries Dhr. J.W.R. van Lunteren

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensiveringen vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Leefbaarheid
2. Energie
3. Integrale aanpak
4. Vergunningverlening en handhaving milieu

Onder dit programma vallen geen concernprojecten.

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011.

Wat wilden we bereiken?

De doelstelling van het programma Milieu is het aanpakken van hardnekkige milieuproblemen, het bevorderen van een gezonde energiehuishouding en verbetering van de milieukwaliteit.

De provincie Utrecht wil een leefbare provincie zijn en toekomstbestendig. Wij zorgen daarom voor evenwicht tussen wonen, werken, recreëren, bereikbaarheid en natuur en landschap. Tegen deze achtergrond blijven wij onze wettelijke taken vervullen.

In de loop van 2012 zal het herijkte Provinciaal Milieubeleidsplan worden vastgesteld. Daarmee worden de nieuwe doelstellingen en speerpunten geconcretiseerd.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Leefbaarheid

Herijking bodem-, water- en milieubeleid

In 2012 heeft een herijking van het bodem-, water- en milieubeleid plaatsgevonden. Deze is vastgesteld via de Kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid; een koers gericht op verbinden, vernieuwen en versterken". Het is de uitwerking van de in de strategische agenda opgenomen transitieopgave "Wettelijke taken en integrale beleidsontwikkeling". In de Kadernota zijn vier prioriteiten benoemd, nl waterveiligheid, leefkwaliteit stedelijk gebied, zoetwatervoorziening en drukte in de ondergrond.

Externe veiligheid

In het externe veiligheidsbeleid staat het beperken van de risico's verbonden aan productie, verwerking, opslag en transport van gevaarlijke stoffen centraal. We hebben ons ingespannen in de PUEV projectgroep die bestaat uit de Omgevingsdienst, de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Veenendaal, de Veiligheidsregio en de provincie om de doelstellingen van het PUEV te realiseren. Hiertoe voerden we de regie op de uitvoering door overleg in de PUEV projectgroep waar knelpunten en oplossingen worden besproken, hebben we voortgangsgesprekken met de PUEV deelnemers gehouden en subsidies verstrekt.

Het percentage (voor)ontwerp ruimtelijke plannen dat voldeed aan de wettelijke vereisten van externe veiligheid was in 2012 82%. Dit is lager dan het percentage in 2011 en de doelstelling van 90%. Dit komt vermoedelijk doordat de provincie ruimtelijke plannen nu in een vroeger (concept) stadium ontvangt dan voorheen en de plannen minder 'af' zijn.

In de bijlage bij de jaarrekening wordt financieel en inhoudelijk verantwoording afgelegd over de uitvoering van het PUEV in 2012.

Geluidhinder

Het "Actieplan omgevingslawaai provinciale wegen provincie Utrecht" wordt uitgevoerd. In 2012 is de geluidskaart voor provinciale wegen conform de verplichting uit de EU Richtlijn Omgevingslawaai vastgesteld. Tevens is gestart met de voorbereidingen van het actieplan omgevingslawaai voor deze provinciale wegen, dat in 2013 moet worden vastgesteld.

Voor gemeenten hebben wij opgetreden als kenniscentrum op het gebied van geluidhinder; met name onze inbreng in het gebiedsgerichte milieubeleid was daar van belang. Wij voerden structureel voor acht gemeenten het beheer van geluidszones voor industrielaawaai.

De in 2009 vastgestelde Luchtvaartnota provincie Utrecht is geëvalueerd. Dit heeft slechts tot marginale wijzigingen geleid.

In 2012 verleenden wij voor 6 evenementen in stiltegebieden een ontheffing. Dit jaar is ook het stiltegebiedenbeleid, zoals verwoord in de "Notitie uitvoering stiltegebiedenbeleid provincie Utrecht" in de Provinciale Milieuverordening verankerd. Hiermee is het verbeterd, waarmee de natuur en de leefbaarheid in de stiltegebieden worden versterkt.

Donkerte

Wij hebben Provinciale Staten eind 2011 geïnformeerd over de aanpak van lichtvervuiling en de bescherming van donkerte: hiervoor komt geen apart beleid, maar het onderwerp wordt meegenomen in de reguliere taken. In dit kader is in 2012 donkerte onder meer opgenomen in de (ontwerp) Provinciale Structuurvisie en ingebracht bij de voorbereiding van de Mobiliteitsvisie en Natuur 2.0. Er ligt een voorstel tot wijziging van de Landschapsverordening, waardoor onder andere de vrijstelling voor verlichting van reclameobjecten in het buitengebied wordt beperkt. Ook in de uitvoering van diverse beleidsterreinen is donkerte opgenomen, zoals bij de vervanging en beheer van openbare verlichting, de Gebiedsprogramma's en de Agenda Landbouw.

Luchtkwaliteit

Wij hebben regie gevoerd op de uitvoering van het Regionaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit. Daarnaast hebben we ons eigen aandeel daarin gerealiseerd, het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit (PPL). We hebben onze samenwerkingsprojecten met gemeenten en bedrijven gecontinueerd, gericht op rijden op Groengas en Snelladen.

Voor het project Snelladen zijn we gestart met het opzetten van een stimuleringsregeling in de vorm van een rentekorting. In 2012 is één renteloze lening verleend voor een Groengastankstation in 't Goy bij Houten. Dit vulpunt is eind 2012 opgeleverd. Er zijn nog twee aanvragen voor renteloze leningen in behandeling voor aardgasvulpunten in Maarssen en Veenendaal.

Bodem en grondwater

Ten aanzien van de opgave rond bodemsanering (Bodemconvenant en het PUC) kunnen wij melden dat wij conform de opdracht in 2012 gewerkt hebben.

Via het toepassen van de lagenbenadering bij onder andere gebiedsprocessen, de opstelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en het uitwerken van de 'laagste-hoogte benadering' dragen wij bij aan de afstemming van het gewenste ruimtegebruik op de eigenschappen en kwaliteit van bodem en (grond)water. Dit heeft onder andere plaats gevonden binnen het ruimtelijk actieprogramma gemeenten, bij de grootschalige pilot in de polder Zegveld Noord om onderwaterdrainage in de praktijk te testen en bij een project ter verbetering van de duurzame productie in de landbouw.

In het kader van de afspraken in het convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties zijn wij met het IPO betrokken bij de opstelling van de structuurvisie ondergrond van het rijk. De planning is dat deze structuurvisie eind 2013 in ontwerp gereed is.

In gemeente Woerden inzet gepleegd op de problematiek grondwateronderlast Schilderskwartier. Expertise ingebracht en in overleg op ambtelijk en bestuurlijk niveau gezocht naar gezamenlijk gedragen oplossingen met de alle betrokken partijen, nog niet afgerond.

Aangezien het ook in de Utrechtse ondergrond steeds drukker wordt is dit als één van de vier prioriteiten benoemd in de kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid. Wij zijn gestart met het traject om een visie op de ondergrond op te stellen om beleidsmatig uitwerking te geven aan de integrale afweging van verschillende provinciale belangen in de ondergrond, zoals de drinkwaterwinning en de wko-systemen (warmte- koudeopslag). Wij hebben onze bijdrage geleverd aan het tweejarige landelijke onderzoek 'meer met bodemenergie'. De resultaten van dit onderzoek zijn in 2012 opgeleverd. In de visie op de ondergrond gaan we op basis van deze uitkomsten in op de nadere invulling op onze provinciale taak ten aanzien van bodemenergie.

In het kader van het Programma Schoon grondwater Utrechtse Heuvelrug zijn er in 2012 verschillende activiteiten geweest gericht op het terugdringen van het bestrijdingsmiddelengebruik, zoals het opstellen van een communicatieplan en het organiseren van een informatiemiddag Duurzaam beheer van Golfterreinen. Voor chemievrij sportveldbeheer zijn activiteiten in ontwikkeling. De gebiedsdossiers voor de kwetsbare drinkwaterwinningen en één oppervlaktewaterwinning zijn afgerond en er is gestart met het opstellen van de gebiedsdossiers voor de niet-kwetsbare winningen.

Landbouw

In 2012 is de Agenda Landbouw vastgesteld (PS 10 september 2012), inclusief landbouw en milieu. Met het vaststellen van de Agenda Landbouw is het programma Duurzame Landbouw komen te vervallen.

De milieu aandachtsgebieden in de Agenda Landbouw zijn: terugdringen stikstofbelasting op N2000 gebieden, verminderen nutriëntenbelasting KRW waterlichamen, verminderen bodemdaling, energie besparing, reductie broeikasgassen en productie duurzame energie.

Energie

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie zijn duidelijke kaders opgenomen voor het ruimtelijk faciliteren van grootschalige vormen van duurzame energie. Door de provincie wordt waar nodig aandacht gevraagd voor energiebesparing en duurzame energie bij herstructurering bedrijventerreinen (OMU) en binnenstedelijke herstructurering. Marktpartijen nemen vanuit kostenoverweging in toenemende mate zelf het initiatief tot dergelijke maatregelen. Energie en klimaat hebben een duidelijke plek in de gebiedsprogramma's voor Utrecht-West en Vallei Heuvelrug Kromme rijn van de Agenda Vitaal Platteland. In de eerste aanzet tot de agenda voor de Economic Board Utrecht (zie programma 6 – Economische Zaken) is veel aandacht voor de maatschappelijke opgave van verduurzaming. In een aantal bedrijventafels (energie, water, grondstoffen) is met ruim 50 bedrijven gesproken over de kansen voor de duurzaamheidseconomie.

Nuttige toepassing van afval

De provincie maakt sinds 1984 deel uit van de Afvalverwijdering Utrecht (AVU). De AVU verzorgt de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen in de provincie Utrecht. In 2012 hebben in AVU-verband een aantal activiteiten plaatsgevonden gericht op het verbeteren van de inzameling en hergebruik van afvalstoffen. Specifiek heeft het stimuleren van het toepassen van recyclinggranulaat als toeslagmateriaal in beton in 2012 aandacht gehad. In het kader van nuttige toepassing van afvalstoffen is ook het Interreg project ARBOR van belang. Binnen dit project werken 6 landen uit Noordwest Europa samen aan een efficiëntere inzet van biomassa voor de opwekking van duurzame energie.

Green deals

Op 11 oktober 2012 heeft de provincie een zogenaamde Green Deal gesloten met de minister van Economische Zaken. Green Deals zijn bedoeld om een duurzame ontwikkeling breed te bevorderen. Deze Green Deal bestaat uit vier projecten: zero-emissie bus en vrachtvervoer, bedrijvenaankpak mobiliteit, bevordering opwekking en gebruik LNG en het Garantiefonds Energie.

Integrale aanpak

Atlas leefomgeving

De Atlas Leefomgeving is een website waarmee gebruikers milieu- en gezondheidsinformatie over de leefomgeving kunnen opvragen. In de zomer van 2012 is de eerste release van de Atlas opgeleverd. Een tweede release zal naar verwachting begin 2013 verschijnen. Daarnaast hebben we informatie geleverd aan de Atlas Leefomgeving en de tool onder de aandacht gebracht van de Utrechtse gemeenten.

Duurzame gebiedsontwikkeling

In 2012 hebben wij gewerkt aan het versterken van het integrale karakter van de ruimtelijke planontwikkeling. Daarmee hebben we invulling gegeven aan het meekoppelen van de leefbaarheids- en duurzaamheidsuitgangspunten van de ontwikkelopgaven uit de strategische agenda. Door vroegtijdige integratie van leefbaarheid wordt bovendien tijdig geanticipeerd op wettelijke regelingen en worden de risico's van vertraging van ruimtelijke plannen op een later tijdstip beperkt. Om de provinciale doelen ook te laten doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke planontwikkeling hebben wij gemeenten via trainingen en workshops ervaring laten opdoen met deze werkwijze. Daarbij zijn vernieuwende instrumenten die aanzetten tot integraal werken, zoals de digitale ontwerptafel, geïntroduceerd.

Vergunningverlening en handhaving

Milieu

Dit jaar hebben wij het Jaarprogramma Vergunningverlening en Handhaving 2012 uitgevoerd. Een aanzienlijk deel (90%) van de aanvragen werd binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Enkele in 2011 en 2012 doorgevoerde wetswijzigingen (vooral het Activiteitenbesluit) leidden tot een extra werklust.

Dit jaar is besloten dat de gefuseerde milieudiensten de romp gaan vormen voor de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. Er is een kwartiermaker en beoogd directeur aangesteld en is er een koersdocument opgesteld.

Met ingang van 1 oktober is het instrumentarium van de wet Bevordering Integriteitsbeoordeling door het Openbaar Bestuur (Bibob) bij vergunningverlening en handhaving ingevoerd. Met de toepassing van deze wet worden vergunningaanvragers en vergunninghouders gescreend om te voorkomen dat op geld waardeerbare voordelen uit strafbare feiten worden ingezet voor legale activiteiten of dat de vergunning mede wordt gebruikt om strafbare feiten te plegen.

Invoering BSB-M

De Bestuurlijks Strafbeschikking Milieu (BSB-M) is bij de provincie Utrecht ingevoerd en wordt gebruikt. De subsidie voor het BSB-M is aangevraagd, maar nog niet ontvangen. Een deel van deze subsidie willen wij gaan inzetten voor de kosten van de opleiding voor alle groene BOA's in de provincie Utrecht. (dus ook bij onze partners, als Utrechts Landschap).

Implementatie van de RIE

Met de implementatie van de Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE) per 1 januari 2013 wijzigen ook een aantal categorieën van bedrijven die aangewezen zijn als IPPC bedrijf c.q. installatie. Om na te gaan voor welke bedrijven deze wijziging gevolgen heeft, is dit jaar ons bedrijvenbestand doorgelopen

Bedrijvenbijeenkoms over Activiteitenbesluit en RUD

Op 20 november is een informatiebijeenkoms over wet- en regelgeving en de RUD gehouden voor de bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, die zeer positief is ontvangen door de bedrijven.

Modernisering toezicht

In 2012 zijn we begonnen met systeemgericht toezicht en het Informatie Gestuurd Handhaven (IGH). IGH is een methode waarmee planmatig en gestructureerd gegevens worden verzameld en geanalyseerd om op basis van beschikbare informatie gericht te handhaven. Dit jaar is gestart met een IGH-pilot. In 2012 zijn 11 ook transportcontroles verricht, waarvan 5 grote controles.

Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)

De provinciale 'portefeuille' aan BRZO-bedrijven bestaat uit 17 bedrijven, waarvan 3 onder het bevoegd gezag van de provincie vallen. Twee BRZO-inrichtingen zijn in 2012 gesloten naar aanleiding van de uitkomsten van een Bibob-onderzoek. De overige 15 BRZO-bedrijven zijn alle gecontroleerd. Als gevolg van de provinciale handavingsinspanningen verbetert het naleefgedrag bij deze bedrijven.

Bodemsanering

Uitvoering van het met het Rijk afgesloten Convenant Bodem leidde tot extra werkzaamheden voor spoedlocaties. Ook in 2012 is tijd besteed aan de in 2010 begonnen inhaalslag achterstanden Wbb. De rest van de achterstand zal in 2013 worden weggewerkt. Vanwege de economische crisis zijn in tweede helft 2012 minder bodemsaneringen gestart en zijn er minder vergunningen afgegeven. Ondanks dat zijn 75 saneringsbeschikkingen afgegeven en 80 meldingen Besluit Uniforme Saneringen afgehandeld.

Er zijn 179 handavingscontroles op locatie uitgevoerd en er zijn 46 administratieve controles verricht.

Vuurwerkbesluit

In 2012 hebben wij 31 ontbrandingstoestemmingen verleend en zijn er 83 meldingen in behandeling genomen. Vuurwerkopslagplaatsen met > 10.000 kg vuurwerk zijn in 2012 driemaal bezocht. Vanwege beperkte capaciteit zijn niet alle vuurwerkevenementen gecontroleerd. Het naleefgedrag blijft wisselvallig.

Wet luchtvaart

Er zijn in 2012 drie luchthavenregelingen vastgesteld en 70 ontheffingen verleend (40 locatiegebonden en 30 generieke). Wat betreft handhaving zijn er 37 meldingen administratief gecontroleerd en er zijn 13 fysieke controles uitgevoerd.

Ontgrondingen/Provinciale Milieu Verordening (PMV)

Er zijn dit jaar 19 vergunningen verleend in het kader van de Ontgrondingenwet.

In juli van dit jaar is er een nieuwe Ontgrondingenverordening vastgesteld door Provinciale Staten.

Hiermee wordt aangesloten op actuele wet- en regelgeving (Wro, Wabo, Lsv), is er een dereguleringslag gemaakt en zijn regels duidelijker geformuleerd.

Daarnaast is in februari 2013 een nieuw ontwerp PMV vastgesteld door Provinciale Staten.

Milieuklachtentelefoon

Er kwamen 806 klachten en meldingen binnen, 88 meer dan in 2011.

Veel geurklachten hadden betrekking op de biogascentrale Van der Groep. In overleg de gemeenten en met inwoners van Bunschoten is een uitgebreid geuronderzoek gestart.

Digitalisering

Voor meer informatie over de invoering van het nieuwe back-officesysteem verwijzen wij u naar programma 2.

Dit jaar zijn er weer de nodige e-Formulieren gerealiseerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van DigiD en eHerkenning.

Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011

Er wordt uitvoering gegeven aan 24 geselecteerde kansrijke projecten voor het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven (FUHB). Voor 12 projecten zijn tussen 2009-2012 reeds privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten tussen de provincie en de gemeenten, waaronder 4 projecten in 2012. Een 5-tal projecten zijn binnen de betreffende gemeente samengevoegd met andere projecten. Een deel van de resterende 6 projecten gaat niet door en enkele blijken tot de realisatie meer tijd nodig te hebben. De feitelijke uitplaatsing van de hinderlijke bedrijven is afhankelijk van economische, maatschappelijke en bestuurlijke omstandigheden, alsmede van doorlooptijd van planologische procedures en afwegingstrajecten binnen de te verplaatsen bedrijven. Dit is voor enkele beoogde projecten gewijzigd.

De regeling blijkt effectief te zijn qua saneren van milieuhinder en aantal te realiseren woningen (550) en scoort hoog bij een eerder uitgevoerde Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Het FUHB sluit qua te realiseren doelstellingen naadloos aan bij de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (WBO). Dit is reden om het FUHB na 2013 binnen de kadernota WBO voort te zetten en dus binnen programma 1 op te nemen.

Garantiefonds Energie

Het Garantiefonds Energie is eind 2011 stopgezet. Daarvoor in de plaats is een nieuwe vorm van garantstelling ontwikkeld, die moet bijdragen aan een meer lange termijn effect; de Portfoliogarantie Energie. In 2012 heeft de provincie via een tenderprocedure een bank geselecteerd die samen met de provincie collectieve duurzame energieprojecten wil financieren. De provincie neemt een deel van het kredietrisico op zich zodat de bank een portefeuille kan opbouwen.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Energie: aardgas	Aantal met provinciale subsidie gerealiseerde aardgas tankstations (realisatie en streefwaarde cumulatief)	7	5 ¹
Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	Externe veiligheid is bij minstens 90% van de ruimtelijke plannen goed verwerkt	90	82 ²
Uitvoering jaarplan handhaving	% geplande controlebezoeken in jaarplan gerealiseerd	90	90
Beperking toezichtslast	% bedrijven dat lagere toezichtlasten ervaart ten opzichte van 2007	50	50

¹ Het aardgasvulpunt in 't Goy wordt begin 2013 opgeleverd, de aardgasvulpunten in Maarssen en Veenendaal worden in de loop van 2013 opgeleverd. Vertragingen zijn ontstaan door technische problemen in de realisatiefase ('t Goy en Maarssen) en door vertraagde beleidsvorming intern bij de oliemaatschappij (Veenendaal).

² De oorzaak is dat de provincie ruimtelijke plannen nu in een vroeger (concept) stadium ontvangt dan voorheen en de plannen minder 'af' zijn.

Wat heeft het gekost?

Programma 4	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	21.967	14.831	33.881	28.576	5.305
Lasten projecten	190	0	0	0	0
Lasten uitvoeringsprogramma	1.763	3.240	0	0	0
Totaal Lasten	23.920	18.071	33.881	28.576	5.305
Baten regulier beleid	10.152	4.012	20.660	20.412	248
Baten projecten	49	0	0	0	0
Baten uitvoeringsprogramma	51	0	0	0	0
Totaal Baten	10.252	4.012	20.660	20.412	248
Centrale Overhead	4.517	4.745	4.745	4.745	0
Resultaat voor bestemming	18.185	18.804	17.966	12.909	5.057
Storting reserves	10.659	0	2.774	3.561	-787
Onttrekking reserves	7.185	3.804	8.771	7.592	1.179
Resultaat na bestemming	21.659	15.000	11.969	8.879	3.090

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten			
<i>Energiek Utrecht</i> Betreft voordelige afwikkelingen van de niet uitbetaalde reserveringen van de subsidieregeling Meer met Minder die in voorgaande jaren verantwoord zijn.	100	-2.701	2.801
<i>Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) bodem</i> Bij veel projecten bij gemeenten zijn de laatste onderzoeken in 2012 uitgevoerd en worden deze opgenomen in de jaarrekening van gemeenten. Hierdoor vindt de financiële afronding door de provincie plaats in 2013.	1.060	91	969
<i>Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL)</i> In december 2011 hebben wij besloten NSL-rijksmiddelen te reserveren voor het project Snelladen, waarmee een aanjagende rol vervuld wordt bij het realiseren van enkele snellaadpalen in de provincie Utrecht. Hiertoe zou in 2012 een subsidieregeling opgesteld worden. Door diverse omstandigheden is deze echter pas begin 2013 vastgesteld. De daadwerkelijke inzet van de middelen vindt daarom pas plaats in 2013. Zie ook de toelichting onder de baten.	15.828	15.549	279
<i>Bezuiniging apparaatskosten bodemsanering</i> Bij de Voorjaarsnota 2012 is een budget vrijgemaakt om de aangekondigde bezuiniging van het rijk op de apparaatskosten bodemsanering te kunnen opvangen die vanaf 2012 opgelegd zou worden. Deze bezuiniging vond zijn oorsprong in de aanpassing van de Wet Bodembescherming. Doordat de wet pas eind 2012 door de Eerste Kamer is aangenomen, heeft het rijk besloten de bezuiniging pas vanaf 2013 op te leggen.	185	0	185
<i>Externe veiligheid (PUEV)</i> Voor het wegzetten van de financiële middelen bij de deelnemende partijen t.b.v. hun inzet op externe veiligheid zijn we afhankelijk van het sturen van de rekening door die partijen. Dit jaar zijn de meesten daar erg laat mee geweest, waardoor het niet meer mogelijk was alles in 2012 af te handelen.	842	663	179
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i> Er zijn meerdere oude opdrachten, welke in 2012 afgerond zouden worden, verdeling afgerekend. Het betreft onder andere opdrachten op het gebied van duurzaamheid en de kadastrale atlas en energiesubsidies aan woningbouwcorporaties.	-400	-560	160
<i>Innovatieve veestallen/voortzetting LAMI</i> De onderschrijding kent 2 oorzaken: - Duurzame landbouw: een groot aantal projectvoorstellen zijn aangehouden om ze te kunnen toetsen aan het herijkte bodem-, water- en milieubeleid, de Landbouw Visie en de Agenda Landbouw. Het wijzigen van beleidsafspraken, organisatorische veranderingen en hiermee parallel ingezette heroverwegingen hebben geleid tot uitstel van sommige projecten. - Innovatieve veestallen: door externe afhankelijkheden heeft het project enige vertraging opgelopen. Zo zou er een definitief ontwerp komen voor elke deelnemende boer en zouden deelnemende boeren ook advies krijgen bij de uitvoering. Tijdens het project zijn er een aantal deelnemende boeren afgevallen en tot deze laatste activiteiten is het niet gekomen.	282	142	140
<i>WABO</i> De voor 2012 gereserveerde middelen voor implementatie van de Wabo zijn niet geheel aangesproken. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een kostenbesparing en anderszijds omdat de vorming van de RUD vertraging heeft opgelopen. Daardoor zijn niet alle taken en deelprojecten opgepakt ter voorkoming van dubbel werk. Om de implementatie af te ronden in 2013, wordt voor een deel van het overgebleven budget een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend.	546	417	129

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
<i>Leren voor Duurzame Ontwikkeling(LvDO)</i> LvDO was in 2012 geen prioriteit meer en de subsidieregeling was gestopt. Toch kregen we (ongevraagd) een bijdrage van het Rijk. De bijdrage ad € 128.000 is in 2012 niet uitgegeven.	212	51	161	
<i>Bodemsanering</i> De werkelijke saneringen worden veelal uitbesteed aan derden (aannemers, ingenieursbureaus, etc.). Voor de werkelijke uitgaven zijn we afhankelijk van hun declaraties.	1.102	1.010	92	
<i>EU Richtlijn geluid</i> Op basis van de Wet geluidhinder en de EU richtlijn omgevingslawaaï moet het actieplan omgevingslawaaï in 2013 worden opgesteld. Om het actieplan omgevingslawaaï in 2013 alsnog te kunnen opstellen, wordt er een resultaat-bestemmingsvoorstel ingediend.	102	48	54	
Overige kleine verschillen	14.022	13.866	156	
Totaal lasten	33.881	28.576	5.305	
Baten				
<i>Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL)</i> De niet gebruikte middelen voor het project snelladen zijn niet onttrokken aan de overlopende passiva. Zie ook de toelichting onder de lasten.	15.828	15.549	279	
<i>Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO)</i> Omdat de uitgaven lager zijn uitgevallen voor dit project, is de rijksbijdrage ook lager. De niet gebruikte middelen zijn toegevoegd aan de overlopende passiva. Zie ook de toelichting onder de lasten.	212	50	162	
<i>Bodemsanering</i> De extra gerealiseerde baten worden veroorzaakt door de verkoop van een perceel waar de bodem is gesaneerd.	1.426	1.585	-159	
Overige kleine verschillen	3.194	3.228	-34	
Totaal Baten	20.660	20.412	248	
Centrale overhead	4.745	4.745	0	
TOTAAL	17.966	12.909	5.057	

Naam reserve	Begroting	2012	Rekening	2012
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Egalisatiereserve ISV Bodemsanering	1.060	1.060	1.060	91
Egalisatiereserve bodemsanering	1.432	1.432	1.396	820
Reserve Projecten Pr.4	282		144	
Continueren milieutaken		7		21
Rijden op aardgas		170		125
RUD's		174		139
SLOK		260		217
WABO		313		238
Energiek Utrecht		2.050		2.050
Ecoducten Fonds Uitpl.Hinderl.Bedrijven		761		761
Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven		<u>2.226</u>		<u>2.148</u>
Totaal		5.961		5.699
Reserve PUEV	0	0	961	663
Reserve concessieverlening OV	0	220	0	220
Reserve N.T.V.A. Pr.4	0	98	0	98
Totaal	2.774	8.771	3.561	7.591

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve projecten (ARBOR)

Storting voor het Europese project ARBOR is lager uitgevallen dan geraamd, omdat de uitgaven versneld hebben plaatsgevonden.

Reserve PUEV

Met ingang van 2011 komt de bijdrage van het rijk niet meer als een doeluitkering binnen, maar als een decentralisatie-uitkering via het provinciefonds. Het gevolg hiervan is dat de inkomsten en uitgaven van externe veiligheid niet meer als vreemd vermogen worden gezien, maar als eigen vermogen. Daarom wordt bij deze jaarrekening deze reserve ingesteld (in 2011 is de ontvangen rijksuitkering volledig vastgelegd voor externe veiligheid en waren er dus geen middelen over). Omdat de reserve nog niet bestond was het ook niet mogelijk de ontvangen decentralisatie-uitkering als storting in de reserve te ramen.

Onttrekkingen

Egalisatiereserve ISV bodemsanering

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Egalisatiereserve bodemsanering

De niet uitgegeven lasten en extra ontvangen baten zijn niet uit de Egalisatiereserve bodemsanering onttrokken. Zie voor een toelichting de verklaringen onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve projecten

Op diverse onderwerpen is juist iets meer of iets minder aan de reserve onttrokken dan geraamd (zie het reserveoverzicht). Het betreft op alle onderwerpen ene minimale afwijking.

Reserve PUEV

Zie de toelichting op de reserve PUEV onder de stortingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
5	Water	Dhr. drs. R.E de Vries

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Robuuste, duurzame watersystemen
2. Waterveiligheid
3. Kwaliteit en kwantiteit
4. Gebruik en beleving
5. Vergunningverlening en handhaving water

Voorts valt onder dit programma het volgende concernproject:

1. Ruimte voor de Lek

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011".

Wat wilden we bereiken?

Binnen het programma Water wordt gewerkt aan het ontwikkelen van duurzame, robuuste watersystemen. Dit zijn watersystemen die tegen een "stootje" kunnen en die toegerust zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Een geïntegreerde benadering van onze watersystemen is daarvoor essentieel. Oppervlaktewater, grondwater, bodemeigenschappen en grondgebruik zijn in samenhang beschouwd. Om hieraan invulling te geven, kiezen we zo veel mogelijk voor een integrale, gebiedsgerichte aanpak.

Het beleidsveld water is grotendeels een wettelijke taak. Water voor natuur en participatie in het Deltaprogramma, Waterveiligheid en Zoetwatervoorziening zien wij als kerntaken.

In het Bestuursakkoord Water heeft het Kabinet aangegeven dat zij Water als Topsector aanmerkt, samenwerking met kennisinstellingen en bedrijfsleven moet leiden tot innovatieve waterprojecten in de regio. Het doorontwikkelen van de principes van de IJkdijk en de Deltadijk vinden wij hierin passend.

De thema's voor het waterbeheer van de provincie Utrecht, zoals vastgelegd in het provinciaal Waterplan zijn:

- robuuste, duurzame watersystemen;
- waterveiligheid;
- kwaliteit en kwantiteit;
- gebruik en beleving;
- vergunningverlening en handhaving water.

Het Waterplan wordt momenteel aan de hand van het Coalitieakkoord 2011-2015 en het Bestuursakkoord Water tegen het licht gehouden om te bezien of er op onderdelen aanpassing nodig is (zowel herijking als afbouw niet-wettelijke taken).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Robuuste duurzame watersystemen

Provincie en waterschappen werken samen in de realisatie van robuuste duurzame watersystemen. De waterschappen hebben in 2012 gerapporteerd over de voortgang in 2011 van de uitvoering van het waterbeleid, zoals vastgelegd in het Provinciale Waterplan. De rapportages van de waterschappen en de rapportage over de voortgang van de provinciale acties zijn opgenomen in de Voortgangsrapportage Provinciaal Waterplan over 2011. Deze is ter kennis gebracht van provinciale staten (PS). De conclusie is dat de uitvoering van het Waterplan grotendeels op schema ligt. Voor zover dat niet het geval is, is dat toe te schrijven aan externe, vaak niet te beïnvloeden factoren, zoals wijzigingen in het natuurbeleid van het rijk, uitblijvende normstelling, e.d.

Waterveiligheid

De provincie participeert voor waterveiligheid intensief in bestuurlijke en ambtelijke overleggen in het kader van de Deltadeelprogramma's Waterveiligheid, Rivieren en Nieuwbouw en Herstructurering.

Vanwege onze belangen bij waterveiligheid trekken we het Regioproces Nederrijn-Lek in het kader van het Deltaprogramma Rivieren. Via dit Regioproces wordt een regioadvies opgeleverd voor het grondgebied van

Utrecht en delen van het grondgebied van Zuid-Holland, Noord-Holland en Gelderland. Het regioadvies geeft aan met welke waterveiligheidsstrategieën en – maatregelen de waterveiligheid tot 2100 geborgd kan worden voor hoogwater op de Neder-Rijn en Lek en hoe dit te koppelen is aan gebiedsontwikkelingen en andere ruimtelijke ambities. We zetten in op een hoger beschermingsniveau voor de dijken langs Neder-Rijn en Lek, een andere status van de C-keringen langs Amsterdam-Rijnkanaal en Gekanaliseerde Hollandsche IJssel om grootschalige dijkversterkingen daar te voorkomen, de Grebbedijk als Deltadijk en het beter meewegen van waterveiligheid in ruimtelijke ontwikkelingen. Hiertoe verrichten we onderzoek. We hebben in 2012 mede werkateliers georganiseerd om de waterveiligheidsstrategieën en –maatregelen met gemeenten en belangenorganisaties te bespreken, evenals een regionaal bestuurlijk Deltacongres. In de ontwerp-PRS en ontwerp-PRV en ontwerp gebiedsagenda MIRT heeft bovenstaande problematiek een goede plaats gekregen.

De besluitvorming over de dijkversterking langs de Eem en het Eemmeer heeft vertraging opgelopen als gevolg van een discussie tussen de subsidiënt (Ministerie IenM) en de initiatiefnemer (waterschap Vallei en Eem). Wij hebben vanuit onze rol als bevoegd gezag de risico's van vertraging en ontwerpwijzigingen voor de verdere procedure geïnventariseerd en een juridische toets laten uitvoeren. Hieruit is gebleken dat een reparatieslag noodzakelijk is voordat definitieve besluitvorming over het plan kan plaatsvinden. Aanpassingen zijn vooral nodig om meer duidelijkheid te geven over de grondverwerving. Definitieve besluitvorming wordt verwacht in de eerste helft van 2013.

In augustus 2012 zijn de sensoren geplaatst in de Grechtdijk bij Woerden en in de Voorhavendijk bij de Beatrixsluizen te Nieuwegein. Het project is nu operationeel, de data worden gemonitord door de waterbeheerders. De eerste resultaten over het functioneren van de dijken worden in 2013 verwacht. Het project Livedijk Utrecht is genomineerd voor de Waterinnovatieprijs 2012, een innovatieprijs van de Unie van Waterschappen.

Kwaliteit en kwantiteit

Door het Deltaprogramma is zoetwater sinds enkele jaren nadrukkelijk geagendeerd. De provincie participeert voor zoetwater intensief in de Deltadeelprogramma's Zoetwater en IJsselmeergebied. We zetten mede in op het beperken van schade aan functies vanwege zoetwatertekorten (mede door de functies minder afhankelijk van de wateraanvoer van elders te maken), voldoende wateraanvoer over Neder-Rijn en Lek, voorzieningen om in droge tijden ook wateraanvoer over de Kromme Rijn te houden, een peilstrategie voor het Eemmeer die mede past bij de belangen voor natuur en waterrecreatie en zoetwatermaatregelen die passen binnen ruimtelijke visie van het gebied. Hiertoe participeren we in diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen, onderzoeksprojecten en maken nu een analyse van de provinciale mogelijkheden om beter bestand te zijn tegen mogelijke langdurige droogteperiodes.

Dit jaar is als onderdeel van de waterverordening voor het nieuwe waterschap Vallei en Veluwe de regionale verdringingsreeks Valleikanaal en Eem vastgesteld. Deze verordening treedt op 1 januari 2013 in werking. Vanaf dat moment beschikken alle daarvoor in aanmerking komende gebieden in het Utrechtse over een verdringingsreeks.

De gevolgen van het Akkoord van Utrecht zijn voor de KRW in beeld gebracht. Het advies van de Commissie Jansen over de verdeling van de middelen over de provincies is in oktober 2012 verschenen. Pas als het advies voor de provincie Utrecht is uitgekristalliseerd kan in overleg met de waterschappen in detail worden bekeken wat het lokaal voor de uitvoering van maatregelen betekent. Dan kunnen de afspraken over de maatregelen worden (her)bevestigd en kunnen eventueel andere afspraken worden gemaakt.

Voor de bestrijding van de verdroging (voldoende schoon water voor de natuur) hebben wij de regie voor de aanpak van de zogenaamde TOP en SUB-TOP gebieden. Voor deze gebieden zijn de te treffen maatregelen bepaald en worden voorbereidingen getroffen voor de uitvoering daarvan. Als gevolg van de herijking van de EHS en het herziene AVP is in de 2^e helft van 2012 overleg met de waterschappen gestart om te komen tot (her)prioritering van de verdrogingsbestrijding. Tevens zullen over de financiering (door wegvallen van de financiering van het Rijk) nadere afspraken worden gemaakt.

Gebruik en beleving

In 2012 hebben wij in het kader van publieksparticipatie aan burgers gevraagd zwemplekken door te geven waar mensen graag zouden willen zwemmen. Hierop zijn 25 meldingen van locaties gekomen. Deze locaties zijn bezocht en beoordeeld op geschiktheid om in de toekomst als officiële zwemlocatie te worden aangewezen. In 2013 zal worden besloten over het vervolg.

Over de veranderde toedeling van het vaarwegbeheer en de daarmee samenhangende kostenverdeling heeft afstemming plaatsgevonden met de buurprovincies en is overleg gevoerd met de waterschappen. De planning is eind 2013 een voorstel aan provinciale staten voor te leggen.

Vergunningverlening en handhaving water

Wij hebben in december een voorstel vastgesteld voor de herziening van de provinciale milieuverordening. Begin 2013 vindt hierover besluitvorming plaats in Provinciale Staten. Door de herziening wordt de bescherming van

stiltegebieden en gebieden voor waterwinning voor drinkwater weer adequaat en zijn de regels in lijn gebracht met de actuele landelijke regelgeving.

Er zijn 17 vergunningen, bijna allemaal voor WKO systemen verleend. Door intensivering van het gebruik van de ondergrond worden de claims op de ondergrond steeds groter. Hierdoor is het stimuleren van gemeenten voor het opstellen van masterplannen voor de ondergrond en het invulling geven aan gebiedsgericht grondwaterbeheer een extra opgave waarvoor verschillende projecten in gang zijn gezet, zoals het bedrijventerrein Het Kloosters te Nieuwegein en gebiedsgericht Grondwaterbeheer RHDHV/ Vitens te Amersfoort. Voor het stations gebied Utrecht zijn de plannen al opgesteld.

De provincie heeft conform planning toegezien op een veilig en hygiënisch gebruik van zwembaden en van plaatsen in oppervlakte water waar gezwommen wordt. De waterkwaliteit voldeed in het zwemseizoen 2012 over het algemeen aan de normen. Om te voldoen aan de eis van de nieuwe Europese zwemwaterrichtlijn zijn nieuwe informatie borden geplaatst aan de zwemplassen.

In de geëigende landelijke overleggen is eind 2012 ingestemd met het handhaven van de huidige taakverdeling op het gebied van zwemwater; een onderzoek dat plaatsvond als uitvloeisel van het Bestuursakkoord Water.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 Begroot	2012 werkelijk
Veiligheid	Normstellende en toetsende rol: percentage regionale waterkeringen dat voldoet aan de veiligheidsnorm	90%	70%
Waterkwantiteit	Stimulerende en regisserende rol: percentage uitgevoerde maatregelen gericht op optimaal herstel van verdroogde natuur in de twaalf TOP-gebieden	PM	PM
Stedelijk waterbeheer en waterketen	Stimulerende rol: aantal gemeenten dat wat betreft de waterketen intensief samenwerkt met de waterschappen	26	26

Veiligheid: Het percentage keringen dat voldoet aan de norm – die in 2015 moet worden bereikt, met uitstelbaarheid tot 2020 - valt lager uit dan verwacht. De lagere score wordt vooral veroorzaakt door de nieuwe methodiek van toetsen, in lijn met de in West-Nederland overeengekomen stappen in steeds nauwkeuriger toetsing, die kritischer uitvalt dan bij de begroting werd verwacht¹. Het percentage is wel ruim hoger dan in de vorige toetsingsronde in 2008.

Waterkwantiteit: Hier is in de Begroting PM ingevuld omdat het percentage maatregelen afhankelijk is van de beschikbaarheid van financiële middelen in het herijkte AVP (zie ook de toelichting op het projectblad AVP), en de mogelijkheden om voortgang te boeken in de TOP-lijst nog niet konden worden aangegeven. Begin 2013 ontstaat duidelijkheid op basis van een geactualiseerde lijst.

Wat heeft het gekost?

Programma 5	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	2.230	3.021	3.383	3.543	-160
Lasten projecten	2.189	50	1.590	1.755	-165
Lasten uitvoeringsprogramma	1.614	0	0	0	0
Totaal Lasten	6.033	3.071	4.973	5.298	-325
Baten regulier beleid	1.303	1.160	1.210	1.574	-364
Baten projecten	2.189	50	50	167	-117
Baten uitvoeringsprogramma	140	0	0	0	0
Totaal Baten	3.632	1.210	1.260	1.741	-481
Centrale Overhead	1.487	1.292	1.292	1.292	0
Resultaat voor bestemming	3.888	3.153	5.005	4.849	156
Storting reserves	1.102	1.160	1.160	1.133	27
Onttrekking reserves	2.033	1.160	2.720	2.489	231
Resultaat na bestemming	2.957	3.153	3.445	3.493	-48

¹ Medio 2013 volgt een uitgebreidere rapportage aan PS.

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
Lasten				
<i>Ruimte voor de Lek</i> Zie voor de toelichting het blad van het project	1.590	1.755	-165	
<i>Activiteiten grondwaterbeheer (GWH)</i> De uitgaven blijven achter doordat in 2012 voor verdrogingsbestrijding met name proceskosten zijn gemaakt ter voorbereiding voor het uitvoeren van fysieke maatregelen. De kosten van de uitvoering van de fysieke maatregelen zullen de komende jaren pas gemaakt worden.	1.028	887	141	
<i>Regionaal bestuurlijk overleg Rijn West</i> Vanaf 2012 zijn wij voorzitter (en daarmee voeren we het secretariaat en de financiële administratie) van het Regionaal Bestuurlijk Overleg deelstroomgebied Rijn West. De gemaakte kosten voor 2 grote projecten, voor de bestuurlijke en ambtelijke overleggen en de ondersteuning door enkele adviseurs worden geheel gedekt door financiële bijdrages van alle deelnemende partijen. Zie ook de toelichting onder de baten.	0	193	-193	
Overige kleine verschillen	2.355	2.463	-108	
Totaal lasten	4.973	5.298	-325	
Baten				
<i>Ruimte voor de Lek</i> Zie voor de toelichting het blad van het project	50	167	-117	
<i>Regionaal bestuurlijk overleg Rijn West</i> Vanaf 2012 zijn wij voorzitter (en daarmee voeren we het secretariaat en de financiële administratie) van het Regionaal Bestuurlijk Overleg deelstroomgebied Rijn West. De ontvangen baten zijn bijdrages van alle deelnemende partijen voor de door het RBO gemaakte kosten. Zie ook de toelichting onder de lasten.	0	193	-193	
Overige kleine verschillen	1.210	1.381	-171	
Totaal Baten	1.260	1.741	-481	
Centrale overhead	1.292	1.292	0	
TOTAAL	5.005	4.849	156	

Naam reserve	Begroting	2012	Rekening	2012
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer	1.160	1.160	1.133	852
Reserve Projecten Pr.5	0	1.540	0	1.627
Ruimte voor de Lek		20		10
Wateroverlast en verdrogingsbestrijding		1.560		1.637
Totaal	1.160	2.720	1.133	2.489

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve Exploitatieverschillen grondwaterbeheer

Het verschil wordt veroorzaakt door een lagere opbrengst op de leges grondwaterheffing. Deze opbrengsten worden 1 op 1 in de reserve gestort.

Onttrekkingen

Reserve Exploitatiever verschillen grondwaterbeheer

Voor het verschil verwijzen wij naar de toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma (lastenkant). Het verschil tussen de werkelijke lasten en de onttrekking aan de reserve betreft een kleine baat die is verrekend met de uitgaven (de baat is opgenomen onder de overige kleine verschillen aan de batenkant).

Reserve Projecten (Ruimte voor de Lek)

Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage voor de provinciale projectleider.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
6	Economische zaken en recreatie	Dhr. J.W.R. van Lunteren Dhr. drs. R. E. de Vries

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Beleidsontwikkeling en onderzoek
2. Ruimtelijke ontwikkeling
3. Promotie en acquisitie
4. Innovatie
5. Vrije tijd

Onder dit programma vallen geen concernprojecten.

Wat wilden we bereiken?

Centrale doelstelling van het economische beleid is de ontwikkeling van een economie die de Utrechtse bevolking in staat stelt om op duurzame wijze in haar behoeften te voorzien. Een sterke economie stelt mensen immers in staat voor zichzelf en elkaar te zorgen. Wij willen ruimte bieden aan al aanwezige gevestigde economische sectoren. Dit betekent het verbeteren van de bereikbaarheid van de provincie, zorgen voor een optimaal woon- en leefklimaat en werkmilieus van goede kwaliteit.

Wij leggen nadruk op eigen verantwoordelijkheid en op ruimte voor ondernemerschap, en willen ontwikkelingen met een regionaal belang versnellen. Voor onze rol ten aanzien van het stimuleringsbeleid investeren wij alleen in projecten met een vliegwieleffect op het gebied van kennis-economie en innovatie. Wij doen dit zoveel mogelijk op basis van revoluerende constructies en cofinanciering. De projecten moeten een meerwaarde opleveren voor werkgelegenheid, bedrijvigheid én duurzaamheid. Actieve betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de ontwikkeling van projecten is een voorwaarde.

In ons toeristisch-recreatief beleid stimuleren wij de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het toeristisch-recreatieve aanbod op de verwachte vraagontwikkeling. We streven naar een duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod, waarbij we meer ruimte willen geven aan publiek-private samenwerking en ondernemerschap.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Economic Board Utrecht (EBU)

In 2012 hebben wij het initiatief genomen tot de oprichting van een Economic Board Utrecht (EBU), waarin regionale overheden, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de kennisinstellingen zijn vertegenwoordigd. De EBU zal in 2013 een economische agenda presenteren. Op basis van dit initiatief hebben wij besloten het idee van een eigen economische agenda los te laten. De provincie zal in het verlengde van de economische agenda van de EBU haar rolinvulling bepalen. De door de Staten vastgestelde Economische visie 2020 zal hiervoor als uitgangspunt worden gebruikt.

Met de oprichting van de EBU is de samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven, kenniscentra en overheid (triple helix) op operationeel en strategisch niveau versterkt. De Task Force Innovatie wordt in dit kader omgevormd tot een netwerk dat onderdeel wordt van de supportorganisatie van de EBU.

Economische Actie Agenda Noordvleugel

Samen met de andere overheden hebben wij een Economische Actie-agenda Noordvleugel opgesteld. Via deze agenda stemmen wij ons economisch beleid met andere provincies, grote steden en stadsgewesten in de Noordvleugel van de Randstad af en streven wij naar meer synergie en bundeling van krachten.

PRES Utrecht

Mede naar aanleiding van de intensivering van de samenwerking in de Noordvleugel hebben wij het initiatief genomen tot structureel overleg van de portefeuillehouders economie in de provincie Utrecht onder de naam Platform Regionaal-economische Stimulering (PRES). Doel is kennisuitwisseling, beleidsafstemming en regioprofilering richting de landelijke overheid, de Europese Commissie en internationaal. Het PRES bundelt de overheden in de regio zodat ze gezamenlijk als partner van de Economic Board Utrecht kunnen optreden.

Smart Specialisation Strategy

Samen met de regionale partners vanuit de kennisinstellingen en het bedrijfsleven hebben wij een regionaal innovatieprofiel opgesteld met als speerpunten life science, creatieve industrie en duurzaamheidseconomie. Deze zogenaamde Smart Specialisation Strategy is input van de provincie Utrecht voor het nieuwe programma van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Projecten Life Sciences

Wij hebben inhoudelijk en financieel bijgedragen aan de succesvolle EFRO-aanvraag voor de bouw van een Incubator (huisvesting met faciliteiten en begeleiding) voor jonge life science bedrijven op het Utrecht Science Park. Ook hebben wij bijgedragen aan twee grote samenwerkingsprojecten van bedrijfsleven en de kennisinstellingen op het gebied van gezonde voeding: "Go without Salt" (met o.a. TNO, Universiteit Wageningen en Heinz) en "Specialised Nutrition" (met o.a. Universiteit Utrecht, UMCU en Danone).

Projecten Duurzaamheidseconomie

In het kader van de duurzaamheidseconomie hebben wij verschillende projecten opgestart. Met de minister van Economische Zaken is een "green deal" afgesloten over duurzaamheidsprojecten. Ook hebben wij een nieuw innovatief instrument ontwikkeld; de portfolio garantie energie. In Programma 4 (Duurzaamheid en milieu) wordt hier verder over gerapporteerd.

Ook in 2012 zijn wij begonnen met het Smart Grids project. In twee pilots van 100 woningen wordt door slimme sturing de pieken in de elektriciteitsvraag afgestemd op het variabele aanbod van duurzaam opgewekte stroom. In de pilots wordt onderzocht met welke toepassingen van slimme sturing de grootste economische en maatschappelijke meerwaarde behaald kan worden.

Projecten Creatieve industrie

Bedrijven, kennisinstellingen en overheden hebben intensief samengewerkt aan een Noordvleugel breed project (Growing Games) voor de verdere ontwikkeling van de gaming industrie. Besluitvorming zal in 2013 plaatsvinden.

Utrecht Science Park

Met de oprichting van de stichting Utrecht Science Park (USP) onderschrijven wij het belang van huisvesting voor kennisintensieve bedrijven en stimuleren we de ontwikkeling van satellietlocaties. Met de komst van verschillende nationale en internationale bedrijven en kennisinstellingen is het USP uitgegroeid tot een campus van nationaal belang (Buck Consultants International). Tevens is een plan opgesteld voor de verdere ontwikkeling van het USP. Met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de gemeente De Bilt en het USP hebben wij een intentieovereenkomst over de ontwikkeling van Utrecht Science Park-Bilthoven (het RIVM-terrein) getekend.

Regionale convenanten bedrijventerreinen

In de eerste helft van 2012 hebben wij met de samenwerkende gemeenten convenanten afgesloten, waarin nadere afspraken zijn gemaakt over de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en de ontwikkeling van nieuwe terreinen. Deze afspraken zijn vervolgens nader uitgewerkt in de Provinciale Structuurvisie.

OMU

In samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) en verschillende gemeenten zijn trajecten opgestart met het doel te komen tot visies op de toekomst van de terreinen op basis waarvan de OMU, marktpartijen en gemeente kunnen investeren in verouderde terreinen.

Aanpak leegstand kantoren

In het kader van de aanpak leegstand kantoren hebben wij in samenwerking met gemeenten en marktpartijen een uitgebreide inventarisatie van de leegstand in de provincie gedaan. Ook is de kansrijkheid van verschillende locaties verder onderzocht. Dit vormt het uitgangspunt voor een verdere gezamenlijke aanpak van de kantorenproblematiek. Dit als nadere invulling van het in 2012 afgesloten landelijke convenant tussen het Rijk, het IPO, de VNG en marktpartijen over de aanpak van de leegstand van kantoren.

Promotie en acquisitie

Het accountmanagement richting buitenlandse bedrijven heeft inmiddels een stevig fundament waarbij de belangrijkste gemeenten zijn aangesloten en actief participeren. In januari 2012 hebben de Staten het Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie 2012-2015 vastgesteld. Daarmee is een meer structurele aanpak geformuleerd om internationale bedrijven aan te trekken. De intensievere samenwerking met de regiopartners en de netwerken die betrokken zijn bij de vestiging van nieuwe bedrijven, leidt tot verhoging van de kwaliteit van onze dienstverlening en tot meer investeringsprojecten (10 investeringsprojecten in 2012). De –mede door ons geïnitieerde – internationale school heeft in augustus 2012 haar deuren geopend. Met verschillende regionale partners zijn wij in overleg over de oprichting van een Expat Center (één loket voor buitenlandse kenniswerkers).

Vrije Tijd

Provinciale Staten hebben op 23 april 2012 de Visie Recreatie en Toerisme 2020 vastgesteld. Hierin hebben we focus en verbinding aangebracht voor het beleidsthema recreatie en toerisme. Centraal staan de strategische opgaven; versterking/bewaking van het Recreatief Hoofd Netwerk, recreatie om de steden Utrecht en Amersfoort, beleving van het landschap en het stimuleren van ondernemerschap. Zo hebben we in 2012 met betrokken

partners een aanpak voor de legakkerproblematiek Vinkeveense Plassen gemaakt, het recreatieterrein Gravenbol in Wijk bij Duurstede open weten te houden door nieuw ondernemerschap te organiseren en de eerste vier toeristische overstappunten (TOP's) in het Groene Hart zien openen. In het Uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme 2012 hebben we binnen deze opgaven 14 projecten uitgevoerd.

De transitieopgave van de recreatieschappen heeft in 2012 veel bestuurlijke en ambtelijke aandacht gekregen. De stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen), waarin de provincie deelneemt, heeft in 2012 drie mogelijke scenario's gekozen voor een efficiënter en effectiever onderhoud en beheer van de recreatieve voorzieningen en routes van de recreatieschappen.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Aantal acquisitie-bezoeken	Bezoeken aan buitenlandse bedrijven met als doel hen te interesseren voor vestiging of uitbreiding van hun activiteiten in provincie Utrecht	80	200
Herstructurering bedrijventerreinen	Aantal nieuwe projecten herstructurering	-	-
Uitvoering gebiedsgerichte marketing-plannen	Het aantal opgestelde uitvoeringsplannen voor toeristische marketing	4	4

Toelichting bij de indicatoren

Aantal acquisitiebezoeken is hoger dan geraamd omdat ook de vele gesprekken met buitenlandse bedrijven tijdens bezoeken aan beurzen zijn meegerekend.

Herstructurering bedrijventerreinen: Dit onderdeel is deel van het Collegeprogramma 2007-2011 en loopt dus formeel tot en met 2011. De taken en doelstellingen worden overgenomen door de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht. We kunnen voor een externe organisatie geen streefwaarden opnemen.

Wat heeft het gekost?

Programma 6	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	5.704	6.697	10.721	11.036	-315
Lasten projecten	1	0	0	0	0
Lasten uitvoeringsprogramma	17.557	1.987	0	0	0
Totaal Lasten	23.262	8.684	10.721	11.036	-315
Baten regulier beleid	2.132	61	136	169	-33
Baten projecten	1	0	0	0	0
Baten uitvoeringsprogramma	5.029	0	0	0	0
Totaal Baten	7.162	61	136	169	-33
Centrale Overhead	837	760	760	760	0
Resultaat voor bestemming	16.937	9.383	11.345	11.628	-283
Storting reserves	13.356	843	955	955	0
Onttrekking reserves	21.805	3.630	4.622	5.157	-535
Resultaat na bestemming	8.488	6.596	7.678	7.426	252

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo		
Lasten					
<i>Cofinancieringsfonds</i>	1.123	2.125	-1.002		
De hogere uitgaven zijn veroorzaakt door een snellere voortgang van een aantal projecten waarbij we afhankelijk zijn van declaratie door derden. Bij de najaarsrapportage was nog niet te voorzien dat onder andere de projecten "Go Without Salt" en "Smart Grid" dit jaar gedeeltelijk afgerekend zouden worden. Deze waren voorzien in 2013. Zie ook toelichting bij de reserve cofinancieringsfonds.					

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
<i>CP Economisch beleidsplan 2008-2011</i> De lagere uitgaven zijn het gevolg van doorschuiven van eindafrekeningen van projecten van derden, onder andere het project Utrecht Valorisation Center naar 2013.	1.283	883	400	
<i>CP Versterking zakelijk toerisme</i> Aanvragen ter stimulering van kenniscongressen zijn vertraagd, omdat de afstemming met externe partners (verwerving draagvlak) meer tijd heeft gekost dan geraamd. In 2013 worden de projecten alsnog uitgevoerd.	106	7	99	
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i> Betreft afwikkelingen van te hoog opgenomen verplichtingen die in voorgaande jaren verantwoord zijn, onder andere voor het project evenementenbeleid.	0	-141	141	
<i>Overige kleine verschillen</i>	8.209	8.162	47	
Totaal lasten	10.721	11.036	-315	
Baten				
<i>Overige kleine verschillen</i>	136	169	-33	
Totaal Baten	136	169	-33	
Centrale overhead	760	760	0	
TOTAAL	11.345	11.627	-282	

	Begroting	2012	Rekening	2012
Naam reserve	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Cofinancieringsfonds	756	1.123	756	2.121
Reserve Economische ontwikkeling	0	0	0	102
Reserve Toeristische ontwikkeling	199	449	199	455
Reserve Projecten	0	2.329	0	1.802
Reserve Stimuleringsfonds	0	721	0	677
Totaal	955	4.622	955	5.157

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Stortingen zijn conform de raming.

Onttrekkingen

Cofinancieringsfonds

Voor toelichting op de hogere onttrekking verwijzen wij u naar de toelichting van de verschillen onder het kopje lasten op het programmablad.

Reserve Economische ontwikkeling

Onttrekking het gevolg van afrekening van subsidieverplichtingen vanuit de subsidieregeling SEO die begin 2011 opgeheven is. Afrekeningen waren voorzien in 2013, maar zijn eerder betaald.

Reserve Projecten

Betreft de onttrekkingen voor:	Geraamd	Werkelijk
Economisch beleidsplan	€ 1.283.000	€ 883.000
Economisch beleidsplan	€ 105.000	€ 105.000
Nieuw innovatiebeleid	€ 750.000	€ 700.000
Internationale acquisitie	€ 35.000	€ 35.000
Stimulering lager opgeleiden	€ 50.000	€ 71.000
Zakelijk toerisme	€ 106.000	€ 7.000
Totaal	€ 2.329.000	€ 1.801.000

Voor toelichting op de lagere onttrekkingen bij de projecten economisch beleidsplan en zakelijk toerisme verwijzen wij u naar de toelichting van de verschillen onder het kopje lasten op het programmablad.

De overige onttrekkingen wijken niet significant af van de geraamde onttrekkingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
7	Mobiliteit	Dhr. J.W.R. van Lunteren

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Doelmatige verkeers- en vervoerssystemen
2. Verkeersveiligheid
3. Kwaliteit leefomgeving

Daarnaast valt onder dit programma het volgende concernproject:

1. Programmabureau Verder / Pakketstudies

Wat wilden we bereiken?

De doelstellingen van het programma Mobiliteit zijn als volgt:

- Het realiseren van een doelmatig verkeer- en vervoersysteem, om de bereikbaarheid van en in de provincie Utrecht en de Randstad te waarborgen. Dat wil zeggen dat de auto-, openbaar vervoer- en fietsnetwerken in de provincie Utrecht moeten functioneren als één doelmatig verkeer- en vervoersysteem, dat als zodanig wordt ontwikkeld en (dynamisch) bestuurd. Wij streven daarbij naar een passende bereikbaarheid van de economische kerngebieden en een goede ruimtelijke inpassing van de hoofdinfrastructuur.
- Het verbeteren van de veiligheid van het verkeer- en vervoersysteem voor gebruikers en omwonenden.
- Het verminderen van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving tot een niveau waarbij sprake is van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving en een vitale natuur, waar geen vitale hulpbronnen uitgeput raken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Doelmatig verkeer- en vervoersysteem

In het Uitvoeringsprogramma 2012-2015 (UMP) is aangegeven wat we doen ter uitvoering van het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht SMPU ten aanzien van provinciale auto- en fietsnetwerken. Een zorgvuldige financiële planning van UMP projecten blijft aandachtspunt van ons. De voorbereiding en uitvoering (en daarmee de uitgaven) blijken vaak meer tijd te kosten dan voorzien. Zie voor een nadere toelichting hierop de financiële verschillenanalyse bij dit programma. In 2012 is aan 53 projecten gewerkt.

Actualisering Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht (SMPU)

Het huidige Strategische Mobiliteitsplan Provincie Utrecht (SMPU) is ruim tien jaar oud. Het plan is in de tussentijd geactualiseerd maar de doelstellingen van het plan zijn nooit gewijzigd. In het coalitieakkoord is afgesproken dat een nieuw mobiliteitsplan wordt opgesteld met een discussie over de doelstellingen en de besteding van middelen die daarbij hoort. Wij hebben daarvoor een startnotitie met daarin ook de planning om tot het nieuwe plan te komen aan u aangeboden.

Programma VERDER

Wij dragen € 185 miljoen bij aan maatregelen die de doorstroming van auto, fiets en openbaar vervoer verbeteren in het kader van het programma VERDER.

Per december 2012 is voor 81 van de 113 maatregelen door middel van een plan van aanpak of uitvoeringvoorstel door het MOVV en/of UVVB ingestemd met de besteding van in totaal € 99 miljoen van het regionale VERDER budget van € 500 miljoen. Met alle plannen waarover is besloten is een bedrag gemoeid van € 481 miljoen euro. Voor 32 maatregelen is nog geen budget vrijgegeven.

Van de 36 door ons gecoördineerde maatregelen is voor 23 maatregelen ingestemd met een Uitvoeringsvoorstel en is voor 6 maatregelen een Plan van Aanpak vastgesteld. 7 maatregelen zijn nog niet opgestart.

Met u is afgesproken dat in 2013 een evaluatie plaatsvindt.

Programma Beter Benutten

In 2012 is het programma Beter Benutten gestart waarbij in samenwerking met het Rijk niet alleen maatregelen worden genomen waarbij het provinciaal wegennet beter benut zal gaan worden maar ook gekeken wordt naar verbetering van de ketenmobiliteit en vervoer over water.

In de eerste helft van 2012 zijn voor alle projecten de plannen van aanpak, conform de gemaakte afspraak in het Bestuurlijk Overleg MIRT, gereedgekomen. De bereikbaarheidsverklaring tussen Rijk, Regio en bedrijfsleven over

de uitvoering van het programma is getekend. Voor wat betreft de samenwerking met het bedrijfsleven hebben we grote stappen gezet. De U15 heeft zichzelf georganiseerd en zet € 1,5 miljoen in om samen met de overheid een bijdrage te leveren aan de filereductie. Via een gebiedsgerichte aanpak (gebieden Papendorp, Utrecht centrum, de Uithof en Amersfoort), worden samen met het bedrijfsleven de eerste 'slimme deals' gesloten.

Auto

Belangrijke afgeronde UMP-projecten in 2012 waren:

- N237 1e fase Abrona/Sterenbergh
- N199 rotonde Zelderstepoort
- N233 rotonde Cuneralaan / ORV
- Vervanging verhardingsconstructies en diverse bermverhardingen en bermverbredingen in het kader van de investeringsimpuls.
- UMP Kunstwerken: Vervangen stalen dek Joostendammerbrug in de N401
- N228 renovatie verharding (UMP) rotonde Anne Franklaan.

Knooppunt Hoevelaken

Op 9 maart 2012 is een eerste Bestuursovereenkomst (BOK-1) ondertekend, waarin is vastgelegd dat wij ons met het Rijk en gemeenten inspannen om de voorbereiding en de uitvoering van de reconstructie van Knooppunt Hoevelaken te realiseren met de inzet van vroege marktbenadering (vervlechting), met als doel om met behulp van de markt een optimale oplossing te vinden voor Knooppunt Hoevelaken.

Rijnbrug Rhenen

Onder voorbehoud van uw goedkeuring hebben wij eind 2012 samen met de Provincie Gelderland, het Rijk en een aantal gemeenten van de Regio's Food Valley en Rivierenland de bestuursovereenkomst Rijnbrug ondertekend. Deze bestuursovereenkomst voorziet in de voorbereiding en realisatie van een "tidal-flow-voorziening" op de Rijnbrug waarbij wij uitgaan van de cofinanciering van de bijdrage door de medeondertekenaars van de bestuursovereenkomst.

Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)

In 2012 heeft de gemeente Utrecht in samenwerking met ons de verschillende opties voor opwaardering van de NRU onderzocht, wat in het voorjaar van 2013 zal leiden tot de keuze voor een voorkeursvariant. Afsproken is om het project op basis van design & construct aan te besteden.

Goederenvervoer

Wij hebben het onderzoek naar een havenontwikkeling op Het klooster overgenomen van de gemeente Nieuwegein en u in maart 2012 geïnformeerd over de projectaanpak. Vanwege marktontwikkelingen in de business case wordt de haalbaarheid verder onderzocht.

Wij hebben onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden van het medegebruik van busbanen langs provinciale wegen door vrachtwagens. Begin 2013 nemen wij een besluit over dit onderzoek.

Openbaar vervoer

a. OV concessie in 2012

Connexxion heeft de OV -concessie voor ons uitgevoerd.

In 2012 is een bonus toegekend voor klantwaardering (algehele waarderingscijfer: 7,3) en een malus voor stiptheid. De rituitval voldeed aan de norm van maximaal 0,2% verwijtbare uitval.

b. Regiotaxi concessies in 2012

In Eemland-Heuvelrug is op 1 januari 2012 de nieuwe vervoerder voor de regiotaxi van start gegaan. Na wat aanloopproblemen is de kwaliteit van het vervoer inmiddels op het gewenste niveau. Klanten waarderen Regiotaxi Eemland-Heuvelrug nu met een 8,0. Naar aanleiding van onze audit gaat de vervoerder aan alle bepalingen voldoen.

Regiotaxi Veenweide wordt door Connexxion Taxi Services geëxploiteerd. Zij hebben inmiddels een bonus mogen ontvangen voor de hoge klantwaardering en de stiptheid. De 7,8 die de klanten in het laatste KTO voor het vervoer hebben gegeven is een mijlpaal.

c. OV projecten die in 2012 gerealiseerd zijn

Belangrijkste afgeronde UMP-project in 2012 was:

- Kwaliteitsverbetering bushaltes: Fase 4, 5 en 6

d. Spoor

In 2012 hebben wij onderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van 3 nieuwe stations in Amersfoort. Medio 2012 hebben wij op basis van de resultaten moeten vaststellen dat de ontwikkeling van deze stations niet haalbaar is.

Voor station Maartensdijk heeft NS begin 2012 een quick scan afgerond, waaruit bleek dat de reizigersaantallen te gering waren voor een rendabele exploitatie.

Ten behoeve van Randstadspoor zijn bij Lunetten en Houten vier nieuwe sporen aangelegd. De sneltreinen richting Arnhem en Den Bosch kunnen elkaar dan ongehinderd passeren.

De bouw van station Vaartse Rijn bereikte in november het hoogste punt. ProRail voert een planstudie naar uit naar een échte oplossing voor de 'flessenhals' tussen Utrecht Leidsche Rijn en Utrecht Centraal namelijk de extra spoorbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal.

Stationsgebied Driebergen-Zeist.

Begin 2012 stemden de besturen van de betrokken overheden in met het ontwerp voor het stationsproject Driebergen-Zeist. Ook ondertekenden ze een samenwerkingsovereenkomst om dit resultaat te bevestigen en vervolgstappen te kunnen zetten. De gemeenteraden van gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Zeist hebben het ontwerpbestemmingsplan eind november respectievelijk begin december vrijgegeven om ter inzage te leggen. Aan een realisatieovereenkomst tussen de partijen wordt gewerkt.

Fiets

Delen van de snelfietsroutes Ede-Veenendaal en Nijkerk-Amersfoort-Leusden zijn gerealiseerd in 2012. Er is gekozen voor een aanpak waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande projecten om het te kunnen financieren. Dit heeft tot gevolg dat delen van de routes gefaseerd worden gerealiseerd.

Belangrijke afgeronde UMP-projecten in 2012 waren:

- Kwaliteitsverbetering Fietsvoorzieningen bestek 888;
- UMP Kunstwerken; vervangen 2 stalen fietsbruggen in de N224 door kunststof bruggen;
- N417 renovatie verharding (UMP) fietspad Nieuwe Weteringseweg – Achterweteringseweg;
- N201 renovatie verharding (UMP) fietspad Piet Heinlaan - Tienboerenweg;
- Bij 45 bushaltes zijn fietsklemmen aangebracht, per halte tussen de 4 en 30 klemmen. Per fietsklem kunnen 2 fietsen worden gestald. Bij 16 haltes is een overdekte fietsenstalling geplaatst.

Vaarttuig

Het baggerprogramma en het zetten van damwand was in overleg met de Gemeente Amersfoort en Waterschap Vallei en Eem van 2011 overgeheveld naar 2012. De vaarwegdiepte in de gehele Eem is zodanig op orde (-3,80 m) dat dit geen probleem vormde voor het scheepvaartverkeer.

In 2012 is vanwege verkeerde berekeningen van het ingehuurd ingenieursbureau de aanbesteding afgebroken en moest noodgedwongen worden doorgeschoven naar 2013. Bij het ingenieursbureau is een schadeclaim ingediend. De beheerpartners zijn hierbij betrokken en op de hoogte en de budgetten zijn door geschoven.

Verkeersveiligheid

In 2012 zijn er in de provincie Utrecht in totaal 28 mensen omgekomen bij verkeersongevallen en dat zijn 3 dodelijke slachtoffers minder dan in 2011. Op wegen in beheer van de gemeenten zijn 17 mensen verongelukt en op rijkswegen 6. Op provinciale wegen zijn 5 mensen omgekomen (één slachtoffer minder dan in 2011).

Verkeersveilige infrastructuur

Belangrijkste afgeronde UMP- project in 2012 was:

- N413 Cabrio

Gedragbeïnvloeding en handhaving verkeersregels

Als provinciaal aandeel van het convenant "Provincie Utrecht verkeersveiliger" realiseerde het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) in 2012 een werkplan met een aanbod van verkeerseducatie-programma's voor alle doelgroepen. Mede door de inzet van gemeenten werden de doelgroepen en vooral de middelbare scholieren, goed bereikt. Daarnaast is in 2012 de combinatie van handhaving van verkeersregels, communicatie en kleine infrastructurele maatregelen projectmatig en in goede samenwerking met OM, politie en gemeente(n) opgepakt. De uitgevoerde projecten versterken het effect en de uitstraling van de handhaving. De activiteiten in de BRU-gemeenten zijn in 2012 afgerond, de samenwerking in het ROV-Utrecht is per 1 januari 2013 beëindigd vanwege bezuinigingen bij het BRU.

Kwaliteit leefomgeving

Vermindering verkeershinder

Activiteiten ter vermindering van de druk op de sociale leefkwaliteit als gevolg van het gebruik van provinciale wegen. Zo werken wij aan het bevorderen van de oversteekbaarheid en externe veiligheid en het tegengaan van lucht- en geluidhinder.

Belangrijke afgeronde UMP-projecten in 2012 waren:

- N411 Achterdijk tot km grens Bunnik
- N237 tussen de Berekuil en de N412
- Realisatie diverse kleine wildtunnels en rasters
- Realisatie verlichting fietspaden en optimalisering kwaliteit openbare Verlichting op de N228, N413, N230, N238 en de N237.

Bij de uitwerking en besluitvorming van de Planstudies streven wij naar een goede inpassing van de hoofdverkeersinfrastructuur om de leefkwaliteit van de inwoners van de provincie Utrecht te verhogen. De belangrijkste aandachtslocaties zijn gelegen langs de A28 en A27.

Samen met de gemeente Utrecht hebben wij besloten tot medefinanciering van dubbellaags ZOAB in plaats van vervanging van het huidige asfalt op de A27 bij Voordorp.

De provincie heeft bijgedragen aan snelle besluitvorming over het Wegaanpassingsbesluit voor de A28 (november 2012). Uitvoering van dit besluit (in 2013) zal resulteren in een forse geluidvermindering in Amersfoort door de plaatsing van nieuwe geluidschermen.

Natuurvriendelijke verkeersmaatregelen

Activiteiten ter vermindering van de druk op de natuur als gevolg van het gebruik van provinciale wegen, door middel van maatregelen als ecoducten en andere faunapassages.

De drie geplande ecoducten over de N226, N227 en N237 zijn in onderzoek.

In 2012 is een kleine faunatunnel N225 Gimborn Doorn aangelegd en het raster aangepast van het wildrooster bij de N412. Verder zijn bij de N204 Looprichels aangebracht in een bestaande duiker.

Momenteel zijn we bezig met de voorbereiding faunatunnel en raster bij de N415. Deze wordt in 2013 aangelegd.

Natuurvriendelijke verkeersmaatregelen Wegbermbeheer 2012

In 2010 is de gedragscode opgesteld ter bescherming van belangrijke natuurwaarden. Sindsdien worden zeldzame planten en dieren in wegbermen beter beschermd.

De nieuwe gedragscode is nauwgezet gevolgd in overleg met FLO. In 2013 wordt de code weer verder aangescherpt.

Een aantal projecten liep, naast de al gemelde projecten in de najaarsrapportage, vertraging op zoals:

- N413 Heezerspoor, uitvoering medio 2013; vertraging door bezwaren uit omgeving; er moesten alternatieven worden onderzocht. Er is nu een definitief ontwerp en het maken van het bestek is aanbesteed.
- N201 BOR Veenweg tot kruising N212, uitvoering 2013 en 2014; reden vertraging: omlegging kabels en leidingen. Aanbesteding in maart 2013.
- N199 renovatie verharding (UMP) hoofdrijbaan Bunschoten – A1; vertraging door combinatie met aanleg rotonde Haarbrug;
- N233 renovatie verharding (UMP) hoofdrijbaan Veenendaal – Rhenen; vertraging omdat naar aanleiding van de inspectie groot onderhoud 2012 de scope van de renovatie is uitgebreid.
- N237 reconstructie Berekuil – Universiteitsweg; het gedeelte ter hoogte van de aansluiting Biltthovenseweg is vertraagd vanwege gewijzigde inzichten van de gemeente de Bilt. Uitvoering van dit gedeelte staat nu gepland voor 2e kwartaal 2013.
- N412 BOR Universiteitsweg, reconstructie kruising N412/N237; uitvoering is vertraagd doordat gemeenteraad beoogde ontsluiting voormalig tuincentrum afwijst. Momenteel doorstart met actuele raming, bijstelling ontwerp ontsluiting en combinatie met aanleg fietstunnel zuidzijde N237. Uitvoering staat nu gepland in 2014

In het algemeen geldt dat middelen voor projecten van het UMP, BOR, BDU en uitvoeringsprogramma die dit jaar niet of deels uitgegeven zijn, maar wel geprogrammeerd waren, doorschuiven naar 2013.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begoot	2012 werkelijk
Uitvoering UMP	Percentage realisatie UMP	100	94
Concessievoorwaarden OV	Percentage openbaar vervoermaatschappijen voldoen aan alle concessievoorwaarden	100	99
Realisatie verkeersveiligheid	Cumulatief percentage van alle gerealiseerde verkeersveiligheidsprojecten	98	95
Realisatie geluidsreducerend asfalt	Percentage van alle geluidreducerende asfaltprojecten die jaarlijks worden gerealiseerd	98	100

Uitvoering UMP

Deze indicator geeft aan hoeveel procent van de UMP projecten is gerealiseerd. Percentage is gebaseerd op de bijgestelde begroting naar aanleiding van de najaarsrapportage. Voor de toelichting van de afwijking verwijzen we u naar de verschillenanalyse onder de lasten bij de diverse uitvoeringsprojecten UMP en diverse uitvoeringsprojecten BOR.

Concessievoorwaarden OV

De indicator geeft een globale indruk van de staat van de concessie. In 2012 ligt de score op circa 99%. Aan vrijwel alle belangrijke concessievoorwaarden is voldaan. De vervoerder heeft niet voldaan aan de stiptheideis: te veel bussen vertrekken te vroeg van hun vertrekhalte of knooppunt. Hiervoor is de vervoerder een boete opgelegd.

Realisatie verkeersveiligheid

Voor de projecten uit het ROV werkplan is circa 95% uitgevoerd.

Realisatie geluid reducerend asfalt

De realisatie van concrete uitvoeringsmaatregelen als geluid reducerend asfalt wordt meegenomen bij het groot onderhoud van de provinciale wegen en binnen de wegenprojecten.

De gegevens over 2012 worden in het 1e kwartaal van 2013 verwerkt in GISIB.

Tot en met 2011 is 450.000m² GRA aangebracht, dit is circa 20% van de hoofdrijbanen.

Wat mag het kosten?

Programma 7	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	92.524	140.258	102.876	94.467	8.409
Lasten projecten	168	0	89	111	-22
Lasten uitvoeringsprogramma	5.145	3.230	0	0	0
Totaal Lasten	97.836	143.488	102.965	94.578	8.387
Baten regulier beleid	60.217	83.273	66.898	60.402	6.496
Baten projecten	127	0	71	76	-5
Baten uitvoeringsprogramma	2.119	0	0	0	0
Totaal Baten	62.462	83.273	66.969	60.478	6.491
Centrale Overhead	6.468	6.548	6.548	6.548	0
Resultaat voor bestemming	41.842	66.763	42.544	40.648	1.896
Storting reserves	52.950	23.715	26.465	26.533	-68
Onttrekking reserves	32.425	38.199	13.801	12.507	1.294
Resultaat na bestemming	62.367	52.279	55.208	54.675	533

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
Lasten				
<i>Projecten Brede Doeluitkering (BDU)</i>				
Lagere uitgaven voornamelijk veroorzaakt door:				
<ul style="list-style-type: none"> gemeenten hebben de door hun uitgevoerde projecten nog niet in rekening gebracht bij ons ad € 1.728.000; de van het Rijk ontvangen subsidie in het kader van het programma Fiets File vrij ten behoeve van fietssnelwegen tussen Ede – Veendaal en Nijkerk – Amersfoort – Leusden is dit jaar niet gebruikt. Aanleg wordt in 2013 -2015 gerealiseerd. Voor 2012 was er € 1.820.000 geraamd; voor marketing eenmalige acties concessies was een bedrag gereserveerd van € 868.000 voor het project elektrisch rijden. Dit plan is nog in ontwikkeling en wordt later afgerekend; in 2011 waren de verplichtingen voor het project chipkaart migratiekosten te hoog opgevoerd. In 2012 is dit project afgewikkeld. Dit levert een voordeel van € 479.000 op; de overige projecten geven per saldo een voordeel van € 389.000.	49.670	44.386	5.284	
<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP</i>				
Lagere uitgaven veroorzaakt door de projecten:				
<ul style="list-style-type: none"> probleemverkenningen ad € 239.000. Het project heeft een structureel budget per jaar. Uitgaven zijn afhankelijk van de instroom van nieuwe projecten. Door het opstarten van enkele grote projecten, onder andere Rijnbrug en Hoevelaken, is de instroom van nieuwe projecten achtergebleven bij de raming; de overige 67 projecten geven per saldo een nadeel van € 17.000.	15.520	15.298	222	

<p><i>Diverse uitvoeringsprojecten Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR)</i></p> <p>Lagere uitgaven vooral bij het project N237 OV Utrecht – Amersfoort ad € 1.099.000. Begroot was in 2012 voor dit project € 5.239.000. Het gedeelte ter hoogte van de aansluiting Bilthovenseweg is vertraagd vanwege gewijzigde inzichten van de gemeente de Bilt. Door de gewijzigde plannen moest de gemeente De Bilt opnieuw goedkeuring verkrijgen van de subsidieverstrekker. Uitvoering van dit gedeelte staat nu gepland voor het 2e kwartaal 2013.</p> <p>De overige 5 projecten geven per saldo een voordeel van € 231.000.</p>	5.909	4.579	1.330
<p><i>Interreg project CCP21</i></p> <p>Hogere uitgaven voor het project Connecting Citizen Ports. De provincie coördineert voor de gemeente Nieuwegein en de gemeente Utrecht het Europees project voor verbetering van de bereikbaarheid en duurzaam transport van binnenhavens. Er was geen rekening mee gehouden dat de vergoeding vanuit Brussel voor de gedeclareerde kosten van deze gemeenten over het eerste halfjaar 2012 al in het boekjaar overgemaakt zou worden. Dit was voorzien in 2013. Zie ook bij inkomsten.</p>	95	237	-142
<p><i>VERDER pakketstudies</i></p> <p>Lagere uitgaven vooral door het stopzetten van de subsidieregeling stimuleringsregeling tijdsordening. De aanvragen bleven achter bij de verwachting. Bij de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.</p>	1.700	1.561	139
<p><i>Regionaal verkeersmanagement</i></p> <p>Lagere uitgaven voornamelijk het gevolg van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertraging bij de beleidsvorming project Maatregelen op Straat (MOS) onderdeel gebiedsgerichte uitwerking ad € 194.000, omdat afstemming met de verschillende wegbeheerders in midden Nederland meer tijd vergt. • het project Utrechtse Databank verkeersgegevens is goedkoper uitgevallen ad € 407.000. Enerzijds is dit het gevolg dat er minder in rekening is gebracht door de verschillende wegbeheerders voor uitgevoerde werkzaamheden dan verwacht, anderzijds konden verschillende opdrachten die geraamd waren voor dit project ten laste van andere projecten worden gebracht. • overige projecten geven per saldo een voordeel van € 82.000. 	2.980	2.297	683
<p><i>Op de fiets</i></p> <p>In 2012 liep voor 2 gemeenten de subsidietermijn af. De betrokken gemeenten hebben aangegeven de projecten om diverse redenen niet meer uit te voeren. Hierdoor zijn de subsidiegelden afgeboekt. Begroot was dat dat de subsidietoezegging voor de aanleg van de fietsverbinding Woerden-Harmelen ad € 450.000 dit jaar afgerekend zou worden, de afrekening is echter doorgeschoven naar 2013.</p>	243	-275	518
<p><i>Dagelijks onderhoud wegverlichting</i></p> <p>In 2012 is het budget voor deze werkzaamheden van de Voorziening beheer en onderhoud wegen afgesplitst. Een aantal aanbestedingen van bestekken onderhoud hebben een contracttermijn tot en met mei 2013. De kosten van de bestekken onderhoud die een doorlooptijd hebben in 2013 konden hierdoor niet ten laste van 2012 worden gebracht.</p>	1.930	1.567	363
<i>Overige kleine verschillen</i>	24.918	24.928	-10
Totaal lasten	102.965	94.578	8.387
Baten			
<p><i>Projecten Brede Doeluitkering(BDU)</i></p> <p>Omdat er minder uitgegeven is (zie toelichting bij de lasten), wordt er ook minder aan de voorziening BDU onttrokken.</p>	49.670	44.386	5.284

<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP</i> Hogere inkomsten bij het project verbeteren kwaliteit bushaltes ad € 244.000. Na de oplevering van fase 6, bestek 818, in het najaar 2012 hebben diverse gemeenten het verzoek gedaan aan ons gedaan om hun aandeel in de aanleg versneld in rekening te brengen, zodat zij de kosten op het boekjaar 2012 konden laten drukken. Hierdoor zijn de inkomsten in 2012 hoger dan het begrote bedrag van € 250.000. De overige vijftien projecten geven per saldo een nadeel van € 6.000.	4.659	4.897	-238
<i>Diverse uitvoeringsprojecten BOR</i> Door de lagere uitgaven (zie toelichting onder de lasten) bij de diverse projecten, kon er ook minder gedeclareerd worden bij het regionaal mobiliteitsfonds.	5.618	4.579	1.039
<i>Interreg project CCP21</i> Zie toelichting bij de lasten.	70	216	-146
Door de lagere uitgaven is de bijdrage uit het regionaal mobiliteitsfonds ook lager uitgevallen.	2.980	2.297	683
<i>Doorbelasting takenactiviteiten Geodesie</i> Opdrachten die niet binnen het reguliere takenpakket van geodesie vallen worden doorberekend aan de opdrachtgevers. Hier was bij de begroting te weinig rekening mee gehouden.	16	104	-88
<i>Overige kleine verschillen</i>	3.956	3.999	-43
Totaal Baten	66.969	60.478	6.491
Centrale overhead	6.548	6.548	0
TOTAAL	42.544	40.648	1.896

	Begroting	2012	Rekening	2012
Naam reserve	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve VERDER	8.667	1.700	8.735	1.563
Reserve Masterplan Soesterberg	0	100	0	100
Reserve GWW	17.798	10.296	17.798	9.848
Reserve Stimulering OV	0	180	0	182
Reserve Rente en afschrijving	0	104	0	102
Reserve Projecten	0	1.421	0	712
Totaal	26.465	13.801	26.533	12.507

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve VERDER

Storting is iets hoger dan geraamd doordat rente toegevoegd aan deel van de reserve voor de NRU iets hoger is uitgevallen.

Overige stortingen zijn conform de ramingen.

Onttrekkingen

Reserve VERDER

Voor toelichting op de lagere onttrekking verwijzen wij u naar de toelichting van de verschillen onder het kopje lasten op het programmabladd.

Reserve GWW

Per saldo, lasten minus de baten, is er minder onttrokken dan begroot aan de reserve. Zie toelichting hiervoor onder de lasten en baten bij de verschillenanalyse op het programmabladd onder het kopje "Diverse uitvoeringsprojecten UMP".

Reserve Projecten

Betreft de onttrekkingen voor:	Geraamd	Werkelijk
Op de fiets	€ 443.000	€ -75.000
Basisregistratie Grootchalige Topografie	€ 93.000	€ 49.000
Stationsgebied Driebergen-Zeist	€ 150.000	€ 115.000
Bereikbaarheid binnensteden en transferia	<u>€ 735.000</u>	<u>€ 623.000</u>
Totaal	€ 1.421.000	€ 712.000

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begrote onttrekkingen en de werkelijke onttrekkingen voor de projecten Op de fiets verwijzen wij naar de toelichtingen onder de lasten op het programmablad. De lagere uitgaven bij het project bereikbaarheid binnensteden en transferia is het gevolg van vertraging bij het project Busstation Breukelen.

De overige onttrekkingen geven een kleine afwijking ten opzichte van de begrote ramingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
8	Samenleving, cultuur en sport	Mw. M. Pennarts-Pouw

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensivering vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Cultuurparticipatie
2. Cultureel erfgoed
3. Kunsten
4. Media en bibliotheken
5. Sport

Voorts valt onder dit programma het volgende concernproject:

1. Culturele Infrastructuur

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Dit vindt u bij de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011".

Wat wilden we bereiken?

Onder dit programma vallen de beleidsterreinen cultuur, samenleving en sport. Voor deze drie terreinen zijn de doelstellingen als volgt:

In de cultuurnota 'Cultuur is kracht' is het provinciale beleid op het gebied van cultuur voor de periode 2009-2012 vastgelegd. De hoofddoelen van het cultuurbeleid in deze periode (2009-2012) zijn:

- inzetten van cultuur als schakel in de samenleving (verbreden en verbinden);
- behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed;
- het stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit (gebiedsontwikkeling en advies);
- ondersteunen artistieke vernieuwing en ruimte bieden aan talent.

Het jaar 2012 is het laatste jaar van deze cultuurnota.

In juli 2012 is de cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U' vastgesteld. Deze vervangt de nota 'Cultuur is kracht' een jaar eerder dan voorzien. Dat was nodig om de keuzes uit het coalitieakkoord in het cultuurbeleid tijdig te effectueren. De ambities van deze cultuurnota zijn:

- Cultuur verrijkt: wij willen de cultuurhistorische kwaliteit van onze leefomgeving behouden, verbeteren en zichtbaar maken;
- Cultuur verbindt: wij willen de provincie Utrecht profileren als regio die sterk is in cultuur en mensen laten genieten van het rijke culturele aanbod;
- Cultuur versterkt: wij willen de culturele sector professioneel en economisch verstevigen en daartoe het maatschappelijk draagvlak vergroten.

Op het thema Sport willen we conform het coalitieakkoord een zorgvuldige afbouw van de activiteiten realiseren.

Voor het onderdeel Samenleving verwijzen wij naar programma 9: Jeugd, onderwijs en zorg.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Cultuurparticipatie

Amateurkunst

De beëindiging van de subsidie aan Zimihc, Huis van de Amateurkunst is in gang gezet: de instelling bouwt de provinciale activiteiten af en heeft daarvoor een plan ontwikkeld dat wij hebben goedgekeurd. Het project ter bevordering van het cultureel ondernemerschap bij amateurkunstenaars(verenigingen) is grotendeels uitgevoerd: begin 2013 wordt het tv-programma KunstWERK uitgezonden op RTV-Utrecht.

Programma cultuurparticipatie

Het programma cultuurparticipatie 2009-2012 was in het laatste jaar. Wij matchten voor de jaren 2009-2012 de rijksbijdrage. Het programma had als doel zoveel mogelijk inwoners van de provincie deel te laten nemen aan cultuur. Dat bereikten we onder andere door convenanten te sluiten met gemeenten, door het subsidiëren van activiteiten en een opdracht aan de cultuurscout.

Cultuureducatie

Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht bedienden het primair en voortgezet onderwijs met cultuureducatie. Ook ondersteunden zij leerkrachten en culturele instellingen bij het uitvoeren van cultuureducatieve activiteiten. Met ingang van schooljaar 2012-2013 is een bezuiniging doorgevoerd bij de organisaties. Dit heeft onder andere tot gevolg dat er minder cultuureducatieve activiteiten worden uitgevoerd op scholen en dat we vanuit de provincie geen taak meer zien op het gebied van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs.

Cultureel erfgoed

Regulier erfgoedbeleid

De uitvoering van het erfgoedbeleid richtte zich in 2012 op de volgende onderwerpen:

- ruimtelijk erfgoedbeleid: inbreng van cultuurhistorische waarden bij voorgenomen ruimtelijke plannen en ingrepen;
- monumentenzorg: via het Fonds Erfgoedparels verlenen van restauratiesubsidies;
- gebiedsontwikkeling: via Agenda Vitaal Platteland en CHS-beleid (Cultuurhistorische Hoofdstructuur) zichtbaar en beleefbaar maken van cultuurhistorische waarden;
- publieksbereik: bijdragen aan erfgoededucatie, openstelling van belangrijke cultuurhistorische attracties en bijzondere projecten;
- versterking van de erfgoedsector via het Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht, de Monumentenwacht en Landschap Erfgoed Utrecht;
- zorg voor het provinciaal archeologisch depot.

Erfgoedthema's in de cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U'

Het nieuwe erfgoedbeleid focust op vier thema's: militair erfgoed, archeologie, agrarisch cultuurlandschap en historische buitenplaatsen. Militair erfgoed is al lang een provinciale prioriteit, die vorm krijgt in grote gebiedsprojecten rond de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie en de voormalige vliegbasis Soesterberg. Over deze programma's wordt in deze jaarrekening separaat gerapporteerd. Voor archeologie is in 2012 een belangrijke slag gemaakt in de samenwerking met Gelderland en Zuid-Holland met betrekking tot de Romeinse Limes. Er wordt gewerkt aan een eenduidig beschermingsregime en een gezamenlijk publieksprogramma. Verder zijn middelen vrij gemaakt en plannen ontwikkeld voor de openstelling van Castellum Fectio, in samenhang met het naastgelegen Fort Vechten. In het kader van de nieuwe cultuurnota hebben we ingezet op versterking van 'eigenaarschap' van cultureel erfgoed, bijvoorbeeld met het pilotproject *crowd funding* rond buitenplaatszone Amersfoortseweg en versterking van het vrijwilligersbeleid van Landschap Erfgoed Utrecht. Met door ons ondersteunde erfgoedbeheerders zetten we in op het creëren van kostendragers voor beheer van erfgoed, opdat subsidies omlaag kunnen of zelfs kunnen worden afgebouwd.

Historische buitenplaatsen

Het jaar 2012 was landelijk het Jaar van de Historische Buitenplaats. Wij hebben dat aangegrepen om een impuls te geven aan de bekendheid van de Utrechtse buitenplaatsen. Zo hebben we in samenwerking met Landschap Erfgoed Utrecht een speciale website met toeristische en historische informatie laten maken en bijzondere evenementen als 'de nacht van de buitenplaats' georganiseerd. Via het Fonds Erfgoedparels zegden we € 2,1 miljoen subsidie toe voor de restauratie van een viertal monumentale buitenplaatsen. De eerste fase van de reconstructie van het Baarnse Bos – de historische vijverpartij – kwam in 2012 gereed. We hebben de aandacht voor historische buitenplaatsen ook structureel versterkt door ze als zones te verankeren in de concepten Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en -Verordening. Voor de provincie zijn historische buitenplaatsen ten slotte bij uitstek een onderwerp dat zich leent voor integrale beleidsontwikkeling: aspecten van natuur- en landschapsbeleid, erfgoedbeleid en ruimtelijk beleid komen hier samen en staan soms op gespannen voet. Samen met gemeenten en eigenaren hebben we deze problematiek geïnventariseerd en zoeken we de beste oplossingen.

Intensieve samenwerking met het Rijk

Het Rijk ziet cultureel erfgoed nadrukkelijk als provinciale taak. De samenwerking is in 2012 geïntensiveerd. De provincies hebben met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening de opdracht gekregen om erfgoed van universele waarde (UNESCO-Werelderfgoed, inclusief de voorlopige lijst) te beschermen in hun ruimtelijke verordeningen. In Utrecht gaat het dan om de Romeinse Limes, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en (een deel van) de Stelling van Amsterdam. Deze bescherming krijgt vorm in de concept-verordening die in 2012 gereed is gekomen. In het kader van de Visie Erfgoed en Ruimte werkten Rijk en provincie ook samen in de promotie van het werelderfgoed en zetten we ons in voor de definitieve werelderfgoedstatus voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes. Het Rijk heeft in 2012 zijn budget voor restauratiesubsidies van rijksmonumenten gedecentraliseerd naar de provincies. Utrecht krijgt op basis daarvan jaarlijks € 1,5 miljoen. Dit bedrag is toegevoegd aan het Fonds Erfgoedparels. Ten slotte hebben Rijk en IPO in 2012 een akkoord gesloten over de overdracht van de rijksmiddelen voor de steunpunten voor archeologie en monumentenzorg en is het interbestuurlijk toezicht op uitvoering van de Monumentenwet overgeheveld van de landelijke Erfgoedinspectie naar de provincies.

Kunsten

Festivals

Het festivalbeleid is vastgesteld door Provinciale Staten en er is een begin gemaakt met de uitvoering. Met ingang van 2013 ondersteunt de provincie vier grootschalige en vijf kleinschalige festivals.

Podiumkunst

In 2012 hebben wij voor het laatste jaar 27 podiumkunstinstanties ondersteund met een provinciale bijdrage. Om de instanties op de subsidiebeëindiging voor te bereiden, bevorderen we het ondernemerschap van de culturele organisaties met het programma cultureel ondernemerschap dat is vastgesteld door Provinciale Staten. Wij zijn al begonnen met de uitvoering van het programma. Om publiek en podiumkunstaanbod dichterbij elkaar toe te brengen, hebben wij aan 11 podia in de provincie voor de laatste keer een bijdrage verleend.

Media en bibliotheken

Regionale omroep

Ook in 2012 hebben wij onze bijdrage geleverd aan een onafhankelijke, hoogwaardige en voor iedereen toegankelijke informatievoorziening door bekostiging van de regionale omroep RTV Utrecht, conform de zorgplicht uit de Mediawet. De regionale omroep heeft gezorgd voor informatieve, culturele en educatieve programma's voor een breed publiek in de provincie.

Vanaf 2012 had RTV Utrecht de opdracht haar taken uit te voeren met een korting van 15% op de structureel beschikbare middelen. Na een juridische procedure zijn we gezamenlijk uitgekomen op een korting van 7,5% per 1 juli 2012.

Bibliotheken

In 2012 is geconstateerd dat er bij gemeenten en bibliotheken te weinig draagvlak bestond voor een fusie tussen de Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB) en het Bibliotheekservice Centrum (BiSC). De gemeentelijke bezuinigingen in het bibliotheekwerk hadden hierbij een grote invloed. Op grond hiervan heeft de provincie besloten hier niet verder op in te zetten en de aandacht te richten op het verhelderen van de samenwerkingsvorm die wel de benodigde efficiëntie en effectiviteit bereikt. Eind 2012 is aangestuurd op besluitvorming voor een nieuw model in de eerste helft van 2013. De bezuinigingen van 15% vanuit de provincie Utrecht zijn vertaald in het beleid.

Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011

Beeldende Kunst

In het kader van het Coalitieakkoord 2012-2015 is besloten om de subsidie voor het Centrum Beeldende Kunst Utrecht en de Kunstuitleen met ingang van 2013 stop te zetten. Het Centrum Beeldende Kunst Utrecht is per 1 januari 2013 opgeheven, de Kunstuitleen is per 1 januari 2013 verzelfstandigd. In samenwerking met beide instanties is in 2012 een afbouwconstructie afgesproken om beide processen sober en doelmatig te begeleiden.

Sport

Activiteiten gericht op de bevordering van sport(infrastructuur) zijn geen kerntaak of wettelijke taak van de provincie. In 2012 hebben deze organisaties voor het laatste een subsidie ontvangen, ter hoogte van de helft van het bedrag van 2011.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Vrede van Utrecht	Uitvoering van het meerjarenprogramma Vrede van Utrecht inclusief rapportage over activiteiten en bereik	1	*

- Voorafgaand aan de behandeling van de Najaarsrapportage 2012 is met Provinciale Staten afgesproken deze indicator niet meer te gebruiken.

Wat mag het kosten?

Programma 8	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	23.374	22.952	33.360	32.774	586
Lasten projecten	3.466	150	2.103	2.046	57
Lasten uitvoeringsprogramma	8.502	1.886	0	0	0
Totaal Lasten	35.342	24.988	35.463	34.821	642
Baten regulier beleid	1.077	604	2.502	3.368	-866
Baten projecten	1	0	0	16	-16
Baten uitvoeringsprogramma	13	0	0	0	0
Totaal Baten	1.091	604	2.502	3.384	-882
Centrale Overhead	1.105	1.198	1.198	1.198	0
Resultaat voor bestemming	35.356	25.582	34.159	32.634	1.525
Storting reserves	4.600	0	400	575	-175
Onttrekking reserves	10.256	2.271	4.019	3.404	615
Resultaat na bestemming	29.700	23.311	30.540	29.806	734

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
Lasten				
<i>Cultureel ondernemerschap</i> Het afstemmen met meerdere partijen op cultuurgebied voor het project "versterken van ondernemerschap", vergde meer tijd dan verwacht. Geplande uitgaven zijn verschoven naar 2013.	192	4	188	
<i>Stelpost frictiekosten</i> Lagere uitgaven dan verwacht omdat nog niet alle financiële gevolgen bekend c.q. verplicht zijn van de instellingen die als gevolg van het coalitieakkoord in de problemen zijn gekomen. Ook is budget bedoeld voor versterken en/of knelpunten van het nieuwe cultuurbeleid 2012 -2015. Het programma loopt dus langer terwijl het budget in 2012 beschikbaar is gesteld.	2.758	1.696	1.062	
<i>RTV Utrecht</i> Een onderdeel van ons coalitieakkoord "Focus, Vertrouwen, Oplossingsgericht" is de efficiencykorting van 15% op de bijdragen aan onze structurele subsidieontvangers. Bij de Voorjaarsnota is aan u gemeld dat de bezuiniging op RTV-Utrecht de eerste helft van 2012 niet is gerealiseerd. Bij de Voorjaarsnota heeft u besloten om dit tekort te dekken uit de reserve Weerstandsvermogen. De korting is nu definitief op 7,5% vastgesteld en valt daarmee de helft lager uit.	9.312	9.690	-378	
<i>Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken(SUB)</i> Hogere uitgaven zijn het gevolg van: <ul style="list-style-type: none"> • uitbetaling van verplichtingen uit 2011 voor onder andere het project Digitale bibliotheek ad € 155.000 • extra gelden beschikbaar gesteld voor onder andere nieuwe werkwijze en projectsecretarissen 2012 ad € 216.000. Zie ook toelichting bij de reserve bibliotheekvernieuwing.	718	1.084	-366	
<i>CP Kansenbudget/Jonge makers</i> Project is door omstandigheden niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2013, waar het onderdeel is van het matchingsprogramma Cultuureducatie met kwaliteit.	100	0	100	
<i>PCP Programma cultuurparticipatie</i> 2012 was het laatste jaar van dit vierjarig programma. Enkele begrote uitgaven van voorgaande jaren zijn pas dit jaar gedaan. Ook zijn er extra uitgaven gedaan om de effecten van het programma te versterken en te behouden in de toekomst. De hogere uitgaven worden gecompenseerd door de hogere ontvangen rijksbijdrage.	1.216	1.886	-670	

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
<i>Nationaal Limes project</i> Enerzijds zijn de lagere uitgaven het gevolg van nog te ontvangen facturen voor de inzet van de projectleider ad € 70.000 en anderzijds omdat we projecten in eigen beheer hebben uitgevoerd, onder ander het project "UNESCO nominatie". Dit project zou eerst uitbesteed worden, maar is voordeliger uitgevallen.	181	51	130	
<i>CP Monumentale gebiedsprojecten</i> Lagere uitgaven omdat een aantal verplichtingen van projecten van derden, onder andere Sten van de Romeinen, uit voorgaande jaren nog niet afgerekend zijn. Deze afrekeningen worden nu verwacht in 2013.	264	35	229	
<i>Erfgoedparels</i> Lagere uitgaven grotendeels veroorzaakt doordat een verplichting van € 270.000 voor de restauratie van de Bourgondische kasteeltoren in 2013 uitbetaald is, terwijl dit was geraamd in 2012. Zie ook toelichting bij de reserve Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed.	2.330	2.082	248	
Overige kleine verschillen	18.392	18.293	99	
Totaal lasten	35.463	34.821	642	
Baten				
<i>PCP Programma cultuurparticipatie</i> Door de hogere uitgaven werd er meer onttrokken aan de balanspost vooruitontvangen rijksmiddelen cultuurparticipatie.	604	1.274	-670	
<i>Nationaal Limes project</i> Door de lagere uitgaven is er ook minder gedeclareerd bij de deelnemende partners.	163	33	130	
<i>CP Cultuurhuizen nieuwe stijl</i> Betreft niet geraamde ontvangst van het voorschot voor het cultuurhuis Oudewater. Bedrag is aan de lastenkant ook verantwoord als uitgave en maakt onderdeel uit van de overige kleine verschillen.	0	180	-180	
Overige kleine verschillen	1.735	1.897	-162	
Totaal Baten	2.502	3.384	-882	
Centrale overhead	1.198	1.198	0	
TOTAAL	34.159	32.635	1.524	

Naam reserve	Begroting		Rekening	
	2012	2012	2012	2012
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve CHS	0	65	175	65
Reserve Bibliotheekvernieuwing	0	0	0	340
Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed	208	300	208	48
Reserve Projecten	192	3.419	192	2.716
Risicoreserve	0	235	0	235
Totaal	400	4.019	575	3.404

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve CHS

Minder uitgegeven aan de in de cultuurnota voorziene uitgaven op het gebied van cultuur historische hoofdstructuur. Het verschil van het begrote bedrag en de werkelijke uitgaven wordt gestort in deze reserve.

Bij de overige reserves zijn de stortingen conform de raming.

Onttrekkingen

Reserve Bibliotheekvernieuwing

Het verschil tussen de geraamde uitgaven en de werkelijke uitgaven van een drietal bibliotheekbudgetten worden gestort c.q. onttrokken aan de reserve. Zie ook de toelichting bij de lastenkant.

Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed

Onttrekking is lager dan de raming. Zie hiervoor toelichting onder de lasten.

Reserve projecten

Betreft de onttrekkingen voor	Raming	Werkelijk
Ureka	€ 1.070.000	€ 1.071.000
Monumentale gebiedsprojecten	€ 264.000	€ 35.000
Cultureel ondernemerschap	€ 192.000	€ 4.000
Utrechtse schatkamer	€ 11.000	€ 11.000
Cultuurhuizen nieuwe stijl	€ 120.000	€ 50.000
Vrede van Utrecht	€ 590.000	€ 530.000
Interculturele festivals	€ 15.000	€ 15.000
Cultuurprogramma	€ 1.073.000	€ 973.000
Sport	€ 84.000	€ 27.000
Totaal	€ 3.419.000	€ 2.716.000

Voor de toelichting op de lagere onttrekkingen bij de projecten monumentale gebiedsprojecten, cultureel ondernemerschap en cultuurprogramma(CP Kansenbudget/Jonge makers) verwijzen wij u naar de toelichting onder de lasten.

Bij de risicoreserve is de onttrekking conform de raming.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
9	Jeugd, onderwijs en zorg	Mw. M. Pennarts-Pouw

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensiveringen vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Wel Thuis
2. Zorg, welzijn en onderwijs
3. Jeugdzorg
4. Sociale agenda

Voorts valt onder dit programma het volgende concernproject:

1. Sociale Agenda

Wat wilden we bereiken?

Jong en oud stellen de provincie Utrecht voor uitdagingen. De doelstelling van het programma Jeugd, Onderwijs en Zorg is het bevorderen van sociale cohesie en maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen. Iedereen doet mee.

Ten aanzien van Jeugdzorg is het doel van de Provincie dat alle kinderen zo goed mogelijk thuis opgroeien. Iedereen die op de één of andere manier betrokken is bij de jeugdzorg realiseert zich dat het om kinderen en jongeren gaat, die in een kwetsbare positie verkeren, maar tegelijkertijd nog volop kansen hebben. Hoe eerder deze kinderen en jongeren geholpen worden, hoe groter de kans dat zij opgroeien tot zelfstandige volwassenen, die hun kwaliteiten weten te benutten.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Jeugdzorg

Meerjaren beleidskader

In 2012 is ons beleidskader voor de laatste termijn geformuleerd in het Meerjaren Beleidskader (MBK) 2013 - 2014 'De kunst van het loslaten'. Het beleid voor 2013 is uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2013.

Naar aanleiding van de evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg heeft het rijk besloten de verantwoordelijkheid voor de zorg voor jeugd per 1 januari 2015 volledig bij de gemeenten te leggen, zowel bestuurlijk als financieel. Niet alleen de jeugdzorg gaat naar de gemeenten, ook de zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking (jeugd-LVB), de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz), de Jeugdzorg Plus, jeugdbescherming en jeugdreclassering gaan over. Dit om de intersectorale samenwerking meer tot stand te brengen door, o.a. de belemmerende financieringskokers in één hand te brengen.

In het MBK is aangegeven dat de decentralisatie van de zorg voor jeugd twee dimensies kent: de bestuurlijke en organisatorische transitie ('dingen anders doen') en de zorginhoudelijke transformatie ('andere dingen doen'). Beide dimensies zijn integraal onderdeel van het veranderproces en zijn daardoor onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Gemeenten

De Utrechtse gemeenten hebben zich georganiseerd in 6 regioverbanden, te weten Utrecht (stad), Amersfoort en omstreken, Zuid-Oost, Lekstroom, West en FoodValley. Met deze regio's zijn vanaf eind 2011 bestuurlijke afspraken aangaande 'Verbetering van de zorg voor jeugd' gemaakt en vastgelegd in convenanten. Hierin zijn de doelstellingen, activiteiten en middelen opgenomen om gezamenlijk de zorg voor de jeugd te verbeteren. Daar waar de looptijd van de convenanten in 2012 afgelopen is, wordt overleg gevoerd over een vervolg.

In de loop van 2012 zijn er diverse kennisateliers en andere bijeenkomsten georganiseerd waarin het jeugdzorgveld (aanbieders en Bureau Jeugdzorg) zich presenteerde aan gemeenten en/of gemeenten ervaringen met bijvoorbeeld de proeftuinen met elkaar hebben kunnen delen. Eind 2012 is er een druk bezochte bijeenkomst tussen de staten- en raadsleden geweest waarin de jeugdzorg centraal stond.

Zorgaanbieders

De in 2010 ingezette wijziging in het financieringssysteem van de jeugdzorg is in 2012 definitief doorgevoerd. Het perspectief van de cliënt is nu leidend in de financiering van de aanbieders van jeugd en opvoedhulp: waar mogelijk wordt gefinancierd op basis van effectieve uitstroom en waar nodig, te weten de domeinen bestendinging van zorg en crisis, op basis van bezetting en capaciteit.

De ontwikkelde monitor voor de sturing op de zorgaanbieders geeft maandelijks een goed beeld van de gerealiseerde uitstroom, de bezetting en andere parameters.

De afspraken die eind 2011 met het jeugdzorgveld gemaakt zijn om de wachtlijsten te minimaliseren hebben effect gehad. Wachten eind 2011 nog 140 kinderen langer dan 9 weken op de juiste zorg, in de loop van 2012 is dat aantal gedaald naar 28 per eind december 2012 (voorlopige opgave). Deze daling is mogelijk geworden door de middelen flexibeler in te zetten én door een enorme extra inspanning van de zorgaanbieders in het project 'Weg met de Wachtlijsten'. De aanbieders zetten hun zorgaanbod flexibeler in, veel meer gericht op de vraag van de cliënt en zo licht en zo dicht bij de cliënt als mogelijk is. Maar ook door verbetering van de interne en onderlinge logistiek kunnen cliënten sneller in-, door- en uitstromen.

Om de flexibiliteit in 2013 nog meer uit te bouwen, zijn er middelen gereserveerd om de gemeenten in staat te stellen te investeren in zorgvernieuwing. Daarnaast wordt een zogenaamd fichesmodel uitgewerkt, in een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van gemeenten, zorgaanbieders, Bureau Jeugdzorg en provincie, met het doel gemeenten de mogelijkheid te bieden te experimenteren met de geïndiceerde jeugdzorg en verbindingen te leggen met de lokale zorgstructuur.

Bureau Jeugdzorg

De inzet van Bureau Jeugdzorg in 2012 heeft zich gericht op twee sporen. Het uitvoeren van haar wettelijke taken, waaronder de implementatie van landelijke ingevoerde methodieken, zoals de methode voorgedij, maar ook de voorbereiding op nieuwe wettelijke taken. Daarbij is de inzet tevens gericht geweest op verbeteren van de dienstverlening aan cliënten en verbetering van de prestatie om zoveel als mogelijk de met de provincie afgesproken norm te halen. Het tweede spoor is gericht op de rol van de huidige organisatie in het nieuwe stelsel. Voor een deel zal de organisatie blijven bestaan en taken blijven uitvoeren als het gaat om de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Anderzijds zal een deel van de huidige taken worden beperkt, zoals de indicatiestelling, of worden overgenomen door gemeentelijke voorzieningen als het Centra voor Jeugd en Gezin. In samenhang hiermee heeft Bureau Jeugdzorg in 2012 stappen gezet om haar kennis en expertise op dit punt over te dragen, onder meer door een actieve participatie in de proeftuinen zorgvernieuwing.

Ketensamenwerking

In 2012 is de ketenzorg versterkt door een verdere samenwerking tussen aanbieders van Jeugd&Opvoedhulp met instellingen voor zorg in het gemeentelijk domein, onderwijs, Jeugdzorg+ en GGZ-instellingen.

Zorg, Welzijn & Onderwijs

In 2012 heeft de provincie Utrecht CliëntenBelang Utrecht, Alleato en de telefonische hulpdienst Sensor ondersteund. Op de subsidie van CliëntenBelang Utrecht is conform het coalitieakkoord een korting toegepast van 15%. Tot vorig jaar is het provinciaal beleidskader cliënt in perspectief uit 2003 als uitgangspunt genomen. Gezien de veranderende context, zoals de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de snelle ontwikkelingen in de zorg en de bezuinigingen binnen de overheid is er een inhoudelijke slag gemaakt. Dit moet leiden tot een nieuw kader zorgvragersbeleid en sturingsmodel van de provincie Utrecht. CliëntenBelang heeft de organisatie afgeslankt en richt zich nu op de transitie van de WMO van de provincie naar gemeenten.

De subsidie van Alleato, Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Utrecht is ingezet voor de afbouw van de organisatie. Per 1 november 2012 is de organisatie in de huidige vorm gestopt. De afbouw zal nog plaatsvinden tot en met 2017 om projecten die in het kader van de Sociale Agenda in gang zijn gezet, goed af te kunnen ronden.

Op de subsidie van Sensor West Midden (voorheen Sensor 't Gooi, Eem- en Flevoland) is eveneens conform het coalitieakkoord een korting van 15 % toegepast. De organisatie is ontstaan uit een fusie met Sensor Noord-Holland. Via het IPO hebben de provincies bij brief bij de minister van VWS erop aangedrongen een oplossing te vinden voor de financiering van Sensororganisaties, aangezien dit een landelijke taak is. In 2013 komt VWS met een visie ten aanzien van e-health, waarvan de financiering van – en de dienstverlening door – Sensororganisaties deel uitmaakt. Dan zal blijken of centralisatie wenselijk is.

De provincie is toezichhouder op de aanrijtijden van ambulances in de provincie Utrecht en draagt mede zorg voor het spreidingsplan ambulanceposten. Met ingang van 1 januari 2013 vindt door de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet ambulancezorg verschuiving van de verantwoordelijkheden m.b.t. ambulancezorg van de provincies naar het Rijk plaats. In 2012 heeft er overleg tussen het ministerie van VWS en de provincies plaatsgevonden, omdat met de invoering van de nieuwe wet de minister verantwoordelijk wordt voor de afgifte van de vergunningen en de aanwijzing van de aanbieders. In de provincie Utrecht blijft dat de RAVU.

Wel Thuis

Het jaar 2012 heeft in het teken gestaan van de afronding van verschillende subsidietrajecten van het programma Wel Thuis I en II. Een aantal projecten c.q. activiteiten loopt nog door in 2013.

Sociale Agenda

Wij verwijzen voor de toelichting naar het projectblad Sociale Agenda elders in deze jaarrekening.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
UJC, Realisatie programma	Percentage dat in uitvoering is van het programma UJC		99% ¹
BJU, termijnen	Afspraken met BJU: a. geen wachtlijsten bij het AMK b. Percentage onderzoeken bij AMK afgesloten binnen aangegeven termijn c. Percentage indicatiebesluiten dat binnen aangegeven aantal weken na aanmelding wordt afgegeven	100% PM PM	a. 97% b. 46% c. 60%
Sociale Agenda, zorg/welzijn / onderwijs	Aantal subsidieverstrekingen aan samenwerkingspartners van de provincie voor het thematisch verhelpen van maatschappelijke problemen op bijvoorbeeld de terreinen onderwijs en arbeidsmarkt, participatie en integratie	Afronding subsidies	Afronding subsidies
Toegankelijke woningen met welzijn en zorg	In 2012 is het aantal toegankelijke woningen met welzijn en zorg ten opzichte van 2003 toegenomen met 24.000; 7.200 daarvan zijn zorgwoningen. De provincie draagt hieraan bij door te stimuleren, aan te jagen en te ondersteunen. Woningen dienen in ieder geval de fase van onomkeerbare besluitvorming bereikt te hebben.	100%	100%

Toelichting

¹ UJC, realisatie programma: een klein aantal subsidies dient nog verantwoord of vastgesteld te worden.

BJU, termijnen:

- Ultimo 2012 wachten 3 cliënten langer dan 5 dagen, over heel 2012 heeft 2,6 % van de cliënten langer dan 5 dagen gewacht. BJU verklaart de wachtlijst door de stijging van het aantal aanmeldingen in 2012: in totaal 1.261 aanmeldingen in 2012, tegen 1.072 in 2011, een stijging 18%. BJU verzekert dat in die specifieke gevallen geen veiligheidsrisico gelopen is.
- De afspraak met BJU is dat 80% van de AMK-onderzoeken binnen de afgesproken termijn van 10 weken is afgerond (termijn tussen aanmelding en afronding onderzoek). In 2012 heeft de afronding binnen de termijn in 46% van de onderzoeken plaatsgevonden. BJU geeft aan dat de reden in het aantal en de zwaarte van de aanmeldingen gezocht moet worden. Voor 2013 is afgesproken dat BJU strakker op deze afspraak stuurt.
- De afspraak met BJU is dat 80% van de indicatiebesluiten binnen 8 weken is afgegeven. Deze termijn is in 2012 in 60% van de afgegeven besluiten gehaald. Hoewel nog duidelijk onder de grens, is er in de tweede helft van 2012 een verbetering zichtbaar. Ook voor deze indicator is voor 2013 afgesproken dat BJU strakker op de termijn stuurt.

Wat heeft het gekost?

Programma 9	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	119.600	96.888	122.619	122.405	214
Lasten projecten	515	187	0	0	0
Lasten uitvoeringsprogramma	10.071	375	0	0	0
Totaal Lasten	130.185	97.450	122.619	122.405	214
Baten regulier beleid	113.600	87.176	111.342	114.297	-2.955
Baten projecten	0	0	0	0	0
Baten uitvoeringsprogramma	29	0	0	0	0
Totaal Baten	113.629	87.176	111.342	114.297	-2.955
Centrale Overhead	1.216	1.254	1.254	1.254	0
Resultaat voor bestemming	17.772	11.528	12.531	9.362	3.169
Storting reserves	0	0	1.580	1.680	-100
Onttrekking reserves	10.192	1.117	5.141	4.293	848
Resultaat na bestemming	7.581	10.411	8.970	6.748	2.222

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten				
<i>Subsidies Jeugdzorg:</i>				
Aan subsidies Jeugdzorg is € 2,7 mln. meer verantwoord dan begroot, wat samenhangt met de hogere bate aan doeluitkering. Van het hogere bedrag in de verantwoording is € 1,7 mln. meer aan subsidies verstrekt aan Bureau Jeugdzorg en de instellingen van Jeugd en Opvoedhulp en € 1 mln. is toegevoegd aan de Overlopende Passiva. Dit bedrag wordt in 2013 aangewend om de korting op de doeluitkering van VWS gedeeltelijk op te vangen.		115.143	117.874	-2.731
<i>Transitie:</i>				
In 2012 heeft de focus van Jeugdzorg grotendeels gelegen bij het opstellen van het beleid voor de komende jaren, wat geresulteerd heeft in het Meerjarenbeleidskader 'De kunst van het loslaten' en het UVP 2013. Eén van de consequenties hiervan is dat het transitiebudget van € 600.000 in 2012 niet is aangesproken. Dit budget is samengesteld uit € 500.000 van het uit het UJC vrijgespeelde budget van € 3 miljoen en € 100.000 aan transitie-middelen, die het rijk via het provinciefonds beschikbaar gesteld heeft. Deze bedragen blijven via de Reserve projecten beschikbaar.		1.146	0	1.146
Het bij de Najaarsrapportage 2012 aan Jeugdzorg toebedeelde bedrag van € 546.000 is mede hierdoor ook niet aangesproken. Tevens dient er nog een uitvoeringsverordening vastgesteld te worden op basis waarvan de middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld kunnen worden. Het bedrag komt uit de vrijvallende middelen van Alleato en is bestemd voor ondersteuning van gemeenten in het transitieproces.				
<i>Utrecht Jeugd Centraal:</i>				
In 2012 is € 307.000 gereserveerd voor de afronding van het UJC. In de loop van 2012 zijn alle openstaande opdrachten afgerond en is een groot deel van de verstrekte subsidies verantwoord en vastgesteld. Bij de subsidievestigingen is sprake van een aantal terugvorderingen, waardoor er per saldo een voordeel is gerealiseerd. Omdat nog niet alle subsidies zijn verantwoord en vastgesteld blijft het budget beschikbaar via de Reserve Projecten.		307	-14	321

<i>Jeugdzorg Algemeen:</i> Bij de werkbudgetten van Jeugdzorg is circa € 167.000 niet besteed. De oorzaak hiervan ligt voornamelijk bij de focus op beleidsvorming en niet zo zeer op uitvoering.	1.536	1.369	167
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren:</i> Betreft vrijval van transitorische verplichtingen voorgaande jaren. Het betreft voornamelijk niet uitgekeerde en voordelig uitgevallen subsidies voor het project Wel Thuis.	-100	-785	685
<i>Sociale agenda:</i> Voor de toelichting op de afwijking verwijzen wij u naar het projectformulier Sociale Agenda elders in de jaarrekening.	2.264	2.004	260
<i>Uren Zorg, welzijn en onderwijs</i> Een aantal beleidstaken binnen dit programma worden sinds het coalitieakkoord 2011-2015 niet meer uitgevoerd. Voor 2012 was voor deze taken nog wel personele inzet geraamd. De personele inzet heeft zich echter beperkt tot afbouw van de taken. De overige capaciteit is ingezet op andere beleidsonderdelen.	447	146	301
<i>Overige kleine verschillen</i>	1.876	1.811	65
Totaal lasten	122.619	122.405	214
Baten			
<i>Doeluitkering Jeugdzorg:</i> De doeluitkering jeugdzorg is ruim € 2,631 mln. hoger dan de raming. Aan het eind van 2012 zijn er extra middelen door het rijk beschikbaar gesteld. De herziening bestond uit: <ul style="list-style-type: none"> • een structurele verhoging om de loonstijging in de sector Jeugdzorg op te kunnen vangen; • projectsubsidies van het ministerie van V&J voor de uitvoering van de projecten om de doorlooptijd bij de jeugdbescherming te verkorten (vliegwielpjecten). Deze aanpassingen zijn verwerkt in de subsidies aan Bureau Jeugdzorg en de aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp.	111.342	113.973	-2.631
<i>Jeugdzorg Algemeen:</i> Zie de toelichting Transitie onder Lasten.	0	100	-100
<i>Afwikkelingsverschillen subsidies voorgaande jaren</i> Betreft terugvordering van subsidies die te hoog bevoorschot waren voor onder andere de projecten Wel Thuis, Sociale Agenda en diverse kleine projecten binnen het sociale domein.	0	224	-224
Totaal Baten	111.342	114.297	-2.955
Centrale overhead	1.254	1.254	0
TOTAAL	12.531	9.362	3.169

	Begroting	2012	Rekening	2012
Naam reserve	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve Projecten-Pr.9				
- Wel Thuis		375		334
- Utrechtse Jeugd Centraal		307		
- Knelpunten Jeugdzorg	1.580		1.580	
- CP Cont. bestrijding wachtlijsten		1.295		1.295
- Transitie Jeugdzorg		500	100	
- Stijging AMK		400		400
- Sociale Agenda		2.264		2.264
Totaal	1.580	5.141	1.680	4.293

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve projecten Pr.9:

Het rijk heeft via het provinciefonds € 100.000 aan transitiemiddelen beschikbaar gesteld, dit bedrag is gestort in de reserve.

Onttrekkingen

Reserve projecten Pr.9:

Voor Utrechtse Jeugd Centraal en de Transitie Jeugdzorg zijn er geen onttrekkingen gedaan, voor een toelichting verwijzen wij u naar de verschillenanalyse in dit programma.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
10	Bestuur en middelen	Dhr. R.C. Robbertsen, Dhr. J.W.R. van Lunteren, Dhr. drs. R.W. Krol, Dhr. drs. R.E de Vries, Mw. M. Pennarts-Pouw

Samenstelling van dit programma

Aan de doelstellingen van een beleidsprogramma wordt bijgedragen vanuit regulier beleid middels de productgroepen en vanuit concernprojecten. Dit is inclusief de beleidsintensiveringen vanuit het nieuwe coalitieakkoord waarbij wordt gefocust op kerntaken.

In dat kader vallen onder dit programma de volgende productgroepen:

1. Provinciale Staten
2. Strategie en bestuurlijke zaken
3. Communicatie
4. Kabinetszaken
5. Bedrijfsvoering

Met het programma `bestuur en middelen` geven wij invulling aan de kwaliteit van het openbaar bestuur in brede zin en dragen wij bij aan het realiseren van de doelen die in de andere programma's zijn geformuleerd.

Voorts vallen onder dit programma de volgende concernprojecten:

1. Utrecht 2040 (voorheen: Profiel van Utrecht)
2. E-Provincie (waaronder Diva, Portaal en aansluiting basisregistraties)
3. Eureka

Tot slot zijn er nog een aantal aflopende activiteiten vanuit het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder "Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011".

De nieuwe coalitie van VVD, CDA, D66 en GroenLinks kiest nadrukkelijk voor een andere manier van werken. In de drie pijlers van het Coalitieakkoord zit de wens besloten om als krachtig middenbestuur meer integraal en efficiënt te gaan werken.

Wat betreft de bestuurlijke organisatie, voor dat krachtige middenbestuur geldt als overkoepelend doel: Een beter bestuur voor minder geld. Dat raakt het gehele provinciale functioneren.

Duurzaamheid, zoals gehanteerd in Utrecht 2040, en Europa worden beschouwd als integraal onderdeel van de kerntaken.

De bestuurlijke organisatie (in brede zin) is ook te beschouwen als integraal onderdeel van de uitvoering van de (kern)taken van het Coalitieakkoord. Ter realisering van de doelstellingen zal immers op verschillende schaalniveaus en in verschillende verbanden de vormgeving van de bestuurlijke aansturing, inzet, positionering, samenhang en samenwerking een belangrijke rol spelen. Net als de communicatie en lobby die daar een onlosmakelijk onderdeel van vormen.

Dit hoofdstuk kan door de indeling in productgroepen nog niet inspelen op de door het Coalitieakkoord gewenste integrale benadering. De uiteenlopende onderwerpen in dit hoofdstuk worden daarom nu nog benaderd en opgesomd vanuit dit (productgroep-) perspectief.

Wat wilden we bereiken?

Provinciale Staten

Het doel is het optimaal en actief door Provinciale Staten benutten van de aan hen toekomende instrumentaria voor het ontwikkelen en realiseren van beleid.

Het gaat dan primair om het stellen van beleidskaders, het controleren of Gedeputeerde Staten binnen die kaders blijven en het actief invulling geven aan de volksvertegenwoordigende rol, door middel van het afleggen van werkbezoeken en excursies en het houden van hoorzittingen.

Strategie en bestuurlijke zaken

Gedeputeerde Staten

Wij willen de Nederlandse Code voor goed openbaar bestuur (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2009), de beginselen van deugdelijk overheidsbestuur, als instrument gebruiken om een gewetensvolle invulling te geven aan onze taken en verantwoordelijkheden in het openbare bestuur. Belangrijke thema's hierin zijn het geven van vertrouwen aan en het krijgen van vertrouwen van de samenleving en de (maatschappelijke-) partners.

Strategie

In ons coalitieakkoord hebben wij onze missie en visie als volgt verwoord:

Missie

- Wij zorgen voor een evenwicht tussen wonen, werken, recreëren, bereikbaarheid en natuur en landschap. Dat vraagt een duurzame en integrale aanpak van het provinciale beleid en heldere keuzes, waarbij we enerzijds scherp zijn op wat we willen beschermen en anderzijds ruimte bieden voor ontwikkelingen en maatschappelijke initiatieven.
- De lange termijnvisie zoals is verwoord in Utrecht 2040 vormt voor ons het richtpunt, de stip aan de horizon, voor de invulling van de kerntaken.
- Wij blijven in onze Utrechtse regio samenwerken met medeoverheden, kennisinstututen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven, gericht op het behoud en de versterking van onze hoogwaardige vestigingsfactoren, zoals aantrekkelijke steden en landschappen, kennis en cultuur en op onze sterke regionale concurrentiepositie in Europees perspectief.

Visie

- Wij focussen op kerntaken met evident regionaal toegevoegde waarde op vooral het fysieke domein. Duurzaamheid en Europa vormen daarvan een integraal onderdeel.
- Wij stellen bestuurlijke opgaven centraal en niet geografische grenzen.
- Wij hebben vertrouwen in de samenleving en leggen meer nadruk op eigen verantwoordelijkheid van mensen en op ruimte voor ondernemerschap.
- Wij werken doel- en oplossingsgericht en stemmen projecten op elkaar af voor een efficiënte inzet van onze middelen.

Bestuurlijke zaken

Wat betreft bestuurlijke zaken willen wij de volgende doelen realiseren:

- behoud en versterking van lokale bestuurskracht;
- verdergaande en meer effectieve samenwerking met bestuurlijke (en maatschappelijke) partners, gericht op een slagvaardiger en goedkoper werkende overheid; dat wil zeggen uitgaan van de maatschappelijke opgaven en daarbij de geschikte partners zoeken; flexibele verbanden met wisselende partners binnen verschillende grenzen;
- meer oplossingsgericht functioneren, met solide innovatieve en creatieve oplossingen op maat, bereikt vanuit de vernieuwing van werkwijzen, instrumentarium en houding;
- opereren als krachtig middenbestuur zowel op de schaal van de provincie als op de schaal van de Noordvleugel/Randstad, met als overkoepelend doel "Een beter bestuur voor minder geld";
- sturen op een voor de provincies goed functionerende en strategisch opererende koepelorganisatie IPO met een goede reputatie, netwerk en belangenbehartiging.

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht (IBT) is niet nieuw. Het regelt het toezicht tussen de drie bestuurslagen en zit al in het provinciale takenpakket dat richt zich op gemeenten, waterschappen en Wgr-verbanden. Financieel toezicht op lokale overheden (zie hieronder) is onderdeel van het IBT dat ook de terreinen milieu, ruimtelijke ordening, water, natuur, huisvesting en archiefwet beslaat. Uitwerking volgens de commissie Oosting betekent een vernieuwing en herijking van het bestaande IBT: uitgaan van vertrouwen; sturing aan de voorkant; toezicht meer op afstand en risicogericht; integrale beoordeling en totaalbeeld; meervoudig gebruik van de toezichtinformatie; gebruiken van vernieuwd instrumentarium; nieuwe kennis opbouwen bij nieuwe taakvelden; versterking van de horizontale verantwoording bij gemeenteraden en PS.

Door het kabinet wordt gestreefd de Wet revitalisering generiek toezicht per 1-1-2012 in te voeren. Deze wet bevat aanpassingen van de Gemeentewet, Provinciewet en de sectorale wetten waarin toezicht geregeld wordt. Per 1-1-2012 zal er dan ook een overdracht plaatsvinden van VROM-Inspectie taken naar de provincies.

Financieel toezicht lokale overheden

Het financieel toezicht op de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (één van de wettelijke (kern)taken van de provincie) richt zich steeds meer op de langere termijn en de duurzaamheid van het financieel beleid van de lokale overheden (duurzaam financieel evenwicht). Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de meerjarenraming en de risico's in relatie tot de financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Wij willen een betrouwbare, transparante en rechtmatige financiële besturing van de Utrechtse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bereiken.

Op de gemeenten die betrokken zijn in een herindelingsprocedure is daarnaast bijzonder financieel toezicht op grond van de wet Arhi van toepassing.

Europese zaken

Europa vormt een integraal onderdeel van de kerntaken. Voor de provincie is Europa een partner die steeds belangrijker wordt, zowel voor beleid, samenwerking als middelen. In 2012 is de Randstad Strategie Europa 2012-2015 vastgesteld. Daarbij is Europa ingebed in de werkzaamheden van de provincie (Europaproof). Om dit mogelijk te maken functioneert het Europaplatform, waarin de Europa-adviseurs van de afdelingen in participeren. Ook is gekeken om de mogelijkheden en kansen die Europa biedt optimaal te benutten, zoveel mogelijk samen en in afstemming met de overige Randstadprovincies.

Directie en Concerncontrol

Het coalitieakkoord vraagt om een sterke sturing op de daarin geformuleerde ambities gericht op de veranderopgave van de organisatie.

Daarbij dienen initiatieven te worden genomen ter verbetering van de sturing (governance), het beheersen van risico's (risk management) en het voldoen aan wet- en regelgeving (compliance).

Daarbij is het belangrijk om tijdig bij te sturen als er ontwikkelingen zijn die het realiseren van de ambities bedreigen.

Communicatie

Woordvoering, communicatieadvies en de daaruit volgende communicatiemiddelen worden ingezet om het college optimaal te ondersteunen bij het realiseren van de doelstellingen uit het coalitieakkoord: verbinden van partijen, verbinden van de inhoud en vernieuwen door participatie, de 3 v's. Communicatie wordt ingezet in alle fasen van het beleidsproces, dus zowel bij beleidsvoorbereiding, beleidsvorming, bekendmaking van beleid en als beleidsinstrument. De werkprocessen voor communicatie worden gestandaardiseerd, geüniformeerd, waar mogelijk geautomatiseerd en op basis van corporate richtlijnen en kaders uitgevoerd ten behoeve van integraliteit, consistentie, herkenbaarheid en efficiency. Dit draagt bij aan de doelstelling van het college om met minder mensen en middelen dezelfde kwaliteit te halen.

Kabinetszaken

Het kabinet van de commissaris van de Koningin (CvdK) ondersteunt de commissaris in de uitoefening van diens taken als rijksorgaan, zoals burgemeestersaangelegenheden, openbare orde en veiligheid, aangelegenheden Koninklijk Huis, gemeentebezoeken en een aantal representatieve taken. Daarnaast heeft de commissaris van de Koningin namens Gedeputeerde Staten archiefinspectie in zijn portefeuille. Bij de uitoefening van deze taken wordt gestreefd naar een hoog niveau van beleid, serviceverlening en ondersteuning.

Bedrijfsvoering

Doelstelling is het leveren van toegevoegde waarde voor de integraal te realiseren (beleids)doelstellingen van de coalitie en organisatie. Dit door meer kwaliteit tegen lagere kosten te leveren. Zie verder de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Provinciale Staten

In 2012 heeft de verhuizing naar het nieuwe Provinciehuis plaatsgevonden, de nieuwe statenzaal, commissiezaal en fractiekamers zijn in gebruik genomen. Dit alles gelijktijdig met ontwikkelingen op het vlak van digitalisering. Er is een pilot afgerond met iPads en het besluit genomen om vanaf begin 2013 alleen nog digitaal stukken te verstrekken. Veel tijd is er door de Staten besteed aan belangrijke dossiers als jeugdzorg, recreatie, milieu, mobiliteit, structuurvisie en de asbestproblematiek van het oude provinciehuis. Het contract met de accountant is vernieuwd. Het overlijden van statenlid *dh.* Van Hal Scheffer heeft de Staten diep geschokt. Een aantal zaken dat in 2013 gaat spelen heeft al haar schaduw vooruit geworpen, zoals het gaan realiseren van live-uitzendingen van de Statenvergaderingen en de plannen van het kabinet om per 2015 te komen tot een Noordelijke Randstadprovincie.

Strategie en bestuurlijke zaken

Gedeputeerde Staten en Strategie

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 1 van deze jaarrekening

Bestuurlijke zaken

Dit jaar is de Utrechtse gemeenten aangeboden om – met ondersteuning van de provincie – zelfstandig een kwaliteitsmeting uit te voeren. Hiervoor hebben wij het instrument Kwaliteitsmeting Utrecht Bestuur ontwikkeld.

Verschillende gemeenten hebben positief gereageerd en overwogen hieraan gevolg te geven. In september zijn we gestart met een kwaliteitsmeting voor de gemeente Wijk bij Duurstede, waarvan het rapport begin volgend jaar zal worden afgerond.

Internationale zaken

In de periode van 18 tot 24 november heeft er een vervolg plaats gevonden op de oriënterende missie naar India van september 2010. Doelstellingen van deze tweede missie onder leiding van gedeputeerde Van Lunteren waren: opvolging en verdieping van de contacten die tijdens de oriënterende missie zijn gelegd tussen de Utrechtse partijen en hun partners in India en acquisitie van Indiase bedrijven.

De provincie is vergezeld door de gemeente De Bilt, de Universiteit Utrecht (UU), de Hogeschool Utrecht (HU) en de Utrechtse locatie van het Indiase instituut The Energy and Resource Institute (TERI). De UU en TERI hebben samen met TERI India vier concrete projecten uitgewerkt waarin ze de komende jaren zullen samenwerken. De lectoren van de HU hebben diverse gesprekken gevoerd met bestaande en nieuwe contacten in het kader van healthcare en technology & science. Focus van de missie lag voor de provincie en de gemeente Bilt op de prioritaire sector life sciences, die als kansrijk voor de samenwerking met India geïdentificeerd is.

Er hebben diverse zeer constructieve gesprekken met Indiase life science bedrijven plaatsgevonden. De uitkomsten van het acquisitieprogramma zijn vruchtbaar en bieden concrete aanknopingspunten voor verdere acquisitie van en kennisdeling met Indiase bedrijven en instituten.

Interbestuurlijk toezicht

Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de vernieuwing van het stelsel van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) naar meer integraal en generiek toezicht. De nieuwe Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) is per 1 oktober 2012 in werking getreden. Ook zijn dit jaar zijn de voorbereidingen getroffen om het IBT te implementeren. Het gaat hier om de terreinen financieel toezicht, archieftoezicht, milieu, ruimtelijke ordening, water, huisvesting statushouders en monumenten.

Het algemene beleidskader voor het IBT en het aanvullend kader voor het interbestuurlijk archieftoezicht zijn vastgesteld. Een precieze invulling van de verschillende toezichtstaken staat voor 2013 en verder op de planning. Er is voor de verschillende IBT-velden een begin gemaakt met een risico-inventarisatie en met procesbeschrijvingen voor het IBT-nieuwe stijl.

Financieel toezicht

Het financieel toezicht op de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (één van de wettelijke (kern)taken van de provincie) blijft gericht op de langere termijn en de duurzaamheid. Het wetsontwerp "duurzaam financieel evenwicht" is ingetrokken. In plaats hiervan is een wetsontwerp gericht op wijziging van enkele bepalingen in de Provincie- en Gemeenwet ingediend bij de 2e Kamer der Staten-Generaal. Het begrip "duurzaam financieel evenwicht" maakt plaats voor het begrip "structureel en reëel evenwicht". Verwachting is dat het wetsontwerp in de loop van 2013 leidt tot wetwijziging.

Aanvullend op de toezichtbeslissing 2012, vastgesteld in december 2011, zijn de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen beoordeeld met toepassing van de actuele wet- en regelgeving (Gemeentewet, Beleidskader Financieel Toezicht 2004).

Ook is beoordeeld met toepassing van het begrip duurzaam financieel evenwicht. De beoordelingsresultaten zijn in december 2011 ter kennis gebracht aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen; in maart 2012 zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de beoordeling van de programmabegroting 2012.

De financiële positie van de meeste gemeenten is verder verzwakt als gevolg van de effecten van de economische recessie. Vrijwel alle gemeenten hebben in 2012 aanvullende bezuinigingsmaatregelen moeten treffen voor het verkrijgen van een sluitende begroting. Ook heeft een aantal gemeenten de opbrengst van de onroerende zaakbelastingen meer dan trendmatig moeten verhogen voor het verkrijgen van een sluitende begroting.

De begrotingen van alle Utrechtse gemeenten voor volgend jaar zijn goedgekeurd. Alle gemeenten kunnen onder repressief (terughoudend) toezicht worden gehouden.

Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regelingen met uitzondering van het recreatieschap Vinkeveense Plassen. Deze gemeenschappelijke regeling blijft op financiële gronden onder preventief toezicht van de provincie. De begroting van deze gemeenschappelijke regeling is naar ons oordeel niet in evenwicht.

Evenals in 2011 is in 2012 als toezichtthema de grondexploitatie van de gemeenten onderwerp van onderzoek geweest. De commissie BEM is door middel van een statenbrief in maart 2013 geïnformeerd over de resultaten van dit onderzoek.

Europese zaken

Dit jaar is de Randstad Strategie Europa (RSE) opgesteld. Deze is door PS vastgesteld. Er wordt vier keer per jaar aan GS en PS over gerapporteerd middels voortgangsfiches. Ook is dit jaar de nieuwe periode van Europese fondsen (EFRO en POP) voorbereid. Dit houdt in dat met het rijk en met de Europese Commissie wordt onderhandeld over de omvang en inzet van fondsen. Ook wordt er een programma opgesteld. GS en PS worden over de voortgang geïnformeerd.

Gericht op het actualiseren van Europakennis in de organisatie (Europaproof) en met onze partners zijn vijf bijeenkomsten georganiseerd:

- over duurzaamheid in internationaal perspectief;
- een discussie tijdens de Europadag op 9 mei;
- het Jaarcongres van Europa Decentraal;
- de P4 training Europa in Vogelvlucht;
- een training voor de afdeling vergunning verlening en handhaving.

Directie en concerncontrol

Vanuit concerncontrol is bij de directie aangedrongen op sterkere sturing op bezuinigingen en de formatiereductie. Door het vaststellen in provinciale staten van het beleidskader weerstandsvermogen en risicomangement zijn de kaders verder aangescherpt.

Communicatie

Er is dit jaar een nieuwe communicatiestrategie, Communicatie in de Kern, vastgesteld als onderdeel van de Strategische Agenda. Uitgangspunt bij deze communicatiestrategie is het inzetten van alle communicatiemiddelen in de lijn van de vier strategische thema's en de 3 v's, verbinden, vernieuwen, versterken. Ook is gestart met de implementatie hiervan door de corporate middelen, zoals PU Magazine, website en de narrow casting, aan te passen naar themacomunicatie. Verder is een aantal projecten voorbereid dat ertoe moet leiden kennis en ervaring in de organisatie ontsloten wordt.

Kabinetszaken

De officiële viering van Koninginnedag heeft dit jaar in onze provincie plaatsgevonden. Het programma voerde het Koninklijk gezelschap naar de gemeente Rhenen, een van de toegangspoorten van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en aansluitend naar Veenendaal, dat zich profileerde als moderne, ondernemende en jonge stad. Het succesvolle bezoek werd afgesloten met een bijzonder dankwoord van Hare Majesteit de Koningin aan de inwoners van de beide gemeenten.

In het kader van het Vriendschapsverdrag dat de Provincie Utrecht sinds 1995 heeft, hebben CvdK Robbertsen en gedeputeerde Pennarts eind november een bezoek aan de Chinese provincie Guangdong gebracht. De delegatie heeft deelgenomen aan de Guangdong International Exchange and Cooperation Week. Op uitnodiging van de provincie Guangdong reisde de Utrechtse dansgroep DOX ook mee, en heeft een tweetal succesvolle optredens verzorgd. In samenwerking met het Nederlandse consulaat-generaal in Guangzhou is een aantal Nederlandse bedrijven ter plaatse bezocht en zijn de mogelijkheden verkend voor Utrechtse bedrijven, met name op het gebied van creatieve industrie en design, om zaken te doen in China. Door de aanhoudende groei in China en met name in Guangdong en dankzij het unieke karakter van het vriendschapsverdrag, verwachten wij dat onze initiatieven in de toekomst vruchten zullen afwerpen voor Utrechtse bedrijven en kennisinstellingen.

In september is een begin gemaakt met de voorbereidingen van de organisatie van Start van de Nationale Viering van de Bevrijding 2013, waaraan behalve door de provincie Utrecht, ook de stad Utrecht en het Nationaal Comité 4 & 5 mei deelnemen.

Archieftoezicht

Dit jaar zijn er in totaal 22 inspecties, inclusief goedkeuringstrajecten voor archiefbewaarplaatsen en –ruimten, uitgevoerd bij gemeenten, één waterschap, gemeenschappelijke regelingen en bij de provincie zelf. De meeste inspecties spitsten zich toe op de kwaliteit van het digitale informatiebeheer bij deze organisaties. De gemeente Woerden ontving als eerste gemeente in de provincie een machtiging voor vervanging archiefbescheiden, waardoor deze gemeente een stap verder komt in het digitaal werken en er is intensief contact geweest met de gemeente Vianen over de mogelijkheden van archiefsamenwerking in de regio.

Bedrijfsvoering

Zie de paragraaf bedrijfsvoering.

Aflopende activiteiten Uitvoeringsprogramma 2007-2011

Voor de onderdelen Utrecht 2040 en E-provincie verwijzen wij naar de projectbladen elders in deze begroting.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Archiefinspectiebezoeken	Aantal uitgevoerde inspecties archieven provincie, gemeenten, waterschappen, regiopolitie en gemeenschappelijke regelingen	20	22
Dekkend net Regionale historische centra (RHC's)	Een dekkend net van RHC's / archiefdiensten waar binnen alle gemeenten/waterschappen hun archiefzorg hebben georganiseerd	100	95
Workshops Europa	Aantal workshops dat jaarlijks wordt georganiseerd over het Europaproof maken van de organisatie en het actualiseren van de Europa kennis in de provinciale organisatie	4	5
Gegronde bezwaren	Percentage op basis van gegronde bezwaren herroepen besluiten van Gedeputeerde Staten (op een jaarlijks totaal van circa honderd ontvangen bezwaarschriften)	5	5
Tijdige afhandeling bezwaarschriften	Percentage tijdig afgehandelde Awb-bezwaren (op een jaarlijks totaal van circa honderd ontvangen bezwaarschriften)	90	99

Naam	Omschrijving	2012 begroot	2012 werkelijk
Financieel toezicht lagere overheden	Aantal lokale overheden onder artikel 12	0	0
	Aantal gemeenten onder preventief toezicht (financieel / termijn / arhi)	4/0/0	0/0/0
	Aantal gemeenschappelijke regelingen onder preventief toezicht (financieel/termijn)	2/0	1/0
Dienstverlening via internet	Realiseren publieke dienstverlening via internet	80%	99%
Telefonische bereikbaarheid	Opname van buitenlijnen bij het Klanten Contact Centrum binnen 30 seconden (in procenten)	90	97%

Wat mag het kosten?

Programma 10	Rekening 2011	Primitieve begroting 2012	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten regulier beleid	24.830	28.358	26.388	33.770	-7.382
Lasten projecten	4.869	0	2.096	1.040	1.056
Lasten uitvoeringsprogramma	2.513	370	0	0	0
Totaal Lasten	32.212	28.728	28.484	34.811	-6.327
Baten regulier beleid	7.956	3.575	5.364	10.022	-4.658
Baten projecten	827	0	0	6	-6
Baten uitvoeringsprogramma	77	0	0	0	0
Totaal Baten	8.860	3.575	5.364	10.028	-4.664
Centrale Overhead	5.066	5.860	5.860	5.860	0
Resultaat voor bestemming	28.418	31.013	28.980	30.642	-1.662
Storting reserves	18.127	35.455	34.054	36.708	-2.654
Onttrekking reserves	14.504	43.726	37.432	34.598	2.834
Resultaat na bestemming	32.041	22.742	25.602	32.752	-7.150

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000		
		Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten				
<i>Verkoopkosten oude provinciehuis</i> Voor de verkoop van het oude provinciehuis zijn reguliere kosten gemaakt als makelaarskosten, dubbele exploitatielasten voor bijvoorbeeld beveiliging, bouwkundige opleverkosten en demontage- en verplaatsingskosten voor installaties. De kosten hiervan waren niet in de begroting opgenomen en worden in 2012 gedekt uit de hogere verkoopopbrengst van het oude provinciehuis. Zie ook baten.		0	718	-718
<i>Kosten asbestinventarisatie, asbestsanering en herstelwerkzaamheden</i> Naast reguliere kosten die samenhangen met de verkoop van een pand zijn er voornamelijk kosten gemaakt vanwege de uitgevoerde asbestinventarisatie, de asbestsanering en de herstelwerkzaamheden. De kosten hiervan waren niet in de begroting 2012 opgenomen en een deel van de kosten is gemaakt in 2013 voor de uitvoering van de door de rechter toegewezen vorderingen. Met de accountant is afgesproken om ook alle lasten uit 2013 te nemen als bijzondere last in 2012. Alle kosten worden in 2012 gedekt uit de hogere verkoopopbrengst van het oude provinciehuis. Zie ook baten.		0	4.317	-4.317
<i>Juridische kosten oplevering oude provinciehuis en asbestsanering</i> Voor de verkoop van het oude provinciehuis en voor het geschil ter zake de asbest in het oude provinciehuis zijn juridische adviezen ingewonnen en is de provincie juridisch bijgestaan tijdens rechtszaken.		0	223	-223

Verschillenanalyse	Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Daarnaast is een second opinion gevraagd op onze juridisch positie en waren griffierechten verschuldigd. Met de accountant is afgesproken om alle lasten uit 2013 te nemen als bijzondere last in 2012. Alle kosten worden in 2012 gedekt uit de hogere verkoopopbrengst van het oude provinciehuis. Zie ook baten.			
<i>Bijzondere last geschil oplevering oude provinciehuis</i> Op 18 maart 2013 heeft u ter oplossing van het geschil tussen de provincie Utrecht en de Waal c.s. ingestemd met de hiervoor overeengekomen vaststellingsovereenkomst. De kosten hiervoor bedragen € 7 mln. Met de accountant is overeengekomen om deze kosten als een bijzondere last op te nemen in 2012. Alle kosten worden in 2012 gedekt uit de hogere verkoop opbrengst van het oude provinciehuis. Zie ook baten.	0	7.000	-7.000
<i>Veranderopgave</i> De begrote kosten hebben voor het overgrote deel betrekking op kosten die gemeoid zijn met stimuleren van medewerkers om de organisatie te verlaten, en met kosten voor WW van medewerkers die de organisatie verlaten hebben. In 2012 is het organisatie- en formatieplan ontwikkeld, en is de uitstroom nog hoofdzakelijk op vrijwillige basis gebeurd (pensionering, natuurlijk verloop). Daarom zijn er nog nauwelijks kosten gemaakt. Zie ook reserve frictiekosten Veranderopgave.	4.275	1.631	2.644
<i>ICT projecten en verhuizing</i> Zie toelichting bij reserve ICT.	3.328	2.171	1.157
<i>Project Eureka</i> Zie de toelichting op het projectblad Eureka.	1.634	776	858
<i>Vergoedingen PS leden</i> De extra middelen uit 2011 die waren bedoeld voor onder andere de aanschaf tablets ten behoeve van papierloos vergaderingen zijn niet benut. Dit is een vervolg op de keuze om geen tablets aan te schaffen voor de Statenleden. Ook is de live streaming van vergaderingen vertraagd.	1.445	1.165	280
<i>Profiel van Utrecht</i> Zie de toelichting op het projectblad Utrecht 2040.	370	125	245
<i>Project E-provincie</i> Zie de toelichting op het projectblad E-provincie.	462	264	198
<i>Ondersteuning Statenvergaderingen</i> Er zijn geen excursie georganiseerd. Daarbij lag het aantal werkbezoeken lager en hebben er geen verdere onderzoeken, als audits, plaats gevonden.	765	561	204
<i>Randstad Samenwerking</i> Het geld was bestemd voor onze input bij de voornemens van het kabinet Rutte-Verhagen betreffende de gewenste bestuurlijke organisatie (efficiënt, effectief en slagvaardig bestuur) in Nederland en de Randstad in het bijzonder. Door het niet "doorpakken" en daarna de val van dit kabinet in april 2012 is e.e.a. gestopt, mede omdat de betrokken bestuurlijke partijen ervoor hebben gekozen een pas op de plaats te maken en een nieuw kabinet af te wachten. Dit geld is in 2013 wederom noodzakelijk, en daarom wordt dit via resultaatbestemming verzocht om dit over te hevelen naar het volgend jaar.	265	66	199
<i>Programmabureau Hart van de Heuvelrug</i> Door ziekte van een aantal medewerkers en personele wisselingen zijn er minder uren gemaakt. Momenteel zijn we weer op sterkte. Afgeleid effect is dat verschillende activiteiten later zijn gestart, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie. Zie ook de reserve projecten.	637	440	197
<i>Strategische communicatie en huisstijl</i> Dit traject wordt vanwege vertraagde besluitvorming pas met ingang van 2013 geïmplementeerd, dus de meeste kosten komen voor rekening van dat jaar. Zie ook reserve projecten.	269	120	149

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000	
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Overige kleine verschillen	15.034	15.234	-200
Totaal lasten	28.484	34.811	-6.327
Baten			
<i>Hogere verkoopopbrengst oud provinciehuis</i> De verkoopopbrengst van het oude provinciehuis was hoger dan het bedrag waarmee in het PS besluit tot aanschaf van het nieuwe provinciehuis was gerekend. De begroting was hierop niet aangepast. Inmiddels wordt deze hogere verkoopopbrengst in 2012 gebruikt als dekking voor de kosten van de asbestsanering. Zie ook de toelichting onder de lasten.	0	4.360	-4.360
<i>Digitale communicatie</i> In 2012 zijn er interne bijdragen ontvangen voor onder andere responsive design, toegankelijker maken van de sites en monitoring. In 2012 is het niet gelukt deze projecten uit te voeren vanwege de verhuizing en de uitval van voor het proces essentiële medewerkers, waaronder de webmanager en sitebeheerder en het opheffen van de nieuwe stuurgroep. Deze projecten moeten nog wel worden uitgevoerd. Daarom wordt via het rekeningresultaat voorgesteld deze € 194.000 over te hevelen naar 2013.	0	194	-194
Overige kleine verschillen	5.364	5.474	-110
Totaal Baten	5.364	10.028	-4.664
Centrale overhead	5.860	5.860	0
TOTAAL	28.980	30.643	-1.663

	Begroting	2012	Rekening	2012
Naam reserve	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Res. frictiekosten Veranderopgave	2.675	0	5.319	0
Reserve ICT	0	3.328	0	2.171
Reserve DigiDiv	0	462	0	264
Reserve Rente en afschrijving Pr. 10	0	22.523	0	22.526
Reserve Projecten Pr. 10	0	1.405	0	788
Reserve Bedrijfsvoering Pr. 10	1.342	1.907	1.342	1.907
Reserve N.T.V.A. Pr. 10	228	100	228	100
Reserve Huisvesting	29.809	7.707	29.819	6.843
Totaal	34.054	37.432	36.708	34.599

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve frictiekosten Veranderopgave

Zie ook de verschillenanalyse bij het programma. Naast de begrote storting zijn ook de restant middelen 2012 in de reserve frictiekosten Veranderopgave gestort.

Onttrekkingen

Reserve ICT

Op ICT gebied stond 2012 in het teken van de verhuizing en het implementeren van de vernieuwing van de nieuwe digitale werkplek voor Anders Werken. Bij de verhuizing is de nieuwe digitale werkplek ten dele uitgerold en is de inspanning in de rest van het jaar daar op gericht (o.a. uitrol nieuwe laptops, printers en telefonie/ Lync). Door deze inspanningen was er geen capaciteit aanwezig om andere vervangingen en investeringen op te pakken. Deze zijn nu verschoven naar 2013. Hierdoor is er in 2012 minder onttrokken.

Reserve DigiDiv

Een lagere onttrekking van €198.000, zie voor de toelichting het projectblad E-provincie.

In tegenstelling tot de eerdere verwachting kan het project DIVA niet in 2012 worden afgerond. Er wordt een verzoek ingediend om de Reserve later op te heffen.

Reserve Projecten

Utrecht 2040

Een lagere onttrekking van €245.000, zie voor de toelichting het projectblad Utrecht 2040.

Programmabureau Hart van de Heuvelrug

Zie ook de verschillenanalyse bij de lasten. Samen met een klein verschil op de ontvangsten resulteert dit in een lagere onttrekking van €205.000

Strategische communicatie en huisstijl

Het traject om corporate communicatie in lijn te brengen met de nieuwe huisstijl wordt vanwege vertraagde besluitvorming pas met ingang van 2013 geïmplementeerd. Het restant budget lasten en baten €169.000 komen voor rekening van dat jaar.

Reserve Huisvesting

De lagere onttrekking van €864.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere kosten vanuit het project

4. Projecten

Inleiding projecten

Op verzoek van provinciale staten wordt in dit deel van de jaarrekening een overzicht gegeven van de strategische projecten en programma's. Deze projecten leveren een bijdrage aan de realisatie van één of meerdere bestaande beleidsprogramma's. Ook de projectbudgetten zijn administratief over één of meerdere beleidsprogramma's verdeeld. In tegenstelling tot reguliere taken zijn projecten in looptijd begrensd. Gedurende de hele looptijd van een project worden tussentijdse financiële afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid gestort in - dan wel onttrokken aan - de reserve voor projecten.

Per project wordt vermeld:

- het doel van het project;
- de verantwoording over het gerealiseerd beleid en de gerealiseerde maatschappelijke effecten 2012;
- de risico's die bij het project worden onderkend;
- het financieel overzicht 2012;
- een integrale projectverantwoording.

Overzicht strategische projecten	
Naam project	Portefeuillehouder
1. Uitvoering Hart van de Heuvelrug	Dhr. drs. R.W. Krol
2. Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013/2025	Dhr. drs. R.W. Krol
3. Agenda Vitaal Platteland	Dhr. drs. R.W. Krol
4. Nieuwe Hollandse Waterlinie	Mw. M. Pennarts-Pouw
5. Groene Hart	Dhr. drs. R.W. Krol
6. Groot Mijdrecht Noord	Dhr. drs. R.W. Krol
7. Ruimte voor de Lek	Dhr. drs. R.E. de Vries
8. Programmabureau Verder / Pakketstudies	Dhr. J.W.R. van Lunteren
9. Vrede van Utrecht / Culturele hoofdstad	Mw. M. Pennarts-Pouw
10. Sociale Agenda	Mw. M. Pennarts-Pouw
11. Utrecht 2040 (voorheen Profiel van Utrecht)	Mw. M. Pennarts-Pouw
12. E-provincie	Dhr. drs. R.E. de Vries
13. Eureka	Dhr. drs. R.W. Krol

Projectnr. 1	Uitvoering Hart van de Heuvelrug	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	01 Ruimtelijke ontwikkeling	
Totaalbudget	verevening	
Looptijd	2002 - 2016	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa (Hart van de Heuvelrug) Dhr. H. Goedhart (Vliegbasis)	
Doel	<p>Het programma Hart van de Heuvelrug kent als doel ruimtelijke kwaliteitsverbetering in het gebied tussen Zeist, Amersfoort en Soest. Behalve dat de natuur in dit deel van de Utrechtse Heuvelrug wordt versterkt door de aanleg van drie ecologische corridors en door het vergroten van de aaneengesloten natuurgebieden, willen we hier ook ruimte voor wonen, werken, zorg en recreëren zorgvuldig inpassen.</p> <p>De provincie heeft binnen Hart van de Heuvelrug twee rollen: de regisseursrol en de rol van trekker van nader overeengekomen projecten. De provincie is in 2012 trekker van de volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting oostelijke corridor: aanleg van het ecoduct Boele Staal over de N237, het inrichten van het gebied Oude Kamp tussen de ecoducten over de A28 en de N237 als aantrekkelijke verbinding voor bos- en heidesoorten. • Richelleweg: realiseren bedrijventerrein (gezamenlijk trekkerschap met gemeente Soest) • Realiseren ecologische corridor ter plaatse van het Ericaterrein (gemeente Zeist) • Herinrichting Harlanterrein <p>Midden in het gebied van Hart van de Heuvelrug ligt de voormalige vliegbasis Soesterberg. De herinrichting van dit gebied draagt in belangrijke mate bij aan de programmadoelen. De herinrichting heeft een bijzondere positie binnen het programma omdat het niet valt onder de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug. Voor de vliegbasis Soesterberg is het doel voor 2012 de uitvoering/realisatie van het vastgesteld Ruimtelijk Plan Vliegbasis Soesterberg (samen met de gemeenten Soest en Zeist).</p>	

Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p><u>Oostelijke corridor:</u> De percelen die nodig zijn om het Boele Staal ecoduct te realiseren zijn op 3 na allemaal verworven. Reeds in 2011 is de administratieve onteigeningsprocedure gestart, zodat, indien minnelijke verwerving niet lukt, tot een gerechtelijke onteigening kan worden overgegaan. In juli 2012 hebben de onteigeningsstukken ter inzage gelegen en is er een hoorzitting geweest. Naar verwachting wordt begin 2013 het Kroonbesluit genomen. Er is opdracht gegeven voor de uitwerking van het voorontwerp van het ecoduct in een definitief ontwerp.</p> <p><u>Richelleweg:</u> De bodemsanering is in 2012 afgerond. De verontreiniging was aanmerkelijk omvangrijker dan was op te maken uit de verrichte bodemonderzoeken. De kosten van de sanering zijn daardoor hoger uitgevallen. De aanbesteding voor het bouw- en woonrijp maken heeft ook in 2012 plaatsgevonden. De kosten hiervan zijn fors lager uitgevallen dan was geraamd. Begin 2013 is het terrein bouw- en woonrijp en zullen de eerste bedrijven zich vestigen.</p> <p><u>Ericaterrein:</u> De afgelopen jaren is 90 % van het sleutelgebied verworven. Van de in totaal 6 hectare die nog verworven zou moeten worden, heeft 2 hectare geen prioriteit. Voor de overige 4 hectare zijn provinciale staten in december 2012 akkoord gegaan met het starten van de administratieve onteigeningsprocedure.</p> <p><u>Harlanterrein:</u> In februari 2012 zijn de werkzaamheden afgerond en maakt het gebied deel uit van de natuur van de bossen van Austerlitz en de Westelijke corridor van Hart van de Heuvelrug. Het voormalige TNO terrein is ingericht als natuur, met open bos, enkele stroken heide en een klein deel als akker. In verband met de lopende discussie over staatssteun heeft er nog geen overdracht van de gronden plaatsgevonden.</p> <p><u>Dorrestein:</u> In 2012 is het perceel Dorrestein aangekocht door de provincie. Voor deze locatie moet nog een clusterovereenkomst worden opgesteld waarin de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling op deze locatie worden bepaald. De locatie is nodig voor de ontsluiting van de woningbouw op de voormalige Vliegbasis Soesterberg.</p> <p><u>Algemeen:</u> Omdat de huidige Raamovereenkomst in 2014 afloopt en het accent van de uitvoering verschuift van groene naar rode projecten, is in 2012 de discussie over de toekomstige samenwerking gestart met de twee andere risicodragende partners, de gemeenten Soest en Zeist. Deze discussie zal in 2013 worden vervolgd.</p> <p><u>Vliegbasis Soesterberg:</u> De bestemmingsplannen zijn door de raden van Soest en Zeist in juni 2012 vastgesteld. Er loopt een beroepszaak bij de Raad van State. Verwachting is dat er in de tweede helft van 2013 onherroepelijke bestemmingsplannen zullen zijn. Het Inrichting- en Beheerplan is door de Stuurgroep Vliegbasis Soesterberg vastgesteld. De eerste fase uitvoering wordt in 2013 afgerond. Het budget van 18 miljoen excl. rente dat is voorgefinancierd door de provincie Utrecht en waarvoor de drie partijen zich elk voor 1/3 garant hebben gesteld is dan uitgegeven aan de afgesproken werkzaamheden.</p> <p>Het afgelopen jaar zijn de laatste objecten gesloopt en is reeds een groot deel van de overbodige verharding weggehaald. Na uitgebreid onderzoek is vastgesteld dat er twee locaties dusdanig verontreinigd zijn dat er sanering moet plaatsvinden. Met de uitvoering daarvan is gestart in 2012.</p> <p>Het natuurbeheer op de Vliegbasis wordt uitgevoerd door Het Utrechts Landschap. Hiervoor is in 2011 een contract afgesloten</p>
	Risico's

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Eindoplevering en overdracht Harlanterrein	4	3
Grondverwerving Oostelijke corridor	4	-*
Voorbereiding onteigening Ericaterrein (onder voorbehoud)	3	4
Start uitgifte gronden Richelleweg	1	3
Bestemmingsplan Vliegbasis Soesterberg, vaststelling door raden	-	2*
Afronden sloop en sanering Vliegbasis	4	-*

* Zie voor een toelichting het kopje 'Wat hebben wij daarvoor gedaan?'.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project (HvdH + Vliegbasis)				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	91.689	48.170	19.073	5.436	38.083
Baten	91.689	48.170	19.073	5.436	38.083
Saldo		0	0	0	

Bovenstaande lasten betreffen de projecten waarvan de provincie trekker is, inclusief de Vliegbasis en Dorrestein. Uitgangspunt voor het programma Hart van de Heuvelrug is dat de uitgaven worden gedekt uit de opbrengsten. Het verschil tussen de werkelijke uitgaven en werkelijke ontvangsten is als ontvangst geboekt en naar de Balans gebracht. Zie ook de Balans.

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
Oostelijke Corridor	2.161	1.590	571			
Richelleweg	1.597	1.212	385			
Harlanterrein	392	320	72			
Erica terreinen	857	235	622			
Dorrestein	10.516	107	10.409			
<u>Totaal Hart van de Heuvelrug:</u>	<u>15.523</u>	<u>3.463</u>	<u>12.060</u>			
<u>Vliegbasis</u>	<u>3.550</u>	<u>1.973</u>	<u>1.577</u>			
Totaal lasten	19.073	5.436	13.637			
TOTAAL	19.073	5.436	13.637			

De verschillen worden met name veroorzaakt doordat er voor het project Oostelijke Corridor minder is verworven en er minder plankosten zijn gemaakt. Door het uitvoeren van extra werkzaamheden op Richelleweg voor bodemsanering is het bouw- en woonrijp maken vertraagd. Bij de Ericaterreinen is er minder aangekocht dan geraamd. Voor het project Dorrestein zullen de werkzaamheden pas gaan starten als er een clusterovereenkomst met de partners is ondertekend.

Op Vliegbasis Soesterberg zijn een aantal werkzaamheden vertraagd. Het merendeel van de werkzaamheden is inmiddels verplicht en zal in 2013 worden uitgevoerd.

Integrale projecttoelichting

Voor een integrale toelichting zie de paragraaf grondbeleid.

Projectnr. 2	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	01 Ruimtelijke ontwikkeling	
Totaalbudget	€ 1.000.000	
Looptijd	2009 - 2012	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	In 2012 willen wij beschikken over een actueel, integraal afgewogen en verankerd ruimtelijk beleidskader, de provinciale ruimtelijke structuurvisie (PRS) en verordening (PRV), dat antwoord geeft op de ruimtelijk relevante maatschappelijke vraagstukken, met een heldere sturingsfilosofie.	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>In 2012 hebben wij de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) afgerond voor vaststelling door PS. Daartoe hebben we in het voorjaar de ontwerp-PRS en –PRV en de planMER ter inzage gelegd. Tijdens de terinzagelegging hebben wij vier informatieavonden voor belangstellende georganiseerd. De vier avonden zijn in totaal door zo'n 350 belangstellenden bezocht. Gedurende de terinzagelegging heeft de provincie 289 zienswijzen ontvangen. De inhoud van de zienswijzen was divers. Twee onderwerpen zijn relatief vaak genoemd: windenergie en de definitie voor grondgebonden veehouderij.</p> <p>De zienswijze hebben wij samengevat en van een eerste reactie voorzien in de concept-Nota van beantwoording. Bij bijna 20% van de thema's die in de zienswijzen zijn genoemd hebben wij in de concept Nota van beantwoording aangegeven aanleiding te zien tot aanpassing.</p> <p>Eind september hebben wij samen met PS hoorzittingen georganiseerd. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend is uitgenodigd deze, mede tegen het licht van de inhoud van de concept-Nota van beantwoording, mondeling toe te lichten. Van deze mogelijkheid hebben 70 indieners gebruik gemaakt.</p> <p>Op 11 december hebben wij het statenvoorstel afgerond voor de vaststelling van de PRS en PRV door PS. Op 5 februari hebben PS de PRS en PRV vastgesteld. Dit is de eerste structuurvisie waarvan PS de digitale versie hebben vastgesteld. Voor de digitale toegankelijkheid hebben wij een viewer laten ontwikkelen die de mogelijkheid van digitale plannen optimaal ondersteunt. De viewer mag zich verheugen in zeer positieve belangstelling.</p> <p>Met de PRS en PRV hebben wij een slag gemaakt van toetsings- naar ontwikkelings-planologie. Daartoe biedt de PRV aan gemeenten veel mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling indien deze leiden tot meer ruimtelijke kwaliteit.</p>	
Risico's	De vertraging met één PS-vergadering* heeft geen wezenlijk nadelige gevolgen.	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Ontwerp PRS en PRV en planMER ter inzage	1	2
PRS en PRV vastgesteld	4	1-2013*

* Op verzoek van PS in de vaststelling van de PRS en PRV doorgeschoven naar de eerste PS-vergadering in 2013.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	1.000	422	400	108	470
Baten					
Saldo	1.000	422	400	108	470

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2011	Rekening 2011	Saldo
Lasten			
De onderuitputting kent meerdere oorzaken: <ul style="list-style-type: none"> • het Rijk heeft later dan aanvankelijk was aangegeven het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro) afgerond. Hierdoor zijn de aanpassingen van de PRS en PRV die daaruit voortvloeien, en die onder andere nader onderzoek vergen, niet meegenomen in het proces van de integrale herziening; • de planMER is uiteindelijk geheel in eigen beheer opgesteld; • de viewet is lager aanbesteed dan geraamd; • de definitieve besluitvorming over de PRS en PRV is doorgeschoven naar 2013 en daarmee de (financiële) afronding. 	400	108	292
Totaal lasten	400	108	292
TOTAAL	400	108	292

Integrale projecttoelichting

De kosten zullen in 2013 alsnog worden gemaakt. De middelen zijn onder andere nodig voor de afronding van de integrale herziening (digitalisering, drukwerk, publicatie etc.), het uitdragingsproces (informatiebijeenkomsten met vooral gemeenten over wat de PRS/PRV inhouden en wat de gevolgen zijn voor het gemeentelijk RO-beleid), de partiële herziening naar aanleiding van de Barro , partiële herziening (en inpassingsplan) vanwege actuele kwesties in de provincie en het uitvoeren van de tijdens de vaststelling van de PRS aangenomen moties. Voor de niet benutte middelen uit 2012 wordt dan ook een resultaatsbestemmingsvoorstel ingediend.

Projectnr. 3	Agenda Vitaal Platteland	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	02 Landelijk gebied	
Totaalbudget	PM, de omvang van het nieuwe programma zal afhankelijk zijn van de beschikbare rijksmiddelen.	
Looptijd	2012-2015	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	<p>Het programma Agenda Vitaal Platteland 2012 – 2015 is het belangrijkste uitvoeringsinstrument voor het programma Landelijk gebied. De doelstelling van het programma AVP zijn in december 2011 door PS vastgelegd in het Kaderdocument AVP. De doelen richten zich op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • behoud en versterking van de biodiversiteit door voldoende areaal natuurgebied van voldoende natuurkwaliteit te realiseren en te beheren. Een duurzaam water- en bodemsysteem zijn hiervan een onderdeel; • behouden, ontwikkelen en beleefbaar maken van de landschappelijke kernkwaliteiten; • behouden, zichtbaar en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed; • een vitale duurzame landbouw; • voldoende recreatiemogelijkheden en –voorzieningen voor bewoners en bezoekers; • stimuleren van een vitaal platteland met een gezonde economische en sociale basis. <p>Bij de realisatie van deze doelen spelen drie gebiedscommissie een belangrijke rol.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>2012 heeft voor een belangrijk deel in het kader gestaan van het vormgeven aan de nieuwe structuur van AVP, zoals vastgesteld in het Kaderdocument AVP. De 7 gebiedscommissies en programmabureaus zijn in 2012 vervangen door drie gebiedscommissies en twee programmabureaus. Eind augustus hebben wij de nieuwe gebiedsprogramma's voor de periode 2012 – 2015 voor de drie commissies vastgesteld. Ook hebben wij toen de instellingsbesluiten voor de gebiedscommissie en een nieuwe Uitvoeringsverordening voor de AVP-subsidies vastgesteld. Tevens is de interne organisatie in 2012 aangepast aan de nieuwe structuur. Hiermee is een belangrijke basis gelegd voor het realiseren van de Kadernota Agenda Vitaal Platteland.</p> <p>Belangrijk was uiteraard dat 'tijdens de verbouwing de verkoop' doorging. Dat is gelukt, binnen de beperkingen die de onzekerheden over de afronding van het Decentralisatieakkoord met het Rijk met zich meebrachten.</p> <p>Binnen AVP ligt de prioriteit op het realiseren van de EHS-opgave zoals is overeengekomen met de Akkoord van Utrecht-partners. Vooral de onduidelijkheden rondom het Decentralisatieakkoord en het rijksbeleid inzake de EHS, waardoor niet duidelijk was wat de opgave was en hoe de financiering zou plaatsvinden van de natuurontwikkeling, hebben de realisatie van de EHS fors beperkt. Dit is een landelijke tendens. Voor het realiseren van het Akkoord van Utrecht is grondmobiliteit cruciaal. Deze lag door de onduidelijkheden rondom het rijksbeleid stil. Om de grondmobiliteit weer op gang te brengen zijn wij een korte termijn grondstrategie gestart (zie ook paragraaf Grondbeleid). Dat heeft mede bijgedragen aan enkele belangrijke aankopen. Meer omvangrijke aankopen zijn geweest Vogelzang en Elster Buitenwaard (beide gemeente Rhenen).</p> <p>Verder zijn vanuit het AVP-budget meer omvangrijke investeringen gedaan in de ecologische verbandszone Valleikanaal. Ook is flink geïnvesteerd in de waterkwaliteit door nabehandelingsinstallaties te plaatsen bij de RWZI's van Veenendaal en Amersfoort. Dit laatste betreft Rijksgeld (Synergiegeld) dat via de AVP-begroting loopt. Samen met het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden is flink geïnvesteerd in de verbetering van het waterbeheer in het gebied Zegveld – Portengen.</p> <p>Het programma Recreatie om de stad (RodS) valt binnen de Agenda Vitaal Platteland en de middelen zijn opgenomen in het Kaderdocument AVP. Op dit moment wordt gewerkt aan een herijking van het programma RodS. Deze herijking zal medio 2013 gereed zijn.</p>	

Risico's	<p>Eind 2012 heeft de provincie met het rijk een afrondingsovereenkomst gesloten. Daarin wordt geregeld, vooruitlopend op de aanpassing van de WILG, welke bedragen de provincie Utrecht ter afronding van de bestuursovereenkomst ILG van het rijk ontvangt. De exacte financiële consequenties worden in het eerste kwartaal 2013 duidelijk.</p> <p>Naast de resterende bestuursovereenkomst middelen komen via het Decentralisatieakkoord 'middelen' beschikbaar via het zogenaamde grond-voor-grond principe. Voor de realisatie van de EHS moeten (ruil)gronden worden verkocht en daarmee liquide gemaakt waarmee deze middelen voor realisatie kunnen worden ingezet. Afwijkingen van de normbedragen waarmee in het decentralisatieakkoord is gerekend, ten gevolge van prijsschommelingen enerzijds en/of verontreinigingen, bebouwingen of overige rechten/plichten anderzijds vormen een risico op het sluitend krijgen van deze financiële begroting.</p>
-----------------	---

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Start uitvoeringsprogramma AVP	1	3

Wat heeft het gekost?

Voor een financiële toelichting van dit project verwijzen wij u naar programma 2 Landelijk gebied

Toelichting

De gebiedsprogramma's zijn in augustus door ons vastgesteld. Eerder was niet mogelijk omdat de nieuwe gebiedscommissies samengesteld moesten worden en omdat een zorgvuldig opgesteld gebiedsprogramma met draagvlak in het gebied enige tijd vergt.

Projectnr. 4	Nieuwe Hollandse Waterlinie	Mw. M. Pennarts-Pouw
Verbonden programma	02 Landelijk gebied	
Totaalbudget	€ 52.751.000	
Looptijd	Tot 2020	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	<p>Het programma heeft tot doel om de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) als onderdeel van het Nederlands cultureel en landschappelijk erfgoed tot een herkenbare ruimtelijke eenheid te maken en deze duurzaam in stand te houden en te verankeren. De NHW is een van de twintig Nationale Landschappen, het grootste Rijksmonument in Nederland en is staat op de lijst voor nominatie als UNESCO werelderfgoed. In 2005 bezegelden vijf gedeputeerden en vijf bewindslieden hun samenwerking in een Bestuursovereenkomst. Partijen komen overeen dat het Linieperspectief in 2020 gerealiseerd is. Partijen hebben dan de volgende acht resultaten bereikt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de NHW is in de beleving van Nederlanders (cultuurhistorisch en recreatief) en buitenlanders (toerisme) een herkenbaar, samenhangend gebied met enkele specifieke attracties en heeft actuele betekenis in de ruimtelijke ordening als ostrand van het Groene Hart; 2. de kenmerkende onderdelen van de NHW als bedoeld in het Linieperspectief zijn door het ruimtegebruik duurzaam gegarandeerd en planologisch veiliggesteld; 3. alle fysieke, kenmerkende onderdelen van de NHW als bedoeld in het Linieperspectief zijn duurzaam behouden, bereikbaar en waar nodig onderling verbonden; 4. in een deel van de fortcomplexen zijn eigentijdse functies ontwikkeld; 5. in het liniegebied zijn ook andere ruimtelijke ontwikkelingen die het beeld (door bijvoorbeeld waterberging en ruimtelijke (groen/rode) verdichting) en de continuïteit (bijvoorbeeld recreatieve ontsluiting en natuurontwikkeling) van de NHW versterken, gerealiseerd. De hoofdverdedigingslijn, de open velden, de liniegezichten en de verdichtingsvelden zijn hierbij kaderstellend; 6. er zijn locaties waar de historie en de werking van de NHW kan worden gedemonstreerd (virtueel en/of fysiek); 7. de NHW heeft de status van Unesco-werelderfgoed; 8. er is een organisatie die de duurzame instandhouding van de NHW waarborgt. <p>In het eerste Uitvoeringsprogramma, "Eén linie, samen sterk in de uitvoering" zijn drie uitvoeringsambities vastgelegd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een herkenbaar waterlinieprofiel, 2. de Waterlinie in de hoofden en harten, 3. het realiseren van een maatschappelijk en economisch duurzaam gebruik. <p>In 2008 volgde het Pact van Rijnauwen. Dit bevatte een lijst van zo'n 200 projecten die uiterlijk in 2011 zouden kunnen starten.</p> <p>Op dit moment is een nieuw Uitvoeringsprogramma 2011 – 2015 in gereed. Naast het doorgaan met de uitvoering zijn daar de volgende accenten in aangebracht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de ruimtelijke samenhang versterken, 2. de uitvoering verankeren, 3. het beheer organiseren. 	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>De NHW is verdeeld in zeven deelgebieden, zogenaamde enveloppes. Vier daarvan zijn gelegen in de provincie Utrecht: Vechtstreek Zuid, Kraag van Utrecht, Rijnauwen Vechten en Linieland. In die gebieden wordt gewerkt aan restauratie en herbestemming van forten, het recreatief netwerk, duurzame inrichting van gebieden. In Rijnauwen Vechten neemt het Fort bij Vechten een bijzondere positie met een Nationaal Liniemuseum. Een nieuwe entree, loods en parkeerterrein zijn inmiddels gerealiseerd. In Linieland zijn veel verbindingen gerealiseerd (een deel daarvan wordt nog in 2013 afgerond) en is een aparte stuurgroep opgericht voor de vermarkting van het fortcomplex Honswijk/Everdingen. In de Kraag van Utrecht zijn op de meeste forten (voor 1 fort wordt dit komend jaar) veel eigentijdse functies gerealiseerd. Hier wordt met een apart programma "Linie viert Vrede" aangesloten bij de Vrede van Utrecht. In Vechtstreek Zuid zijn voorbereidingen getroffen voor de overdracht van het Werk bij Maarsseveen van provincie naar een private stichting.</p>	
Risico's	<p>De financiering van de NHW is ondergebracht in het AVP-programma. De Nota Ruimte middelen zijn de belangrijkste financieringsbron alsmede de bijbehorende cofinanciering (€ 3,28 mln. in 2011 vastgesteld). Momenteel zijn de meeste Nota Ruimte middelen belegd in projecten en komt het programma in een andere fase. Gestart is met een koersdocument voor de periode 2015 -2020. Dit zal in de loop van 2013 worden voorgelegd. Mede van belang hierbij is dat in het nationale programma NHW een decentralisatie plaatsvindt waardoor de provincies taken overnemen van het rijk. Dit staat op gespannen voet met bezuinigingen bij de provincies.</p>	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Fort Vechten, oplevering nieuwe entree	2	1
Restauratie fort 't hemeltje*	4	2
Tankgracht	3	1
Gebiedsontsluiting parkeren en ontsluiten FbV	2	1
Gebiedsontsluiting verbindingen andere enveloppen**	2	-
Blokje om Beleving (visie op recreatie en verbrede landbouw in Polder Blokhoven)	1	4
Herinrichting Werk aan de Groeneweg	2	2013/2
Realisatie Streektransferium	4	4
Realisatie Waalseweg en Verdronkenbos inrichting	1	2013/2
Realisatie Bochtafsnijding Schalkwijksebrug	1	1
Besluit verbreding Lekkanaal	1	4
Vrede van Utrecht (festival)	1	1
Veilig stellen schootsvelden Lunetten I en II	4	4
Lunet 2: cascorestauratie linker flankkazemat en verhuurklaar maken	4	4
lunet 4 cascorestauratie rechterflankkazemat	4	4
lunet 4 verhuurklaar maken	4	2013

* Fase 1 gerealiseerd, verdere afronding wacht op vaststelling bestemmingsplan.

** Vervallen vanwege prioritering.

Wat heeft het gekost?

De projecten zijn bekostigd vanuit gelabeld geld voor de NHW in het AVP. Dit betreft voornamelijk Nota Ruimte middelen van het Rijk (€ 23,4 mln.). Cofinanciering vanuit alle partners en initiatiefnemers. De Nota Ruimte middelen zijn dit jaar voor het grootste deel belegd. Afronding van financiering van deze middelen vindt plaats in 2013 en 2014.

Integrale projecttoelichting

Voor een financiële toelichting van dit project verwijzen wij u naar programma 2 Landelijk gebied.

Projectnr. 5	Groene Hart	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	02. Landelijk gebied	
Totaalbudget	€ 12.518.000	
Looptijd	2007 – 2013	
Opdrachtgever	Stuurgroep Groene Hart en voor Utrecht Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	<p>In het Groene Hart werken de drie provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht samen met het doel om te komen tot een landschappelijk mooi, ecologisch waardevol en economisch vitaal Groene Hart, waarin het voor inwoners en recreanten goed toeven is. Daarvoor zijn zes strategische opgaven benoemd, te weten: het bevorderen van ruimtelijke kwaliteit, de transitie van de veenweidegebieden (in verband met de bodemdalingsproblematiek), een nieuwe toekomst voor de droogmakerijen (waaronder Groot Mijdrecht Noord), de aanpak van de waterproblematiek (mede in relatie tot de veenweidenproblematiek), structuurversterking van de landbouw en wonen en werken met Groene Hart kwaliteit.</p> <p>Om de doelstellingen voor het Groene Hart te realiseren is in februari 2007 een uitvoeringsprogramma 2007-2013 voor het Nationaal Landschap "Het Groene Hart" vastgesteld door de drie deelnemende provincies. Het uitvoeringsprogramma omvat tien iconprojecten die tot uitvoering worden gebracht of waarvan de uitvoering wordt versneld. Naast de tien iconprojecten zijn er nog een tweetal Groene Hart-brede projecten die een belangrijke bouwsteen vormen in het RO-beleid van het gebied, de Voorloper/Doorloper en de Kwaliteitsatlas.</p> <p>Vanaf 2010 is ook het programma Westelijke Veenweiden onder de Stuurgroep Groene Hart gebracht. In dit programma worden een 9 tal gebiedsprojecten in Groene Hart en Laag Holland met mede-financiering van Nota Ruimte middelen gerealiseerd. Het doel van dit programma is de bodemdaling in de Veenweidegebieden te remmen, een robuust watersysteem te ontwikkelen en de landschappelijke en natuurlijke waarden van de Veenweiden te behouden en versterken.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>Door de waterschappen en de gemeenten intensiever te betrekken bij het Groene Hart kan de slagkracht worden vergroot. Het proces daartoe is in 2012 een forse impuls gegeven. De drie provincies, de waterschappen en de gemeenten hebben afgesproken samen verder te gaan als Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart in oprichting. Hiermee is de intentie onderschreven om binnen afzienbare termijn (eerste helft 2013) te komen tot de definitieve oprichting van deze stuurgroep. Afgesproken is om de samenwerking vorm te geven op basis van vier thematische uitvoeringsafspraken. Deze thema's zijn: Water, Bodem en Gebruik, Ontwikkelen met Groene Hart Kwaliteit, Recreatie en regionale economie en Promotie en Communicatie. Hierin wordt de wijze van samenwerken, gevolgen voor mensen en middelen en de rol van de stuurgroep per thema bepaald. Voor de opzet met thematische uitvoeringsafspraken is gekozen, omdat niet alle thema's voor alle betrokken overheden even relevant zijn. Zo wordt de samenwerking op maat gesneden.</p> <p>De feitelijke realisatie van de doelen voor het Groene Hart zoals de stuurgroep deze heeft geformuleerd, vindt voor een belangrijk deel plaats in provinciale projecten. Zo hebben wij het in de Voorloper Groene Hart verwoorde ruimtelijk beleid geïmplementeerd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 – 2028 en in de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013. De Agenda Vitaal Platteland bevat concrete projecten die zijn gericht op het afremmen van de bodemdaling, de toekomst van de droogmakerijen, landbouwstructuurversterking en dergelijke. Het AVP-Gebiedsprogramma West is een belangrijke bouwsteen voor de Groene Hart doelen. Groot Mijdrecht Noord is een provinciaal project. De stuurgroep Groene Hart is voor het uitvoeren van deze projecten een drijvende kracht die stuurt op interprovinciale afstemming op het niveau van het Nationale Landschap.</p>	

Wat hebben wij daarvoor gedaan?	Voor het volgen van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma beschikt de Groene Hart samenwerking over de Voortgangsrapportage, waaraan in 2010 de eerste Effectmonitor Groene Hart is toegevoegd voor het volgen van de ontwikkelingen in het Groene Hart. Om monitoring een volwaardige functie te geven in het beleid, is in 2011 en 2012 onderzocht of er een geïntegreerde Voortgang- en effectrapportage opgesteld kan worden waarin deze problemen zijn opgelost. Begin 2012 is er een ontwerp voor een dergelijke rapportage gemaakt, die in de loop van 2012 is ingevuld. Enkele conclusies: Na het bijstellen van de plannen van de gebiedsprojecten, met name als gevolg van de ILG bezuinigingen, is er veel goed voorbereidingswerk verricht. De uitvoering kan nu weer een boost gebruiken. Voor het aanpakken van verrommeling kan nog een extra slag gemaakt worden via goede actieve samenwerking met gemeenten. Een aantal gemeenten heeft al beleid op dit vlak, wat als voorbeeld kan dienen. Voor de onderwerpen bodem en water is met name betere samenwerking op uitvoeringsniveau nodig. De financiële meerwaarde van het project Merk en Marketing zou explicieter kunnen worden gemaakt.
Risico's	Geen overeenstemming tussen partijen over bestuurlijke samenwerking in stuurgroep. Andere risico's zijn beschreven bij concrete projecten zoals Agenda Vitaal Platteland en Groot Mijdrecht Noord.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	12.618	9.874	1.685	1.563	1.181
Baten	12.618	9.874	1.685	1.563	1.181
Saldo	0	0	0	0	0

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
De geplande uitgaven voor met name Joint Promotions hebben vertraging opgelopen doordat gemeenten, bedrijven en promotieorganisaties steeds minder te besteden hebben.	1.685	1.563	122			
Totaal lasten	1.685	1.563	122			
Baten						
Aan partners doorbelaste kosten, zie lasten.	1.685	1.563	122			
Totaal baten	1.685	1.563	122			
TOTAAL	0	0	0			

Integrale projecttoelichting

De uitgaven voor projecten ter realisering van een landschappelijk mooi, ecologisch waardevol en economisch vitaal Groene Hart worden gedaan binnen een bij te stellen meerjarenbegroting en zijn gedekt door de partners.

Projectnr. 6	Groot Mijdrecht Noord	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	02 Landelijk gebied	
Totaalbudget	€ 16.300.000	
Looptijd	2008 - 2018	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	<p>Achtergrond Doelstelling van het project Groot Mijdrecht Noord (GMN) is de realisatie van een groot, zelfstandig functionerend moerasgebied in de polder Groot Mijdrecht Noord als onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS). Na een aantal jaren van onderzoek, afweging en overleg met de betrokken partijen, heeft u in juli 2009 besloten verder te gaan met uitvoering van Plan van Aanpak De Venen (1998) en Herijkt Plan de Venen 2007. Circa een jaar later (juni 2010) heeft u, als nadere uitwerking van dit besluit, gekozen voor de 'Veenribbenvariant' als basis voor de toekomstige inrichting van GMN-oost. Dit betekent dat op termijn in circa de helft van GMN-oost een hoogwaardig moeras gerealiseerd zal worden. Voor de bewoning en bebouwing betekent dit dat alle bewoning en bebouwing van GMN-oost kan blijven. Maar indien bewoners aangeven op basis van vrijwilligheid weg te willen gaan, dan zal de provincie hun woning aankopen met volledige schadeloosstelling. Alle aanwezige agrarische gronden in het oostelijk deel van GMN zullen worden aangekocht. De Veenribbenvariant is in nauwe samenwerking met alle partners ontwikkeld, te weten: Natuurmonumenten, het waterschap Amstel, Gooi en Vecht, de gemeente De Ronde Venen en een bewonersdelegatie. Vooral de nauwe samenwerking met de bewonersdelegatie betekende in het proces een belangrijke stap waarmee draagvlak werd gerealiseerd.</p> <p>De in het nieuwe regeerakkoord 2010 aangekondigde rijksbezuinigingen / versoeringen op het gebied van de EHS maakten herijking van de EHS noodzakelijk in alle provincies en vroeg daardoor ook om een herziening van de begroting van het project GMN. De in februari 2011 door u vastgestelde begroting gaat uit van een lichte versoering, met in stand houding van alle hoofdlijnen en uitgangspunten van de bovengenoemde Veenribbenvariant.</p> <p>In het Coalitieakkoord 2011-2015 is aangegeven dat indien de rijksmiddelen uitblijven, de provincie opteert voor een soberder plan (versoerde veenribbenvariant) met een taakstellend budget. De versoerde variant betekent dat op een deel van GMN-oost natte natuur ontwikkeld zal worden op termijn. Er zullen natuurdoelen gerealiseerd worden zodat het gebied op termijn als habitat kan functioneren voor populaties van de (meer kritische) moerasvogels. Alle bestaande agrarische gronden zullen worden verworven dan wel via Particulier Natuurbeheer als natuur worden beheerd, terwijl alle bewoning en bebouwing kan blijven.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>Op 2 juli 2012 hebben de staten de 'Versoerde Veenribbenvariant' vastgesteld als basis voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord-Oost (GMN-oost). Deze 'versoerde' variant is gebaseerd op de eerdere Veenribbenvariant, maar is aanzienlijk goedkoper. De variant heeft draagvlak bij alle partijen. Bovendien is een eindbeeld weergegeven waarmee meer duidelijkheid wordt gegeven aan de bewoners in de polder. In de maanden juli tot en met oktober 2012 is het eindbeeld vastgesteld in de verschillende bestuurslagen (provincie, gemeente en waterschap). Er is afgesproken dat het eindbeeld van de inrichting wordt opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, het natuurbeheerplan, het gemeentelijke bestemmingsplan en het watergebiedsplan. Daartoe hebben op 31 oktober 2012 de betrokken partijen de intentieverklaring "het pact van Poldertrots" ondertekend, waarin de maximale inspanning voor langjarige rust in de polder is toegezegd. Eind 2012 is een start gemaakt met de verkoop van de woningen die in het verleden zijn aangekocht en de aankoop van gronden die zijn aangeboden.</p>	
Risico's	<p>De in de begroting nog genoemde risico's inzake draagvlak en rijksmiddelen zijn met het nieuwe akkoord opgelost. De bereidheid van de grondeigenaren hun agrarische gronden te verkopen, de ontwikkeling van grondprijzen en de vraag naar de te verkopen woningen zijn factoren die nog wel een risico vormen voor het realiseren van de doelen in dit project.</p>	

Mijlpalen

Gezien de onzekerheid over de te volgen koers was de benoeming van mijlpalen in 2012 nog niet mogelijk.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	16.340	3.320	0	37	12.983
Baten	40	40	0	0	0
Saldo	16.300	3.280	0	37	12.983

In de begroting 2012 stond oorspronkelijk € 1,534 mln. Daarna is dit programma opgenomen als onderdeel van AVP en wordt de jaarschijf alleen op het overkoepelende niveau bijgehouden. In de projectadministratie is op het totale budget gemonitord. Er is in 2012 besloten om vanaf 1 januari 2012 € 11,5 mln. (uit de reserve Landelijk Gebied) beschikbaar te stellen voor het project Groot Mijdrecht Noord en € 1,5 mln. over te hevelen naar de reserve Ecoducten; dit laatste is nog niet verwerkt.

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
Diversen	0	37	-37			
Totaal lasten	0	37	-37			
TOTAAL	0	37	-37			

Integrale projecttoelichting

Op 31 oktober 2012 hebben de betrokken partijen de intentieverklaring "het pact van Poldertrots" ondertekend, waarin de maximale inspanning voor langjarige rust in de polder is toegezegd. De uitvoering heeft in 2012 min of meer stil gelegen maar is inmiddels weer opgepakt.

Projectnr. 7	Ruimte voor de Lek	Dhr. drs. R.E de Vries
Verbonden programma	05 Water	
Totaalbudget	€ 9.326.000 (incl. 4 miljoen UP 2007-2011)	
Looptijd	2006-2015	
Opdrachtgever	R. Kuijsters	
Doel	<p>Doelstelling van het project is te komen tot een nieuwe ruimtelijke inrichting van het gebied in de uiterwaarden van de Lek bij Houten, Vianen, Nieuwegein en IJsselstein, met als hoofdoelen het vergroten van de rivierveiligheid en de ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>In de vergadering van 23 mei 2011 heeft u besloten de resterende € 3,78 mln. van het vorige collegeprogramma Ruimte voor de Lek als provinciale bijdrage vast te stellen en vrij te maken. Dit bedrag is specifiek bestemd voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied. Ook is een bedrag van 2,1 miljoen Investeringsbudget Landelijk Gebied beschikbaar gesteld voor grondverwerving en inrichting voor natuur(ontwikkeling).</p> <p>Begin juli heeft de toenmalige Staatssecretaris van het Ministerie Infrastructuur en Milieu, de heer J. Atsma, op basis van het projectontwerp, het SNIP 3-besluit genomen. Het projectontwerp is daarmee definitief en de rol van de provincie als initiatiefnemer afgerond.</p> <p>Rijkswaterstaat (RWS) Projecten voert de uitvoering uit en is gestart met de realisatiefase. In dat kader zijn Snip 4 en 5 doorlopen respectievelijk is het Programma van Eisen gespecificeerd en is gegund aan de laagste bieder, aannemer Martens en Van Oord in combinatie met Heijmans.</p> <p>In 2013 wordt gestart met de werkzaamheden en wordt de helft van de kosten vooruitbetaald. Eind 2015 moet het project zijn gerealiseerd en volgt de betaling van het resterende deel.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>Provinciale staten hebben op 2 juli het Provinciaal Inpassingplan Ruimte voor de Lek vastgesteld. Hierop is één bezwaar en later beroep ingediend. De verwachting is dat nog voor de zomer van 2013 het volledig PIP is vastgesteld.</p> <p>Met de realisator Rijkswaterstaat zijn sluitende afspraken gemaakt over grondverwerving, realisatie van natuur en recreatieve elementen in de aanbesteding.</p> <p>De ontwerpogaven voor de passantenhaven en camperplaats in Vianen, de speelnatuur in Nieuwegein, de uitzichtpunten en de brug in de Pontwaard zijn uitgewerkt voor het contract.</p>	
Risico's	Tegenvallers bij de uitvoering. Deze zijn beheersbaar gemaakt door de aanvullende onderzoeken in SNIP 5.	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Projectbeslissing (SNIP 3)	2	2
Condensatiedocument (SNIP 4)	3	3
Projectbesluit, gunning aannemer (SNIP 5)	4	4
Projectuitvoering (SNIP 6)	2013	
Uiterste opleverdatum	2015	

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	9.326	5.404	1.590	1.755	2.167
Baten	5.326	5.368	50	167	-209
Saldo	4.000	36	1.540	1.588	2.376

Verschillenanalyse		Bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo
Lasten			
De overschrijding wordt onder andere veroorzaakt door een extra bijdrage provinciale projectleider (50% vergoeding Rijk) en door de toepassing van de coördinatie-regeling door Provincie Utrecht voor Ruimte voor de Lek, waarvan 100% wordt vergoed door het Rijk (zie ook baten).	1.590	1.755	-165
Totaal lasten	1.590	1.755	-165
Baten			
De overschrijding wordt onder andere veroorzaakt door de toepassing van de coördinatie-regeling door Provincie Utrecht voor Ruimte voor de Lek, waarvan 100% wordt vergoed door het Rijk (zie ook lasten).	50	167	-117
Totaal Baten	50	167	-117
TOTAAL	1.540	1.588	-48

De kosten in 2012 hebben zich beperkt tot procesbegeleiding. Via de Najaarsrapportage 2012 is voor de periode 1 oktober 2012 t/m 2015 een bedrag van € 90.000 procesbegeleiding onttrokken aan het UP Ruimte voor de Lek.

Toelichting

Op 23 november 2011 is een financieringsconvenant afgesloten tussen betrokken overheden over de verdeling van de kosten voor realisatie. Voor de Provincie Utrecht betekent dit dat € 3,49 miljoen uit Ruimte voor de Lek en € 2,1 miljoen uit ILG beschikbaar is gesteld voor de ruimtelijke kwaliteit en de sluitende afspraken over grondverwerving (met als basis een grondverwervingsplan), inrichting natuur en realisatie diverse recreatieve objecten. Op 22 november hebben wij hiertoe een besluit genomen.

Projectnr. 8	Programmabureau VERDER / Pakketstudies	Dhr. J.W.R. van Lunteren
Verbonden programma	07 Mobiliteit	
Totaalbudget	Niet van toepassing. Jaarlijkse begroting wordt gefinancierd door bijdragen deelnemers	
Looptijd	2008-2020	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	Het realiseren van een gezamenlijke bereikbaarheidsopgave in 2020. In samenhang met de planstudies worden mobiliteitsmaatregelen uitgevoerd in twee gebieden: ring Utrecht en driehoek (Utrecht - Hilversum – Amersfoort). Ten behoeve van de samenwerking en de uitvoering is een bestuursakkoord opgesteld tussen 8 deelnemende overheden. Hierin zijn afspraken gemaakt over de realisatie van het regionale maatregelenpakket met een totale investering van € 500 mln. in de regio midden Nederland.	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	Wij coördineren via het programmabureau uitvoering VERDER de regionale besluitvorming over de maatregelen uit het regionale pakket. Het pakket bestaat uit 113 mobiliteitsmaatregelen die, voor besluitvorming over de besteding van middelen onder de vlag van VERDER, moeten worden voorgelegd aan het MOVV en/of UVVB. Wij voeren als bevoegd gezag 36 maatregelen uit. De daadwerkelijke uitvoering valt niet onder de verantwoordelijkheid van het programmabureau uitvoering VERDER.	
Risico's	Het gaat om een omvangrijk pakket aan projecten waarbij vele overheden betrokken zijn (Rijk, provincie en gemeenten). Alle partijen leveren gezamenlijk de financiële dekking van het totaalpakket. Er is een risico dat in de loop der jaren als gevolg van financiële of bestuurlijke veranderingen, partijen niet langer in staat zijn, of zich gebonden achten, om in het verleden gesloten afspraken na te komen.	

Mijlpalen

In de periode 2010-2020 worden de verschillende projecten achtereenvolgens verder uitgewerkt en na positieve besluitvorming in het Utrechts Verkeer- en Vervoerberaad over het uitwerkingsvoorstel vindt de daadwerkelijke uitvoering plaats. Het programmabureau VERDER rapporteert tweemaal per jaar aan het UVVB over de voortgang van het programma.

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Voortgangsrapportage UVVB	2	2

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project	Bedragen x € 1.000				
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	1.379	1.308	71	76	-5
Baten	1.379	1.308	71	76	-5
Saldo	0	0	0	0	0

Integrale projecttoelichting

De verantwoorde kosten betreffen de kosten van het programmabureau uitvoering VERDER. De kosten voor de uitvoering van de maatregelen uit het VERDER pakket komen niet ten laste van de hier verantwoorde post.

Per december 2012 is voor 81 van de 113 maatregelen door middel van een plan van aanpak of uitvoeringsvoorstel door het MOVV en/of UVVB ingestemd met de besteding van in totaal € 99 mln. van het regionale VERDER budget van € 500. Voor 32 maatregelen is nog geen budget vrijgegeven.

Van de 36 door ons gecoördineerde maatregelen is voor 23 maatregelen ingestemd met een Uitvoeringsvoorstel en is voor 6 maatregelen een Plan van Aanpak vastgesteld. 7 Maatregelen zijn nog niet opgestart.

Projectnr. 9	Vrede van Utrecht / Culturele hoofdstad 2018	Mw. M. Pennarts-Pouw
Verbonden programma	08. Samenleving, cultuur en sport	
Totaalbudget	€ 13.656.000* Dit bedrag is exclusief de intensivering van € 3 mln. uit het nieuwe coalitieakkoord.	
Looptijd	2002 - 2013	
Opdrachtgever	Drs. drs. R.I. Andringa	
Doel	<p>Het provinciale programma Vrede van Utrecht/Utrecht2018 is provinciebreed neergezet als het programma van Kennis en Cultuur. Het programma heeft vier belangrijke doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duurzaam investeren in de culturele infrastructuur en culturele programmering van de provincie Utrecht; • Economisch vestigingsklimaat en woonklimaat te verstevigen; • Maatschappelijke participatie te vergroten; • Imago van Utrecht als provincie van kennis en cultuur te versterken. <p>Om deze doelstellingen kracht bij te zetten, hebben de gemeente en provincie Utrecht de gezamenlijke ambitie uitgesproken om Utrecht te nomineren als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018. De viering Vrede van Utrecht in 2013 zal als opstap dienen naar 2018. De uitvoering van de ambities is door de gemeente en provincie Utrecht belegd bij de stichting Vrede van Utrecht. De stichting Vrede van Utrecht heeft als opdracht gekregen om de viering van de Vrede van Utrecht in 2013 te organiseren en de nominatie van Utrecht als Culturele hoofdstad van Europa in 2018 voor te bereiden.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>Het afgelopen jaar heeft de prioriteit gelegen bij het concipiëren van het Bidbook waarmee Utrecht zich kandidaat stelde als Culturele Hoofdstad van Europa in 2018. Met succes is het Bidbook in juni opgeleverd en vastgesteld in het college van GS. Met de oplevering van het Bidbook is er een uitwerking gemaakt van de identiteit en kracht van Utrecht. Een gedeelde analyse gemaakt van de maatschappelijke opgave van een regio die nog altijd sterk groeit. En een gezamenlijke invulling gegeven aan de rol die cultuur kan spelen bij regionale ontwikkeling. Het geeft inzicht in hoe hier de afgelopen decennia duurzaam in is geïnvesteerd. Het Utrechtse Bidbook is een breed gedragen antwoord op de vraag hoe stad en regio zich internationaal kunnen profileren, inclusief een praktische uitwerking hoe dit door bewoners en bezoekers beleefd kan worden. Eind november werd duidelijk dat Utrecht niet door de preselectie van de jury is gekomen. Hoewel de jury de frisheid, optimistische toekomstvisie, sociale aanpak en het proces van co-creatie in het Bidbook heeft geprezen was de jury kritisch over de artistieke visie die zij conventioneel en weinig verassend en vernieuwend vond. De opdracht aan de stichting in relatie tot de Culturele Hoofdstad ambities is eind december afgerond. In 2013 zal de focus liggen op de realisatie van een succesvolle viering van de Vrede van Utrecht.</p>	
Risico's	Geen, subsidies zijn of worden toegekend binnen beschikbaar budget.	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Bidboek versie 0	2	3
Voortzetten bidbook	1-4	1-4
Aanmelden Stad Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa 2018 & Bidbook definitief	2-3	3
Preselectie van alle Nederlandse steden door jury		4
Culturele programmering stad & regio Utrecht	1-4	1-4
Viering Vrede van Utrecht 2013		
Provinciale Leerstoel Vrede van Utrecht	1-4	1-4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	13.656	12.505	590	547	604
Baten	0	0	0	16	-16
Saldo	13.656	12.505	590	531	620

Integrale projecttoelichting

* Het totale budget is als volgt opgebouwd:

- € 7.356.000 A2010 – Vrede van Utrecht (nu in reserve projecten)
  - € 6.300.000 PS besluit ten behoeve van de Stichting VvU voor 2009, 2010 en 2011
- € 13.656.000**

Bij de intensiveringen van het nieuwe coalitieakkoord is € 3 miljoen extra beschikbaar gesteld voor het project Vrede van Utrecht.

Projectnr. 10	Sociale Agenda	Mw. M. Pennarts-Pouw
Verbonden programma	09 Jeugd, onderwijs en zorg	
Totaalbudget	€ 9.504.000 (waarvan € 8.014.000 uitvoeringsprogramma)	
Looptijd	2008 – 2011 Subsidietrajecten zijn in 2012 afgerond.	
Opdrachtgever	Dhr. drs. R.I. Andringa	
Doel	Met het programma Sociale Agenda wil de provincie Utrecht de sociale pijler van haar beleid versterken. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties werkt de provincie aan projecten die gericht zijn op het verminderen of oplossen van urgente maatschappelijke problemen. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar kwetsbare groepen.	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	Het jaar 2012 stond in het teken van afronding van de verschillende subsidietrajecten programma Sociale Agenda. Enkele malen zijn de activiteiten daarom aangepast. Financiële afwikkeling van enkele projecten vindt nog in 2013 plaats. Op 13 februari 2012 is het financieel en inhoudelijk eindverslag behandeld in de commissie WMC.	
Risico's	Geen, de subsidietrajecten zijn afgerond in 2012. Alleen afwikkeling van de subsidietoekenningen vindt nog in 2013 plaats.	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012	Werkelijk 2012
Afronding subsidietrajecten (+/- 60)	4	4

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	9.572	7.308	2.264	2.004	260
Baten	68	68	0	92	-92
Saldo	9.504	7.240	2.264	1.912	352

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
In 2012 is het programma Sociale Agenda afgerond. Er zijn minder subsidies toegekend dan begroot.	2.264	2.004	260			
Totaal Lasten	2.264	2.004	260			
Totaal Baten	0	92	-92			
TOTAAL	2.264	1.912	352			

Integrale projecttoelichting

Bij de voorlopige afronding van het CP programma Sociale Agenda in 2011 is reeds het voorlopig saldo ad € 300.000 aan de algemene reserve toegevoegd. Het project leverde in 2012 bij de definitieve afronding een voordeel van € 352.000 op.

Projectnr. 11	Utrecht 2040	Mw. M. Pennarts-Pouw
Verbonden programma	10. Bestuur en Middelen	
Totaalbudget	€ 2.732.000 (oorspronkelijk € 4.250.000)	
Looptijd	2008-2014	
Opdrachtgever	Dhr. H. Goedhart	
Doel	<p>Met de ontwikkeling van Utrecht2040 (voorheen Profiel van Utrecht) op basis van de Staat van Utrecht beogen wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een duurzamere Utrechtse samenleving waarbij minimaal de afwenteling tussen de drie p's (people, profit en planet) in beeld wordt gebracht en deze leidraad wordt voor beleidskeuzes; • Te zorgen voor een meer strategische oriëntatie in beleid en politiek ten aanzien van het Utrechtse grondgebied en haar samenleving, via het vergroten van het lange termijn bewustzijn; • Meer samenhang te brengen in beleidontwikkeling. Daarbij zoeken we naar synergie met de stakeholders van de provincie, door het scheppen van een gemeenschappelijk referentiekader. 	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>In 2012 heeft de nadruk gelegen op de doorwerking van de in 2010 vastgestelde strategie Utrecht2040. De externe doorwerking heeft gestalte gekregen via diverse besprekingen met partners, de Urgenda regiotour, een goed bezochte website en gebruik van sociale media. Uit onderzoek bij enkele Netwerkpartners is gebleken dat iedereen op de hoogte is van de inhoud van de strategie Utrecht2040, maar dat er nog veel verbeteringen mogelijk zijn in de benutting van de Strategie Utrecht2040 als basis voor beleid en projecten van die partners. In Utrecht2040 is altijd veel aandacht geweest voor de governance benadering, d.w.z. met de partners, op basis van gelijkwaardigheid, gezamenlijk de analyse van de opgaven uitvoeren (codesign), en het vervolgens gezamenlijk nagaan waar realisatiekansen liggen (cocreatie). Overigens heeft de provincie daarin in de afgelopen jaren steeds de leiding genomen. Het is bijzonder hoopgevend dat nu een groep van tien kernpartners (NMU, KvK, USI, TFI, Berenschot, Rabo, etc.) zelf initiatief neemt om vijf tot tien nieuwe projecten te ontwikkelen op basis van de strategie U2040 en strategische agenda van de provincie Utrecht. Dit gaat besproken worden op een netwerkbijeenkomst begin 2013.</p> <p>De interne doorwerking heeft gestalte gekregen via voeding van diverse beleidsvisies (natuur, landbouw, cultuur, EU-strategie), vooral op de Utrechtse kernkwaliteiten en op de integraliteit. Dit kan overigens nog verder worden uitgebouwd. Tevens is Utrecht2040 als richtinggevend uitgangspunt opgenomen in de Strategische Agenda van de Provincie Utrecht.</p> <p>Ook is ondersteuning verleend aan de gemeenten Woudenberg en Stichtse Vecht met betrekking tot de visieontwikkeling.</p> <p>Tevens is in overleg met de gemeenten een basis gegevensset gedefinieerd op basis van de Staat van Utrecht. In Amersfoort en Stichtse Vecht is een gemeentelijke Staat in ontwikkeling. In 2013 worden voorbereidingen getroffen voor het uitbrengen van een nieuwe versie van de Staat van Utrecht in 2014.</p>	
Risico's	<p>Momenteel wordt overwogen welke onderdelen van Utrecht2040 voortgezet gaan worden, hoe de interne doorwerking kan worden geïntensiveerd en wat de toekomstige inbreng van het provinciaal bestuur kan zijn in de vervolgvactiteiten van het Netwerk Utrecht2040. Deze heroverweging heeft ertoe geleid dat enkele mijlpalen vertraagd zijn. De externe communicatie ligt stil. Dit is risicovol ten aanzien van behoud van draagvlak.</p>	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Samenwerking Staat van Utrecht met gemeenten voortzetten en uitdiepen d.m.v. een kwaliteitsgroep	1-4	4
Implementatie strategische uitgangspunten conform coalitieakkoord	1-4	3
Implementeren digitale ppp-scan	1-4	-
Verbijzondering Staat van Utrecht	3-4	-
Plan van aanpak interactie met de regio en het netwerk door bijvoorbeeld een evenement	2-3	4
Strategische visie Utrecht 2040 is ankerpunt voor beleidsprogramma's	1-4	4
Normdiscussie Staat van Utrecht	2-4	-

Drie mijlpalen zijn niet opgeleverd (digitale PPP-scan, Verbijzondering Staat van Utrecht en Normdiscussie Staat van Utrecht). Dit is veroorzaakt door de heroverwegingsfase waarin het programma zich bevindt. De mijlpaal "Strategische visie Utrecht2040 is ankerpunt voor beleidsprogramma's" is opgeleverd, maar onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat hierin nog veel verbetering mogelijk is.

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	2.746	2.053	370	125	568
Baten	14	14	0	0	0
Saldo	2.732	2.039	370	125	568

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo			
Lasten						
Door capaciteitsgebrek zijn een aantal op te leveren producten verschoven naar 2013. Zie hiervoor ook de toelichting bij de mijlpalen.	370	125	245			
Totaal lasten	370	125	245			
TOTAAL	370	125	245			

Projectnr. 12	E-Provincie inclusief Portaal – DIVA en aansluiting Basisregistratie	Dhr. Drs. R.E. de Vries
Verbonden programma	10 Bestuur en Middelen	
Totaalbudget	€ 11.389.000	
Looptijd	2008-2013	
Opdrachtgever	Dhr. H. Goedhart	
Doel	<p><u>E-Provincie</u> Burgers en bedrijven kunnen digitaal informatie vinden en inzien (transparantie), elektronisch zaken doen (dienstverlening) en hebben de mogelijkheid tot digitale interactie over en weer met de provincie. Om dit te bereiken is in 2008 het programma 'Utrecht E-Provincie' gestart. Wij ontwikkelen in dit kader ICT-basisvoorzieningen en concrete toepassingen. Daarbij zoeken wij aansluiting bij landelijke ontwikkelingen rond E-Overheid. Het programma geeft ook invulling aan de afspraken in het kader van het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-Overheid (NUP), sinds 2011 i-NUP.</p> <p><u>Portaal (Website)</u> Vernieuwing van de website (Internetportaal) was een belangrijke voorwaarde voor het verbeteren van de digitale communicatie en dienstverlening. De nieuw ontwikkelde website is gebaseerd op een modern concept voor het aanbieden van informatie (content). Met deze website kan de provincie op adequate manier contact onderhouden met haar doelgroepen</p> <p><u>Aansluiting Basisregistratie</u> De provincie is wettelijk verplicht om haar informatievoorziening te koppelen aan landelijke registraties van burgers, bedrijven, adressen/gebouwen en topografie. Hierdoor hoeven burgers en bedrijven hun gegevens nog slechts één maal te verstrekken aan de overheid, wat leidt tot lastenverlichting.</p> <p><u>DIVA</u> Het project DIVA richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de provincie Utrecht. Het aansluiten van klantprocessen en specifieke workflow voor die klantprocessen valt buiten het project DIVA en zal een volgende stap kunnen zijn in de digitalisering van de provincie.</p>	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p><u>E-Provincie:</u> Het programma e-Provincie is eind 2011 afgerond en gerapporteerd. Verdere ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening vinden plaats binnen het reguliere programma.</p> <p><u>Portaal:</u> Is in 2010 succesvol afgerond.</p> <p><u>Aansluiting Basisregistratie</u> Het project Basisregistraties is in 2011 afgerond. Verdere afwikkeling vindt plaats binnen het reguliere programma.</p> <p><u>DIVA</u> Aan het begin van dit jaar is de uitrol van het documentmanagementsysteem Documentum afgewikkeld. Een aantal verbeteringen van de functionaliteit zijn doorgevoerd, onder andere het zoeken van documenten via intranet, de stabiliteit en de kwaliteit van de documentregistraties is verbeterd. Daarnaast is het scannen van relevante papieren dossiers afgerond. Een aantal verbeteringen zijn technisch gereed om in maart 2013 te worden ingevoerd: dit betreft het digitaal accorderen van documenten ten behoeve van het volledig digitaal afwickelen van interne besluitvormingsprocessen en het beschikbaar stellen van standaard documentsjablonen in de nieuwe huisstijl met een directe koppeling naar Documentum.</p>	
Risico's		

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Mijlpalen basisregistraties		
Basisregistratie bedrijven en instellingen (Nieuw Handelsregister, NHR)	2	-
Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)	3	-
Mijlpalen DIVA		
Tussenevaluatie gebruik van het DMS bij genoemde afdelingen		1
Vorbereiding implementatie DMS voor de overige afdelingen		1
Uitrol en in gebruik nemen bij de overige afdelingen (plateau 2)		1

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten E-provincie	4.361	4.351	0	0	10
Lasten DIVA-regulier	5.000	4.538	462	264	198
Lasten Portaal regulier	1.289	1.289	0	0	0
Baten DIVA	0		0	0	0
Baten					
Saldo	10.650	10.178	462	264	208

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2012	Rekening 2012	Saldo	
Lasten				
DIVA: De organisatieverandering van juli 2012 heeft er toe geleid dat de planning is gaan schuiven. Het restant van het budget dat is gereserveerd tot ultimo 2012 is voor een belangrijk deel nog nodig voor de toekomstige investeringen. Hiervoor wordt een verzoek tot verlenging van de reservering ingediend.	462	264	198	
Totaal lasten	462	264	198	
TOTAAL	462	264	198	

Integrale projecttoelichting

DIVA: De organisatieverandering van juli 2012 heeft er toe geleid dat verantwoordelijkheden voor oorspronkelijke projectdoelstellingen (in dit geval projectopdracht Gebruik DIV) bij diverse organisatieonderdelen is komen te liggen en is daarmee diffuus geworden. Om tot doeltreffende projectresultaten te komen is voorgesteld om in het project onderscheid aan te brengen tussen de strategisch-tactische en uitvoerende componenten en hiervoor verschillende eigenaren aan te wijzen. Het restant van het budget voor DIVA dat nog open staat is voor een belangrijk deel bestemd voor de toekomstige investeringen die worden voorgesteld in de business case. De business case is op dit moment nog niet zover dat deze ter besluitvorming kan worden voorgelegd, waardoor de budgetten gereserveerd moeten blijven. De business case wordt vanaf 2013 opgepakt. De noodzaak voor het behoud van de middelen voor het project blijft onverkort overeind, de verwachting is zelfs dat we meer middelen nodig zullen hebben dan het nu nog resterende bedrag. De planning is door de organisatieveranderingen gaan schuiven.

Projectnr. 13	Eureka	Dhr. drs. R.W. Krol
Verbonden programma	10. Bestuur en Middelen	
Totaalbudget	€ 47.743.000	
Looptijd	2010-2013 (Eureka)	
Opdrachtgever	Dhr. H. Goedhart	
Doel	De huidige huisvesting van de provinciale organisatie voldoet niet meer aan de eisen die in deze tijd gesteld worden. Het doel van dit project is om te komen tot passende vervangende huisvesting voor de provinciale organisatie.	
Wat hebben wij daarvoor gedaan?	<p>Het project Eureka is gericht op verbouwing, inrichting en ingebruikname van het nieuwe provinciehuis. Belangrijkste onderdelen van het project zijn de realisatie van een open kantoorinrichting, het faciliteren van werkplekdeling, het verbouwen van het auditorium tot statenzaal, het omvormen van de begane grond tot ontmoetingscentrum, verbouwing van de eerste etage tot vergadercentrum en de aanschaf en plaatsing van grotendeels nieuw meubilair. Daarnaast zijn de technische installaties aangepast aan het nieuwe gebruik van de diverse ruimtes.</p> <p>Het pand is op 16 april 2012 in gebruik genomen door bestuur en ambtenaren. De officiële opening heeft plaatsgevonden op 20 juni 2012.</p> <p>In het project Eureka is duurzaamheid een belangrijk aandachtspunt. Doelstelling was ten aanzien van duurzaamheid een GreenCalc+-score te bereiken van 180. Er zijn diverse maatregelen getroffen die tot nu toe hebben geleid tot een GreenCalc+-score van 184.</p>	
Risico's	Voor eventuele risico's is een reservering aanwezig binnen het projectbudget.	

Mijlpalen

Mijlpalen	Kwartaalnummers	
	2012 begroot	2012 werkelijk
Oplevering	1	1
Ingebruikname	1	2

Wat heeft het gekost?

Totalen van de lasten en baten van dit project				Bedragen x € 1.000	
	Totaal budget	<=2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten	3.985	2.203	1.634	776	1.006
Baten	0	2	0	6	-8
Saldo	3.985	2.201	1.634	770	1.014

Verschillenanalyse				Bedragen x € 1.000		
	Begroting na wijziging 2011	Rekening 2011	Saldo			
Lasten						
Projectmanagement, incl. Anders Werken	1.634	776	858			
Totaal lasten	1.634	776	858			
Totaal baten	0	6	-6			
TOTAAL	1.634	770	864			

De lasten voor projectmanagement en Anders Werken zijn lager uitgevallen dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met externe inhuur voor de projectorganisatie en er is budget opgenomen voor extern advies. In de praktijk worden in de projectorganisatie grotendeels provinciale medewerkers ingezet. Bovendien is de noodzaak tot het inschakelen van extern advies beperkt gebleven.

Integrale projecttoelichting

Vanuit het beschikbare investeringsbudget (€ 47,7 mln.) is € 3,985 mln. afgezonderd voor de projectkosten die de provincie maakt (intern projectbureau, juridisch advies, etc.). Deze kosten worden direct ten laste van de reserve Huisvesting gebracht en zijn zichtbaar in de exploitatie. De harde investeringen, zoals aanpassingen in het pand, worden direct op de balans opgenomen (geactiveerd) en zijn niet zichtbaar in de exploitatie. Voor een volledige rapportage wordt verwezen naar de voortgangsrapportages van Eureka.

5. Paragrafen

5.1 Weerstandvermogen

5.1.1 Inleiding

Als provincie willen wij risico's niet uit de weg gaan. Het openbaar bestuur speelt zich meer en meer af in een open markt, waarin het aankomt op interactief besturen en actieve participatie. Exponenten hiervan zijn garantstellingen, voorfinancieringen en grondaankopen. Hierdoor kunnen grote projecten van maatschappelijk belang worden uitgevoerd of versneld. Risicomanagement neemt hierdoor een steeds belangrijker plaats in binnen onze beleidsuitvoering. Het nemen van tijdige en adequate beheersmaatregelen is hierbij een belangrijk verdedigingsmechanisme om risico's te reduceren tot een aanvaardbaar niveau. Globaal zijn de volgende (combinaties van) strategieën voor risicobeheersing beschikbaar; vermijden, overdragen, reduceren en accepteren.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen en financiële risico's - oftewel tegenvallers - te dekken. Van belang is de mate waarin de provincie risico's wil nemen en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actualiteiten rondom risicomanagement worden beschreven in paragraaf 5.1.2, het risicoprofiel in paragraaf 5.1.3 en de risicoanalyse / -inventarisatie in paragraaf 5.1.3, waarna in paragraaf 5.1.4 het daaruit volgende vereiste weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

5.1.2 Risicomanagementactualiteiten

In 2012 hebben Provinciale Staten de herijkte Nota's 'Beleids- en uitvoeringskader weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld. Het beleidskader regelt de verhouding tussen Provinciale staten en Gedeputeerde staten. In het uitvoeringskader, dat aanvullend is op het beleidskader, wordt de interne werkwijze beschreven en worden verantwoordelijkheden belegd. Dat laatste houdt onder meer in dat de verantwoordelijkheid voor risicobeheersing nog nadrukkelijker bij de afdelingen zelf wordt belegd.

Begin augustus is gestart met het voorbereiden van de interne organisatie op de in de beide kaders beschreven werkwijze en verantwoordelijkheden. Bij iedere afdeling is een risicobeheerder aangewezen, die verantwoordelijk is voor het actueel en onder de aandacht houden van de risico's binnen zijn of haar afdeling (het afdelingsrisicoprofiel). Al deze personen hebben hiertoe een opleidingstraject doorlopen. Vervolgens zijn met de afdelingen rondetafelgesprekken georganiseerd, om de afdelingsrisicoprofielen, resulterend in het concernrisicoprofiel, te actualiseren op zodanige wijze dat deze voldoen aan alle uitgangspunten van de herijkte kaders.

Alle risico's zijn vastgelegd in NARIS, onze web-based risicomanagementapplicatie. Door het nog uitsluitend werken in NARIS is het concernrisicoprofiel in principe altijd actueel en kan nu 'met een druk op de knop' een dynamischer paragraaf weerstandsvermogen worden gegenereerd. Zo wordt nu per risico aangegeven wat de invloed daarvan is op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen. Ook wordt inzichtelijk gemaakt wat de omvang van het vereiste weerstandsvermogen zou zijn indien niet gerekend zou worden met 90% zekerheid maar met een lagere of hogere zekerheid.

5.1.3 Risicoprofiel

In de onderstaande tabel is de spreiding van de geïdentificeerde risico's weergegeven. De tabel leest als volgt: de '3' in de cel linksboven geeft aan dat er 3 risico's zijn geïdentificeerd met een kans van voorkomen tot en met 10%, met een maximaal schadebedrag van € 5 mln. of meer. Idealiter bevinden risico's zich zoveel mogelijk links onder in de tabel (lage kans van voorkomen, laag maximaal schadebedrag).

Financieel	Bruto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 5.000.000	3	2			
€ 2.500.000 < x < € 5.000.000	4	1			
€ 1.000.000 < x < € 2.500.000	7	1	1		
€ 250.000 < x < € 1.000.000	7	7	7		
x < € 250.000	11	10	3		
Geen financiële gevolgen	1				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

5.1.4 Risicoanalyse

De geïdentificeerde risico's zijn aflopend gesorteerd op hun invloed op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen.

Tabel 1: financiële risico's provincie Utrecht					
No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R41	Hart van de Heuvelrug	Financieel - Inkomsten (verkopen)	33%	max. € 17.500.000	24.64%
R35	Verlaging kredietwaardigheid financiële instelling waarop wij debiteurenrisico lopen	Financieel -Waardevermindering van onze effectenportefeuille (beleggingsverliezen)	1%	max. € 200.000.000	23.94%
R171	Samenvoeging 3 provincies (politiek en ambtelijk)	Financieel - Extra kosten	20%	max. € 10.000.000	8.99%
R165	Uitstel invoeringsdatum 1-1-2015 van de transitie jeugdzorg	Financieel - De in MJP reeds opgenomen kostenvermindering wordt niet gerealiseerd.	50%	max. € 2.000.000	4.58%
R43	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Dorrestein)	Financieel - Inkomsten (verkopen)	25%	max. € 2.600.000	2.95%
R20	Aanspraak op de borgstelling voor de convenantsleningen van het Nationaal Groenfonds	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling)	10%	max. € 5.435.000	2.63%
R62	Gewijzigde inzichten en/of gewijzigde regelgeving	Financieel - extra kosten voor sanering; uitvoering kan anders zijn dan vereist met kans op niet verhaalbare vervolgschade Imago-imagoschade bij calamiteiten Vertraging / stagnatie-vertraging van het project	50%	max. € 1.000.000	2.30%
R175	De concessiehouders Openbaar vervoer en Regio taxi gaan failliet.	Financieel - er moet een andere vervoerder worden ingehuurd.	10%	max. € 5.000.000	2.27%
R42	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Vliegbasis)	Financieel - Inkomsten (verkopen)	10%	max. € 4.400.000	2.08%
R13	Ten onrechte verleende subsidie i.h.k.v. de bedrijvenregeling	Financieel - Derving inkomsten (vergoeding Ministerie)	10%	max. € 3.323.000	1.59%
R52	Toegezegde geldelijke bijdragen van derden vervallen	Financieel - provincie moet zelf de kosten dragen Imago - politieke imago schade Vertraging / stagnatie - uitvoering van het project start te laat; bijvoorbeeld "Beter Benutten" projecten zijn niet voor 2014 klaar	15%	max. € 2.000.000	1.40%
R177	Als bibliotheken geen klant meer willen/kunnen zijn van BISC dan ontstaan frictiekosten, bijv. omdat personeel moet afvloeien. De provincie wordt hierop aangesproken vanwege de wettelijke rol van de provincies.	Financieel - personeel moet afvloeien.	30%	max. € 1.000.000	1.35%
R34	Aanspraak op de borgstelling voor de hypothecaire geldleningen van (34) medewerkers	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling) <i>N.b. betreft in het verleden afgegeven borgstellingen; deze mogelijkheid wordt niet meer geboden.</i>	5%	max. € 5.467.000	1.25%

R166	Rechtelijke uitspraak kan de provincie verplichten tot aanvullende compensatie OV -bedrijven voor de gestegen dieselprijzen.	Financieel - Uitkeren compensatie	50%	max. € 560.000	1.24%
R172	In- of uitplaatsen van taken uit verbonden partijen (BRU)	Financieel - Transitiekosten	50%	max. € 500.000	1.13%
R36	Decentralisatie Rijkstaken met efficiencykorting	Financieel - De uitkering voor naar de provincie gedecentraliseerde Rijkstaken is ontoereikend voor het (adequaat kunnen) uitvoeren van deze taken	25%	max. € 1.000.000	1.13%
R23	Garantstelling Europees jeugd olympisch festival (EYOF)	Financieel - Bijdragen aan tekort Imago-Imago schade	50%	max. € 505.000	1.12%
R173	In- of uitplaatsen van taken uit verbonden partijen (RUD)	Financieel - Transitiekosten	50%	max. € 500.000	1.12%
R7	Vervuiling bodem voormalige stortplaatsen	Financieel - Kosten (sanering)	10%	max. € 2.500.000	1.12%
R29	De provincie wordt aangesproken op de verstrekte borgstelling aan RTV Utrecht voor het pand	Financieel - De executieverkoop dekt borgstelling niet	10%	max. € 2.000.000	0.92%
R161	Bewuste nalatigheid in het uitvoeren van de handhaving.	Financieel - Calamiteit, waarbij schade ontstaat bij derden die in tweede aanleg bij de provincie wordt verhaald	20%	max. € 1.000.000	0.90%
R63	Risico's ten gevolg van het gebruik van de weg	Financieel - schade aan de weg en/of kunstwerken; aansprakelijkheid voor ongeval; schade aan voertuigen Imago - aansprakelijkheid voor ongeval; afloop van ongeval is erger Vertraging / stagnatie - schade aan de weg en/of kunstwerken	40%	max. € 500.000	0.88%
R24	Zwakke financiële situatie recreatieschappen	Financieel - Bijdragen aan tekort bij recreatieschappen (verbonden partijen)	50%	max. € 300.000	0.68%
R10	Garantiefonds Energie oud	Financieel - Kosten (garantstelling)	10%	max. € 1.960.000	0.61%
R61	Vertraging in de realisatie van activiteiten	Financieel - wijziging van de projectopdracht; beroep op nadeelcompensatie verkeer- en vervoersbewegingen; Imago - imagoschade door onbegrip aanwonende en weggebruikers Vertraging / stagnatie - project kan niet gestart worden; project wordt stilgelegd	20%	max. € 625.000	0.57%
R3	Decentralisatie ontheffingsverlening Flora en fauna wet van het Rijk zonder (of met te weinig) financiële dekking.	Financieel - Niet gedekte (personeels)kosten (eigen personeel / inhuur)	50%	max. € 250.000	0.57%
R176	Veroordeeld worden tot indexatie van de tarieven voor het beheer van weidevogels (lopende contracten)	Financieel - Meer kosten (niet begroot)	10%	max. € 1.125.000	0.51%
R6	Nazorg afvalberging (stortplaats Smink)	Financieel - Kosten (nazorg)	10%	max. € 1.000.000	0.47%
R66	Niet of onvolledig dekken van claims door aansprakelijkheids-verzekering	Financieel - Extra kosten voor provincie	10%	max. € 1.000.000	0.47%

R39	Financiering justitietaken Bureau Jeugdzorg	Financieel - Kosten (justitietaken)	10%	max. € 1.000.000	0.46%
R67	Schades blijken niet te zijn verzekerd	Financieel - Hogere kosten dan noodzakelijk - niet of onvolledige dekking - te laat betalen verzekering waardoor vervallen mogelijkheid tot aanspraak - eigen risico neem toe - onvoldoende benutting verhaalmogelijkheid	10%	max. € 1.000.000	0.46%
R1	Benadeelde partij doet beroep op planschadeverordening (Wro)	Financieel - Kosten (planschade)	10%	max. € 1.000.000	0.46%
R11	Niet nakomen aflossingsverplichtingen door houders aardgas tankstations	Financieel - Kosten (kwijtschelding)	20%	max. € 470.000	0.43%
R64	Provincie wordt aansprakelijk gesteld voor schade aan kabels en leidingen.	Financieel - boetes; kapot getrokken kabels en leidingen; onderhoud aan de verkeerde objecten uitgevoerd Imago - organisatie aansprakelijk gesteld voor gebreken aan elektrische installaties	10%	max. € 1.000.000	0.43%
R15	De provincie wordt aangesproken voor de Rijkskorting op de bijdrage aan Waterschappen t.b.v. de muskusrattenbestrijding	Financieel - Extra kosten	25%	max. € 375.000	0.42%
R48	Inkoop en aanbestedingen zijn niet rechtmatig	Financieel - Schadeclaims Imago - Imagoschade Vertraging / stagnatie - Vertraging omdat aanbesteding over moet	40%	max. € 193.000	0.35%
R162	Te weinig legesopbrengsten	Financieel - De legesopbrengsten zijn niet kostendekkend	30%	max. € 250.000	0.34%
R112	Er wordt misbruik en/of oneigenlijk gebruik gemaakt van subsidiegelden	Financieel - Verspilling gemeenschapsgeld Imago - Onrechtmatige subsidies Vertraging / stagnatie - Beleidsdoelen worden niet gehaald	25%	max. € 250.000	0.28%
R30	Archeologische opgravingskosten	Financieel - Kosten (schadeloosstelling)	5%	max. € 1.200.000	0.26%
R33	Aanspraak op de borgstelling voor de leningen van een drietal in de provincie gevestigde zorginstellingen	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling)	10%	max. € 500.000	0.24%
R2	Tekort(en) op het 'woonschepenproject'	Financieel - Meer uitgaven dan inkomsten	20%	max. € 250.000	0.24%
R163	De provincie wordt aansprakelijk gesteld voor onterecht verleende, of geweigerde vergunning	Financieel - Schadeclaim bij de provincie	20%	max. € 250.000	0.24%
R60	Het niet voldoen aan (interne en/of) Europese regels m.b.t. inkoop- en aanbesteding en/of onduidelijkheid over te leveren product(en).	Financieel - aanbesteding over doen; boetes en schadeclaims Vertraging / stagnatie - aanbesteding over doen	20%	max. € 250.000	0.23%
R5	Garantstelling knelpuntenpot woningbouw	Financieel - Kosten (garantstelling)	15%	max. € 200.000	0.13%
R100	Fysieke calamiteiten archief	Financieel - Claims bij uitlekken van	10%	max. € 250.000	0.12%

	(onbevoegde toegang tot het archief, bedreigingen door ongedierte, brandbeveiliging onvoldoende)	vertrouwelijke informatie - Beschadiging van archiefstukken Imago - Imagoschade bij uitlekken van vertrouwelijke informatie Vertraging / stagnatie - Stagnatie bij verlies van belangrijke dossiers			
R97	Archief bevat incomplete informatie	Financieel - Tekortkomingen in bewijslast bij een rechtszaak Vertraging / stagnatie - Stagnatie bedrijfsproces	10%	max. € 250.000	0.12%
R159	Aangekondigde wijziging van de oude regelgeving nadeelcompensatie kabels en leidingen	Financieel - meer uitkering van vergoedingen	10%	max. € 250.000	0.12%
R157	Contract- en/of faillissementsrisico bij (innovatieve) projecten	Financieel - project duurder dan voorzien; nieuwe opdrachtnemer zoeken Imago - imagoschade Vertraging / stagnatie - project kan niet worden afgemaakt / loopt vertraging op	20%	max. € 125.000	0.12%
R22	Garantstelling Staatsbosbeheer (voor gedeerde erfpachtinkomsten)	Financieel - Kosten (garantstelling)	50%	max. € 50.000	0.11%
R72	ICT gerelateerde voorvallen, waaronder hacking, uitval, etc.	Financieel - Claims in geval van misbruik/oneigenlijk gebruik privacygevoelige gegevens - stagnatie bedrijfsproces met extra herstelkosten - verloren gaan van gegevens - extra kosten door noodzakelijke inhuur externen met het oog op (gevaar voor) continuïteit - traag netwerk, storingen	10%	max. € 250.000	0.11%
R37	Claims in verband met recht op jeugdzorg	Financieel - Kosten (zorgkosten)	5%	max. € 250.000	0.11%
R169	Onvoldoende fysieke beveiliging provinciale gebouwen	Financieel - Extra kosten bij diefstal; Onbevoegden hebben toegang tot provinciale gebouwen; Brand- en gevolgschade met verstoring normale bedrijfsproces; Schadeclaims bij letselschade; Leenkunst raakt beschadigd of wordt gestolen, waardoor extra kosten Imago - Toegang tot vertrouwelijke informatie en openbaarmaking daarvan Vertraging / stagnatie - Stagnatie bij verlies van documenten	10%	max. € 250.000	0.11%
R170	Subsidie wordt aangemerkt als staatssteun	Financieel - Schadeclaim Imago - Imagoschade bij negatieve publiciteit door terugvordering	25%	max. € 100.000	0.11%
R71	Uitlekken van vertrouwelijke informatie	Financieel - Claims in geval van misbruik gegevens en identiteitsfraude Imago - Imagoschade	10%	max. € 250.000	0.11%
R160	Onrechtmatig handelen	Financieel - Schadeplichtig aan de medepartij	20%	max. € 100.000	0.09%
R168	Negatieve publiciteit	Financieel - Imagoschade	20%	max. € 100.000	0.09%
R40	Garantstelling gemeente Houten inzake Berg&Boschool	Financieel - Kosten (garantstelling)	0%	max. € 369.000	0.08%
R4	Gemeentelijke nalatigheid bij huisvesting statushouders	Financieel - Kosten (huisvesting)	10%	max. € 250.000	0.06%
R107	Inkomende en uitgaande post wordt niet adequaat	Financieel - Schadeclaims Imago - Belangrijke post wordt niet tijdig	10%	max. € 100.000	0.05%

	geregistreerd	behandeld (fatale termijnen)			
R167	Financiële problemen Verbonden partijen	Financieel - Claim bij provincie/verlies	10%	max. € 100.000	0.04%
R174	Provincie draait op voor niet nakomen van toezeggingen door mede-overheden (cofinanciering)	Financieel - Extra kosten	10%	max. € 100.000	0.04%
R16	Het toepassen van bestuursdwang	Financieel - De provincie draait op voor de kosten van bestuursdwang	20%	max. € 20.000	0.00%
R14	Claim Nedereindse Plas	Financieel - Kosten (claim)	0%	max. € 0	0.00%
R65	Inroepen garantstelling duurzame energie nieuw	Financieel - De provincie wordt aangesproken op de versterkte garantstelling(en)	0%	max. € 2.000.000	0.00%
R32	Bezuiniging RTV Utrecht	Financieel - Kosten (ingeboekte bezuiniging wordt niet gerealiseerd)	0%	max. € 1.111.000	0.00%
				max. € 289.513.000	

Totaal geïdentificeerde risico's binnen het risicoprofiel: € 290 mln. (2011: 293 mln.)

Buiten het risicoprofiel aangehouden reserveringen in: € 15 mln. (2011: 15 mln.)

Deze reserveringen worden niet meegenomen in de NARIS -berekening voor de omvang van het vereiste weerstandsvermogen, maar tellen hiervoor voor de volle 100% mee.

A. Bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12.500.000)

Gedoeld wordt op onvoorziene risico's waarop geen invloed kan worden uitgeoefend.

We onderscheiden twee typen risico's: 1.) risico's zoals calamiteiten, aansprakelijkheidsclaims etc., waarvoor geen verzekering bestaat of de verzekeringsdekking ontoereikend blijkt en 2.) risico's zoals een verlaging van de uitkeringen uit het provinciefonds, gevolgen van loon- en prijsstijging, rente-ontwikkelingen en lagere opbrengst uit deelnemingen.

B. Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen (€ 2.500.000)

Er lopen meerdere grote projecten die worden (voor)gefinancierd uit het eigen vermogen. Voor alle projecten geldt dat ze duurder of goedkoper kunnen uitvallen, door hogere/lagere grondprijzen, wel of niet meebetalen door derden, hogere of lagere projectkosten en meer/minder vervuiling van water of bodem. Voor al deze projecten geldt dat er naar maatregelen wordt gezocht om de risico's te verkleinen maar hierover is nog geen zekerheid.

5.1.5 Conclusie

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt, bedraagt € 290 mln., exclusief de bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12,5 mln.) en de risico's die wij lopen bij projecten die in de komende jaren worden gefinancierd uit het eigen vermogen (€ 2,5 mln.). Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich (tegelijktijd) voordoen. Met behulp van het statistische systeem NARIS (Monte Carlo-analyse) is berekend dat met een zekerheid van 90 procent (landelijke norm) een weerstandsvermogen van € 19,3 mln. voldoende is om alle risico's op te vangen¹. Inclusief de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's die wij lopen bij projecten die gefinancierd worden uit het eigen vermogen bedraagt het vereiste weerstandsvermogen derhalve € 34,3 mln. (€ 19,3 + € 12,5 + € 2,5).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die de provincie heeft om de risico's die zich voordoen op te vangen. Wij maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit, maar dat is meestal alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging.

¹ Bij een zekerheid van 95% zou het vereiste weerstandsvermogen € 23,1 mln. bedragen.
Bij een zekerheid van 85% zou het vereiste weerstandsvermogen € 16,8 mln. bedragen.
Bij een zekerheid van 80% zou het vereiste weerstandsvermogen € 14,6 mln. bedragen.

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven per ultimo 2012.

Categorie (per 31 dec. 2012)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	€ 35,0 miljoen	
Reserve bedrijfsvoering	€ 0,7 miljoen	
Reserve Weerstandsvermogen	€ 36,5 miljoen	
Verhogen opcenten MRB *		€ 52,1 miljoen
Totaal incidenteel (afgerond)	€ 72,2 miljoen	

* Jaarlijks kunnen wij de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het maximum voor de periode 1 april 2013 tot en met 31 maart 2014 bedraagt ten hoogste 107,3 opcenten. De provincie heft met ingang van 1 april 2008 72,6 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 1 april 2013 dus 34,7 opcenten. Eén opcent correspondeert met een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 1,5 miljoen. Op dit moment bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit dus ruim € 52 miljoen structureel.

Stille reserves

Stille reserves betreffen de meerwaarde van activa die (te) laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Gedacht kan worden aan kapitaalgoederen die op de balans staan, maar die in het economisch verkeer een hogere waarde vertegenwoordigen dan de balanswaarde. Hiertoe behoren ook aandelen die een lagere verkrijgingsprijs hebben dan de marktwaarde. Omdat het aanhouden van stille reserves gelieerd is aan een maatschappelijke doel of omdat voor deze goederen moeilijk een private partij kan worden gevonden, worden deze zaken niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden of de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld, zal er door de provincie betaald moeten worden. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten maatregelen worden getroffen om de gewenste situatie weer te bereiken. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

1. allereerst worden tijdig beheersingsmaatregelen genomen, zoals het op orde krijgen van processen, de inzet van gekwalificeerd personeel en het verzekeren tegen bepaalde risico's;
2. indien (genomen) beheersmaatregelen niet werken, dan wordt gekeken of de schade uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten kan worden betaald;
3. als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, dan zal de reserve Weerstandsvermogen worden aangesproken. In de algemene reserves wordt in de reserve Weerstandsvermogen € 36,5 mln. gereserveerd om risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen mee te dekken. Als hier een beroep op wordt gedaan, dan moeten wij aan Provinciale Staten voorstellen op welke wijze zij dan kunnen zorgen dat er minimaal € 36,5 mln. beschikbaar blijft voor de weerstandscapaciteit;
4. indien de € 36,5 mln. uit de reserve Weerstandsvermogen niet toereikend is, zal een beroep worden gedaan op de Algemene reserve en de bestemmingsreserves. Ook in dit geval zal via een A-stuk moeten worden aangegeven op welke wijze de reserve Weerstandsvermogen wordt aangevuld tot € 36,5 mln. en wat de consequenties zijn voor het voorgenomen beleid;
5. in het geval de algemene reserve en de bestemmingsreserves tekort schieten, zullen wij een voorstel formuleren om te bezuinigen. Zoals wij hebben aangegeven in het coalitieakkoord 2011-2015 gebruiken wij alleen de middelen die we hebben, zodat wij de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting gelijk kunnen houden.

Conclusie: weerstandsvermogen ruim voldoende

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's kan worden uitgedrukt via de 'ratio weerstandsvermogen'. Hiertoe wordt de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's/het risicoprofiel. Als deze ratio 1 bedraagt, dan kunnen wij er vanuit gaan dat wij de risico's voldoende hebben afgedekt. De ratio weerstandsvermogen bij de provincie Utrecht bedraagt ultimo 2012 € 72,2 mln. / € 34,3 mln. = 2,19. Dat is ruim voldoende om de risico's die we lopen op te vangen. In de tabel op de volgende pagina is het verloop van de ratio weerstandsvermogen in de afgelopen 5 jaar weergegeven:

Jaar	Ratio weerstandsvermogen (jaarrekening)
2012	2,10
2011	2,26
2010	4,03
2009	3,35
2008	2,80

Op grond van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht als ruim voldoende kan worden gekwalificeerd.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

“Kapitaalgoederen” zijn goederen in eigendom van de provincie die de provincie meerjarig ten dienste staan. Deze goederen vragen bij aanschaf (of vervaardiging) veelal substantiële investeringen en vergen daarna regelmatig onderhoud. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) noemt in dit kader gebouwen, wegen, water, groen en riolering.

De belangrijkste kapitaalgoederen van de provincie Utrecht zijn:

1. provinciale wegen, kunstwerken en groen;
2. provinciale vaarwegen;
3. provinciale gebouwen;
4. grond (zie paragraaf grondbeleid).

Hierna wordt met betrekking tot deze kapitaalgoederen ingegaan op de volgende aspecten:

- a. ambitie en gehanteerde normen voor beheer en onderhoud;
- b. uitwerking in beheerplan;
- c. uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening;
- d. majeure ontwikkelingen;
- e. eventuele achterstanden in onderhoud.

1. Provinciale wegen, kunstwerken en groen

Tot het onderhoud van wegen, kunstwerken en groen behoort ook het onderhoud van ecoducten, faunapassages, bermen en bomen.

Wegen

a. Ambitie

Algemeen uitgangspunt is dat de wegen duurzaam veilig zijn en dat de doorstroming wordt bevorderd. Naast bereikbaarheid draagt de provincie ook zorg voor een leefbare omgeving. Voor de vaststelling van normen voor onderhoud wordt de zogenoemde CROW-methode toegepast (CROW is de stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek). Dit is de landelijke systematiek van rationeel wegbeheer.

b. Beheerplan

Het door u vastgestelde gewenste niveau van onderhoud is dat 95% van de verhardingen voldoet aan de kwaliteitsnorm “voldoende” van de CROW (publicatie 147 wegbeheer).

Op basis van wegmetingen in mei 2012 was dit 89%, hierbij is nog geen rekening gehouden met het groot onderhoud dat (later) in 2012 is uitgevoerd. Na uitvoering zal de 95% - norm naar verwachting weer zijn bereikt. Deze norm is voor de periode 2013-2017 (de duur van het nieuwe beleidsplan dat op 4 februari 2013 aan u zal worden voorgelegd) te waarborgen door een deel van de investeringsimpuls voor te schieten vanuit de voorziening beheer en onderhoud wegen en/of vanuit de reserve GWW. De prognose is dat in 2016 voor het laatst moet worden terug gestort, het gaat daarbij om een bedrag van € 550.000,-.

De kosten vanaf 2018 zijn met veel minder zekerheid te voorspellen. Daarom worden vanaf dat moment in het beheerplan de cycluskosten opgenomen, dit zijn de kosten nodig om achterstallig onderhoud weg te werken en vervolgens de weg eeuwigdurend in goede staat te houden zonder rekening te houden met 5% onvoldoende kwaliteit.

Aandachtspunt is dat er op basis van de cycluskosten (€ 6.244.693,-) jaarlijks meer (€ 1.869.693) nodig is dan er jaarlijks wordt gestort (€ 4.375.000,- peildatum 2012). Van jaar op jaar zullen we melden hoe we met de beschikbare middelen verwachten uit te komen in de dan volgende periode van 5 jaar. In werkelijkheid zullen de bedragen afwijken en wordt een budgetplanning gevolgd op basis van beschikbare middelen. Jaarlijks wordt de onderhoudstoestand gemonitord.

Kunstwerken

a. Ambitie

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 165 civiele kunstwerken. Met civiele kunstwerken worden onder andere bruggen, viaducten, tunnels, keermuren die deel van de brugconstructie uitmaken (damwanden, geluidsschermen, et cetera) en duikers bedoeld. Deze kunstwerken vervullen een specifieke functie in de infrastructuur en openbare ruimte en maken onderdeel uit van de provinciale wegenstructuur. De strategische onderhoudsfilosofie van de provincie is het kunstwerkenbestand in goede staat te houden (functioneel, veilig en schoon). Voor het bepalen van de technische kwaliteitsniveaus van de kunstwerken wordt NEN 2767, de norm voor het bepalen van de technische kwaliteit van gebouwen en installaties, gehanteerd.

Om efficiënter te onderhouden is de provincie Utrecht voornemens zo goed mogelijk gebruik te maken van het risico gestuurd onderhoud, waardoor prestatiekenmerken (functionaliteit, veiligheid, betrouwbaarheid, beschikbaarheid en onderhoudbaarheid) worden verbeterd en zowel de onderhoudskosten als de maatschappelijke kosten (verkeershinder, fileleed, omleidingen en geluidsoverlast) worden verlaagd.

b. Beheerplan

In 2004 is het eerste kunstwerkenbeheerplan voor de provincie Utrecht opgesteld. De acties die uit dit beleidsplan volgen (meerjarenplanning) zijn uitgevoerd. Hiermee is de noodzakelijke inhaalslag achterstallig onderhoud afgerond.

In 2010 is het beheerplan 2010-2014 vastgesteld waarin een meer planmatige aanpak wordt voorgestaan op basis van technische urgentie. Hierin zijn de in 2009 gemaakte opmerkingen verwerkt van de Randstedelijke Rekenkamer.

Onderhoud groen: bermbeheer

a. Ambitie

De provincie Utrecht past ecologisch wegbermbeheer toe langs een groot deel van haar wegen zoals geformuleerd onder de noemer "Aanleg en beheer, kwaliteit van de leefomgeving" in het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004 – 2020 (SMPU+). Het monitoringsinstrument van het SMPU+ is bedoeld om het effect van het beleid te meten op de overkoepelende doelstellingen en niet specifiek voor bermbeheer. Het resultaat van deze monitoring wordt gebruikt voor onder andere de Beleidseffectrapportage Verkeer en Vervoer Utrecht (BER). Om ervoor te zorgen dat bij aanleg of reconstructie van wegen voldoende en tijdig rekening gehouden wordt met de aanwezige flora en fauna is een algemene gedragscode opgesteld, die in 2010 in het nieuwe groen bestek is geïmplementeerd door aanpassing van de standaard procedures. Dit bestek is eind 2010 aanbesteed en kent een looptijd van twee jaar (2011-2013). Bij het groenonderhoud mag de verkeersveiligheid niet in het geding komen.

b. Beheerplan

Voor het groenonderhoud langs provinciale wegen wordt gewerkt met een vast jaarplan. Dit jaarplan omvat onder andere het maaien van bermen, het schoonhouden van watergangen en het snoeien van bomen. De bermen worden zoveel mogelijk op ecologische wijze beheerd. Op basis van een in 2007 uitgevoerd onderzoek is het bermbeheer in 2010 geëvalueerd, het geen heeft geleid tot aanpassing van het maairegime en van de frequentie en de manier van maaien en afvoeren.

Onderhoud groen: boomcontrole

a. Ambitie

De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de verkeersveiligheid, de ecologie en het landschap. Voor de laanbomen langs de provinciale wegen in Utrecht is in 2009 beleid geformuleerd voor het handhaven van een duurzaam bomenbestand, waarbij rekening is gehouden met het belang van zowel verkeersveiligheid als het belang van ecologie en landschap.

b. Beheerplan

Jaarlijks wordt 1/3^e van het totale bomenbestand langs de provinciale wegen geïnspecteerd volgens de methode Visual Tree Assessment, zodat na drie jaar het gehele bomenbestand waar de provincie verantwoordelijk voor is, is onderzocht. Dit gebeurt door gecertificeerde bedrijven. Op basis van de uitkomsten hiervan worden beheersmaatregelen uitgevoerd. Aan de hand van een vast stramien worden de bomen op basis van een visuele inspectie beoordeeld op hun gezondheid. Waar nodig vindt aanvullend boommechanisch onderzoek plaats. Aan de hand van de daaruit voortkomende adviezen worden bomen die een gevaar voor de omgeving betekenen gesnoeid en indien nodig verwijderd. De opengevallen plaatsen worden zoveel mogelijk opnieuw ingeplant of op andere locaties gecompenseerd. In 2012 is gewerkt conform de gedragscode die in 2010 is opgesteld ter bescherming van belangrijke natuurwaarden. Sindsdien worden zeldzame planten en dieren in wegbermen beter beschermd. De nieuwe gedragscode is gevolg van interdisciplinaire afstemming tussen de verschillende beleidsvelden. In 2013 wordt de code weer verder aangescherpt

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorzieningen

Ter dekking van de kosten bij de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan is in 2002 de voorziening Beheer en onderhoud wegen ingesteld. De voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse exploitatie van het programma Doelmatig verkeer- en vervoersysteem.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2012

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Saldo
Beginsaldo	0	2.724	2.724	0
Storting	7.198	6.739	7.040	301
Onttrekking	8.380	10.286	5.432	4.854
Voorfinanciering	1.200	823	0	-823
Eindsaldo	18	0	4.332	4.332

Vanwege het doorschuiven naar 2013 van een tweetal projecten is er in 2012 voor een bedrag van € 3,2 miljoen minder aan de voorziening onttrokken.

Categorie	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Saldo
1. Onderhoud verhardingen	5.313	7.014	2.713	4.301
2. Onderhoud beweegbare bruggen	276	437	362	75
3. Vervanging verkeersregelininstallaties	530	530	388	142
4. Groot onderhoud wegverlichting	483	569	295	274
5. Vervanging rollend materieel	140	140	0	140
6. Onderhoud groenvoorziening	1.596	1.596	1.642	-46
7. Algemeen	42		32	-32
Totaal uitgaven	8.380	10.286	5.432	4.854

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2012 – 2015

(x €1.000)	2012	2013	2014	2015
Beginsaldo	2.724	4.332	4.396	5.815
Storting	7.040	6.953	6.964	6.961
Onttrekking	-5.432	-6.889	-5.545	-6.313
Eindsaldo	4.332	4.396	5.815	6.463

Voor het groot onderhoud van de kunstwerken zijn in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan speciale budgetten bestemd voor Herinvestering civieltechnische kunstwerken en Vervanging verhardingsconstructies. Naast de werkelijke cijfers van 2012 laat de onderhoudsbegroting het volgende beeld zien voor de jaren 2013 tot en met 2015, onderverdeeld naar categorie (alle tabelbedragen x € 1.000).

Categorie	2012	2013	2014	2015
1. Onderhoud verhardingen	2.713	3.997	2.991	2.988*
2. Onderhoud beweegbare bruggen	361	282	102	385
3. Vervanging verkeersregelininstallaties	388	255	235	635
4. Groot onderhoud wegverlichting	295	499	361	449
5. Vervanging rollend materieel	-	140	140	140
6. Onderhoud groenvoorziening	1.642	1.676	1.676	1.676
7. Algemeen	32	40	40	40
Totaal uitgaven	5.432	6.889	5.545	6.313

* Cijfers zijn volgens het nieuwe beheerplan, ten opzichte van eerdere overzichten is het dagelijks onderhoud er uit gefilterd.

d. Majeure ontwikkelingen

Geen bijzonderheden.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Op basis van uitgevoerde inspecties van de wegen is duidelijk dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het percentage van het wegdek met de kwalificatie onvoldoende valt echter op dit moment nog wel binnen de norm. Om dit zo te houden zullen er maatregelen worden voorgesteld, zie onderdeel wegen. Hierdoor wordt de vervanging zo lang mogelijk uitgesteld. Als het wel tot zogenoemde rehabilitatie komt, dan zal er een beroep moeten worden gedaan op de beperkte buffer in de reserve GWW, dan wel aanspraak op de algemene middelen mocht de buffer onvoldoende zijn.

2. Provinciale vaarwegen

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer van de Eem, voor het westelijk gedeelte van de Oude Rijn vanaf Woerden tot aan de provinciegrens en voor het Utrechtse deel van het Merwedekanaal. Voor de Eem zijn de belangrijkste vaarwegbeheerstaken het baggeren van de Eem en de Eemmond en het vervangen van de damwand. Beide zijn vastgelegd in de Eemvisie. In het verleden had de provincie meerdere boezemwateren in beheer, deze zijn de afgelopen jaren overgedragen aan de waterschappen. Het reguliere onderhoud aan de rivier De Eem wordt grotendeels uitbesteed aan derden en beperkt nog door eigen personeel uitgevoerd. De kosten komen ten laste van de jaarlijkse begrotingspost.

a. Ambitie

Uitgangspunt is dat de vaarwegen bij de provincie in beheer in 2015 voldoen aan de normen voor vaardiepten mede gebaseerd op klassenindeling Conferentie van Europese Ministers van Transport (CEMT), de richtlijnen van de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN) en de Commissie Vaarwegbeheerders (CVB Richtlijnen Vaarwegen 2005). Het kwaliteitsniveau voor de Eem is uitgewerkt in de Eemvisie. In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op CEMT-klasse III.

b. Beheerplan

Het beheerplan uit 2006 vormt de basis voor een nieuwe planning voor 2010 tot 2020. De bestaande 10-jaren onderhoudscyclus blijft gehandhaafd. De Eem wordt nog steeds vaksgewijs, stroomafwaarts gebaggerd. Voor de Eemmond geldt een driejaarlijkse baggercyclus in verband met de snellere aanwas vanuit het Eemmeer. In overleg met de beide andere beheerders zijn de baggerwerkzaamheden die gepland stonden voor 2011 en 2012 opgeschoven naar 2013.

De gehele houten damwand langs de Eem (in het gedeelte Amersfoort-Rijksweg A1) zal in de periode tot 2015 nog niet vervangen zijn door een stalen damwand. Dit wordt veroorzaakt omdat er in het noordelijk deel al meer hersteld moest worden terwijl dat pas voor na 2015 gepland staat. In de Eemvisie zijn deze beschoeiingen nader omschreven.

Over de meerjaren-onderhoudsplannen is overeenstemming met de medebeheerders, de gemeente Amersfoort en het waterschap Vallei & Eem. De onderhoudsplannen worden per jaar op details bijgesteld aan de hand van peilingen, overleg met de medebeheerders en opmerkingen van gebruikers.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening.

Aan de hand van de actualisatie van het meerjarenbeheerplan Eem zijn de stortingen in de voorziening in 2008 opnieuw bepaald, en is de voorziening weer op peil gebracht. Voor 2012 zijn in het beheerplan een hoeveelheid van 21.000 m³ bagger uit de Eem, en het vervangen van 1.200 meter beschoeiing voorzien. De stand van de voorziening maakt het mogelijk om de geactiveerde vervanging van de beschoeiingen rechtstreeks ten laste van de voorziening te brengen. Dit omdat investeringen in maatschappelijk nut volgens het Besluit Begroting en Verantwoording alleen bij uitzondering geactiveerd mogen worden. Ook is er ruimte om vanaf 2015 de dotatie te verlagen met € 111.000 en daarmee het tekort in de exploitatie op te lossen door het vervallen van de bijdrage van gemeente Amersfoort voor de investering in verbetering van de Eem.

De gemeente Amersfoort draagt bij in de onderhoudskosten van het gehele vaarwegbeheer voor 10/39e deel. Het waterschap Vallei en Eem draagt bij in de kosten van het boezembeheer voor 1/3e deel uitgezonderd het baggeren van de Eemmond. Vanwege verkeerde berekeningen van het ingehuurde ingenieursbureau is de aanbesteding afgebroken en moest noodgedwongen worden doorgeschoven naar 2013. De beheerpartners zijn hierbij betrokken en op de hoogte en de budgetten zijn door geschoven.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2012

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Saldo
Beginsaldo	40	16.109	16.109	
Stortingen	765	1.331	1.331	
Onttrekkingen	453	1.847	708	1.139
Eindsaldo	352	15.593	16.732	1.139

Merwedekanaal

Het beheer van het Merwedekanaal wordt tot nader orde door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd.

In de overeenkomst tussen provincies Utrecht en Zuid-Holland die uiteindelijk pas in 2011 is gesloten zijn afspraken gemaakt over de praktische, financiële en juridische uitvoering van het beheer en onderhoud van het Merwedekanaal. Deze overeenkomst is nodig omdat Zuid-Holland (sinds de grenswijziging in 2002) het beheer en onderhoud uitvoert voor het, vanaf dat moment, Utrechtse deel van het kanaal. Uitgangspunt is dat Zuid-Holland dit blijft doen, en dat kosten en opbrengsten voor het gehele kanaal volgens een vaste verdeelsleutel worden verdeeld tussen beide provincies. Volgens bijbehorende afspraak is het Utrechtse aandeel in de afkoopsom van het Rijk (die haar bijdrage voor het beheer en onderhoud met ingang van 2006 eeuwigdurend heeft afgekocht) door Zuid-Holland in 2011 aan ons wordt overgedragen en gestort in de voorziening. Jaarlijks wordt er € 566.000 gestort om de voorziening op peil te houden, de provincie Zuid-Holland krijgt volgens afspraak een jaarlijkse vergoeding van € 649.000. Om de 4 jaar worden deze bedragen geactualiseerd.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Beginsaldo	16.109	16.732	16.881	17.392
Stortingen	1.331	1.331	1.331	1.220
Onttrekkingen	-708	-1.182	-820	-562
Eindsaldo	16.732	16.881	17.392	18.050

d. Majeure ontwikkelingen

Het is de bedoeling dat het westelijke gedeelte van de Oude Rijn wordt overgedragen aan het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Omdat er geen overeenstemming over de voorwaarden is, heeft er nog geen overdracht plaatsgevonden. De nieuwe Waterwet is per 22 december 2009 in werking getreden. Onze scheepvaartwegenverordening is daaronder komen te vallen. Het Waterschap Vallei en Eem is begonnen met het opstarten van de dijkverbetering van de Eemkaden aan de zuidelijke en noordelijke kant. Het gaat hierbij om de regionale waterkeringen die bedreigd worden door verschillende faalmechanismen. Een deel van de dijken scoort onvoldoende. Het Waterschap **Vallei en Eem**, dat inmiddels is gefuseerd onder de naam **Vallei en Veluwe**, is volop bezig met de uitvoering van het dijkverbeteringsplan. Daar waar onze belangen en werkzaamheden elkaar raken is een goede samenwerking ontstaan.

e. Achterstanden in onderhoud

Niet van toepassing.

3. provinciale gebouwen

De provincie beheert en onderhoudt het volgende vastgoed:

- het provinciehuis Rijsweerd tot 1 november 2012,
- het nieuwe provinciehuis Archimedeslaan 6, in gebruik vanaf 1 april 2012,
- het monumentale pand Paushuize als representatieve ruimte voor de provincie,
- twee woningen aan de Kromme Nieuwegracht 49 en 49a in Utrecht
- Steunpunten in De Meern en Huis ter Heide

Provinciehuis Rijsweerd

a. Ambitie

In verband met de verkoop van dit pand was het onderhoud van dit pand gericht op het minimale niveau dat uit oogpunt van wetgeving is vereist en uit oogpunt van veiligheid verantwoord wordt geacht en zoals met de koper in de koopovereenkomst is vastgelegd.

b. Beheerplan

Het minimaal noodzakelijke onderhoud heeft tot 1 april plaats gevonden. Daarna is gestart met de ontmanteling en sanering van de kantoren. Het onderhoud is gericht op de instandhouding van de gebouwen en installaties.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

In verband met de verkoop van dit pand zijn de kosten voor het onderhoud en de sanering geheel via de exploitatie gelopen. Er zijn geen bedragen meer onttrokken uit de voorziening ten behoeve van Rijsweerd.

d. Majeure ontwikkelingen

Vanwege de asbestsanering heeft de oplevering van Rijsweerd gefaseerd plaatsgevonden vanaf 1 september tot 1 november 2012. Inmiddels is Rijsweerd volledig overgedragen aan de nieuwe eigenaar, waardoor het beheer van deze gebouwen niet meer onder verantwoordelijkheid van de provincie valt.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Niet van toepassing.

Archimedeslaan

a. Ambitie

Het nieuwe provinciehuis is sinds 1 april 2012 in gebruik genomen. Tot 1 maart 2013 worden onderdelen van het gebouw nog aangepast en gerenoveerd door de bouworganisatie Strukton. De conditie van het gebouw moet per 1 maart 2013 op het niveau 3 zijn gebracht, hetgeen een gemiddelde conditie betekent.

b. Beheerplan

Het onderhoud aan het gebouw en de installaties is vastgelegd in de Lange Termijn Onderhouds Planning (LTOP) en is voor 10 jaar vastgesteld. Het LTOP maakt een onderscheid in jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Het jaarlijks onderhoud wordt gedekt uit de exploitatiebegroting. Het groot onderhoud verloopt via de Voorziening Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuize (voor verloop zie hieronder bij Paushuize). De storting in de voorziening vindt plaats vanuit de exploitatiebegroting. De uitgaven ten laste van de voorziening verlopen niet via de exploitatie maar gaan direct ten laste van de voorziening. Dit is ook de werkwijze die het Besluit Begroting en Verantwoording voorschrijft.

Bij de aankoop van het nieuwe provinciehuis is besloten om de componentenmethode toe te passen. Hierbij wordt over de diverse onderdelen (zoals gevel, dak, installaties etc.) afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. De vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het LTOP en dus inzichtelijk gemaakt. Een voorstel hoe hiermee om te gaan volgt bij de voorjaarsnota 2013.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

De storting in de voorziening is aangepast aan op het nieuwe LTOP en bedraagt voor Archimedeslaan € 210.000 in 2012. Vanaf 2013 is de storting echter structureel € 173.000. Door de extra storting in 2012 wordt voorkomen dat de voorziening negatief raakt in 2015.

Het onderhoud bij Archimedeslaan is in 2012 nog verlopen als onderdeel van het project Eureka of direct ten laste van het exploitatiebudget gebracht. De enige onttrekking die heeft plaatsgevonden is conform het PS besluit van 21 september 2009 waarbij er € 4,3 mln. wordt onttrokken ter dekking van de aankoop van de nieuwe huisvesting. Een hogere onttrekking is niet mogelijk omdat dan de voorziening in toekomstige jaren negatief zou geraken.

d. Majeure ontwikkelingen

In 2012 zijn, naast de zittende huurder Ageas, in de leegstaande etages tijdelijke huurders van ABN Amro ingetrokken. Daarnaast heeft de Veiligheids Regio Utrecht (VRU) het huurcontract getekend voor drie vrijstaande etages van de provincie Utrecht voor de duur van tien jaar met ingang van 1 juli 2013. De verhuur aan externe gebruikers is hiermee volledig ingevuld. De uitbreiding van huurders vraagt een hogere aandacht voor het gebouwonderhoud door het intensiever gebruik hiervan.

De voorbereidingen op de provinciebrede aanbesteding voor het bouwkundig- en installatietechnisch zijn voor deze locatie in 2012 getroffen.

- e. Eventuele achterstanden in onderhoud
Niet van toepassing.

Paushuize

- a. Ambitie

Paushuize is na de renovatie in december 2011 door de provincie in gebruik genomen en de verhuur en catering wordt sinds 1 maart 2012 door de exploitant Huize Molenaar uitgevoerd.

- b. Beheerplan

Het onderhoud aan het gebouw en de installaties is vastgelegd in de Lange Termijn Onderhouds Planning (LTOP) en is voor 10 jaar vastgesteld. Het LTOP maakt een onderscheid in jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Het jaarlijks onderhoud worden gedekt uit de exploitatiebegroting. Het groot onderhoud verloopt via de Voorziening Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuize (voor verloop zie hieronder bij Paushuize). De storting is de voorziening is aangepast aan op het nieuwe LTOP. De storting in de voorziening vindt plaats vanuit de exploitatiebegroting. De uitgaven ten laste van de voorziening verlopen niet via de exploitatie maar gaan direct ten laste van de voorziening. Dit is ook de werkwijze die het Besluit Begroting en Verantwoording voorschrijft.

- c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Het groot onderhoud wordt gedekt uit de voorziening. De begroting was nog gebaseerd op de oude situatie. Inmiddels is het LTOP vastgesteld en zijn de stortingen aangepast op de verloop van de voorziening conform het LTOP van Archimedeslaan en Paushuize.

De storting voor Paushuize bedraagt € 10.000. Door de grondige renovatie van het pand en de installaties is er de komende 10 jaren beperkt groot onderhoud te verwachten

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud provinciehuis en Paushuize 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Beginsaldo	4.942	862	300	287
Stortingen	220	183	183	183
Onttrekkingen	-4.300	-745	-196	-458
Eindsaldo	862	300	287	12

Voorziening Groot Onderhoud Provinciehuis en Paushuize 2012

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Saldo
Beginsaldo	5.000	4.942	4.942	0
Stortingen	625	625	220	405
Onttrekkingen	-5.595	-5.384	-4.300	-1.084
Eindsaldo	30	183	862	-679

In 2012 heeft er geen groot onderhoud plaatsgevonden bij Paushuize; onttrekking voor Paushuize is dan ook nul.

- d. Majeure ontwikkelingen

De verhuur van zalen en met cateringactiviteiten is in 2012 van start gegaan en er is sprake van een toenemende zalenbezetting. Vanwege de wettelijke en gemeentelijke eisen ten aanzien van de ventilatie is in 2012 gestart met het uitbreiden van de technische installaties ten behoeve van de vereiste ventilatie.

De voorbereidingen op de provinciebrede aanbesteding voor het bouwkundig- en installatietechnisch zijn ook voor deze locatie in 2012 getroffen.

- e. Eventuele achterstanden in onderhoud
De achterstanden in onderhoud is, gezien de recentelijke renovatie, niet aan de orde.

Steunpunten in De Meern en Huis ter Heide

- a. Ambitie

Het steunpunt Veenweide in De Meern wordt door de provincie ingezet om de wegen in het westen van de provincie Utrecht te onderhouden. Het oostelijk deel van de wegen en alle vaarwegen wordt vanuit het steunpunt Huis ter Heide onderhouden. Binnen dit steunpunt is tevens de Regionale Verkeersmanagement Centrale gehuisvest, die alle kennis en informatie over het verkeer binnen de provincie Utrecht bundelt. Het ambitieniveau voor beide steunpunten is gericht op de veiligheid en bijbehorende wettelijke verplichtingen, passend bij de functie van de steunpunten.

b. Beheerplan

Voor de beide steunpunten zijn het onderhoud in beeld in het LTOP gedurende een periode van 10 jaar. Het LTOP maakt een onderscheid in jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Het jaarlijks onderhoud worden gedekt uit de exploitatiebegroting. Het groot onderhoud verloopt via de Voorziening Groot onderhoud Kantons. De storting in de voorziening vindt plaats vanuit de exploitatiebegroting. De uitgaven ten laste van de voorziening verlopen niet via de exploitatie maar gaan direct ten laste van de voorziening. Dit is ook de werkwijze die het Besluit Begroting en Verantwoording voorschrijft

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

De storting voor het pand De Meern bedraagt € 19.000 en voor Huis ter Heide € 41.000. Dit laatste pand is in 2011 verbouwd en er is een loods toegevoegd (zie VJN2011). Dit is nu in het LTOP opgenomen waardoor er een hogere storting noodzakelijk is.

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud Kantons 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Beginsaldo	87	147	52	106
Stortingen	60	60	60	60
Onttrekkingen	0	-155	-6	0
Eindsaldo	147	52	106	166

Voorziening Groot onderhoud Kantons 2012

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Saldo
Beginsaldo	0	88	88	0
Stortingen	72	35	60	-25
Onttrekkingen	-33	-69	0	-69
Eindsaldo	39	54	148	94

De storting in 2012 is aangepast op basis van het LTOP van beide panden, de begroting was hierop nog niet geactualiseerd. Voor het steunpunt Huis ter Heide stond de vervanging van de koeling en de verwarming gepland. Vanwege de uitvoering van andere projecten hebben deze vervangingen en dus de onttrekking in 2012 niet plaatsgevonden; deze werkzaamheden worden in 2013 alsnog uitgevoerd.

d. Majeure ontwikkelingen

De voorbereidingen op de provinciebrede aanbesteding voor het bouwkundig- en installatietechnisch zijn ook voor deze locaties in 2012 getroffen.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Niet van toepassing

Poortwoningen (voorheen dienstwoningen)

a. Ambitie

In maart 2012 hebben de dienstwoningen de bestemming woonruimte gekregen en op dit moment wordt er aan een voorstel gewerkt om de dienstwoningen als zodanig te renoveren.

b. Beheerplan

Na de renovatie van de dienstwoningen wordt het onderhoud aan deze gebouwen en installaties opgenomen in een op te stellen Lange Termijn Onderhouds Planning (LTOP) voor de komende 10 jaar.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Niet van toepassing.

d. Majeure ontwikkelingen

De renovatie van de dienstwoningen wordt het komende jaar projectmatig aangepakt.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

In afwachting van de renovatiewerkzaamheden is het onderhoud beperkt tot de wettelijke eisen.

5.3 Treasury

5.3.1 Provinciale ontwikkelingen

Gedurende 2012 is het voor beleggingen beschikbare vermogen toegenomen van € 391 miljoen tot € 437 miljoen. Deze toename van ruim € 45 miljoen is vertekend door de ILG-afrekeningen waarmee we op de valreep in december in totaal ruim € 84 miljoen ontvingen. Afgezien van deze post nam het vermogen af met 39 miljoen hetgeen is toe te schrijven aan een veelheid van inkomsten en uitgaven behorend tot het reguliere betalingsverkeer.

Uitstaand kapitaal per 31 december 2012			x € 1.000
	Bedrag 31-12-2011	Bedrag 31-12-2012	Mutatie in 2012
Kapitaalmarkt			
Obligaties	33.500	28.000	- 5.500
Obligatiefondsen	0	0	0
Garantieproducten	201.452	168.029	- 33.423
Onderhandse leningen u/g	0	0	0
Waterschapsleningen	0	0	0
Deposito's > 1 jaar	0	0	0
Onderhandse leningen o/g	-2.269	0	2.269
Totaal kapitaalmarkt	232.683	196.029	-36.654
Geldmarkt			
Deposito's < 1 jaar	120.000	0	-120.000
Rekening-courant	38.394	7.482	-30.912
Saldo bij de schatkist	0	233.149	233.149
Totaal geldmarkt	158.394	240.631	82.237
Totaal kapitaal- en geldmarkt	391.077	436.660	45.583

5.3.2 Marktontwikkelingen, rendementen en treasuryresultaat

Marktontwikkelingen

"Draghi redder van 2012"

De datum 26 juli 2012 was cruciaal het afgelopen jaar. De aankondiging van de ECB om (weliswaar onder strikte voorwaarden) ongelimiteerd staatsobligaties te zullen opkopen was veelbetekenend. Met de woorden "Whatever it takes" zorgde de president van de ECB voor een keerpunt.

Sindsdien hebben de financiële markten zich flink hersteld en vooral het vertrouwen onder beleggers nam toe. De toen bestaande vrees dat een Grieks exit voor een domino effect zou zorgen, nam af. In september maakte de ECB het nog eens duidelijk door aan te kondigen onder voorwaarden onbeperkt staatspapier van eurolanden op te zullen kopen, wanneer nodig, en mits een land noodhulp voor zijn overheid heeft aangevraagd. Iets wat Spanje overigens nog steeds niet heeft gedaan. Wél is de Spaanse rente flink gedaald.

Ook Europese politici zijn beslissend geweest. In maart werd een overeenkomst voor een fiscale unie goedgekeurd. In juni werden voorzichtige stappen gezet richting een bankenunie. In september keurde het Duitse constitutioneel hof eindelijk het ESM goed. De ontwikkeling van de prijzen voor credit-default-swaps (CDS) was duidelijk neerwaarts.

Risico analyse met betrekking tot de resterende portefeuille

Ten aanzien van de risico's binnen de portefeuille kan gesteld worden dat deze in brede zin zijn afgenomen (analoog aan de hiervoor beschreven ontwikkelingen op de financiële markten). Een belangrijke reductie van het risico kwam ook voor rekening van het feit dat het garantieproduct van Unicredito in december regulier werd afgelost. Unicredito hadden we immers al langere tijd als een "verhoogd risico" bestempeld. Overigens heeft het betreffende product (onverwacht) nog een extra stuk rendement opgeleverd van € 2 miljoen omdat de relatie van het te behalen rendement met de ontwikkeling van de Eurostoxx50 index, op het laatst een gunstig effect heeft gehad. In de resterende portefeuille, voor zover deze nog niet bij de schatkist is ondergebracht, zijn nog twee producten aan te wijzen met een licht verhoogd risico vanwege de lage BBB-rating, namelijk de twee producten van de Depfa bank. Eind 2011 kwamen we echter al tot de conclusie dat dit risico zeer beperkt is omdat de Depfa bank voor 100% eigendom is van de Duitse Hypo Real Estate bank. De laatste is voor 100% eigendom van de Duitse staat nadat de staat er in 2008 € 100 miljard eigen vermogen in had geïnvesteerd. Voor zover deze bank nog een risico vormt (het gaat nog steeds verre van goed maar wel steeds iets beter), kan en zal de Duitse overheid deze bank niet laten vallen.

Rendementen en treasuryresultaat

Het resultaat ad € 7,63 miljoen heeft de oorspronkelijke verwachting van 5,16 miljoen (zoals bijgesteld in de voorjaarsnota 2012) overtroffen met € 2,47 miljoen. Dit is voor het grootste deel het gevolg van de extra € 2 miljoen die werd ontvangen bij de aflossing van het hiervoor genoemde garantieproduct van Unicredito. Voor het overige werd het veroorzaakt door over de hele linie iets meer opbrengsten dan begroot.

5.3.3. Treasurybeleid

Het treasurybeleid wordt vormgegeven binnen de afdeling Financiën. De uitvoering vindt plaats binnen de wettelijke kaders van de wet Fido en de Verordening interne zaken van de provincie Utrecht.

Kasgeldlimiet

De vlottende middelen overtreffen de vlottende schulden ruimschoots. De provincie blijft daarmee royaal binnen de gestelde norm ten aanzien van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De opgenomen langlopende geldleningen dateren uit het verleden. Ze dragen een vaste rente welke tussentijds niet kan worden herzien. Vervroegde terugbetaling is niet mogelijk. Gezien de financiële positie zal bij afloop geen herfinanciering plaatsvinden en is er dus geen sprake van een renterisico. Derhalve wordt voldaan aan de renterisiconorm.

5.4 Bedrijfsvoering

Organisatorische ontwikkelingen

Per 1 juli 2012 ging de reorganisatie een nieuwe fase in. De PIOFACH¹ -afdelingen werden per die datum samengevoegd en gebundeld in twee nieuwe afdelingen Management Ondersteuning (MAO) en Services (SER). De Afdeling MAO heeft tot doel om gezaghebbende advisering te geven, innovaties door te voeren en te komen tot een beperkt aantal samenhangende kaders. De afdeling SER heeft tot doel om de bedrijfsvoeringprocessen uit te voeren, met een minimaal aantal verstoringen.

De opgave waar deze twee afdelingen voor staan is niet gering. De omvang van de afdelingen moet worden teruggebracht zodat per saldo het percentage overhead in de gehele organisatie daalt van meer dan 40% naar 30%.

De inrichtingsprincipes voor de bedrijfsvoering zijn:

- bundeling van bedrijfsvoeringsfuncties;
- optimale ondersteuning aan klanten en gebruikers;
- onderscheiden van de vier rollen (kaderstelling, advisering, control en uitvoering);
- click-call-face² als zelfbedieningsconcept; en de
- afdelingen hebben een herkenbare teamindeling.

Wat doen we wel en niet meer?

De versoerde ondersteuning van de afdelingen door MAO en SER betekent dat een aantal zaken zelf door de afdelingen moeten worden opgepakt. Het is de uitdaging voor de organisatie en haar management om hier een goed evenwicht in te bewaren zodat er geen nieuwe overhead ontstaat in de andere afdelingen, terwijl het reductiedoel in de bedrijfsvoeringsafdelingen wordt gerealiseerd. Het is onvermijdelijk dat bij een krimp in de bedrijfsvoering ook kritisch moet worden gekeken naar de kaders die in de organisatie zijn vastgesteld. Ook daar is een efficiencyclag noodzakelijk om de uitvoering en handhaving beheersbaar en uitvoerbaar te houden.

Naar een nieuw ERP-pakket³

Een van de keuzes die de afgelopen periode is gemaakt is om toe te werken naar een vernieuwing van de bedrijfsvoeringssystemen, gericht op een integraal pakket (ERP). In 2013 zal dat leiden tot een programma van eisen voor dat pakket en een business case voor besluitvorming. Bovendien wordt een aanbesteding voorbereid.

Dashboards

Door de invoering van dashboards voor de verschillende managementniveaus wordt het management en bestuur ondersteund in het monitoren van belangrijke ontwikkelingen. De dashboards zullen niet alleen financiële (kwantitatieve-) informatie geven, maar op termijn ook meer kwalitatieve informatie. De meeste informatie zal online en real-time ter beschikking worden gesteld. In overleg met de gebruikers van het dashboard wordt bezien welke informatie opgenomen moet worden in de dashboards, rekening houdend met de mogelijkheden die de huidige informatiesystemen bieden om deze informatie te genereren.

Organisatie brede veranderopgave

Per 1 januari 2012 is het nieuwe concernmanagementteam (CMT) van start gegaan. Hiermee is tevens de eerste stap gezet in het verkleinen van de ambtelijke organisatie; het reduceren van het aantal afdelingen van oorspronkelijk 21 tot 8. Onder leiding van het CMT is de herinrichting van de organisatie voortvarend verder opgepakt. Medio 2012 is met de OR overeenstemming bereikt over de indeling van teams binnen de afdelingen en aansluitend heeft een benoemingsprocedure voor de teamleiders plaatsgevonden. In de 2^e helft van het jaar is een Organisatie- en formatieplan (O&F -plan) opgesteld, waarin is aangegeven hoe de uiteindelijke formatie van 675 FTE wordt ingezet en hoe op een verantwoorde wijze wordt toegewerkt naar de situatie van 675 FTE per 2015. Over dit plan is begin 2013 overeenstemming bereikt met de OR.

Ondertussen is het krimpen van de organisatie verder doorgezet. De omvang in termen van vaste bezetting is verminderd van 760,3 FTE per 10 januari 2012 tot 743,05 FTE per 7 januari 2013, dat betekent een uitstroompercentage 2,27%. Ook de tijdelijke bezetting is gekrompen, van 58,63 FTE tot 26,96 FTE, wat een daling met 54% betekent. Het bedrag aan inhuur is teruggeschroefd tot € 12,8 mln.

---

¹ PIOFACH staat voor Personeel, Inkoop, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting

² Diensten worden geleverd via een frontoffice dat werkt door gebruikers eerste te stimuleren het zelf op de zoeken ('click'), vervolgens is er de mogelijkheid telefonisch hulp in te roepen ('call') en mocht dit niet helpen dan is er de mogelijkheid voor een gesprek ('face')

³ Enterprise Resource Planning; Met behulp van de ERP-software worden alle bedrijfsprocessen, waaronder projectadministratie, personeelsadministratie, voorraadsystemen, bedrijfsadministratie en logistiek etc. zodanig met elkaar verbonden, dat *alle* vergaarde informatie door het *hele* bedrijf, door iedereen, bruikbaar is. ERP-systemen zijn vaak goed geïntegreerd waardoor eenmalige opslag van gegevens mogelijk is.

Naast het opnieuw inrichten van de organisatie en het reduceren van de personele omvang, is ook werk gemaakt van het veranderen van de organisatiecultuur en wijze van sturing. Er is veel geïnvesteerd in teambuilding binnen het CMT en in de tweede helft van 2012, tussen de teamleiders.

Dit heeft onder andere ertoe geleid dat meer en meer sturing aan de organisatie gegeven wordt vanuit een concernergerichte houding (in plaats van een primair afdelingsgerichte houding), waardoor er meer integraal gestuurd wordt op het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Deze ontwikkeling is echter nog niet voltooid en zal de komende jaren verder worden doorgezet.

Samenvatting rapport Integraal kostprijsmodel Vergunningverlening en Handhaving t.b.v. rekening 2012

Voor 2012 hebben GS onderzoeken laten uitvoeren naar een kostprijsmodel voor de berekening van de integrale kostprijs van vergunningverlening en handhaving en de kostprijsontwikkeling in de periode 2008 t/m 2011 op basis van dit model.

Het onderzoek leverde een aantal conclusies op:

- De totale kosten van vergunningverlening en handhaving (inclusief overhead) bedragen ruim € 13 mln. per jaar. Als gevolg van bezuinigingen zijn prioriteiten scherper gesteld en dat leidt er toe dat de indexcijfers 2009-2011 van de totale kosten een bescheiden neerwaartse trend vertonen van 100 naar 97.
- In de onderzochte periode was sprake van een groot aantal wetswijzigingen op het terrein van vergunningverlening en handhaving, terwijl het budgettaire kader (ruim € 13 mln. per jaar) en het uitvoeringsbeleid ten aanzien van het vereiste niveau van kwaliteit nagenoeg ongewijzigd bleven.
- De indexcijfers 2009-2011 van de primaire kosten (kernactiviteiten) laten een dalende trend zien van 100 naar 92 (ca. € 7,5 mln. in 2011), terwijl die van de secundaire kosten (afdelingsoverhead) een stijgende trend vertonen van 100 naar 116 (ca. € 1,0 mln. in 2011). De fluctuaties in aantallen uren en kosten zijn grotendeels te verklaren uit veranderingen in de interne afspraken over de wijze van registreren.
- Binnen het structurele werk van het primair proces wordt in 2011 voor een groter aandeel ingehuurd dan in voorgaande jaren (10% tegen 2%). Het incidentele werk wordt voor meer dan twee derde van het werk ingehuurd (met uitzondering van 2008 namelijk een derde). Met een 'flexibele schil' van ingehuurde expertise kan relatief snel ingespeeld worden op veranderingen in regelgeving of in omvang van het werkpakket (aangevraagde vergunningen).
- De gemiddelde kostprijs per product van vergunningverlening en handhaving is vooralsnog lastig te berekenen omdat ten tijde van het onderzoek producten niet eenduidig gedefinieerd en in de urenregistratie verwerkt waren, het takenpakket voortdurend in beweging is, en er sprake is van een grote diversiteit aan vergunningen.
- Het integrale uurtarief is de totale kosten (primaire, secundaire, materiaal en generieke overhead) gedeeld door het aantal gerealiseerde uren. Het uurtarief van de primaire kosten (kernactiviteiten), secundaire kosten (afdelingsoverhead) en materiaal varieert in de onderzochte periode tussen de € 64 en € 69.

5.5 Paragraaf verbonden partijen

De provincie Utrecht heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Daarnaast wordt deelgenomen in diverse vennootschappen. Deze worden in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden van de provincie Utrecht en externe partijen waarin de provincie Utrecht zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang indien namens de provincie Utrecht iemand zitting heeft in het bestuur, dan wel de provincie Utrecht stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra de provincie Utrecht middelen ter beschikking stelt, waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

Uit intern onderzoek is gebleken dat de financiële risico's in veel gevallen gelijk zijn aan de omvang van het directe financiële belang. In bepaalde gevallen is er sprake van een potentieel financieel risico dat die omvang aanzienlijk kan overstijgen. In dat verband is met name te noemen het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht. Hoewel technische maatregelen zijn genomen om die risico's zoveel mogelijk te beperken, kunnen calamiteiten niet volledig worden uitgesloten.

Verbonden partijen voeren beleid dat de provincie Utrecht (gedeeltelijk) ook zelf had kunnen uitvoeren. De provincie Utrecht draagt de verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen die worden beoogd door het aangaan van de samenwerking met de verbonden partijen. Hieronder volgt een overzicht van alle met de provincie Utrecht verbonden partijen:

Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	8. Vitens N.V.
2. Randstedelijke Rekenkamer	9. NV Bank Nederlandse gemeenten
3. Recreatie Midden Nederland (voorheen FDUR)	10. Nederlandse Waterschapsbank NV
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	11. NV Remu Houdstermaatschappij
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	12. Vereniging Interprovinciaal overleg
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	14. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

Naast deze partijen heeft de provincie Utrecht in de afvalverwijdering Utrecht (AVU) en de Vereniging Deltametropool enkel een bestuurlijk belang, zodat deze niet onder de definitie van verbonden partijen vallen. Dit geldt ook voor de stichting Vrede van Utrecht, waarin de provincie enkel een financieel belang kent. Het totaal van veertien verbonden partijen is beperkt in vergelijking met ander provincies, zo kende de provincie Zuid Holland 41 verbonden partijen in 2012 (bron: begroting 2013).

In 2009 is de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht vastgesteld (PS2009BEM12). Hierin wordt het thema verbonden partijen in een meer integraal afwegingskader beschouwd. Het oprichten van een verbonden partij is bij het uitvoeren van provinciaal beleid immers slechts één van de opties. De nota concludeert dat de huidige praktijk ten aanzien van verbonden partijen binnen de provincie geen aanpassing behoeft. Als nieuw element is opgenomen dat alle verbonden partijen binnen een collegeperiode worden geëvalueerd. Bij een eerstvolgende evaluatie zal hierbij speciaal gekeken worden naar de toegevoegde waarde van de deelnemingen voor de provincie Utrecht.

Momenteel wordt aan de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht een juridisch kader toegevoegd. Hierin wordt aandacht geschonken aan de juridische aspecten bij het deelnemen in besturen van verbonden partijen en hoe daar meer waarborgen aan kunnen worden gegeven. Tevens zal hierin een nadere uitwerking worden gegeven aan het aandachtspunt van de toegevoegde waarde van verbonden partijen, met de nadruk op deelnemingen, zowel op bestuurlijk als op financieel gebied. In dit kader zal ook aandacht worden besteed aan de standpunten van de leden van gedeputeerde staten die in het bestuur van verbonden partijen zijn vertegenwoordigd.

Voor een overzicht van de bestuursdeelname van de provincie Utrecht en overige deelnemers in de verschillende verbonden partijen is navolgend een overzicht opgenomen.

Verbonden partij	Bestuursdeelname	Overige deelnemers
Publiekrechtelijk		
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	GS is het bestuur	Er worden bedragen geïnd t.g.v. het fonds. PU beheert het fonds.
2. Randstedelijke Rekenkamer	PS (ab) GS (ab, db), amb	3 provincies (ZH, FI & NH)
3. Recreatie Midden Nederland	PS (bv) GS (ab, db), amb	Zie deelnemers bij de recreatieschappen en het plassenschap.
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	GS	11 gemeenten uit de provincie Utrecht
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	PS (bv) GS (ab, db), amb	8 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten Breukelen, Loenen, Utrecht en prov. Noord-Holland
Privaatrechtelijk		
8. Vitens NV	Ava	Provincies en gemeenten
9. NV Bank Nederlandse gemeenten	Ava	Provincies en gemeenten
10. Nederlandse Waterschapsbank NV	Ava	Provincies en gemeenten
11. NV Remu Houdstermaatschappij	Ava	Provincies en gemeenten
12. Vereniging Interprovinciaal overleg	PS (alv) GS (db)	Alle provincies
13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies	Alv	Alle provincies en het IPO
14. NV Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	Ava	n.v.t.

Verklaring afkortingen:

Alv: algemene ledenvergadering
 Ab: algemeen bestuur
 Amb: ambtenaren bestuurlijk verbonden
 Ava: algemene vergaderingen van aandeelhouders
 Db: dagelijks bestuur

Hierna volgt een beschrijving van elk van de verbonden partijen, welk openbaar belang (visie) middels deze verbonden partij wordt gediend en de aard van de relatie met de provincie. Tevens wordt de financiële participatie toegelicht. Voor inzicht in financiële gegevens wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van gegevens over 2011. Indien deze nog niet bekend waren op het moment van opstellen van deze paragraaf, wordt gebruik gemaakt van de meest recent gepubliceerde gegevens.

Publiekrechtelijk

1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht (Nazorgfonds) beheert de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink. Het fonds, dat conform de Leemtewet is ingesteld, is gevormd om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen. De heffingen die de provincie bij de stortplaatsbeheerder (op basis van een daarvoor geldende verordening) int, worden overgedragen aan het nazorgfonds dat op zijn beurt zorgt voor de belegging van de ontvangen middelen. Het thans opgebouwde vermogen is toereikend om het doelvermogen (voor het laatst vastgesteld in 2006 op circa € 7,2 miljoen) in 2032 (sluiting stortplaats) te bereiken.

Openbaar belang: het treffen van zodanige maatregelen dat wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen.

Wijziging in het belang gedurende 2011: geen.

De provincie kent zowel een bestuurlijk als een financieel belang in het nazorgfonds. Ons college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Leemtewet en vormt het bestuur van het nazorgfonds. Ook verzorgt de provincie ten behoeve van het nazorgfonds het financieel beheer.

Risico's: Volgens de huidige regels neemt de provincie de nazorg van de stortplaats Smink over in 2032. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen wordt elke drie jaar onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kan de provincie een aangepaste heffing opleggen. Hierdoor wordt een eventueel financieel risico voor de provincie voorkomen. In de loop van 2013 wordt het nazorgplan gecontroleerd op actualiteit. Wanneer dit leidt tot een aanpassing in het doelvermogen, dan zal dit in 2013 aan provinciale staten worden voorgelegd.

Balans per 31 december 2011

- Voorziening stortplaats € 2,593 mln. (2010: € 2,470 mln.)
- Eigen vermogen € 0,512 mln. (2010: € 0,688 mln.)

De egalisatiereserve dient enerzijds ter dekking van toekomstige lagere dan begrote beleggingsresultaten, anderzijds ter dekking van mogelijke extra kosten als gevolg van hernieuwde technologische en/of milieugerelateerde inzichten met betrekking tot de nazorg van de stortplaats.

2. Randstedelijke Rekenkamer

De Randstedelijke Rekenkamer is een zogenaamde gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.

Vestigingsplaats: Amsterdam

Belang: Het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De rekenkamer informeert primair Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.

De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en de openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.

Wijziging in het belang gedurende 2012: geen.

Begroting 2013: De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer, die ieder jaar in juli voorafgaand aan het begrotingsjaar wordt aangeboden aan Provinciale Staten, bevat een beleidsbegroting en een financiële begroting. In de beleidsbegroting is het onderzoeksprogramma opgenomen met een overzicht van de onderzoeken die de Rekenkamer in dat begrotingsjaar gaat doen. Na afloop van het begrotingsjaar maakt de Rekenkamer voor 1 april de jaarstukken met jaarverslag en jaarrekening openbaar. In het jaarverslag wordt verantwoord in hoeverre het onderzoeksprogramma is gerealiseerd en hoeveel dit heeft gekost.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Dit risico wordt op dit moment verwaarloosbaar geacht, gezien de ervaring in de afgelopen jaren.

Balans per 31 december 2011

- Eigen vermogen € 232.500 (2010: € 232.500)
- Vreemd vermogen € 502.847 (2010: € 422.672)

Begroting 2013

- Lasten onderzoeksprogramma € 1.555.000 (realisatie 2011 € 1.479.508)
- Bijdrage provincie Utrecht € 321.145

De provinciale bijdrage aan de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt als volgt berekend: Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij. Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds.

3. Recreatie Midden Nederland

Gemeenschappelijke regeling tussen de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen, Plassenschap Loosdrecht en Omstreken.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: Recreatie Midden Nederland is een samenwerkingsverband van de deelnemende recreatieschappen. Recreatie Midden Nederland is het gemeenschappelijk facilitair bedrijf van de recreatieschappen en ondersteunt de deelnemende schappen. De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Bijdrage 2012: de provincie draagt niet direct bij aan Recreatie Midden Nederland, maar indirect via bijdragen aan de deelnemende recreatieschappen.

Risico's: de provincie Utrecht is als deelnemende partij indirect - via de recreatieschappen en het plassenschap Loosdrecht e.o. - aanspreekbaar voor tekorten. De financiële reserves zijn de afgelopen jaren flink geslonken.

Zie ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Balans per	1 jan. 2012	31 dec. 2012
Eigen vermogen:	€ 24.954	€ 0
Vreemd vermogen:	€ 36.502	€ 24.201
Exploitatielasten	2012	2011(werk.)
Totaal begrote lasten:	€ 3.967.200	€ 3.916.500
Totaal begrote baten:	€ 188.000	€ 196.000

Cijfers bij de balans per 31 december 2012 betreffen ramingen.

4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Kromme Rijn en Vallei

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Zeist, Wijk bij Duurstede, Rhenen, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Amersfoort en Renswoude.

Vestigingsplaats: Utrecht.

Belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2012	31 dec. 2012
Eigen vermogen:	€ 865.072	€ 682.000
Vreemd vermogen:	€ 1.221.977	€ 1.081.000
Exploitatielasten	2012	2011(werk.)
Totaal begrote lasten:	€ 1.358.500	€ 1.690.100
Totaal begrote baten:	€ 342.000	€ 397.700
Provinciale bijdrage:	€ 467.921	€ 461.500*

* betreft circa 40,5 % van de deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2012 betreffen ramingen.

5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, Maarssen en De Bilt.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2012	31 dec 2012
Eigen vermogen:	€ 1.615.168	€ 1.640.000
Vreemd vermogen:	€ 2.974.160	€ 2.708.000
Exploitatielasten	2012	2011(werk.)
Totaal begrote lasten:	€ 3.726.900	€ 3.581.200
Totaal begrote baten	€ 829.000	€ 3.597.400
Provinciale bijdrage:	€ 749.371	€ 738.300*

* betreft 32,2% van de deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2012 betreffen ramingen.

6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam.

De provincie draagt bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens een vastgesteld percentage.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen.

Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openlucht recreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2012	31 dec 2012
Eigen vermogen:	€ 973.304	€ 989.000
Vreemd vermogen:	€ 505.245	€ 411.000
Exploitatielasten	2012	2011(werk.)
Totaal begrote lasten:	€ 1.420.900	€ 1.332.100
Totaal begrote baten	115.800	€ 169.200
Provinciale bijdrage:	€ 470.000	€ 458.800*

* betreffen circa 35,76 en 50% van de deelnemersbijdragen voor respectievelijk programma A en B.

Cijfers bij de balans per 31 december 2012 betreffen ramingen.

7. Plassenschap Loosdrecht e.o.

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Wijdmeren, Breukelen en Loenen.

De provincies Utrecht en Noord Holland dragen bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens vastgestelde percentages.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van gemeenten en heeft ten doel de behartiging van de belangen van de recreatie binnen zijn gebied. Dit betekent concreet dat het Plassenschap de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand houdt en waar nodig verder ontwikkelt. Het recreatieschap voert daarbij het beleid van provincies en gemeenten uit.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2012	31 dec 2012
Eigen vermogen:	€ 32.940	€ 1.530.000
Vreemd vermogen:	€ 2.745.207	€ 3.944.000
Exploitatielasten	2012	2011(werk.)
Totaal begrote lasten:	€ 1.936.300	€ 1.941.100
Totaal begrote baten	€ 607.800	€ 594.600
Provinciale bijdrage:	€ 160.900	€ 158.500*

* betreft circa 14,74% van de deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2012 betreffen ramingen.

Privaatrechtelijk

De privaatrechtelijke organisaties zijn nader onder te verdelen in deelnemingen en overige publiekrechtelijke organisaties. Het saldo van de deelnemingen per 31 december 2012 is als volgt te specificeren:

Deelnemingen	Nominaal	Vol-gestort	Belang (%)
Vitens N.V. 258.869 aandelen van € 1	286	286	5,692
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten 87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0,158
N.V. Nederlandse Waterschapsbank 43 aandelen A van € 115 60 aandelen B van € 460	5 28	5 7	0,178
N.V. REMU Houdstermaatschappij 95 aandelen van € 500	0	0	47,50
Totaal			

- 1) De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Om een indicatie te krijgen van de reële waarde is het belang in de intrinsieke waarde van de deelneming volgens de meest recente jaarrekening weergegeven.
- 2) De aandelen zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV, waarbij de afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming. Sindsdien zijn de aandelen pro memorie gewaardeerd.

Het risico bij de deelnemingen is beperkt tot de boekwaarde van de deelnemingen. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen zijn reeds hierbij in aanmerking genomen.

8. Vitens NV

Op 30 augustus 2006 hebben de aandeelhouders ingestemd met een fusie van drie waterbedrijven om te komen tot één waterbedrijf.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: het publiek op een duurzame manier voorzien van schoon drinkwater.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Belang: het belang van de provincie Utrecht bedraagt 5,692%. Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd.

In 2012 is € 766.000 ontvangen over 2011 (in 2011 is € 766.000 dividend ontvangen en in 2010: € 710.000).

Balans (geconsolideerd) per 31 december 2011

- Eigen vermogen € 402.600.000
- Vreemd vermogen € 1.277.800.000

9. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank voor de overheid en voor het maatschappelijk belang. BNG heeft in haar jaarrekening van 2011 aangegeven dat: de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van de bank 20 procent bedraagt (2010: 20%). De BIS-ratio geeft de verhouding weer tussen het risicodragend vermogen en de naar risico gewogen activa.

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: het bankieren ten dienste van overheden - waaronder provincies - en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Belang: het eigen vermogen van de bank bedraagt per aandeel € 34,00 (was € 40,56).

De provincie heeft hiermee een belang van 0,16% in de BNG. Het is niet zondermeer mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.

In 2011 is € 100.912 dividend ontvangen (2010: €201.825).

10. N.V. Nederlandse Waterschapsbank

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is een financiële dienstverlener voor de overheidssector. Uit de jaarrekening 2011 van de NWB blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 90,3% bedraagt (2010: 94%).

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Belang: voor gemeenten, provincies, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Belang: het eigen vermogen van de NWB bedraagt per 31 december 2011 € 1.188 miljoen (was € 1.135 miljoen).

De nominale waarde van de 50.478 aandelen A (volgestort) en de 8.511 aandelen B (voor 26 procent volgestort) bedraagt slechts € 6,82 miljoen. De aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) kennen geen marktwaarde.

In 2011 is € 40.860 dividend ontvangen (2010: € 71.000)

11. N.V. REMU Houdstermaatschappij

De NV Remu Houdstermaatschappij had als enige activiteit het beheren van aandelen van REMU NV.

De REMU NV is in 2003 verkocht aan ENECO.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: niet (langer) van toepassing.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2011: geen.

Belang: de provincie is voor 47,5 procent aandeelhouder in de houdstermaatschappij. De vennootschap heeft een eigen vermogen van € 1,4 miljoen en wordt in stand gehouden in verband met een eventueel nog te ontvangen vergoeding van ENECO. Deze vergoeding bedraagt 4,66% van de totale waarde bij verkoop voor 31 december 2010 van meer dan 50% van ENECO (privatiseringsvergoeding). Zoals oorspronkelijk overeengekomen, vervalt het recht op deze vergoeding na 31 december 2010, echter vanwege het verzet dat ENECO heeft gepleegd tegen de Wet Onafhankelijk Netbeheerder (zgn. splitsingswetgeving), wordt nu bezien of het recht op deze eventuele privatiseringsvergoeding kan worden verlengd. De aandelen in de NV REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV aan ENECO. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 47.500. De afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming van NV REMU Houdstermaatschappij in REMU NV. De waardering van de houdstermaatschappij blijft wel pro memorie opgenomen op de balans en wordt alleen nog aangehouden om aanspraken te kunnen maken bij een eventuele verkoop van ENECO. Er staat nog een klein bedrag open (circa € 1,4 miljoen), dat mogelijk bij liquidatie aan de aandeelhouders zal worden uitgekeerd. Totdat er duidelijkheid is omtrent de mogelijke verlenging van het recht op een privatiseringsvergoeding wordt de vennootschap in stand gehouden.

Balans per 31 december 2009

- Eigen vermogen € 1.446.052
- Vreemd vermogen € 9.639

12. Vereniging Interprovinciaal Overleg

De vereniging het Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft twaalf leden: de Nederlandse provincies.

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Openbaar belang: het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en provinciale vernieuwingsprocessen stimuleren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies, zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. De kernfuncties van het IPO zijn belangenbehartiging en platform. De belangenbehartiging geeft het IPO vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van taken.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Het IPO is een vereniging, waarvan alle Nederlandse provincies lid zijn. Deze zijn vertegenwoordigd in het verenigingsbestuur en de algemene vergadering. Het bestuur bestaat uit dertien leden, uit elke provincie één gedeputeerde. Elk heeft een eigen portefeuille waarvan hij of zij ook woordvoerder is. Een commissaris van de Koningin is voorzitter. De algemene vergadering bestaat uit 24 Statenleden; uit elke provincie twee.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot, is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Verder zijn er geen budgetten voor de (extra kosten van) extern ingehuurde deskundigen. Deze kosten worden veelal (nacalculatorisch) doorbelast aan de deelnemende provincies. Dit kan tot nu toe op incidentele basis door de inhoudelijke beleidsvelden worden opgevangen, maar zou in de toekomst mogelijk problemen op kunnen leveren.

Balans 31 december 2011

- Eigen vermogen € 572.187 (2010: €181.228)
- Vreemd vermogen € 9.513.882 (2010: € 10.990.978)

Begroting 2013

- Totale lasten € 7.041.053 (2012: € 7.430.507)
- Contributies provincies € 6.863.051 (2012: € 6.067.165)
- Aandeel provincie Utrecht 520.872 (plm. 7 %) (2012: 7%).

De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf, waarbij de ene helft van de kosten gelijkelijk over de provincies wordt verdeeld, en de andere helft over de provincies wordt verdeeld naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit.

13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies

De provincie Utrecht is lid van de Vereniging Huis der Nederlandse Provincies (HNP) en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht.

Vestigingsplaats: Brussel

Belang: vertegenwoordigers van de twaalf provincies en het IPO werken in opdracht van de bestuursvergadering van het HNP vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. Er wordt gewerkt aan versterking van de bestuurlijke coördinatie, organisatie en aansturing van de gezamenlijke interprovinciale Europa dossiers. Hiervoor is een vaste coördinator aangesteld. Namens de provincie Utrecht is gedeputeerde De Vries lid van de bestuursvergadering.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2012: geen.

Belang:

Balans per 31 december 2011

Eigen vermogen € 75.000
Vreemd vermogen € 131.000

Begrote lasten van het HNP in 2012: € 733.100 (2011: € 733.100). Bijdrage van de provincie Utrecht in 2012: € 46.822 (15,146 % van de totale bijdrage P4 aan het Huis van de Nederlandse Provincies) .

14. NV Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

N.V. in 2011 opgericht voor het investeren in verouderde bedrijventerreinen in de provincie Utrecht.

Vestigingsplaats: Utrecht

Belang: De provincie Utrecht is voor 100% aandeelhouder van de NV. Doel van de NV is het investeren in de private delen (lege delen van terreinen, verouderde bedrijfsbebouwingen) ten einde deze met andere participanten (bijv. gemeenten en/of private ontwikkelaars) te herontwikkelen en opnieuw op de markt te zetten. Het gaat om projecten die zonder ingrijpen van de overheid niet of ernstig vertraagd van de grond zouden komen en die een bijdrage leveren aan het vestigingsklimaat op de bedrijventerreinen

Wijziging in het openbaar belang in 2012: geen

Risico's: als aandeelhouder loopt de provincie geen financiële risico's ten gevolge van het handelen van de NV. Voorwaarde is wel dat de provincie zich niet bezig houdt met het bestuur van de NV. Andere risico is dat de NV wel gebonden is aan de regels voor staatssteun en dat de daarvoor geldende regels moeten worden gevolgd.

Belang

Balans	per 31 dec. 2012
Eigen vermogen	€ 7.000.000 (raming)
Exploitatielasten	€ 350.000 (raming)

5.6 Grondbeleid

Eén van de drie peilers voor onze nieuwe coalitie is de focus op de kerntaken. Wij werken samen met Rijk, gemeenten en waterschappen om de regionale kerntaken te realiseren: de taken waarbij de toegevoegde waarde van het regionale bestuur evident is. Leidend voor onze keuze voor de kerntaken is het streven naar een sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving en een goed vestigingsklimaat. Daarom hebben onze provinciale kerntaken en de hiervan afgeleide beleidsdoelstellingen vooral betrekking op het fysieke domein. Bij de provinciale beleidsdoelstellingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan gebiedsontwikkelingsprojecten, natuur, water, recreatie, bedrijventerreinen, infrastructuur en (binnenstedelijke) woningbouw.

Voor het verwezenlijken van provinciale beleidsdoelstellingen in het fysieke domein kan het grondbeleid faciliterend en actief worden ingezet.

1. Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid wordt de verwezenlijking van onze beleidsdoelstellingen zoveel mogelijk overgelaten aan andere partijen, zoals gemeenten en marktpartijen. Bij faciliterend grondbeleid is dus geen sprake van het voeren van eigen grondexploitaties, al dan niet samen met gemeenten.

Bij faciliterend grondbeleid hoeft er minder te worden geïnvesteerd en is er dus minder risico.

2. Actief grondbeleid

Als wij als private partij, alleen of in samenwerkingsverband met één of meerdere gemeenten, zelf grond aankopen om op die grond de gewenste bestemming te realiseren, is er sprake van actief grondbeleid. Bij het actieve grondbeleid zijn er verschillende categorieën, zoals taakgebonden verwervingen, anticiperende, strategische en exploiterende aankopen te onderscheiden. De categorieën staan in oplopende volgorde qua activiteit en risico.

Bij taakgebonden verwervingen vindt grondaankoop plaats als de noodzaak zich voordoet, bijvoorbeeld in het kader van de aanleg of verbetering van wegen of bij de realisatie van kunstwerken zoals bijvoorbeeld ecoducten en bruggen. Ook is er sprake van taakgebonden (anticiperende) grondaankopen als de provincie gronden aankoopt met een oorspronkelijk agrarische bestemming die na aankoop een nieuwe functie, bijvoorbeeld recreatie, krijgen. Hierbij zijn de risico's beperkt tot die risico's die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte of ecoduct of de realisatie van nieuwe recreatiegebieden. Eventuele restpercelen worden weer verkocht.

Bij de strategische grondaankopen zijn de risico's groter. Bij de provincie betreft het de aankoop van zogenaamde ruilgronden. Ruilgronden zijn gronden met een strategische ligging, die in de toekomst mogelijk kunnen worden geruild. Het risico bestaat hierbij dat ruil niet of veel later dan gedacht plaats kan vinden en de waarde van de grond tussentijds daalt. Ook is er in dat geval langer sprake van een vermogensbeslag.

Er is sprake van exploiterende aankopen, of grondexploitatie, als de provincie alleen of samen met gemeenten of andere partijen gronden aankoopt, zorg draagt voor het bouw- en woonrijp maken en vervolgens de grond uitgeeft aan bijvoorbeeld een aannemingsbedrijf. Zoals uit de crisis op de woningmarkt is gebleken, zijn de risico's op verlies hierbij veel groter, aangezien ook de investeringen veel groter zijn en deze verminderd kunnen worden terugverdiend of zelfs geheel verloren kunnen gaan, als de woningmarkt stagneert.

Hierna wordt ingegaan op het actieve grondbeleid binnen de provincie Utrecht, op de in 2013 verwachte ontwikkelingen en op de mogelijke risico's en genomen beheersingsmaatregelen.

2.1 Grondverwerving in het kader van het UMP

Tot 2007 hield de provincie Utrecht zich naast faciliterend grondbeleid voornamelijk bezig met de minst actieve vormen van actief grondbeleid. Er werden voornamelijk gronden verworven voor aanleg en verbetering van infrastructuur. Dit gebeurt ook nog altijd ten behoeve van projecten uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP). Zoals gezegd zijn de risico's hierbij beperkt tot de risico's die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte of ecoduct. Alleen eventuele restpercelen worden weer verkocht. Eén en ander verloopt via de bestemmingsreserve Grote Wegenwerken, die is bestemd voor de uitvoering van het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004-2020 (SMPU).

2.2 Grondverwervingen in het kader van de Bestuursvereenkomst ILG

Sinds 1 januari 2007 heeft de provincie de verantwoordelijkheid voor de realisatie van taakgebonden grondverwerving in het landelijk gebied overgenomen van het Rijk. De afspraken, c.q. prestaties zijn vastgelegd in de bestuursvereenkomst 2007-2013 Investeringsbudget Landelijk Gebied (BO ILG) tussen Rijk en provincie.

Het betreft voor grondverwerving de taakstelling om in de periode 2007 – 2013 het volgende te realiseren:

- 1.494 hectare nieuwe natuur in het kader van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS);
- 367 hectare aan gebieden voor openlucht recreatie in het kader van Recreatie om de stad (Rods)

Deze afspraken zijn vertaald in een opdracht van de provincie aan de 7 gebiedscommissies Agenda Vitaal Platteland (AVP). De gebiedsprogramma's AVP zijn vastgesteld door PS op 5 november 2007.

Taakgebonden grondaankopen voor de AVP zijn gronden die worden aangekocht op basis van een vooraf bekende beleids-opgave voor één van de doelen in het landelijk gebied: natuur, recreatie, landbouw, reconstructie, water, nationaal landschap of cultuurhistorie. De belangrijkste opgaven voor grondverwerving zijn de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatie om de Stad (RodS).

De gronden worden aangekocht door de provincie. Door de aankoop wordt Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) juridisch eigenaar en de provincie Utrecht is economisch eigenaar. BBL beheert de gronden tot dat ze worden ingericht of geruimd ter realisering van de doelen. Na de inrichting van de gronden worden de gronden doorgeleverd aan de natuurbeherende organisaties. Dat betreft het juridische en economisch eigendom. De aankopen worden doorgaans gefinancierd uit de Rijksmiddelen voor ILG, zoals overeengekomen in de bestuursovereenkomst met het Rijk. Aankopen van bestaande natuur komen voor 50% ten laste van provinciale middelen uit de reserve aankopen natuurterreinen. Tot 2008 vonden grondaankopen plaats op basis van het Handelingskader Grond uit 2007.

In de eerste jaren van het AVP-programma bleek de grondverwerving achter te lopen op de taakstelling. Er is vervolgens door de provincie gezocht naar een versnelling. Op de vraag hoe versnelling kan worden gerealiseerd, geeft het Strategisch Grondplan voor taakgebonden grondaankopen voor de Agenda Vitaal Platteland antwoord; dat is door PS op 19 mei 2008 geaccordeerd. Het Strategisch Grondplan beschouwt het bredere perspectief van grondbeleid en bestaat kort gezegd uit een set van maatregelen ('een gereedschapskist') die de Gebiedscommissies nodig hebben om tijdig gronden te kunnen verwerven. Het Strategisch Grondplan concludeert dat een maximale inzet van reeds toepasbare maatregelen en instrumenten onvoldoende soelaas bieden. Tegen deze achtergrond is besloten aanvullend instrumentarium te ontwikkelen, meer algemeen gesteld, over te gaan tot *actiever grondbeleid*.

Aanvullende maatregelen

In dit kader heeft u op 19 januari 2009 het middel Revolverend Fonds aan de "gereedschapskist" toegevoegd, wat door GS op 14 juli 2009 concreet is ingesteld. In dit fonds is € 50 mln. van de Provincie en € 2,5 mln. van het Waterschap Vallei en Eem ondergebracht. Dankzij dit 'voorfinancieringsfonds' kan sneller besluitvorming over grondaankopen plaatsvinden in gevallen waarin bij aankoop nog niet helder is uit welke bron de definitieve financiering dient plaats te vinden. Het Revolverend Fonds is met name ingezet voor de verwerving van ruilgronden met eventuele opstallen buiten de EHS, dit om daarmee de grondmobiliteit binnen de EHS te vergroten. Begin 2011 was voor € 17 mln. grond en opstallen voorgefinancierd uit het Revolverend fonds. Bij de concrete instelling van het Revolverend Fonds is ook *de aankoopbeslissing gemandateerd van GS aan de gedeputeerde Landelijk Gebied*, waardoor eveneens de besluitvorming aanzienlijk versneld is.

De eerdere keuze voor een actiever grondbeleid heeft ook geleid tot een herziening van het Handelingskader Grond uit 2007. Het herziene Handelingskader Onroerend Goed is op 26 januari 2010 door GS vastgesteld. De herziening bestaat voornamelijk hieruit dat ook de *Gebiedscommissies thans over de mogelijkheden beschikken om actief grondbeleid te voeren*. Binnen de beleids- en proceskaders worden de Gebiedscommissies gemandateerd om -binnen de grenzen van het mandaat- en binnen de door de provincie geaccordeerde Grondstrategieplannen van de Gebiedscommissies - beslissingen te nemen over grond aan- en verkopen en om rechtstreeks daartoe DLG/BBL aan te sturen. Aankoopbeslissingen buiten mandaat dienen ter besluitvorming voorgelegd te worden aan de gedeputeerde Landelijk Gebied.

Tenslotte is in het Strategisch Grondplan uit 2008 besloten om *prioritaire gebieden* voor grondverwerving aan te wijzen, hetgeen door u op 21 september 2009 is geconcretiseerd. Deze gebieden zijn essentieel voor de realisatie van de EHS en RodS. Het aankoopbeleid van de provincie richt zich dan ook primair op die gebieden en zal trachten om op minnelijke wijze de grond en eventuele opstallen te kopen op basis van schadeloosstelling. Mocht dit minnelijke traject niet in alle gevallen succesvol zijn, dan zal de provincie overgaan tot onteigening. De provincie heeft daarbij als randvoorwaarde gesteld dat niet meer dan 10% van de EHS-opgave in een AVP-gebied uiteindelijk via onteigening verkregen mag worden. De provincie zal met betreffende gemeenten overleggen of in het concrete geval ter verkrijging van een titel tot onteigening, een inpassingsplan of een bestemmingsplan noodzakelijk is.

Monitoring en bijsturing

De provincie monitort als opdrachtgever tweemaandelijks op welke wijze de Gebiedscommissies invulling geven aan eerdergenoemd mandaat en in welke mate de hiervoor genoemde aanvullende maatregelen leiden tot versnelling van de grondaankopen. Voor een overzicht van de voortgang wordt verwezen naar de hierna volgende paragraaf.

Voortgang grondverwerving voor Agenda Vitaal Platteland 2012

Op 20 oktober 2010 heeft het Rijk bij brief van staatssecretaris Bleker aangegeven dat de provincie geen nieuwe verplichtingen (onder meer ten aanzien van grondverwerving) op rijksmiddelen mocht aangaan. Als vervolg hierop is begin 2011 besloten een aantal lopende onderhandelingen door te laten lopen. Deze onderhandelingen voor grondverwerving vallen grotendeels onder het Akkoord van Utrecht. Met het Akkoord van Utrecht is met de gebiedspartners overeenstemming bereikt over een afgeslankte EHS en daarmee overeenstemming over de (restant) opgave voor grondverwerving.

In december 2011 hebben Provinciale Staten het kaderdocument Agenda Vitaal Platteland 2012-2015 vastgesteld. Daarvoor is € 20 mln. aan provinciale middelen beschikbaar gesteld voor aankoop en inrichting van gronden ten behoeve van de realisatie van de (met de vaststelling van het Akkoord van Utrecht) herijkte EHS. Tegelijkertijd is eind 2011 ingestemd met het decentralisatie akkoord natuur waarin is afgesproken dat de rijksbijdrage voor de grondverwervingsopgave natuur (i.c. de internationale natuur binnen de herijkte EHS) gefinancierd zal worden met het grond-voor-grond principe.

In afwachting van het beschikbaar komen van de middelen via het grond-voor-grond principe ofwel het operationeel worden van de gemaakte afspraken in het decentralisatie akkoord voor grondverwerving, is in juli 2012 een korte termijn grondstrategie vastgesteld. Deze heeft de voortgang van de grondverwerving in de periode na de zomer van 2012 bepaald.

Met betrekking tot grondverwerving is daarmee vanaf medio 2012 de volgende lijn gehanteerd:

- (Met enkele uitzondering) alleen aankopen binnen de herijkte EHS;
- Geen aankoopplicht voor EHS-gronden;
- Continueren lopende onderhandelingen onder voorwaarden waarvoor deze gestart zijn;
- Geen nieuwe onderhandelingen op basis van volledige schadeloosstelling;
- Geen actief aankoopbeleid;
- Aankopen binnen lopende gebiedsprocessen binnen de herijkte EHS behandelen op volgorde van binnenkomst (tot uitputting beschikbaar gestelde budget);
- Bij nieuwe gebiedsprocessen focus op internationale natuur; deze hebben voorrang op aankopen niet-internationale natuur;
- Ruilprocessen continueren gericht op realisatie herijkte EHS;
- Verkoop van (ruil)gronden die niet (kunnen) bijdragen aan EHS realisatie.

De in 2012 verrichte aankopen (en ruilen) zijn in onderstaande tabel (in hectares) weergegeven. Deze zijn volgens de tijdelijke grondstrategie gefinancierd vanuit de bovengenoemde € 20 mln. aangevuld met € 6,9 mln. voorgefinancierd vanuit het Revolverend Fonds (ter realisering van de internationale doelen binnen de herijkte EHS). De weergegeven hectares dragen bij aan de realisatie van de nieuwe natuur EHS (totaal 1506 ha) zoals met het Akkoord van Utrecht is afgesproken.

Aankopen en ruilingen 2012 (in hectares)

Doel	Realisatie 2012
EHS nieuwe natuur	23
RodS	-
Totaal	23
EHS bestaande natuur ¹	13,5
Ruilgrond	22
Totaal	35,5

In 2012 is in totaal 23 hectare nieuwe natuur en 13,5 hectare bestaande natuur verworven. Verder is 22 hectare ruilgrond gekocht die was aan/meegekocht bij aankoop van gronden ten behoeve van de EHS. De resultaten vallen betrekkelijk laag uit ten gevolge van de onzekerheid rond de uitwerking van het decentralisatieakkoord, waardoor de grondverwerving voor natuur (landelijk) nagenoeg stil is komen te liggen. In veel gevallen is de verwerving opgeschort in afwachting van nadere uitwerking van het grond-voor-grond principe, de verdeling van de internationale verplichtingen hectares over provincies en de verdeling van met het lente-akkoord beschikbaar gestelde middelen. Door de Europese beroepsprocedure van de Vereniging van Grootgrondbezitters (VGG) is doorlevering van gronden aan terrein-beherende organisaties stilgezet. Ook dit heeft (indirect) een negatieve invloed op de aankoop van grond voor natuur. Door het beschikbaar stellen van (eigen) middelen voor de korte termijn grondstrategie is de verwerving weer enigszins op gang gebracht. De realisatie van particulier beheer is nagenoeg gestopt door onduidelijkheid rondom het rijksbeleid en het niet openstellen van de SKNL-regeling.

Financiële risico's bij grondverwerving ILG

Het financiële risico bij grondverwerving voor de inrichting van het landelijk gebied is over het algemeen beperkt, omdat grond relatief waardeverloopt is. Zo uitte het effect van de financiële crisis zich de afgelopen jaren bijvoorbeeld vooral in een daling in de huizenprijzen en veel minder in de agrarische grondprijzen (bron: Grondprijzmonitor DLG). Grondverwerving ILG wordt met name gedaan voor het realiseren van nieuwe natuur en Recreatie om de Stad (RodS).

¹ De bestuursovereenkomst ILG, afgerond eind 2012, maakte naast verwerving van nieuwe natuur en RODS ook verwerving van bestaande natuur mogelijk. Ruilgrond wordt verworven voor een of meerdere doelen: realisatie EHS, RodS en/of landbouwstructuurversterking.

Met het nog verder te operationaliseren grond-voor-grond principe is het mogelijk dat de provincie meer risico's loopt doordat grond en/of opstallen mogelijk met verlies verkocht worden. Het gaat dan om:

- verrichte aankopen die nu na, de herijking van de EHS, niet meer voor nieuwe natuur nodig zijn;
- verrichte aankopen voor RodS, terwijl vanaf 2011/2012 geen middelen ter beschikking worden gesteld voor RodS.

Aangezien er nog heel veel onzekere factoren zijn, is kwantificering van deze risico's op dit moment niet mogelijk.

Daarnaast bestaat het risico dat bij aankopen die uit het Revolverend fonds zijn voorgefinancierd in de toekomst de aankoopwaarde niet wordt terugverdiend. Voor aankopen uit het Revolverend fonds is echter afgesproken dat de inschatting van het risico op verlies van aankopen niet boven de € 5 mln. mag uitstijgen. Hiervoor is de reserve dekking financiële risico's grondbeleid in het leven geroepen en is € 5 mln. in deze reserve gestort ter dekking van deze risico's.

In het GS besluit van 1 maart 2011 is ingegaan op de risico's die gelopen worden door een beperkt aantal lopende onderhandelingen af te gaan ronden en voor te financieren vanuit het Revolverend fonds. Aan de voorfinanciering voor rijksmiddelen ILG waren destijds de volgende risico's verbonden:

- het Rijk wenst/kan uiteindelijk de voorgefinancierde transacties niet betalen;
- bij verkoop blijken de gronden en opstallen in waarde gedaald;
- er wordt soms gekocht tegen volledige schadeloosstelling, in plaats van marktwaarde terwijl bij doorverkoop deze plus in kosten niet vergoed zal worden.

Ad 1. Dit risico is inmiddels deels achterhaald. Met de afrondingsovereenkomst ILG en de uitkomsten van de commissie Jansen over de verdeling van de Ontwikkelopgave tussen de provincies, wordt steeds duidelijker waar het rijk nog wel en waar niet meer aan bijdraagt in relatie tot de voorgefinancierde aankopen, Mochten er uiteindelijk toch te weinig middelen zijn, dan kan de provincie de gronden en opstallen altijd nog verkopen of een andere bestemming geven. Met name de gronden zullen een zekere waarde behouden. Zie verder bij ad 2 en 3

Ad 2. Dit is een reëel risico, waar in de risico-inschatting rekening mee wordt gehouden. De risico-inschatting wordt in ieder geval jaarlijks opnieuw bezien.

Ad 3. Met de korte termijngrondstrategie, worden geen nieuwe onderhandelingen meer gestart op basis van schadeloosstelling. Voor onderhandelingen die al liepen is bekend dat er extra grondkosten gemaakt moeten worden en is hiermee rekening gehouden. Hier is in feite geen sprake van een risico, omdat bij de start van de onderhandelingen bekend is dat de kosten hoger zijn.

Afgesproken is dat bij iedere transactie die wordt voorgefinancierd uit het Revolverend fonds een risico-inschatting wordt gemaakt. Het totale risico van alle uitstaande transacties binnen het Revolverend fonds mag zoals gezegd niet boven de € 5 mln. uitstijgen. De stand van het totale ingeschatte risico was eind 2012 circa € 2,4 mln. (2011: € 1,7 mln.).

Reserve dekking financiële risico's grondbeleid:

Aankoop	Risicobedrag	
Reserve dekking financiële risico's grondbeleid		€ 5.000.000
Laakzone	€ 21.250	
Stal en Hoeve, Bunschoten	€ 3.400	
Ederveen, Van Ginkel	€ 4.300	
RF cultuurgrond Eemnes, Stalenhoef	€ 10.000	
J.G. Ter Maaten, Voskuilen	€ 1.425.000	
Schupse Bos	€ 273.000	
Leersum Zuid, Middelweg 83	€ 5.000	
GV aankoop Nieuweweg Noord 273, nabij Meeuwenkampje	€ 15.750	
GV aankoop Leusden Alliantie	€ 119.635	
Lopikerwaard - Oude Slootseweg	€ 62.500	
Agrarische grond Linschoterwaard	€ 55.250	
Hollandse Rading, Griffioen	€ 77.500	
R.F. van Barneveld Wistbrock Noorderpark	€ 75.000	
RF GMN Waverveen Hoofdweg Olieman	€ 250.000	
Snelrewaard	€ 15.500	
Hagestein, Van Beest-Hazendonk	€ 17.958	
Hagestein, Hazendonk	€ 1.084	
Roeleveld Geerkade Wilnis	€ 125.800	
<i>Risico's totaal</i>		<i>-/€ 2.557.927</i>
Saldo risicofonds		€ 2.442.073

2.3 Hart van de Heuvelrug

Het programma Hart van de Heuvelrug is een grootschalig gebiedsontwikkelingsprogramma tussen Amersfoort en Utrecht. Doel van het programma is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij staat voorop het aanleggen van twee ecologische corridors en daarnaast kwaliteitswinst boeken voor wonen, zorg, recreatie en bedrijven. Het is een programma van 17 partijen. Het programma kent momenteel circa 25 projecten, gegroepeerd in 4 clusters en in verschillende fasen van uitvoering. Per cluster is een overeenkomst gesloten tussen de direct betrokken partijen (gemeenten Soest en Zeist en de Provincie Utrecht). De financiële stand van zaken wordt gemonitord via de mastergrondexploitatie. Jaarlijks wordt u in de jaarrekening een actueel overzicht aangeboden van de waarde van de aangekochte gronden en de gemaakte investeringen. Per 31 december 2012 was er door de provincie Utrecht voor Hart van de Heuvelrug € 34 mln. aan investeringen (inclusief rente) verricht.

Het netto contante waarde saldo van de mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug per 1 januari 2013 is € 15,9 mln negatief. Ter vergelijking: het saldo van de mastergrondexploitatie per 1 januari 2012 bedroeg € 11,1 mln. De verder toename van het geraamde tekort wordt met name veroorzaakt door de aanhoudende slechte woningmarkt situatie. In verband hiermee zijn de verwachte grondopbrengsten en de fasering van de woningbouw aangepast.

Ten behoeve van de beheersing van dit tekort zijn er door het programma Hart van de Heuvelrug een aantal acties in gang gezet met betrekking tot optimalisatie van de rode projecten en het proces om te komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken.

Het samengevatte totaalresultaat (inclusief partners) per 1 januari 2013 van de herziene mastergrondexploitatie ziet er als volgt uit:

Bedragen incl. gerealiseerde rente		(bedragen x € 1.000)									
Totaal HvdH	Netto contant per 1-1-2013	Totaal	Tm 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kosten		132.435	47.140	21.919	17.553	19.271	8.181	12.183	4.368	1.800	21
Opbr.		123.222	6.539	4.668	12.399	25.814	20.298	28.455	18.769	4.500	1.780
Saldo	-15,9	-9.213	-40.601	-17.251	-5.154	6.543	12.117	16.272	14.401	2.700	1.759

Bovenstaande tabel betreffen de totale kosten en opbrengsten van alle projecten binnen het programma Hart van de Heuvelrug van de gemeente Soest, gemeente Zeist en de Provincie Utrecht.

Overzicht provinciale voorfinanciering projecten per 1 januari 2013 van de herziene mastergrondexploitatie ziet er als volgt uit:

Bedragen incl. gerealiseerde rente		(bedragen x € 1.000)									
Proj. prov.Utrecht	Totaal	Tm 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Kosten	78.389	39.961	12.303	4.249	11.178	2.910	7.012	715	41	21	
Opbrengsten	54.420	5.539	2.563	5.046	13.325	7.852	9.314	4.500	4.500	1.780	
Saldo	-23.969	-34.421	-9.739	797	2.147	4.942	2.302	3.785	4.459	1.759	

Om de actualisering van de mastergrex Hart van de Heuvelrug per 1 januari 2013 mee te nemen in deze jaarrekening is reeds in oktober 2012 gestart met de voorbereidingen hiervan. Derhalve is de boekwaarde per 1 oktober 2012 opgenomen in de mastergrex. Voor het laatste kwartaal van 2012 is een inschatting gemaakt van de nog te maken kosten. De nu bekende definitieve boekwaarde wijkt af van de gemaakte inschatting bij de actualisering van de mastergrex (i.c. € 85.000) dit heeft echter geen consequenties voor het resultaat van de mastergrex. De werkelijke boekwaarde per 31 december 2012 bedraagt derhalve € 34,5 mln.

Per 31 december 2012 was er door de provincie Utrecht voor Hart van de Heuvelrug € 34,5 mln. aan investeringen (inclusief rente) verricht, grotendeels ten behoeve voor de projecten waarvan de provincie trekker is. Het saldo van de gerealiseerde rente voor de provinciale projecten binnen het programma Hart van de Heuvelrug is per 1 januari 2013 € 5,286 mln. De totale kosten exclusief rente bedragen € 73,103 mln. (=€ 78,389 - € 5,286). Het bedrag over 2012 € 1,274 mln. is tevens terug te vinden in deze jaarrekening als inkomsten bij de Algemene dekkingsmiddelen.

Beheerfonds

Op 30 augustus 2011 heeft het college van GS het instellingsbesluit Beheerfonds Hart van de Heuvelrug vastgesteld. Hiermee is de mogelijkheid geboden om gerealiseerde projecten van het programma Hart van de Heuvelrug te verrekenen met het Beheerfonds. Het verrekenen betekent feitelijk dat het project uit de begroting van de trekker wordt gehaald, waarbij het saldo van het project wordt verrekend met het Beheerfonds.

Afgeronde projecten

De financiële resultaten van de projecten Jessurunkamp (€ 1,090 mln.) en Kodakterrein (€ 10,587 mln.) worden per 1 januari 2013 verrekend met het Beheerfonds Hart van de Heuvelrug. Er kunnen dan geen kosten meer worden geboekt op die projecten en de rentekosten komen ten laste van het Beheerfonds.

Voor gedetailleerde informatie verwijzen we naar de mastergrex Hart van de Heuvelrug.

Risico analyse

Tevens wordt jaarlijks een risicoanalyse uitgevoerd voor een vijftal deexploitaties. Bij de herziening van de mastergrondexploitatie is het risico afgenomen van € 5,2 mln. per 2012 naar € 1,6 mln. per 2013. Het risico profiel van de geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2012 is als volgt opgebouwd:

Project	Trekker	Risicoprofiel/ buffer
Oostelijke corridor	Prov. Utrecht	0,04 mln.
Westelijke corridor	Prov. Utrecht	0,03 mln.
Richelleweg	Prov. Utrecht	0,34 mln.
Totaal prov. Utrecht		0,41 mln
Huis ter Heide West	Gem.Zeist	0,72 mln.
Apollo Noord	Gem.Soest	0,47 mln.
Totaal Zeist en Soest		1,19 mln
TOTAAL		1,60 mln.

De afname van het risico profiel houdt met name verband met het opnemen van lagere grondopbrengsten in de grondexploitaties van de rode projecten Huis ter Heide West en Apollo Noord.

Het hiervoor beschreven risico van € 1,6 mln. is het gezamenlijke risico van de partners (gemeente Soest, gemeente Zeist en Provincie Utrecht). Er worden op dit moment verschillende beheersmaatregelen bedacht waardoor het risico verlaagd zou kunnen worden. Tot die tijd wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe Hart van de Heuvelrug als onderdeel nog meegenomen in de risicoparagraaf (zie "Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen" in de paragraaf Weerstandvermogen).

De provincie heeft een voorziening getroffen van € 5,3 mln ter dekking van een eventueel tekort op de mastergrex inclusief risicoprofiel. Oorspronkelijk was deze voorziening bedoeld voor de hogere verwervingskosten in het project Oostelijke Corridor. In 2013 moeten de afspraken over verantwoordelijkheid en uitvoering van het programma worden geactualiseerd.

De in het kader van de jaarlijkse risicoanalyse gedane aanbevelingen voor een beheerstrategie worden door het Programmabureau Hart van de Heuvelrug geconcretiseerd. Door de risico's nog actiever te beheersen en kansen waar mogelijk te benutten, hopen wij het risicoprofiel sterk te reduceren.

Bovenstaande aanpak sluit aan op de Raamovereenkomst en clusterovereenkomsten Hart van de Heuvelrug. Hierin is afgesproken om tekorten op te vangen volgens een vastgestelde werkwijze, de zogenaamde drietrapsraket:

1. Binnen de projecten worden maatregelen genomen om het saldo van opbrengsten en kosten zo positief mogelijk te beïnvloeden;
2. als dit onvoldoende effect heeft wordt gekeken of er verevend kan worden tussen clusters;
3. als deze maatregelen niet voldoende opleveren zijn de provincie, Zeist en Soest het volgende overeengekomen: de provincie Utrecht onderzoekt in samenwerking met de gemeenten Amersfoort, de Bilt, Leusden, Soest en Zeist de mogelijkheid van een afboeking van het tekort op een nader overeen te komen wijze, dan wel wijzen zij op voorstel van de stuurgroep een compenserend rood project aan om dit tekort op te lossen. De locatie voor dit project is gelegen in één van de genoemde gemeenten en zal niet worden aangewezen dan na overeenstemming daarover tussen de gemeente wiens grondgebied het betreft en de provincie. Bij het ontbreken van overeenstemming maken gedeputeerde staten zo nodig gebruik van hun planologische bevoegdheden, waardoor de provincie, indien nodig, bevoegd is om een inpassingsplan te maken.

Richelleweg provinciedeel

Bij de aankoop van de gronden voor de Richelleweg (2009INT238318 GS 10 maart 2009, PS 20 april 2009) door de provincie is besloten 5 hectare, die geen onderdeel uitmaakt van het programma Hart van de Heuvelrug, in te brengen ter ontwikkeling van bedrijventerrein Richelleweg. Na realisatie van het bedrijventerrein ontvangt de Provincie Utrecht voor de ingebrachte 5 hectare een deel van de financiële opbrengst van de grondexploitatie. Omdat het totale terrein 14,4 hectare groot is, is bepaald dat de Provincie Utrecht 5/14,4e deel ontvangt voor de inbreng van de 5 hectare.

2.4 Vliegbasis Soesterberg

De bestemmingsplannen zijn door de raden van Soest en Zeist in juni 2012 vastgesteld. Er loopt een beroepszaak bij de Raad van State. Verwachting is dat er in de tweede helft van 2013 onherroepelijke bestemmingsplannen zullen zijn. Het Inrichting- en Beheerplan is door de Stuurgroep Vliegbasis Soesterberg vastgesteld. De eerste fase uitvoering wordt in 2013 afgerond. Het budget van 18 miljoen excl. rente dat is voorgefinancierd door de provincie Utrecht en waarvoor de partijen zich alle drie voor 1/3^e deel garant hebben gesteld, is dan uitgegeven aan de afgesproken werkzaamheden.

Het afgelopen jaar zijn de laatste objecten gesloopt en is reeds een groot deel van de overbodige verharding weggehaald. Na uitgebreid onderzoek is vastgesteld dat er twee locaties dusdanig verontreinigd zijn dat er sanering moet plaatsvinden. Met de uitvoering daarvan is gestart in 2012. Het natuurbeheer op de Vliegbasis wordt uitgevoerd door Het Utrechts Landschap. Hiervoor is in 2011 een contract afgesloten

Vliegbasis Soesterberg: Overzicht voorfinanciering eerste fase (excl. rente) (bedragen x € 1.000)

	Tm 2012	2013	Totaal
Kosten	13.964	4.622	18.586
Opbrengsten	0	627	627
Saldo	-13.964	-3.995	-17.959

Recapitulatie: aansluiting projectblad met deze bijlage

Totale lasten exclusief rente

	Totaal budget	< 2011 werkelijk	2012 begroot	2012 werkelijk	Restant totaalbudget
Lasten Hart van de Heuvelrug	73.103	35.843	15.523	3.463	33.797
Lasten Vliegbasis	18.586	12.327	3.550	1.973	4.286
Lasten Totaal	91.689	48.170	19.073	5.436	38.083

5.7 Provinciale belastingen en heffingen

Als provincie hebben wij in de loop van de jaren een aantal provinciale belastingen en heffingen ingesteld. Uitgangspunt van de provinciale heffingen is dat ze kostendekkend zijn. Wij kennen de volgende provinciale belastingen en heffingen.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

In de Najaarsrapportage werd nog uitgegaan van een opbrengst van € 107,3 mln. De werkelijke opbrengst, ontleend aan de eindejaarsopgave van de Belastingdienst, bedraagt € 107,6 mln. De inkomsten over de laatste maanden van 2012 zijn daarmee hoger uitgevallen dan verwacht.

Precariorechten en leges

De opbrengst van de precariorechten en leges is jaarlijks sterk wisselend, doordat deze sterk wordt beïnvloed door het aantal te belasten aanvragen dat in een jaar wordt ingediend. Om die reden is in de Begroting 2012 hetzelfde bedrag van € 258.000 opgenomen als in de Begroting 2011 werd geraamd.

De gerealiseerde opbrengst bedroeg in 2012 uiteindelijk € 552.775.

Ontgrondingenheffing

De opbrengst van de ontgrondingenheffing is jaarlijks sterk wisselend en wordt sterk beïnvloed door de omvang van de ontgrondingen in één jaar. Om die reden is in de Begroting 2012 hetzelfde bedrag van € 168.000 opgenomen als in de Begroting 2011. De uiteindelijke opbrengst van de ontgrondingenheffing is € 12.998.

Grondwaterheffing

In de Begroting 2012 is de opbrengst geraamd op € 1.261.000.

De opbrengst van de grondwaterheffing was in 2012 € 1.132.918.

Kwijtscheldingsbeleid

Ten aanzien van de provinciale heffingen is geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld.

Bedragen x € 1.000

Resumé opbrengsten provinciale belastingen en heffingen	2011	2012
Opcenten motorrijtuigenbelasting	107.274	107.596
Precariorechten en leges	274	553
Ontgrondingenheffing	26	13
Grondwaterheffing	1.102	1.133
TOTAAL	108.676	109.295

Financiële jaarrekening

Grondslagen van de financiële verslaggeving

Grondslagen van de financiële verslaggeving

1. Algemeen

De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onderstaande samenvatting van de grondslagen is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

2. Balans – Activa

Vaste activa

De vaste activa zijn nader te verdelen in immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen het saldo van (dis)agio. Deze activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met lineaire (vast bedrag per jaar) afschrijvingen. Afgeschreven wordt op basis van de looptijd van de uitzettingen.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 2 categorieën investeringen:

- a) Investerings met een economisch nut
- b) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings met een economisch nut groter dan € 100.000 worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen, op basis van de geschatte levensduur.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, zoals in het kader van het provinciaal wegenbeheer (wegen en wegenbouwkundige werken), worden in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Een uitzondering hierop vormen de beschoeiingen aan provinciale vaarwegen. Deze worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur.

De materiële vaste activa worden als volgt afgeschreven:

• bedrijfsgebouwen	30 - 50 jaar
• waterbouwkundige werken	10 - 25 jaar
• duurzame bedrijfsmiddelen	5 jaar
• bekabeling ICT	10 jaar
• software	3 jaar
• hardware	3 - 5 jaar

Voor Archimedeslaan wordt een afwijkende systematiek gevolgd. Hier wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde componentenmethode. De investeringen zijn verdeeld naar componenten die een verschillende nuttigheidsduur hebben: constructie, parkeren, installaties, inventaris, vloerbedekking en data.

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Langlopende leningen worden gewaardeerd op de nominale waarde.

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer bestaan uit garantieproducten, obligaties en deposito's. Garantieproducten worden gewaardeerd op de gegarandeerde eindwaarde bestaande uit de hoofdsom en het aan de looptijd toegerekende, eveneens gegarandeerde, (extra) rendement. Obligaties en deposito's worden gewaardeerd op nominale waarde. Activa in eigendom van derden worden afgeschreven over maximaal de periode, waarvoor ze voor die derden geacht worden van nut zijn.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden in aanmerking genomen.

Vlottende activa

Gronden (niet) in exploitatie

Gronden (niet) in exploitatie worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Overige vlottende activa

De overige vlottende worden gewaardeerd op de nominale waarde.

3. Balans – Passiva

Eigen vermogen

De algemene reserves en bestemmingsreserves worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven. Deze bestemming kan door PS nog gewijzigd worden.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op het moment van opstellen van de jaarrekening onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Pensioenen gedeputeerden en de voorziening Nazorg stortplaatsen. Aan de voorziening Pensioenen gedeputeerden ligt een actuariële berekening ten grondslag. De gehanteerde rekenrente bedraagt 3% (voorheen 3,5%). De voorziening Nazorg stortplaatsen is opgenomen tegen contante waarde, conform de wettelijke verplichting.

Conform het hierover bepaalde in het BBV worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (zoals: ziektekosten, pensioenen, wachtgeld en vakantierechten) van vergelijkbare volume.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd op nominale waarde.

4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen zoals financiële risico's gebonden aan de exploitatie waarvoor geen voorziening kan of mag worden getroffen omdat de omvang redelijkerwijs niet kan worden geraamd, treft u aan in de paragraaf weerstandsvermogen.

5. Programmarekening

De baten en lasten worden opgenomen voor zover aan het verslagjaar toe te rekenen, inclusief rente, afschrijving, toegerekende overhead en overige apparaatskosten (op basis van werkelijke uren).

Afschrijving

De afschrijving van activa start per 1 januari van het jaar na het jaar van investeren, uitgezonderd agio en disagio. Deze wordt geamortiseerd over de precieze looptijd van de betreffende geldlening.

Rente en rendement

Onderdeel van de uitzettingen zijn garantieproducten. Een aantal daarvan kent een gegarandeerd jaarlijks rendement. Sommige zijn voorzien van "clicks" waarbij een hogere eindwaarde en dus een hoger rendement kan worden "vastgezet". Met ingang van 2005 wordt jaarlijks een aan de looptijden evenredig deel van de rendementen als treasuryresultaat genomen.

De rentevergoeding aan het BOR-fonds bedraagt het rekenkundig twaalf-maands gemiddelde over de rekening-courantverhouding van de provincie met de Rabobank.

Balans per 31 december 2012

BALANS PER

Activa	31-12-2012	31-12-2011
VASTE ACTIVA	292.174	323.653
Immateriële vaste activa	0	0
Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en saldo van agio/disagio	0	0
Materiële vaste activa	116.170	123.471
Investerings met economisch nut	114.961	122.177
Investerings met maatschappelijk nut	1.209	1.294
Financiële vaste activa	176.004	200.182
Kapitaalverstrekkings aan: deelnemings	80	80
Overige langlopende lenings	5.936	5.850
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	169.972	194.212
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	16	40
VLOTTENDE ACTIVA	438.273	407.991
Gronden niet in exploitatie	56.448	51.140
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	55.202	187.419
Vorderings openbare lichamen	21.648	22.181
Rek.crt. niet financiële instellingen	0	0
Overige vorderings	7.554	4.639
Overige uitzettingen	26.000	160.600
Overlopende activa	45.899	86.873
Liquide middelen	280.724	82.559
TOTAAL ACTIVA	<u>730.447</u>	<u>731.643</u>

31 DECEMBER 2012

Passiva	31 december 2012	31 december 2011
EIGEN VERMOGEN	439.656	410.944
Algemene reserve	71.318	77.082
Bestemmingsreserves	359.978	316.676
Bestemmingsreserves ivm egalisatie	2.785	24.875
Overige bestemmingsreserves	357.194	291.801
Saldo programmarekening	8.359	17.186
VOORZIENINGEN	38.938	43.966
VASTE SCHULDEN MET LOOPTIJD VAN 1 JAAR OF LANGER	7.500	7.500
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	0	0
Te verwerven aandelen OMU	7.500	7.500
VLOTTENDE PASSIVA	244.353	269.233
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	17.123	15.234
Overige schulden	17.123	12.965
Lening met vervaldatum binnen 1 jaar	0	2.269
Overlopende passiva	227.230	253.999
Rek.crt. niet financiële instellingen	219	-1.487
Overige overlopende passiva	101.253	61.072
Vooruitontvangen specifieke uitkeringen	125.758	194.414
TOTAAL PASSIVA	<u>730.447</u>	<u>731.643</u>
Gewaarborgde geldleningen	22.847	22.889

Toelichting op de Balans

BALANSMUTATIES

De balans per 31 december 2012 sluit met een totaal van € 730,4 miljoen. Dit betekent een afname ten opzichte van 2011 van € 1,2 miljoen. De belangrijkste mutaties worden hierna toegelicht. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op de vaste activa, vlottende activa, vaste passiva, vlottende passiva en verplichtingen. Vervolgens wordt ingegaan op de borgstellingen en de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Onderstaande tabellen met balansmutaties geven de mutaties weer in één oogopslag.

Balansmutaties activa		
	Afname	Toename
VASTE ACTIVA		
Immateriele vaste activa		
Materiele vaste activa	7.301	
Financiële vaste activa	24.178	
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzetting < 1 jaar	132.217	
Grond niet in exploitatie		5.308
Overlopende activa	40.974	
Liquide middelen		198.165
	204.670	203.473

Per saldo afname **1.197**

Balansmutaties passiva		
	Afname	Toename
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	5.764	
Bestemmingsreserve		43.302
Saldo Programmarek.	8.827	
VOORZIENINGEN	5.028	
VASTE SCHULD >1 jr		
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlott schuld < 1 jr		1.889
Overlopende passiva	26.769	
	46.388	45.191

Per saldo afname **1.197**

VASTE ACTIVA	Saldo 2012 € 292.174	Saldo 2011 € 323.653
---------------------	-----------------------------	-----------------------------

Materiële vaste activa	Saldo 2012 € 116.170	Saldo 2011 € 123.471
-------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

	2012	2011
Boekwaarde 1 januari	123.470	29.528
Bij: investeringen met economisch nut	12.518	96.851
AF: investeringen met maatschappelijk nut	0	-2.318
AF: terugboeking aanschafwaarde provinciehuis Rijnsweerd	-32.821	0
	103.167	124.061
AF: afschrijvingen	4.577	591
AF: terugboeking afschrijving provinciehuis Rijnsweerd	-17.580	0
Boekwaarde 31 december	116.170	123.470

De materiële vaste activa zijn duurzame investeringen van stoffelijke aard. Het grootste deel hiervan, circa € 115,0 miljoen, betreft investeringen met een economisch nut. Hiertoe behoren vooral gebouwen (onder meer het provinciekantoor en steunpunt Huis ter Heide) en automatiseringsapparatuur. De investeringen met een maatschappelijk nut, circa € 1,2 miljoen, betreffen met name voorzieningen ten behoeve van de afwatering en de beschoeiing van de Eem. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1: Staat van vaste activa (onderdeel B).

Onroerende zaken zonder boekwaarde

Van de vaste activa is een aantal onroerende zaken reeds volledig afgeschreven. In de provinciale eigendomsregistratie staan de gegevens over de onroerende zaken en rechten op onroerende zaken geregistreerd.

Financiële vaste activa	Saldo 2012 € 176.004	Saldo 2011 € 200.182
--------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Deelnemingen	Nominaal	Vol- gestort	Belang in perc.	Intrinsieke waarde 1)	Balans 31-12-2012
Vitens NV					
285.896 aandelen van € 1	286	286	6	19.465	48
NV Bank Nederlandse Gemeenten					
87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0	3.119	25
NV Nederlandse Waterschapsbank					
43 aandelen A van € 115	5	5			0
60 aandelen B van € 460	28	28	0	1.047	7
NV REMU Houdstermaatschappij					
95 aandelen van € 500	0	0	48	673	PM
				<u>24.304</u>	<u>80</u>

1) De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Om een indicatie te krijgen van de reële waarde is het belang in de intrinsieke waarde van de deelneming volgens de meest recente jaarrekening weergegeven.

Vitens N.V.

De aandelen worden gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde ad € 48.000. In 2012 is € 766.000 dividend ontvangen over 2011, in 2011 is € 765.000 ontvangen over 2010 en in 2010 in 710.000 ontvangen over 2009.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Uit de jaarrekening 2011 van de BNG blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 20% bedraagt (2010: 20%). In 2011 is € 100.912 dividend ontvangen (2010: € 201.825).

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Uit de jaarrekening 2011 van de NWB blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 90,3% bedraagt (2010: 94%). In 2011 is € 40.860 dividend ontvangen (2010: € 71.000).

N.V. REMU Houdstermaatschappij

De aandelen in de N.V. REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU N.V. Sindsdien zijn de aandelen pro memorie gewaardeerd. De provincie heeft nog aanspraken bij een eventuele verkoop van REMU N.V. Zoals oorspronkelijk overeengekomen, zou het recht op deze vergoeding na 31 december 2010 zijn vervallen, echter vanwege het verzet dat Eneco heeft gepleegd tegen de Wet Onafhankelijk Netbeheerder (zgn. splitsingswetgeving), wordt nu bezien of het recht op deze eventuele privatiseringsvergoeding kan worden verlengd. Er staat nog een klein bedrag open, dat mogelijk bij liquidatie zal worden uitgekeerd. Totdat er duidelijkheid is omtrent de mogelijke verlenging van het recht op een privatiseringsvergoeding wordt de vennootschap in stand gehouden.

OMU

De aandelen OMU zijn in 2011 verkregen en gewaardeerd op nul, aangezien de NV verliesgevend is. Om die reden is deze waardering niet in bovenstaande tabel opgenomen

Zie ook de toelichting op de deelnemingen in de paragraaf Verbonden partijen.

Overige langlopende leningen	Saldo 2012 € 5.936	Saldo 2011 € 5.850
-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

Geldnemer	Rente %	Saldo 31-12-11	Opname	Aflossing	Saldo 31-12-12
Stichting Statenjacht Utrecht		333	0	0	333
Startersfonds		5.000	0	0	5.000
St OrangeGas Nederland, Utrecht, Amersfoort		270	0	0	270
Aardgasvulpunt Autobedrijf de Rooij		0	100	0	100
Aardgasvulpunt Harmelen		100	0	0	100
GNGnet		100	0	0	100
Overige langlop. Leningen: (fietsplan en GNGnet)		48	23	37	33
		<u>5.850</u>	<u>123</u>	<u>37</u>	<u>5.936</u>

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar		
	Saldo 2012 € 169.972	Saldo 2011 € 194.212
Omschrijving	2012	2011

Garantieproducten incl. langlopende rentevordering, excl. een bedrag van €20 mln dat binnen een jaar vrijvalt en bij overige uitzettingen is verantwoord.	148.055	166.352
Obligaties (excl. een bedrag van €6 mln. dat binnen een jaar vrijvalt en bij overige uitzettingen is verantwoord)	22.000	28.000
Disagio	-83	-140
	<u>169.972</u>	<u>194.212</u>

Van de langlopend uitgezette gelden wordt circa €130 miljoen afgelost binnen vijf jaar en circa €26,0 miljoen vervalt binnen één jaar. Voor risico's met betrekking tot de uitzettingen wordt verwezen naar de paragrafen treasury en weerstandsvermogen.

Garantieproducten	Saldo 2012 € 168.055	Saldo 2011 € 201.452
--------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Garantieproducten naar jaar van aflossing	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2012
2014	30.000	4.189	34.189
2015	50.000	4.748	54.748
2016	30.000	4.118	34.118
2022	25.000	0	25.000
	<u>135.000</u>	<u>13.055</u>	<u>148.055</u>

Van de garantieproducten is €20.000 verantwoord onder Overige uitzettingen aangezien de resterende looptijd daarvan minder dan één jaar bedraagt

Garantieproducten naar garantiegiver	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2012
West Deutsche Landesbank	45.000	7.612	52.612
Depfa Bank SA	30.000	4.117	34.117
KBC Bank	20.000	0	20.000
Deutsche Bank	15.000	1.325	16.325
Fortis	25.000	0	25.000
	<u>135.000</u>	<u>13.055</u>	<u>148.055</u>

Obligaties	Saldo 2012 € 22.000	Saldo 2011 € 28.000
-------------------	----------------------------	----------------------------

Obligaties naar geldnemer	Jaar van aflossing	31-12-2012	31-12-2011
Staat der Nederlanden	2013	0	6.000
Bank Nederlandse Gemeenten	2014	22.000	22.000
		<u>22.000</u>	<u>28.000</u>

In verband met de kortlopende looptijd is de te ontvangen rente opgenomen onder de overlopende activa.

Bijdragen aan activa in eigendom derden	Saldo 2012 € 16	Saldo 2011 € 40
--	------------------------	------------------------

Dit zijn vooral bijdragen in eigendommen van waterschappen. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1 Staat van Vaste activa onderdeel C.

VLOTTENDE ACTIVA	Saldo 2012 € 438.273	Saldo 2011 € 407.991
-------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Gronden (niet) in exploitatie	Saldo 2012 € 56.448	Saldo 2011 € 51.140
--------------------------------------	----------------------------	----------------------------

Omschrijving	Balans 31-12-11	Investerings	Desinvesteringen	Balans 31-12-12
In exploitatie genomen grond				
Hart van de Heuvelrug	30.010	4.502	-5	34.506
Hart van de Heuvelrug: Richelleweg	4.705	197	0	4.902
Vliegbasis Soesterberg	13.378	2.314	0	15.692
	48.093	7.013	-5	55.100
Niet in exploitatie genomen grond				
Landgoed Paltz *	2.558	0	-1.570	988
Woonschepen en ligplaatsen **	490	0	-130	360
	3.048	0	-1.700	1.348
	51.140	7.013	-1.705	56.448

Blijvende aandacht voor "Hart van de Heuvelrug" nodig vanwege hoog risicoprofiel:

Recent is de mastergrondexploitatie op basis van de huidige aannames en risico's geactualiseerd. Uit de berekening komt naar voren dat het geprognosticeerde tekort uit 2011 van € 10,2 miljoen is gestegen naar € 15,9 miljoen. De geactiveerde uitgaven onder de post "Niet in exploitatie genomen gronden" bedraagt ultimo 2012 € 34,5 miljoen. Dit betreffen voornamelijk uitgaven in het kader van de gerealiseerde groene projecten. Momenteel zijn onderhandelingen gaande met de gemeente Zeist en Soest over de wijze van dekking van het geprognosticeerde tekort. In de toelichting op de jaarrekening en de paragraaf weerstandsvermogen is toegelicht op welke wijze dekking binnen het project kan plaatsvinden.

Voor de in exploitatie genomen gronden, te weten Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg: wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

* Landgoed Paltz: dit betrof aanvankelijk 74 hectare bos, 3 hectare nieuwe natuur en 3 gebouwen met opstallen met ondergrond. Begin 2012 ging het nog om drie panden. Inmiddels zijn er twee panden verkocht. Het laatste pand blijft nog in de verkoop staan. Indien het totaal van de verkoopwaarde onder de taxatiewaarde blijft, draagt het Utrechts landschap de helft van het verlies bij. Indien er boven de taxatiewaarde wordt verkocht, dan is dit geheel voor de provincie.

** Woonschepen en ligplaatsen: Per 31 december 2012 betreft dit één woonschip met bijbehorende ligplaats. Het woonschip is uit voorzichtigheidsoverwegingen op 80% van de taxatiewaarde gewaardeerd.

Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	Saldo 2012 € 55.202	Saldo 2011 € 187.419
--	----------------------------	-----------------------------

Vorderingen openbare lichamen	31-12-2012	31-12-2011
--------------------------------------	-------------------	-------------------

Belastingdienst: BTW-compensatiefonds en BTW	20.878	21.410
Vordering ingevolge de Reconstructiewet veehouderij	771	771
	21.648	22.181

Overige vorderingen	31-12-2012	31-12-2011
----------------------------	-------------------	-------------------

Externe debiteuren	6.523	3.830
Debiteuren belastingen	1.028	1.085
Overige	3	-11
	7.554	4.904
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	0	265
	7.554	4.639

Het debiteurensaldo per 31 december 2012 is toegenomen ten opzichte van het saldo per 31 december 2011. Voor een belangrijk deel is dit het gevolg van een vordering per 31 december 2012 op Recreatie Midden Nederland van € 1.146.038 met betrekking tot recreatiegebied Ruigenhoek en eveneens per 31 december 2012 een vordering op de gemeente Utrecht van € 402.914 in verband met de einddeclaratie Kn. Wielrevelt.

In de volgende tabel is de ouderdom van de debiteuren weergegeven:

Ouderdom vorderingen	31-12-2012	31-12-2011
0-30 dagen	5.712	4.289
31-60 dagen	181	314
61-90 dagen	253	10
91-180 dagen	392	3
>180 dagen	1.016	287
	<u>7.554</u>	<u>4.903</u>

De vorderingen ouder dan 180 dagen hebben voornamelijk betrekking op de gemeente Rheden (€ 875.000 in verband met de afrekening van de realisatie N225) en de St. Kromme Rijnstreek (€ 102.822 met betrekking tot de terugvordering van het voorschot beheer plaatselijke groep leader Kromme Rijn).

Overige uitzettingen	31-12-2012	31-12-2011
Obligaties waarvan de resterende looptijd 1 jaar of korter bedraagt	6.000	5.500
Garantieproducten waarvan de resterende looptijd 1 jaar of korter bedraagt	20.000	35.100
Kortlopende deposito's	0	120.000
	<u>26.000</u>	<u>160.600</u>

Kortlopende deposito's	31-12-2012	31-12-2011
Bank Nederlandse Gemeenten	0	60.000
Nederlandse Waterschapsbank	0	60.000
	<u>0</u>	<u>120.000</u>

Per 31 december 2012 zijn er geen kortlopende deposito's meer uitgezet. Daarentegen is voor € 233 mln weggezet via schatkist-bankieren.

Overlopende activa	Saldo 2012 € 45.899	Saldo 2011 € 86.873
	31-dec-12	31-dec-11
Revolverend fonds	28.389	21.313
Nog te ontvangen opcenten motorrijtuigenbelasting	8.873	8.849
Nog te ontvangen van het Rijk tbv. herstructurering bedrijven	1.811	3.008
Voorschot subsidie Natuur en landschapsbeheer	1.989	-
Voorfinanciering: Randstadspoor	1.187	1.780
Nog te ontvangen rente	631	987
WMO gemeenten	608	-
Vooruitbetaalde OV-abonnementen	480	410
Voorfinanciering bedrijvenregeling Bodemsanering	436	436
Bijdrage HNP	309	-
ILG: nog te ontvangen uitfinanciering	270	6.640
Nog te ontvangen blauwe diensten HDSR	222	-
ILG Grondvoorraad DLG	-	37.553
Nog te ontvangen leningen	-	1.056
Voorschot DLG	248	1.834
Overige	942	3.007
Totaal	<u>45.899</u>	<u>86.873</u>

Liquide middelen	Saldo 2012 € 280.724	Saldo 2011 € 82.559
	31-dec-12	31-dec-11
Rabobank	478	38.286
Rekening-courant Groenfonds	40.094	44.164
ABN-AMRO	76	95
Schretlen & Co	6.929	13
Schatkistbankieren	233.149	0
	<u>280.725</u>	<u>82.559</u>

ALGEMENE RESERVES				
Omschrijving	Balans 31-12-2011	AF	BIJ	Balans 31-12-2012
1 Saldireserve	39.347	25.606	21.280	35.022
2 Bedrijfsvoering	1.234	1.907	1.342	669
3 Weerstandsvermogen	36.500	873	-	35.627
	<u>77.082</u>	<u>28.386</u>	<u>22.622</u>	<u>71.318</u>
De algemene reserve dient primair als buffer voor de financiële risico's die voortvloeien uit de taakuitoefening van de provincie.				

BESTEMMINGSRESERVES				
Omschrijving	Balans 31-12-2011	AF	BIJ	Balans 31-12-2012
1 Rente en afschrijving	23.396	22.628	257	1.025
2 Exploitatiefverschillen grondwaterbeheer	1.479	852	1.133	1.759
3 Coalitieakkoord	57.369	59.584	2.215	-
4 Stimuleringsfonds	3.447	988	-	2.459
5 Projecten	15.319	24.796	59.199	49.722
7 N.T.V.A. Provincie Utrecht	373	373	228	228
8 Risicoreserve	1.392	235	-	1.157
9 Cofinancieringsfonds	13.459	2.121	756	12.094
10 Digidiv	463	264	-	198
11 ICT	5.194	2.171	-	3.023
13 ISV	3.252	1.197	1.345	3.400
14 Aanvulling stads- en dorpsvernieuw.	355	355	-	-
15 Coll. Particuliere opdrachtgevers	322	187	-	135
17 Ecoducten	6.440	-	5.066	11.506
19 Uitv.programma woonschepenbeleid	1.181	178	-	1.003
22 Grote wegenwerken	26.085	9.848	17.798	34.033
23 Concessieverlening EEV	1.100	220	-	880
24 Stimulering OV	182	182	-	-
25 Economische ontwikkeling	1.644	102	-	1.541
26 Toeristische ontwikkeling	1.082	455	199	826
27 Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed	2.149	47	208	2.310
28 Bibliotheekvernieuwing	528	340	-	188
30 Beheer startersleningen	582	200	-	382
31 Beheer knelpuntenpot woningbouwstagnatie	1.128	198	-	929
32 Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)	596	65	175	706
33 Egalisatiereserve Bodemsanering	1.161	820	1.396	1.736
34 Huisvesting	5.953	6.843	29.819	28.928
35 Dekking financiële risico's grondbeleid	5.000	-	-	5.000
36 Masterplan Soesterberg	13.333	100	-	13.233
37 Programma landelijk gebied	86.005	37.954	70.244	118.294
38 Egalisatie ISV / Bodemsanering	208	91	1.060	1.177
39 VERDER	36.504	1.563	8.735	43.676
40 Reserve Treasury	-	-	1.900	1.900
41 Reserve wonen/binnenstedelijke vernieuwing	-	56	10.966	10.910
42 Reserve PUEV	-	663	961	298
43 Reserve Friciekosten veranderopgave	-	-	5.319	5.319
Totaal	316.678	175.676	218.978	359.976

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door provinciale staten een bepaalde bestemming gegeven is. Middelen die zijn vastgelegd in een bestemmingsreserve kunnen niet voor een ander doel worden uitgegeven, tenzij provinciale staten met een besluit de bestemming wijzigt. Vigerend beleid is dat de provincie Utrecht er naar streeft om het aantal bestemmingsreserves tot een minimum te beperken. Bestemmingsreserves worden bij voorkeur slechts ingesteld voor tijdelijke en bijzondere doel-einden. Bestemmingsreserves onderscheiden zich van de algemene reserve doordat er sprake is van een vastgelegde toe-komstige aanwending, maar er bestaat nog geen wettelijke of feitelijke verplichting ten opzichte van derden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een voorziening. Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de overige bijlagen.

VOORZIENINGEN				
Programmnummer / Omschrijving	Balans 31-12-2011	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2012
1 / Garantstelling ontsluiting Vathorst	4.500	3.000	-	1.500
2 / Hogere kosten ecoduct N237	5.300	-	-	5.300
4 / Nazorg stortplaatsen	1.117	26	8	1.099
4 / Nazorg stortplaatsen Maarsbergen	603	10	24	617
7 / Onderhoud vaarwegen	16.109	735	1.358	16.732
7 / Gladheidsbestrijding	52	882	836	6
7 / Beheer en onderhoud wegen	2.724	5.798	7.406	4.332
9 / Friciekosten en wachtgeld Alleato	520	110	-	410
10 / Pensioenen GS	8.012	449	369	7.931
10 / Groot onderhoud Rijnsweerd en Paushuize	4.942	4.080	-	862
10 / Groot onderhoud Kantons	88	-	60	148
	43.966	15.089	10.060	38.938

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de Overige bijlagen.

VOORSCHOTTEN SPECIFIEKE UITKERINGEN				
Programmanummer / Omschrijving	Balans 31-12-2011	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2012
2 \ Rijksbijdrage natuur, bos en landschap	90	-	-	90
2 \ Rijksbijdrage ILG	66.993	179.989-	112.997	-
3 \ Stedelijke vernieuwing (ISV-2)	525	239	-	286
3 \ Stedelijke vernieuwing (ISV-3)	6	6	-	-
3 \ Besluit locatiegebonden subsidies (BLS)	80	-	-	80
4 \ Stedelijke vernieuwing bodemsanering	2.360	692	707	2.376
4 \ VROM geluid	103	103	-	-
4 \ Wet op de bodemsanering	2.060	3	10	2.066
4 \ Finabo	5	5	-	-
7 \ BOR	28.138	9.648	31	18.521
7 \ Brede doeluitkering	79.190	0	17.782	96.973
7 \ Egalisatiefonds ROV	965	624	-	341
7 \ Nat. Samenw.verband Luchtkwaliteit	6.783	6.249	-	533
9 \ Jeugdhulpverlening	805	-	1.143	1.948
7 \ Vooruitontvangen Quick wins 1 en 2 B	5.345	3.310	5	2.039
8 \ Cultuurparticipatie	890	669	-	221
4 \ LVDO	77	-	205	282
	194.414	158.442-	132.880	125.757

Jaarlijks worden conform artikel 49 lid b BBV de van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren opgenomen op de balans.

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de Overige bijlagen.

VLOTTENDE PASSIVA	Saldo 2012 € 244.353	Saldo 2011 € 269.233
--------------------------	-----------------------------	-----------------------------

De vlottende passiva bestaan uit de netto vlottende schulden < 1 jaar en de overlopende passiva

Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	Saldo 2012 € 17.123	Saldo 2011 € 15.234
---	----------------------------	----------------------------

Het saldo van de netto vlottende schulden is in vergelijking tot 2011 € 1,9 mln. hoger. Dit is het gevolg van een hoger saldo op Crediteuren subsidiënten en heeft voornamelijk betrekking op een subsidie aan de gemeente Houten.

Overlopende passiva	Saldo 2012 € 227.230	Saldo 2011 € 253.999
----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Rekening-courant niet financiële instellingen	Saldo 2012 € 219	Saldo 2011 € -1.487
--	-------------------------	----------------------------

Het saldo bestaat uit een bedrag van € 127 voor Gemeenschappelijke Regio Randstad, voor een bedrag van € 59 voor de Stichting Leenheren en € 33 voor overige instellingen

Overige overlopende passiva	Saldo 2012 € 101.253	Saldo 2011 € 61.072
------------------------------------	-----------------------------	----------------------------

	31-dec-12	31-dec-11
Nog te betalen:		
- Subsidieverplichtingen	17.093	23.257
- Verplichtingen	10.668	16.945
Nog te betalen kosten Rijnsweert	7.987	0
Nog te betalen randwegen Harmelen en Loenen	1.936	1.936
Nog te betalen Connexxion	1.602	1.859
Financieringsconvenant RVDL	1.373	0
Nog te betalen Spitsvrij	429	0
Nog te betalen Muziekpaleis	390	300
Overige nog te betalen bedragen	355	1.141
Nog te betalen Groene Hart	255	973
Nog te betalen loonheffing en premie ABP	48	3.854
Nog te betalen Waterschap en V & E revolverend fonds	0	2.500
Totaal nog te betalen	42.136	52.765
Vooruit ontvangen:		
Afronding ILG: SBB / FF / DR	54.610	0
Huur	1.433	1.220
Decentr.uitk. PF 2012: Zonnepanelen, asbestdaken	813	0
Frictiekosten Kunst centraal	657	0
Ministerie LNV subsidie PAS (Progr.aanpak stikstof)	478	0
Groene Hart	350	338
Implementatie KRW: RBO/RW financieel beheer	229	0
Rijksmiddelen Limes	209	208
Voorschot definitieve vereffening vermogen IZR	125	125
ILG: uitfinanciering	0	5.657
Govera	0	284
Fort Vechten	0	206
Overige vooruitontvangen bedragen	213	268
Totaal vooruit ontvangen	59.117	8.306
Totaal	101.253	61.071

Staat van gewaarborgde geldleningen

Bedragen x € 1.000

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening	Restant lening(en) per 31-12-2011	Restant lening(en) per 31-12-2012	Waarvan gewaarborgd door Utrecht	Einde waarborging
ZORGSECTOR					
St. De Opbouw (vh. André Stichting)	4.267	966	829	829	2020
Stichting AVEANT	18.191	2.688	2.158	2.158	2026
Bartiméus	3.403	272	182	182	2014
Subtotaal	25.862	3.926	3.168	3.168	
OVERIGE SECTOREN					
Nationaal Groenfonds	166.643	108.004	101.204	8.198	Doorlopend
Provincie-ambtenaren (hypotheke)	0	5.467	5.072	5.072	Aflopend
Stichting Tijdelijk Wonen	850	600	350	175	2014
Berg & Boshschool Houten	369	369	369	369	2025
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	4.017	3.906	3.906	2034
Garantiefonds Energie	2.264	2.143	1.960	1.960	2024
Subtotaal	175.461	120.600	112.861	19.679	
TOTAAL	201.323	124.526	116.029	22.847	

Toelichting

Algemeen:

Voor de zorgsector worden geen nieuwe borgstellingen verstrekt. Het bedrag waarvoor de provincie Utrecht borg staat voor deze sector vermindert geleidelijk.

Zorgsector:

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2012 zijn geen verschillen geconstateerd.

Overige sectoren:

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2011 constateren we de volgende verschillen:

- Op 31 januari 2012 is besloten de Financieringsregeling huisvesting provinciale ambtenaren met onmiddellijke ingang in te trekken met dien verstande dat bestaande garanties op hypothecaire geldleningen blijven gelden. Reden hiervoor is dat uit de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Wet Fido per 1 januari 2009 is gebleken dat het verstrekken van garantie op een hypothecaire geldlening door overheidswerk-gevers is verboden. Met het intrekken van de financieringsregeling conformeren wij ons derhalve aan de bepalingen in de Wet Fido.
- Sinds 2010 hebben wij een garantstelling verstrekt in het kader van het Garantiefonds Energie. Thans is gebleken dat is verzuimd deze garantstellingen in de begroting 2010 en 2011 en jaarrekening 2010 te vermelden. Per 31 december 2012 betreft het 8 projecten waarbij de provincie voor maximaal 12 jaar een garantie heeft afgegeven. De garantstelling wordt jaarlijks met een vooraf overeengekomen bedrag verminderd tot deze na de periode van 12 jaar nihil is.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overeenkomstig artikel 53 van het BBV worden navolgend de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de provincie voor toekomstige jaren is verbonden

Lease- en huurverplichtingen (x €1.000)

Automatiseringskosten	178
Voertuigen	270
	<u>448</u>

Meerjarige subsidie- en overige verplichtingen:

AVP	37.849
BDU bijdragen	17.061
Projecten GWW	13.027
Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen	9.415
ISV (Wonen, geluid en bodemsanering)	9.019
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken	8.320
Economische projecten	7.685
Hart van de Heuvelrug (incl. vliegbasis)	2.704
Voorziening Beheer en onderhoud wegen	2.645
Knelpuntenpot woningbouwstagnatie	2.575
Projecten BOR	2.059
Bodemsanering	1.602
Uitvoeringsprogramma pakketstudies	1.573
Gerichte tariefacties OV	1.167
Nieuw wonen Veenendaal	1.000
Zorgeloos wonen	897
Overig	8.290
	<hr/>
	126.888
	<hr/> <hr/>

Programmarekening

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Bedragen x € 1.000

Progr.	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo		
		Prim.Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Prim.Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil
1	Ruimtelijke ontwikkeling	21.800	22.719	9.172	18.689	19.073	5.449	3.646	3.724	-78
2	Landelijk gebied	85.169	77.257	60.349	58.514	59.306	78.376	17.951	-18.027	35.978
3	Wonen en stedelijke vernieuwing	3.757	10.550	9.319	1.345	1.345	1.923	9.205	7.396	1.809
4	Duurzaamheid en milieu	18.071	33.881	28.576	4.012	20.660	20.412	13.221	8.164	5.057
5	Water	3.071	4.973	5.298	1.210	1.260	1.741	3.713	3.557	156
6	Economische zaken en recreatie	8.684	10.721	11.036	61	136	169	10.585	10.868	-283
7	Mobiliteit	143.488	102.965	94.578	83.273	66.969	60.478	35.996	34.100	1.896
8	Samenleving, cultuur en sport	24.988	35.463	34.821	604	2.502	3.384	32.961	31.436	1.525
9	Jeugd, onderwijs en zorg	97.450	122.619	122.405	87.176	111.342	114.297	11.277	8.108	3.169
10	Bestuur en middelen	28.728	28.484	34.811	3.575	5.364	10.028	23.120	24.782	-1.662
Totaal programma's		435.206	449.632	410.365	258.459	287.957	296.257	161.675	114.108	47.567
	Centrale Overhead	26.806	26.806	26.806	-	-	-	26.806	26.806	-
Totaal programma's incl. Centrale Overhead		462.012	476.438	437.171	258.459	287.957	296.257	188.481	140.914	47.567
	Algemene middelen en Stelposten	19.285	6.195	4.951	181.276	166.644	174.577	-160.449	-169.626	9.177
Saldo rekening (bruto)		481.297	482.633	442.122	439.735	454.601	470.834	28.032	-28.712	56.744
	Reserves via programma's	61.854	92.259	158.765	114.107	99.605	117.999	-7.346	40.767	-48.113
	Reserves via algemene middelen	5.893	65.647	65.649	2.801	86.333	86.063	-20.686	-20.414	-272
Saldo rekening (netto)		549.044	640.539	666.536	556.643	640.539	674.896	-	-8.359	8.359

Verplichte bijlagen

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2012

Omschrijving	Aansch.waarde	Investerings	Desinves-	Geheel	Aansch.waarde	Afgeschreven	Extra / geheel	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde
	1-1-2012	2012	teringen	afgeboekt	31-12-2012	tot en met	Afschrijving	1-1-2012	2012	31-12-2012
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldleningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	1.733			2.349	-616	1.873		-140	-57	-83
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	1.733	0	0	2.349	-616	1.873	0	-140	-57	-83
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
<u>a. bedrijfsgebouwen</u>										
Provinciehuis Rijnsweerd (50 j. t/m 2035)	32.822		32.822		0	16.927		15.895	654	0
Huisvesting Archimedeslaan(Eureka)	98.327	10.956			109.283	107		98.220	3485	105.691
Renovatie Paushuize	2.690				2.690	85		2.605	90	2.515
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	637		2.655	110	2.545
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	724		2.365	103	2.262
Benzineverkooppunt	221				221	15		206	7	199
Subtotaal	140.440	10.956	32.822	0	118.575	18.495	0	121.945	4448	113.213
<u>b. Overige materiële vaste activa</u>										
Automatisering algemeen	591	1.705		143	2.154	154		437	195	1.948
Subtotaal	591	1.705	0	143	2.154	154	0	437	195	1.948
Subtotaal Invest. met economisch nut	141.031	12.661	32.822	143	120.729	18.649	0	122.382	4643	115161
Investerings met maatschappelijk nut										
<u>c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>										
Baggerwerk Oude Rijn (t/m 2025)	10				10	3		7	0	6
Eem afwatering (25 j. t/m 2021)	1.941				1.941	860		1.082	78	1.003
Beschoeiing Eem (30 j. t/m 2045)	0				0	0		0	0	0
Afstandsbediening Eem-bruggen (t/m 2011)	0				0	0		0	0	0
Subtotaal invest. met maatschappelijk nut	1.950	0	0	0	1.950	863	0	1.089	78	1.010
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	142.982	12.661	32.822	143	122.679	19.512	0	123.470	4.721	116.170
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Obligaties	33.500		5.500		28.000	0		33.500		28.000
Garantieproducten	201.452	3.171	36.568		168.055	0		201.452		168.055
Subtotaal	234.952	3.171	42.068	0	196.055	0	0	234.952	0	196.055
Overige langlopende leningen										
Leningen u/g waterschappen	0				0	0		0		0
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	100				100	0		100		100
Lening OrangeGas Ned. BV	70				70	0		70		70
Lening Shell Serva	0				0	0		0		0
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwdam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp.autober.De Rooij	0	100			100	0		0		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	48	23	37		33	0		48		33
Subtotaal	5.850	123	37	0	5.936	0	0	5.850	0	5.936
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	28				28	3		25		25
Subtotaal	84	0	0	0	84	3	0	80	0	80
Bijdrage aan activa van derden										
Verzwaren Rijn- en Lekdijken (t/m 2011)	3			3	0	3		0	0	0
Verbeter. waterhuish.Lopikerwaard (t/m 2013)	237			80	157	197		39	24	16
Subtotaal	240	0	0	83	157	200	0	40	24	16
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	241.126	3.294	42.105	83	202.232	204	0	240.922	24	202.087
TOTAAL VASTE ACTIVA	385.840	15.955	74.926	2.576	324.294	21.588	0	364.252	4.688	318.174

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN 2012

PROGRAMMA'S	lasten	2012 baten	saldo
1. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING			
Mutaties uit begroting			
Uitvoeringsprojecten Hart van de Heuvelrug	5.436	5.436	0
Provinciale Structuurvisie Ruimte	108		108
Uitvoeringsprogramma			
RAP 2007-2011	284	12	272
Overige mutaties			
Mutaties reserves		347	-347
Subtotaal	5.828	5.795	33
2. LANDELIJK GEBIED			
Mutaties uit begroting			
Uitvoeringsprogramma woonschepen knelpunten	246	69	177
Programma AVP (Incl. rijksmiddelen)	70.244	37.954	32.289
Voorjaarsnota			
Uitvoering verordening veehouderij, stikstof en Natura 2000	301	236	65
Uitvoering Flora- en Faunawet	86		86
Handhaving verordening Veehouderij, Stikstof en Natura 2000	238		238
Overige mutaties			
Afbouw subsidie LEU	142		142
Mutaties reserves	75.310	38.307	37.003
Subtotaal	146.567	76.566	70.000
3. WONEN EN STEDELIJKE VERNIEUWING			
Mutaties uit begroting			
Uitgave ISV	1.603	1.751	-148
Startersleningen	200		200
Uitvoeringsprogramma			
CP Uitvoering Fonds stedelijk bouwen en wonen	5.565		5.565
CP Woningbouwproductie	474	78	396
CP Vernieuwend bouwen en wonen	5		5
Voorjaarsnota			
Knelpuntenpot woningbouwstagnatie	293	94	199
Collectief particulier opdrachtgeverschap	187		187
Stads- en dorpsvernieuwing	124		124
Zorgeloos wonen (stimuleringsfonds)	4		4
Overige mutaties			
Kadernota Wonen en Binnestedelijke ontwikkeling	56		56
Mutaties reserve	12.311	9.306	3.005
Subtotaal	20.822	11.229	9.593

PROGRAMMA'S	2012		
	lasten	baten	saldo
4. DUURZAAMHEID EN MILIEU			
Mutaties uit begroting			
Rijden op Aardgas	125		125
Programma Uitvoering Externe Veiligheid	545	961	-416
Concessie OV	220		220
ISV bodemsanering	18	1.060	-1.042
Bodemsanering	547	1.585	-1.038
Huisvesting bureau LaMi	10		10
Projecten Wm	36		36
Melding BUS	85		85
BEV toezicht	22		22
BEV PRTR	30		30
Bestuurslasten Wabo	417	207	210
Handhaving strafrecht milieuzaken	40		40
Regionale uitvoeringsdiensten (RUD)	140		140
ARBOR	101	245	-144
LvDO	61	51	10
Uitvoeringsprogramma			
CP Continueren milieutaken	24		24
CP Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven	2.148		2.148
Voorjaarsnota			
Energiek Utrecht	-2.701	15	-2.716
Interne duurzaamheid: innovatieve veestallen	46		46
Nationaal samenwerkingprogramma lucht	15.549	15.549	0
EU richtlijn Geluid	48	116	-68
Decentralisatie uitkering SLOK (Stimulering Lokale	213		213
NME als beleidsinstrument	512	15	497
Geluidtaken zonebeheer en deelname COVM	4	19	-15
Overige mutaties			
Actieplan externe dienstverlening	64	64	0
ELVHIS (middelen E-provincie)	175	125	50
Mutatie reserves	3.561	7.592	-4.031
Subtotaal	22.040	27.604	-5.564
5. WATER			
Mutaties uit begroting			
Project Ruimte voor de Lek	84	167	-83
Grondwaterbeheer	887	1.132	-245
Uitvoeringsprogramma			
CP Wateroverlast en verdrogingsbestrijding	9		9
CP Ruimte voor de Lek	1.593		1.593
Overige mutaties			
Uitvoeringskosten Waterplan	31		31
Kwaliteit zwemwater	59	59	0
Mutatie reserves	1.133	2.489	-1.356
Subtotaal	3.796	3.847	-51
6. ECONOMISCHE ZAKEN EN RECREATIE			
Mutaties uit begroting			
Cofinancieringsfonds	2.075	5	2.070
Projecten economische ontwikkeling	102		102
Stimulering project lager opgeleiden	72		72
Internationale School(cofinancieringsfonds)	50		50
Uitvoeringsprogramma			

PROGRAMMA'S	2012		
	lasten	baten	saldo
Economisch beleidsplan	883		883
Innovatie kennisinfrastructuur	677		677
Internationale acquisitie	35		35
Versterking zakelijk toerisme	207		207
Toeristische promotie	953		953
Voortzetting Nort (adviescomm.recreatieschappen)	262		262
Programma herstructurering bedrijventerreinen PLUS	25	29	-4
Coördinatiepunt en planner routes	500		500
Voorjaarsnota			
Task Force Innovatie	700		700
Overige mutaties			
Herstructurering bedrijventerreinen	51		51
Mutaties reserves	955	5.157	-4.202
Subtotaal	7.547	5.191	2.356
7. MOBILITEIT			
Mutaties uit begroting			
Kap.Ist.Afst.bediening Eem/Vechtbruggen	102		102
Uitvoeringsprogramma			
CP Bereikbaarheid binnensteden en transferia		631	-631
CP Mobiliteitsmanagement	2.297	2.297	0
CP Pakketstudies	1.561	-2	1.563
Voorjaarsnota			
Opslagcapaciteit wegzout steunpunt De Meern	105		105
Basisregistratie Grootchalige Topografie	63	24	39
Overige mutaties			
Interreg Project CCP21	174	216	-42
Programmabureau uitvoeringsfase Verder	76	76	0
WION	31	31	0
Valwild	11		11
Grote wegenwerken	15.298	4.897	10.401
BOR projecten	4.579	4.579	0
Op de fiets	-318		-318
Verdiepte ligging N237 Soesterberg	99		99
Brede doeluitkering	44.386	44.386	0
Projectbureau GOVERA	282	284	-2
Herinr.Stationsgebied Driebergen - Zeist	365	251	114
Uitvoeringsprogramma pakketstudies	1.018	1.018	0
ROV exploitatie	986	1.152	-166
Mutatie reserves	26.533	12.507	14.026
Subtotaal	97.648	72.347	25.301
8. SAMENLEVING, CULTUUR EN SPORT			
Mutaties uit begroting			
Uitvoeringskosten cultuurnota	150		150
Cultuurprijs voor de amateurkunst	35	0	35
Erfgoedparels	2.082	1.743	339
Cultureel ondernemerschap	4		4
PCP Cultuurparticipatie	1.798	1.274	524
Monumentale gebiedsprojecten	35		35
Vrede van Utrecht (stichting)	2.046	16	2.030
Uitvoeringsprogramma			
Convenanr cultuur	922		922
Huis van de amateurkunst	262	0	262
Realisatie cultuurhuizen nieuwe stijl	216	180	36
Subsidiering interculturele festivals	15	0	15
Fort Fectio	300		300

PROGRAMMA'S	2012		
	lasten	baten	saldo
Utrechtse Schatkamer	-18	3	-21
Plan Jeugdtheater in vakantieperiode	30		30
Bibliotheken	339		339
RTV Utrecht	731		731
Breedtesport	220		220
Overige mutaties			
Onderzoekskosten naar aanleiding van ombuigingen	49		49
Restauratie Opleidings Project	21		21
Kunst centraal	1.645		1.645
Stelpost frictiekosten	1.695	0	1.695
LEU Erfgoededucatie	100		100
Europees Jeugd Olympisch festival	1.000		1.000
Nationale Limes project	51	33	18
LIMES Tourism Connection	41	44	-3
Convenant	940		940
Ureka	1.070		1.070
Mutaties reserves	575	3.404	-2.829
Subtotaal	16.354	6.697	9.657
9. JEUGD, ONDERWIJS EN ZORG			
Mutaties uit begroting			
Jeugdzorg, uitgaven	114.851		114.851
Jeugdzorg, rijksmiddelen		113.973	-113.973
Jeugdzorg, overlopende passiva	1.111		1.111
Uitvoeringsprogramma			
CP Extra cap. bestrijden wachtlijsten Jeugdzorg	1.295		1.295
CP Sociale agenda	2.004	92	1.912
CP Uitvoering Wel Thuis! 2	354	40	314
Overige mutaties			
Stijging Advies en Meldpunt Kindermishandeling	400		400
Mutatie reserves	1.680	4.293	-2.613
Subtotaal	121.695	118.398	3.297
10. BESTUUR EN MIDDELEN			
Mutaties uit begroting			
Gepensioneerde dag elke 2 jaar	12		12
A2010: Hart van de Heuvelrug	440	118	322
Dekking nieuwe huisvesting	-6.700		-6.700
P4 Brussel	621	621	0
Anders Werken Duurzaamheid	27	181	-154
Uitvoeringsprogramma			
Transitie communicatiebeleid	120		120
CP Utrecht 2040 (voorh.Profiel van Utrecht)	125		125
Voorjaarsnota			
Veranderopgave	1.631		1.631
Koninginnedag 2012	460		460
Project DIVA (voorheen digidiv)	264		264
Interne projectkosten Eureka	776	6	770
Investeringen nieuwe ICT - infrastructuur	2.171		2.171
Overige mutaties			
Digitale communicatie		194	-194
Paushuize	549	53	496
Implementatie wet BIBOB	6		6
Webteam	6	6	0
E-hrm	124		124

PROGRAMMA'S	2012		
	lasten	baten	saldo
Kosten asbestsanering en verkoop oud provinciehuis	4.072		4.072
Hogere verkoopopbrengst oud provinciehuis		4.360	-4.360
Mutatie reserves	35.462	30.460	5.002
Subtotaal	40.166	35.999	4.167
TOTAAL	482.463	363.673	118.789

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
			I N D I C A T O R E N						
I&M	E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) Subsidieregeling programmafinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk of medeoverheid)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten medeoverheid op door rijk verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen	Eindverantwoording Ja/Nee	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 06</i>	
			€ 15.549.463					Nee	
I&M	E11_2010	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)_Hernieuwde uitvraag 2010 Subsidieregeling programmafinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies Provincies	Besteding 2010 ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)	Besteding 2010 ten laste van eigen middelen	Besteding 2010 uit bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk of medeoverheid)	Besteding 2010 uit rentebaten medeoverheid op door rijk verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekend in 2010 in verband met niet uitgevoerde maatregelen	Eindverantwoording Ja/Nee	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 06</i>	
			€ 17.550.408					Nee	
			Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt					
			In verband met de overgang naar het baten-lastenstelsel	In verband met de overgang naar het baten-lastenstelsel					
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornr: E11_2010 / 08</i>					
I&M	E27	Brede doeluitkering verkeer en vervoer Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10) Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Eindsaldo/-reservering (jaar T-1)	Rentebaten (jaar T)	Ontvangen BDU-bijdrage V&W (jaar T)	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in (jaar T)	Besteding (jaar T)	Correctie over besteding (T-1)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 06</i>	
			€ 79.190.476	€ 791.905	€ 54.077.000	€ 7.299.278	€ 44.385.737	€ 0	
			Eindsaldo/-reservering (jaar T)						
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 07</i>						

			€96.972.922							
			Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen	Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen						
			Omschrijving <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E27 / 08</i>	Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 09</i>						
			1 Connexxion	€26.713.208						
EL&I	F3	Verzameluitkering EL&I	Besteding (jaar T)							
		Regeling verzameluitkering	(en eventueel besteding van voorgaande jaren voor zover nog niet eerder verantwoord)							
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: F3 / 01</i>							
			€66.189							
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 01</i>	Aantal OTS (jaar T-1), overig <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 02</i>	Aantal voorlopige voorgedij (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 03</i>	Aantal voorgedij (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 04</i>	Aantal jeugdreclassering (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 05</i>	Aantal samenloop (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 06</i>		
		Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009	778	1.557	12	442	437	92		
		Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 07</i>	Aantal ITB (jaar T-1), Criem <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 08</i>	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 09</i>	Besteding (jaar T) aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel justitietaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 10</i>	Besteding (jaar T) aan stichting, die een bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 11</i>	Besteding (jaar T) aan zorgaanbod <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 12</i>		
			376	240	0	€24.636.398	€15.754.907	€72.470.998		
			Aantal aanmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg <i>Aard controle D2</i> <i>Indicatornummer: H8 / 13</i>	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg <i>Aard controle D2</i> <i>Indicatornummer: H8 / 14</i>	Omvang egalisereserve jeugdzorg per 31 december (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 15</i>	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H8 / 16</i>				
			761	734	€1.948.452	Nee				

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provincie Utrecht

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van de provincie Utrecht te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de exploitatierekening over 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de Sisa-bijlage en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het college van Gedeputeerde Staten

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Tevens is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het college van Gedeputeerde Staten is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het controleprotocol op de jaarrekening van de provincie Utrecht. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie Utrecht. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is d.d. 5 maart 2013 vastgesteld door Provinciale Staten van de provincie Utrecht.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de provincie Utrecht per 31 december 2012 en van de baten en lasten over 2012 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 217, lid 3, onder d, Provinciewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 23 april 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J.M.A. Drost RA

Overige bijlagen

**Samenvatting Jaarrapportage 2012,
Provinciaal Uitvoeringsprogramma
Externe Veiligheid 2011-2014**

Samenvatting Jaarrapportage 2012 , Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de risico's op calamiteiten met dodelijke slachtoffers als gevolg van het gebruik, de opslag, het vervoer van gevaarlijke stoffen en om de risico's van het gebruik van luchthavens.

In het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (PUEV) 2011-2014 wordt op regionaal niveau gewerkt aan het realiseren van een structureel adequate uitvoering van externe veiligheids regelgeving. De focus in het programma ligt op het realiseren van een adequate risicoregistratie, vergunningverlening en handhaving, ruimtelijke ordening, routing van gevaarlijke stoffen, organisatorische en beleidsmatige borging van externe veiligheid. Het PUEV 2011-2014 is door Provinciale Staten vastgesteld. De gemeenten hebben ingestemd met de doelstellingen van het PUEV 2011-2014. Het programma wordt jaarlijks geactualiseerd zodat flexibel ingespeeld kan worden op ontwikkelingen.

In het programma 2011-2014 is vastgelegd dat Provinciale Staten jaarlijks als bijlage bij de jaarrekening een samenvatting van de PUEV jaarrapportage met een bestedingsoverzicht vaststellen.

Organisatie

Het zwaartepunt voor de uitvoering van het PUEV 2011-2014 ligt in de provincie Utrecht bij de milieudiensten (in 2012 gefuseerd tot de Omgevingsdienst Regio Utrecht), het Servicebureau gemeenten, de gemeente Utrecht, de gemeente Nieuwegein, de Veiligheidsregio en de provincie. Zij werken nauw samen in de PUEV projectgroep aan het verbeteren van de uitvoering van beleid en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Kennis wordt gedeeld, problemen besproken en opgelost. Er zijn werkafspraken tussen deelnemers om elkaar bij ziekte en verlof te kunnen vervangen. De provincie voert de regie en is voorzitter van de projectgroep.

De situatie in 2012 is dat er voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar is voor het uitvoeren van de werkzaamheden op het gebied van externe veiligheid. Een besluit moet nog worden genomen welke externe veiligheidstaken overgaan naar de RUD en of de externe veiligheidsspecialisten overgaan naar de RUD.

De brand bij Chemiepack in 2011 heeft de discussie over het toezicht bij bedrijven die vallen onder het Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO) een nieuwe impuls gegeven. De Tweede Kamer, de verantwoordelijke Staatssecretaris, IPO, VNG en VNO-NCW hebben elkaar gevonden in het standpunt dat de BRZO-taken (toezicht, handhaving, vergunningverlening) per 1 januari 2013 worden ondergebracht in 6 gespecialiseerde BRZO-RUD's. De provincie Utrecht brengt haar taken bij de BRZO-bedrijven begin 2013 onder bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Daarin brengen ook de provincie Noord-Holland, de provincie Flevoland en de gemeenten in de 3 provincies hun risicobedrijven onder.

Er is zowel binnen de provincie als landelijk tussen provincies en gemeenten een kennisnetwerk opgebouwd met een landelijke site (WWW.Relevant.nl). In dit netwerk worden werkstandaarden ontwikkeld, knelpunten in de uitvoering van regelgeving gesignaleerd, voorstellen gedaan om te komen tot oplossingen voor deze knelpunten en kennis ontsloten om nieuwe regelgeving te implementeren. In 2012 is een werkstandaard ontwikkeld voor de vergunningverlening.

Risico's

Bij één inrichting (Smit en Zn. in Amersfoort) wordt de wettelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico overschreden. De sanering liep vertraging op in verband met de noodzakelijke aanpassing van een bestemmingsplan en de milieuvergunning van het bedrijf. In 2013 wordt deze inrichting gesaneerd. Bij een andere inrichting (CTU Utrecht) is er mogelijk een saneringsgeval als gevolg van aanpassing van de risicoberekeningsprotocollen. Het gaat om een inrichting waar gevaarlijke stoffen feitelijk zeer zelden aanwezig zijn maar waarvoor geldt dat de opslag van deze stoffen wel is vergund. De vergunning wordt in 2013 aangepast.

Bij buisleidingen wordt in twee gemeenten (Utrechtse Heuvelrug en Leusden) het plaatsgebonden risico overschreden. De Gasunie zal de sanering uitvoeren vóór 1 januari 2014.

Het terugdringen van overschrijdingen van het groepsrisico is niet wettelijk verplicht, maar is wel een provinciale doelstelling. De overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico bij inrichtingen is in 2012 teruggebracht van 11 naar 7 inrichtingen.

Na de vaststelling van een landelijk basisnet vervoer gevaarlijke stoffen in 2013, worden de externe veiligheidsrisico's ten opzichte van de huidige situatie enorm gereduceerd. In het eindrapport basisnet is aangegeven dat bij snelwegen in Amersfoort (A1) en Utrecht (A2, A12, A27) de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico licht overschreden zal blijven. Ook langs het spoor bij Breukelen en Amersfoort is sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Deze is iets hoger dan langs de snelwegen.

Bij één gemeente (Nieuwegein) wordt bij een buisleiding van de Gasunie de oriëntatiewaarde overschreden op basis van de berekende maar feitelijk nog niet ingevulde bestemmingsplan capaciteit. De Gasunie zal deze overschrijding reduceren tot onder de oriëntatiewaarde in 2014.

Werkprocessen

In 2012 was in 82% van de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen die aan de provincie werden voorgelegd was externe veiligheid goed verwerkt. In 2011 was dit percentage nog 87%. Mogelijk is dit lagere percentage een gevolg van het feit dat ruimtelijke plannen in 2012 in een vroeger stadium aan de provincie werden voorgelegd.

De deelnemers aan het programma geven aan dat het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen standaard wordt toegepast bij het verlenen van vergunningen en dat voor vergunningverlening en handhaving sprake is van een beheersfase. In 2012 werd er op het aspect brandveiligheid extra gehandhaafd en werden aanpassingen van vergunningen in gang gezet.

De Risicoregistratie was in 2012 nog niet op orde in de gemeenten Houten, Soest en Wijk bij Duurstede. Met deze gemeenten wordt overlegd. Voor de overige gemeenten geldt dat behoudens een enkele inrichting waarvoor aanvullende gegevens moesten worden opgenomen er sprake is van een beheersfase. De deelname aan verbetertrajecten (Gasontvangststations, propaantanks) die door de gezamenlijke provincies werden geïnitieerd was goed. De verbetertrajecten zijn wel nodig om de deelnemers 'scherp' te houden. Eind 2012 is het specifieke toezicht van de I&M inspectie met uitzondering van BRZO en IPPC categorie 4 inrichtingen overgegaan in het generieke toezicht door de provincie. In 2011 en 2012 is de provincie gestart met de uitwerking van het interbestuurlijk toezicht op de gemeenten. In 2012 werd een risicoanalyse opgesteld voor externe veiligheid. Het IPO is er in 2012 nog niet in geslaagd om met het rijk afspraken te maken over de financiering van het interbestuurlijk toezicht van provincies op de gemeenten.

Financiën

Het beschikbaar jaarbudget is € 961.000. In 2012 is € 782.807,44 besteed. Van de bestedingen is 90% besteed ten behoeve van formatie. In 2012 was er met name een onderbesteding t.a.v. een sanering die pas in 2013 zal worden gerealiseerd. Ook was er een onderbesteding in de uitvoering van risicocommunicatie door de Veiligheidsregio. Van het beschikbare budget van € 140.000 voor deze projecten werd € 30.000 besteed. Deze projecten worden in 2013 uitgevoerd. De middelen uit 2012 blijven daarvoor beschikbaar.

Bestedingsoverzicht 2012

Risico-inventarisatie

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
	12.518,57		10.337,67	2802,67	701		630,63		26.990,54

Vergunningverlening en handhaving

	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
V&H	20.370,10	20.000	1791,89	1310,56	3128,84	44.414	5815,81	16.380	113.211,20
Handhaving BRZO							67.900		67.900

Transport gevaarlijke stoffen

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
	19.480,85	10.187,32	21.938,94	3194,49	22,97		8688,73	6200,18	69.713,48

Beleidsborging en interbestuurlijk toezicht

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
RO	643,23		804,04				9685,38		11.132,65
Milieu/V&V							Zie OO&V		
Openbare Orde en veiligheid							21.371,35		21.371,35

Ruimtelijke ordening en externe veiligheid

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
Signalerings kaart	9885						7567,56		17.452,56
Advisering RO	36.531,26	60.000	38.111,72	10.960	8576,88	34.768	6866,86	107,50	195.922,22

Verantwoording groepsrisico, advisering door de Veiligheidsregio

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
105.612									105.612

Sanering

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
							980,98		980,98

Risicocommunicatie

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
VRU									
19.247,50	1637,01			4505,05			3223,22		28.612,78

Programmamanagement

	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
Programma- management	2745,64	10.236,25	2986,47		1282,31		42.672,63	2423,37	62.346,67
IPO samenwerking							11.351,34	43.420	54.771,34
scholing								6789,67	6789,67

Budget PUEV 2012

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
105630	93.800	81.900	79.100	32.200	35.000	79.100	179.900	274.370	961.000

Totale besteding PUEV 2012

VRU	ODRU/ mdNWU	Service- bureau	ODRU/ MDZOU	V'daal	ZWU	Utrecht	provincie	middelen	totaal
124.859,50	103.811,66	100.423,57	75.970,73	22.772,77	13.712	79.182	186.754,49	75.320,72	782.807,44 ¹

¹ Een deel van de in 2011 vastgelegde transitorische verplichtingen uit 2011 is als verplichting afgeboekt in 2012.

Overzicht verleende subsidies

¹ Kolom 5 'Incidenteel / structureel': Incidenteel = 2012 + t/m maximaal 3 volgende jaren (= t/m 2015).
Loopt een subsidieverplichting langer door, dan is er sprake van een structurele subsidieverplichting.

² Kolom 6 'Verleende subsidie 2012': voor structurele subsidies over 2012 beschikt en voor incidentele subsidies in 2012 afgegeven (bedragen x € 1.000).

1. Programma	2. Afdeling	3. Portefeuillehouder	4. Begunstigde organisatie	5. Incidenteel / structureel ¹	6. Verleende subsidie 2012 ² (€ x 1.000)
Programma 2. Landelijk Gebied					
2	ILG	Krol / de Vries	Agrarische Natuurvereniging De Utrechtse Venen	I	72
2	AVV	Krol / de Vries	Faunabeheereenheid	S	125
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Bunnik	I	648
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Houten	I	33
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Houten	I	179
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Houten	I	200
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Houten	I	732
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Houten	I	4.070
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Leusden	I	200
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Nieuwegein	I	29
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Nieuwegein	I	151
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Nieuwegein	I	876
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Renswoude	I	540
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Renswoude	I	736
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Utrecht, Dienst Stadsontwikkeling	I	270
2	ILG	Krol / de Vries	Gemeente Utrecht, Dienst Stadsontwikkeling	I	430
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	65
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	129
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	189
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	353

2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	361
2	ILG	Krol / de Vries	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	I	450
2	ILG	Krol / de Vries	Landschap Erfgoed Utrecht	S	523
2	ILG	Krol / de Vries	Natuurmonumenten	I	85
2	ILG	Krol / de Vries	Provincie Utrecht	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Provincie Utrecht	I	278
2	ILG	Krol / de Vries	Staatsbosbeheer	I	185
2	ILG	Krol / de Vries	Staatsbosbeheer	I	323
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting DLO	I	222
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting G. Ribbius Peletier jr. tot behoud van het Landgoed Linschoten	I	39
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Gebiedscommissie De Utrechtse Waarden	S	30
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Het Utrechts Landschap	S	666
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Kersenpromotie Kromme Rijnstreek	I	63
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Kromme Rijnstreek	S	105
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Landelijk Fietsplatform	I	289
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Ontwikkeling De Venen	S	140
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Ontwikkeling De Venen	S	413
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting tot behoud van het gemaal Teijlingens	I	125
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	I	185
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	S	495
2	ILG	Krol / de Vries	Stichting Werk aan de Korte Uitweg	I	200
2	ILG	Krol / de Vries	V.O.F. Melkveebedrijf Rietveld	I	500
2	ILG	Krol / de Vries	Vereniging Ark & Eemlandschap	I	53
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	25
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	94
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	233
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	250
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	454
2	ILG	Krol / de Vries	Waternet	I	663
Programma 3. Wonen en Stedelijke Vernieuwing					
3	Ruimte	de Vries	Gemeente Utrecht, Dienst Stadsontwikkeling	I	89
Programma 4. Duurzaamheid en Milieu					
4	MIL	de Vries / Van Lunteren	Autobedrijf De Rooij BV	I	100

4	MIL	de Vries / Van Lunteren	Gemeente Soest	I	68
4	MIL	de Vries / Van Lunteren	Schouten Utrecht B.V.	I	43
Programma 6. Economische zaken en Recreatie					
6	ECM	Van Lunteren / de Vries	Toerisme Utrecht	I	180
Programma 7. Mobiliteit					
7	MOB	Van Lunteren	Caesar Via Nova B.V.	I	50
7	MOB	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort	I	250
7	MOB	Van Lunteren	Gemeente Ede	I	166
7	MOB	Van Lunteren	Gemeente Montfoort	I	68
7	MOB	Van Lunteren	Gemeente Veenendaal	I	975
7	MOB	Van Luntereb	OSR Juridische Opleidingen BV	I	33
7	MOB	Van Lunteren	RTV Utrecht	I	50
7	MOB	Van Lunteren	Vandaag&Morgen B.V.	I	223
Programma 8. Samenleving, Cultuur en Sport					
8	ECM	Pennarts-Pouw	Alleato	I	111
8	ECM	Pennarts-Pouw	Alleato	S	541
8	ECM	Pennarts-Pouw	Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen	S	27
8	ECM	Pennarts-Pouw	Bibliotheek ServiceCentrum	S	1.655
8	ECM	Pennarts-Pouw / Krol	Centrum Beeldende Kunst Utrecht	I	35
8	ECM	Pennarts-Pouw	Centrum Beeldende Kunst Utrecht	I	380
8	ECM	Pennarts-Pouw	Circuit van Jazzpodia in Utrecht	S	28
8	ECM	Pennarts-Pouw	Clientenbelang Utrecht	S	628
8	ECM	Pennarts-Pouw	Coöperatie Internationale School Utrecht i.o.	I	50
8	ECM	Pennarts-Pouw	De Utrechtse Spelen	S	455
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Amersfoort	I	95
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Amersfoort	I	129
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Bunschoten	S	32
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente De Bilt	S	32
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Eemnes	S	65
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Houten	S	48
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente IJsselstein	S	25
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Leusden	S	33
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Leusden	I	37
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Nieuwegein	S	80
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Rhenen	S	36

8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Soest	S	43
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Stichtse Vecht	S	80
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Utrecht	I	62
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Utrecht	I	96
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Utrecht	I	300
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	S	39
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Veenendaal	S	44
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Veenendaal	I	335
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Wijk bij Duurstede	I	600
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Woerden	S	47
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Zeist	S	90
8	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Zeist	I	150
8	ECM	Pennarts-Pouw	Het Utrechts Archief	S	662
8	ECM	Pennarts-Pouw	Holland Opera	S	130
8	ECM	Pennarts-Pouw	IVN Consulentenschap Utrecht	S	188
8	ECM	Pennarts-Pouw	Kunst Centraal	I	657
8	ECM	Pennarts-Pouw	Kunst Centraal	S	2.255
8	ECM	Pennarts-Pouw	Kunstuitleen Utrecht	S	219
8	ECM	Pennarts-Pouw	Landschap Erfgoed Utrecht	S	63
8	ECM	Pennarts-Pouw	Landschap Erfgoed Utrecht	I	188
8	ECM	Pennarts-Pouw	Landschap Erfgoed Utrecht	S	1.117
8	ECM	Pennarts-Pouw	Monumentenwacht Utrecht	S	715
8	ECM	Pennarts-Pouw	Organisatie Oude Muziek	S	89
8	ECM	Pennarts-Pouw	RTV Utrecht	S	9.690
8	ECM	Pennarts-Pouw	Sensor West-Midden	S	66
8	ECM	Pennarts-Pouw	Sportservice Midden Nederland	I	175
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	I	59
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting De Nederlandse Bachvereniging	S	26
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting de Pyramide van Austerlitz	S	70
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting De Utrechtse Molens	S	345
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting EYOF 2013 Utrecht	I	1.000
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Het Filiaal	S	291
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Het Utrechts Landschap	S	134
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Huis en Festival a/d Werf	S	164
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting JazzNL	I	35
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Jeugdtheaterhuis De Berenkuil	S	40

8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Kasteel Amerongen	S	102
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Kasteel De Haar	I	300
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Kasteel Loenersloot	I	500
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Moderne Dans en Beweging	I	64
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Muziekhuis Utrecht	S	49
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	S	324
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Nederlands Film Festival	I	236
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Platform Binnenstadsmanagement Veenendaal	I	28
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB)	S	25
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB)	I	75
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB)	S	718
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Slot Zuylen	S	112
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Storm	I	101
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting 't Barre Land	S	64
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting The Pigthing / The Lunatics	S	25
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Theater De Lieve Vrouw	S	33
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Theater EA	S	62
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Theatergroep Aluin	S	31
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Theatergroep DOX	I	28
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Theatergroep DOX	S	95
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Toneelbegeleidingsgroep STUT	S	42
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Vrede van Utrecht	I	30
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Vrede van Utrecht	I	40
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Vrede van Utrecht	S	1.500
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Yo!	S	36
8	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Zomertheater Amersfoort	S	26
8	ECM	Pennarts-Pouw	Theater Kikker	I	38
8	ECM	Pennarts-Pouw	Universiteit Utrecht	I	1.000
8	ECM	Pennarts-Pouw	Vereniging Sport Utrecht	I	25
8	ECM	Pennarts-Pouw	Welstand en Monumenten Midden Nederland	S	73
8	ECM	Pennarts-Pouw	ZIMIHC huis voor amateurkunst	S	50
8	ECM	Pennarts-Pouw	ZIMIHC huis voor amateurkunst	S	54
8	ECM	Pennarts-Pouw	ZIMIHC huis voor amateurkunst	S	60
8	ECM	Pennarts-Pouw	ZIMIHC huis voor amateurkunst	I	100
8	ECM	Pennarts-Pouw	ZIMIHC huis voor amateurkunst	S	480

Programma 9. Jeugd, Onderwijs en Zorg					
9	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Houten	I	80
9	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Utrecht Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	I	324
9	ECM	Pennarts-Pouw	Gemeente Wijk bij Duurstede	I	50
9	ECM	Pennarts-Pouw	ROC Midden Nederland	I	115
9	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Calibris	I	46
9	ECM	Pennarts-Pouw	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	I	75
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg	S	394
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Avenier	I	409
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Bureau Jeugdzorg Utrecht	S	37.940
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Bureau Jeugdzorg Utrecht	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	De Hoenderloo Groep	I	532
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	De Rading	S	18.493
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	De Rading	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	De Rading	I	12
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Gemeente Veenendaal	I	25
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Horizon	I	34
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Leger des Heils L J&R	S	215
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Leger des Heils Midden Nederland	S	7.159
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Leger des Heils Midden Nederland	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Leger des Heils Zuid Holland	I	38
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	LSG-Rentray - Joozt	S	6.951
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Maashorst	I	15
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Mij Zandbergen	S	9.434
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Mij Zandbergen	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Ned. Vereniging van Pleeggezinnen	S	25
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Reinaerde	S	1.367
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Reinaerde	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Reinaerde	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Reinaerde	I	6
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Stg. Jeugdformaat	I	26
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Stichting de Opbouw - Lijn 5	S	5.795
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Stichting de Opbouw - Lijn 5	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn	S	5.256
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Timon	S	5.697
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Timon	I	10

9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Trajectum Novum	S	15.998
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Trajectum Novum	I	10
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Trajectum Novum	S	36
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Trajectum Novum	S	22
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	Valkenhorst	I	13
9	Jeugdzorg	Pennarts-Pouw	William Schrikker Pleegzorg	S	975
Programma 10 Bestuur en middelen					
10	ECM	Robbertsen/van Lunteren/Krol/de Vries/Pennarts-Pouw	H.J. Heinz B.V.	I	500
10	ECM	Robbertsen/van Lunteren/Krol/de Vries/Pennarts-Pouw	Stichting Incubator Utrecht	I	1.400
10	ECM	Robbertsen/van Lunteren/Krol/de Vries/Pennarts-Pouw	Taskforce Innovatie regio Utrecht	I	468

Toelichting begrotings- wijzigingen 2012

Toelichting begrotingswijzigingen jaarschijf 2012

In deze paragraaf wordt een overzicht van de begrotingswijzigingen gegeven en de grootste begrotingswijzigingen per programma qua materiële omvang.

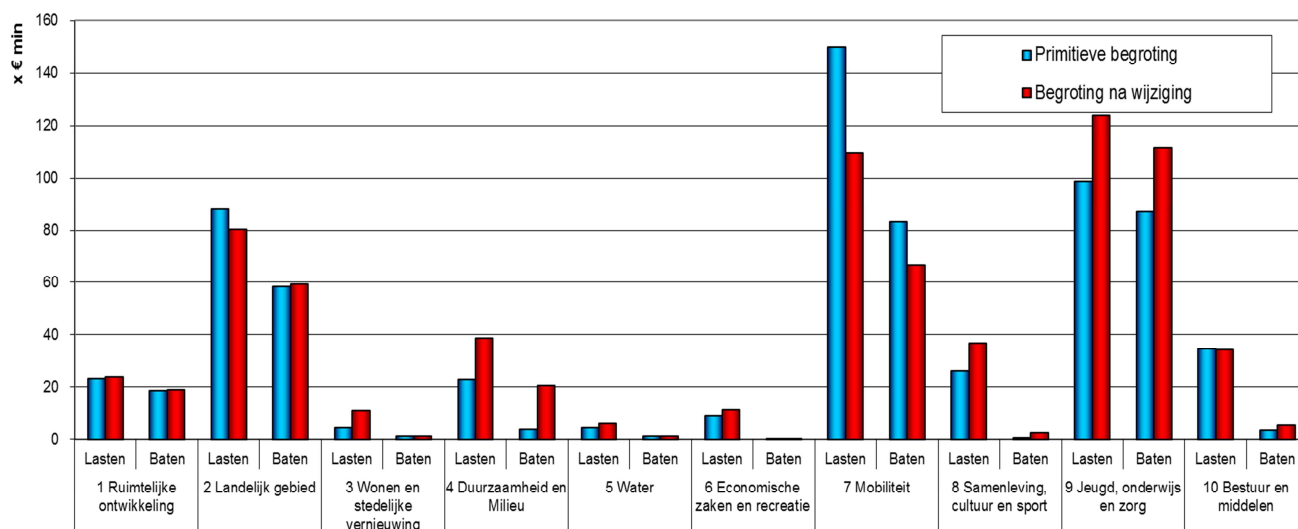
In de programmabladen en de programmarekening worden, conform vereisten uit het BBV, de verschillen toegelicht tussen de begroting na laatste begrotingswijziging en de realisatie.

1. Overzicht begrotingswijzigingen van de lasten en baten

Onderstaand overzicht geeft per programma de primitieve begroting, het totaal door Provinciale Staten vastgestelde begrotingswijzigingen, en de begroting na wijziging aan.

<i>(in duizenden euro's)</i>	Primitieve begroting		Begrotingswijzigingen		Begroting na wijziging	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's						
1 Ruimtelijke ontwikkeling	23.086	18.689	919	384	24.005	19.073
2 Landelijk gebied	88.283	58.514	-7.912	792	80.371	59.306
3 Wonen en stedelijke vernieuwing	4.506	1.345	6.793	0	11.299	1.345
4 Duurzaamheid en Milieu	22.816	4.012	15.810	16.648	38.626	20.660
5 Water	4.363	1.210	1.902	50	6.265	1.260
6 Economische zaken en recreatie	9.444	61	2.037	75	11.481	136
7 Mobiliteit	150.036	83.273	-40.523	-16.304	109.513	66.969
8 Samenleving, cultuur en sport	26.186	604	10.475	1.898	36.661	2.502
9 Jeugd, onderwijs en zorg	98.704	87.176	25.169	24.166	123.873	111.342
10 Bestuur en middelen	34.588	3.575	-244	1.789	34.344	5.364
Totaal programma's	462.012	258.459	14.426	29.498	476.438	287.957
Algemene middelen	19.285	181.276	-13.090	-14.632	6.195	166.644
Begrotingssaldo	7.599	0	-7.599	0	0	0
Reserves	67.747	116.908	90.159	69.030	157.906	185.938
Totaal begroting	556.643	556.643	83.896	83.896	640.539	640.539

In onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de primitieve begroting en de begroting na wijziging per programma. De gegevens hebben betrekking op de begrote lasten en baten.

Gedurende 2012 is er voor € 14,4 miljoen aan lasten bij geraamd op alle programma's. Deze stijging komt vooral door begrotingswijzigingen op programma 9 Jeugd, Onderwijs en Zorg (€ 25,2 mln.), programma 4 Duurzaamheid en Milieu (€ 15,8 mln.) en programma 8 Samenleving, cultuur en sport (€ 10,5 mln.). Dat de lasten slechts met € 14,4 miljoen toenamen is te verklaren door een daling op programma 7 Mobiliteit (€ -40,5 mln.).

Op het totaal van alle programma's zijn de baten met € 29,5 mln. bij geraamd. Deze stijging komt vooral door begrotingswijzigingen op programma 9 Jeugd, Onderwijs en Zorg (€ 24,1 mln.) en programma 4 Duurzaamheid en Milieu (€ 16,6 mln.). Dat de baten slechts met € 29,5 miljoen toenamen is te verklaren door een daling op programma 7 Mobiliteit (€ -16,3 mln.).

De grootste begrotingswijzigingen in 2012 qua lasten en baten worden hieronder weergegeven.

Grootste posten (lasten)

3 Wonen en stedelijke vernieuwing

Voorjaarsnota

- Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen (FSBW) (€ 5,0 mln.)

4 Duurzaamheid en milieu

Voorjaarsnota

- Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (€ 15,8 mln.)

7 Mobiliteit

Najaarsrapportage

- Pakketstudies (€ -5,5 mln.)
- Bereikbaarheidsoffensief Utrecht (BOR) (€-5,0 mln.)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP) (€ -21,3 mln.)
- Brede doeluitkering (BDU) (€ -9,0 mln.)

9 Jeugd, onderwijs en zorg

Voorjaarsnota

- Rijksbijdrage Jeugdzorg (24,0 mln.)

10 Bestuur en middelen

Voorjaarsnota

- Kapitaallasten (€ -5,5 mln.)

Grootste posten (baten)

4 Duurzaamheid en milieu

Voorjaarsnota

- Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (€ 15,8 mln.)

7 Mobiliteit

Najaarsrapportage

- Bereikbaarheidsoffensief Utrecht (BOR) (€-5,0 mln.)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP) (€ -7,2 mln.)
- Brede doeluitkering (BDU) (€ -9,0 mln.)

Onroerende zaken zonder boekwaarde

Onroerende zaken zonder boekwaarde per 31 december 2012

Dit overzicht is gebaseerd op de provinciale eigendomsregistratie (onroerende zaken en rechten op onroerende zaken).

Categorie wegen

De provincie bezit 37 provinciale wegen (en één in aanbouw, te weten A12 Bravo) met 165 kunstwerken (viaducten, duikers, diverse vaste en 9 beweegbare bruggen).

Langs deze wegen bevinden zich:

- 20 brandstofverkooppunten (grotendeels) op provinciaal eigendom (de opstallen, leidingen en tanks zijn een enkele uitzondering daargelaten geen provinciaal eigendom).

Categorie waterwegen

10 Waterwegen, waarvan de grootste zijn:

- de Eem;
- de Kromme Rijn;
- de Grote Heycop;
- de Oude Rijn West en Leidsche Rijn.

Categorie kantoren /woningen/woonschepen

- Provinciehuis Archimedeslaan 6
- Paushuize
- 2 woningen: Kromme Nieuwe gracht 49 en 49A te Utrecht
- 3 woningen te Leusden: Langesteeg 7, 9 en 9a
- 3 woningen en 1 bedrijfspand langs de N237 ten behoeve van de bouw van het Boele Staal-ecoduct
- Woonschip vechtoever Vreelandseweg

Categorie opslagterreinen

8 opslagterreinen:

- 1 te Houten;
- 1 te Leusden langs Valleikanaal;
- 1 te Huis ter Heide;
- 1 te Utrecht (De Meern);
- 1 te De Ronde Venen;
- 1 te Eemnes;
- 1 te Wilnis;
- 1 te Baarn.

Categorie overige objecten

- een perceel grond (Lekdijk) gelegen langs het toeleidingskanaal naar het Merwedekanaal te Vianen
- 3 voormalige zandputten te Vinkeveen langs de N201
- Recreatieterrein Middelwaard te Vianen
- Fort 't Werk te Maarsseveen
- Liniedijk
- Vliegbasis Soesterberg met diverse bebouwing
- Militair complex Jessurunkamp te Soest
- Herderswoning op Landgoed De Paltz te Soest
- Een perceel grond langs de N228 te Oudewater
- Woonwagenstandplaats Bunnik
- Allurepark Camping De Batterijen Renswoude
- Een woning te Woerden
- Een busstation te Breukelen

24 Actief te verkopen overhoeken

Overhoeken die geen functie hebben voor de taken van de provincie Utrecht (woningen, woonschepen, voormalige opslagterreinen).

15 Passief te verkopen overhoeken (langs provinciale wegen)

18 Overige overhoeken (langs provinciale wegen of nabij wegen)

Niet direct voor het beheer van de provinciale wegen of dergelijke benodigd, maar waarvan om uiteenlopende redenen niet zonder meer tot verkoop kan worden overgegaan.

Specificatie reserves en voorzieningen

Specificatie reserves

Saldireserve				
PS-besluit	N.v.t.			
Bestemd voor	Opvang van rekeningsaldi en onvoorziene mee-/tegevallers			
Voeding	Positieve rekeningsaldi; incidentele meevallers			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				N.v.t.
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				39.347
Bij:	Jaarrekeningresultaat 2011			17.186
	Formatiescan - Organisatie in Ontwikkeling	103		103
	Vrije middelen Overdrachtsdocument	1.139		1.139
	Ombuiging budget uitvoeringsprogramma 2007-2011	1.500		1.500
	Opheffen reserve Coalitieakkoord	1.170		1.170
	Opheffen reserve stimulering OV	180		182
	Subtotaal Bij	4.092		21.280
				-17.188
Af:	Bestemming resultaat 2011 Randstad samenwerking/ randstaddiscussie	150		150
	Bestemming resultaat 2011 Bestemmingsreserve Treasury	1.900		1.900
	Bestemming resultaat 2011 OïO/Formatiescan	673		673
	Bestemming resultaat 2011 Paushuizen	497		497
	Bestemming resultaat 2011 Bibob	35		35
	Bestemming resultaat 2011 Provinciale Staten Papierarm	150		150
	Bestemming resultaat 2011 Knelpunten jeugdzorg	1.580		1.580
	Bestemming resultaat 2011 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie	153		153
	Bestemming resultaat 2011 Ruimtelijk actieprogramma	150		150
	Bestemming resultaat 2011 Waterplan	59		59
	Bestemming resultaat 2011 Aanvulling saldo bedrijfsvoeringsreserve	593		593
	Veranderopgave	5.450		5.450
	Kadernota Wonen	10.966		10.966
	Herbestemming frictiebudget Alleato	900		900
	Aanvulling begrotingssaldo	1.050		1.050
	Bijstelling treasuryraming	250		250
	Algemene reserve Begroting 2011	1.050		1.050
	Subtotaal Af	25.606		25.606
				0
Saldo 31-12-2012				35.022
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Jaarrekeningresultaat 2011			-17.186
	Afrondingsverschillen			-2
			Totaal verklaard	-17.188
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Verschil betreft grotendeels rekeningresultaat 2011.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Saldireserve is wettelijk verplicht. Bovendien is de bestemming van de saldireserve grotendeels voor de komende jaren al vastgelegd.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve bedrijfsvoering					
PS-besluit	PS d.d. 5 februari 2007 (PS2007BEM01)				
Bestemd voor	Het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten zodat deze schommelingen niet van invloed zijn op de kostprijs van beleidsproducten.				
Voeding	Positieve bedrijfsvoeringsresultaten van de gezamenlijke afdelingen per 31 december en tussentijds met onvoorziene overschotten in de bedrijfsvoering van één of meerdere afdelingen.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.235	
Bij:	Terugbetaling formatiescan		673	673	0
	Veranderopgave		-597	-597	0
	Voorschot Formatiescan		673	673	0
	Aanvulling saldo reserve bedrijfsvoering		593	593	0
		Subtotaal Bij	1.342	1.342	0
Af:	Mandaat BVR 2012		1.907	1.907	0
		Subtotaal Af	1.907	1.907	0
Saldo 31-12-2012				669	
					Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				0
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is nodig om jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten op te vangen. Hiermee zijn de schommelingen niet van invloed op de kostprijs van beleidsproducten.				
Advies	Reserve in stand houden.				

Reserve weerstandsvermogen					
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009BEM56)				
Bestemd voor	Het aanhouden van een bedrag aan weerstandsvermogen dat als financiële buffer dient voor het opvangen van risico's.				
Voeding	Vanuit de saldireserve.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	36.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				36.500	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Afbouw subsidies Landschap Erfgoed Utrecht				0
	RTV Utrecht				0
	Subtotaal Af			873	873
Saldo 31-12-2012				35.627	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen				0
	Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is nodig om als financiële buffer te dienen voor de risico's die de Provincie Utrecht loopt.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve rente en afschrijvingen						
PS-besluit	PS d.d. 17 april 2000 (Ben M-5/2000)					
Bestemd voor	Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten van niet vervroegd af te schrijven geactiveerde investeringen ultimo 2000.					
Voeding	Eerste voeding ten laste van de algemene reserve. Jaarlijks wordt aan de reserve rente toegevoegd, te weten het provinciale rente-omslagpercentage.					
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-	
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo	
Saldo 31-12-2011				23.396		
Bij:	storting in reserve			257	257	0
	Subtotaal Bij			257	257	0
Af:	Afschrijving Rijnsweerd			655	654	1
	Afschrijving Waterwerken			102	102	0
	Onttrekking restant budget			21.870	21.872	-2
	Subtotaal Af			22.627	22.628	-1
Saldo 31-12-2012					1.025	
					Verschil	
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Kleine verschillen					-1
					Totaal verklaard	-1
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie						
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Deze reserve is in verleden ingesteld voor de dekking van de kapitaallasten van het pand Rijnsweerd en diverse waterwerken. Met de verkoop van Rijnsweerd is het aandeel voor Rijnsweerd uit de reserve onttrokken en toegevoegd aan de reserve huisvesting (PS september 2009). Het restant van de reserve is noodzakelijk voor de afschrijvingslasten van de Waterwerken.					
Advies	In stand houden reserve.					

Risicoreserve					
PS-besluit	PS d.d. 23 juni 2008 (PS2008BEM19), kenmerken PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)				
Bestemd voor	Opvangen van verplichtingen/financiële risico's van bij Stofkam I vervallen bestemmingsreserves.				
Voeding	De saldi van de vervallen reserves +/- 10% (ihkv. stofkam I).				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	4.469	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.392	
Bij:					0
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Fort Fectio			235	235
	Subtotaal Af			235	0
Saldo 31-12-2012				1.157	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen				0
	Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Resterend saldo in de reserve is nodig voor het opvangen van toekomstige risico's				
Advies	Reserve in stand houden.				

Reserve stimuleringsfonds					
PS-besluit	PS d.d. 24 mei 2004 (PS2004BEM13), overige invulling PSm d.d. 8 november 2004 (PS2004BEM28)				
Bestemd voor	<p>Het Stimuleringsfonds is bedoeld voor het ondersteunen van structuurversterkende projecten in de Utrechtse samenleving. Het stimuleringsfonds mag alleen eenmalig worden aangewend voor structuurversterkende projecten welke absoluut geen exploitatieve consequenties hebben voor de toekomst. De projecten moeten voorts passen binnen de volgende thema's:</p> <p>a) Versterking Utrechtse economie (bedrijventerreinen en kenniseconomie)(€10 mln.) b) Investing in duurzame ontwikkelingen (natuur, landschap en milieu)(€15 mln.) c) Stedelijke vernieuwing (inclusief sociale samenhang in stedelijk gebied)(€10 mln.) d) Cultuurhistorie en behoud erfgoed (€10 mln.) e) Zorg en welzijn (€10 mln.) f) Instelling grondbank ten behoeve van strategisch grondbeleid (€5 mln.) €5 mln. is gereserveerd voor de rentederving op voorfinancieringen</p>				
Voeding	In 2004 is eenmalig €65.000.000 gestort vanuit de reserve dekking Structuurfonds.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	65.000	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				3.447	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Stedelijke vernieuwing		307	307	0
	Zorgeloos Wonen		742	4	738
	Versterking Utrechtse economie (Kenniseconomie)		721	677	44
	Subtotaal Af			1.770	988
Saldo 31-12-2012				2.459	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. realisatie	<p><i>Zorgeloos Wonen</i> Zoals in de prestatieovereenkomst met de gemeente Zeist is vastgelegd, heeft het project een looptijd tot 1 januari 2015. Uitgaven voor 2012 zijn achtergebleven bij wat voor 2012 was voorzien, doordat in het bestuurlijk overleg tussen gemeente en provincie is afgesproken om een aantal investeringsbeslissingen (o.a. bijdrage aan MFA) uit te stellen.</p>				738
	Overige kleine verschillen				44
	Totaal verklaard				782
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er minder onttrokken aan de reserve. Het voordelige saldo blijft noodzakelijk voor het afronden van de resterende projecten binnen de reserve.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het resterende saldo is noodzakelijk voor het afronden van de resterende projecten binnen de reserve.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve projecten					
PS-besluit	PS d.d. 10 april 2006 (PS2006BEM06)				
Bestemd voor	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede projectkredieten.				
Voeding	Door storting van nog niet uitgegeven projectbudgetten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				15.319	
Bij:	Knelpunten Jeugdzorg		1.580	1.580	0
	Cultureel ondernemerschap		192	192	0
	Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord		56.914	57.183	-269
	ARBOR		282	144	138
	Transitiekosten jeugdzorg		0	100	-100
	Subtotaal Bij		58.968	59.199	-231
Af:	Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen		5.000	5.565	-565
	Woningbouwproducties		1.015	397	618
	Vernieuwend bouwen en wonen		5	5	0
	Ecoducten van Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen		835	835	0
	Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven		2.226	2.148	78
	Ecoducten van Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven		761	761	0
	Rijden op aardgas		170	125	45
	Continueren milieutaken		7	21	-14
	Wateroverlast en verdrogingsbestrijding		20	10	10
	Wel Thuis		375	334	41
	Utrecht Jeugd Centraal		307	0	307
	CP Cont. Bestrijding wachtlijsten		1.295	1.295	0
	Stijging AMK		400	400	0
	Sociale Agenda		2.264	2.264	0
	Programmabureau Hart van de Heuvelrug		527	322	205
	CP strategisch communicatiebeleid en huisstijl		269	100	169
	Wabo		313	238	75
	RUD		174	140	34
	Ruimte voor de Lek		1.540	1.627	-87
	Structuurvisie		47	47	0
	SLOK		260	217	43
	RAP streekplan		150	300	-150
	Professionaliseren crisisbeheersing		239	240	-1
	Energiek Utrecht		2.050	2.050	0
	Economisch beleidsplan		1.388	988	400
	Nieuw innovatiebeleid		750	700	50
	Internationale acquisitie		35	35	0
	Stimulering lager opgeleiden		50	71	-21
	Zakelijk toerisme		106	7	99
	Op de Fiets		443	-75	518
	BGT		93	49	44
	Stationsgebied Driebergen-Zeist		150	115	35
	Bereikbaarheid binnensteden en transferia		735	623	112
	Ureka!		1.070	1.071	-1
	Monumentale gebiedsprojecten		264	35	229
	Cultureel ondernemerschap		192	4	188
	Cultuurhuizen nieuwe stijl		120	50	70
	Vrede van Utrecht		590	530	60
	Interculturele festivals		15	15	0
	Cultuurprogramma		1.073	973	100
	Sport		84	28	56
	Utrecht 2040		370	125	245
	Utrechtse Schatkamer		11	11	0
	Subtotaal Af		27.788	24.796	2.992
Saldo 31-12-2012				49.722	

		Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. realisatie	Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen	-565
	Woningbouwproducties	618
	Utrecht Jeugd Centraal In 2012 is €307.000 gereserveerd voor de afronding van het UJC. In de loop van 2012 zijn alle openstaande opdrachten afgerond en is een groot deel van de verstrekte subsidies verantwoord en vastgesteld. Bij de subsidievaststellingen is sprake van een aantal terugvorderingen, waardoor er per saldo een voordeel is gerealiseerd. Omdat nog niet alle subsidies zijn verantwoord en vastgesteld blijft het budget beschikbaar.	307
	Programmabureau Hart van de Heuvelrug	205
	Door ziekte van een aantal medewerkers en personele wisselingen zijn er minder uren gemaakt. Momenteel zijn we weer op sterkte. Afgeleid effect is dat verschillende activiteiten later zijn gestart, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie.	
	Strategische communicatie en huisstijl	169
	Het traject om corporate communicatie in lijn te brengen met de nieuwe huisstijl wordt vanwege vertraagde besluitvorming pas met ingang van 2013 geïmplementeerd.	
	RAP: Bij de Jaarrekening 2011 is via een resultaatsbestemmingsvoorstel € 150.000 vanuit het rekeningresultaat aangevraagd voor het RAP 2008-2011. Dit bedrag had echter niet uit het rekeningresultaat aangevraagd moeten worden, maar uit de reserve projecten waar dit bedrag nog voorhanden was voor dit onderwerp. Omdat het RAP 2008-2011 in 2012 definitief is afgerond, is reservering van dit bedrag voor het RAP niet meer nodig.	-150
	Economisch beleidsplan	400
	Lagere onttrekking als het gevolg van het doorschuiven van projecten naar 2013, onder andere het project Utrecht Valorisation Center.	
	Zakelijk toerisme	99
	Aanvragen ter stimulering van kennisprocessen zijn vertraagd, omdat afstemming met de externe partners meer tijd heeft gekost dan verwacht.	
	Op de Fiets	518
Lagere onttrekking wordt voornamelijk veroorzaakt door : - In 2012 liep voor 2 gemeenten de subsidietermijn af. De betrokken gemeenten hebben aangegeven om diverse redenen af te zien van uitvoering van deze projecten. - Verschuiving van de afrekening van de fietsverbinding Woerden - Harmelen van 2012 naar 2013 ad €450.000.		
Bereikbaarheid binnensteden en transferia	112	
Lagere uitgaven het gevolg van vertraging bij het project Busstation Breukelen.		
Monumentale gebiedsprojecten	229	
Lagere onttrekking doordat een aantal projecten, waarvan de afrekeningen werden verwacht in 2012, onder andere de Stem van de Romeinen, doorgeschoven zijn naar 2013.		
Cultureel ondernemerschap	188	
Voor het afstemmen met meerdere partijen voor het project versterken van		
Cultuurprogramma	100	
Een gedeelte van dit programma is door omstandigheden niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2013.		
Utrecht 2040	245	
Door capaciteitsgebrek zijn een aantal projecten doorgeschoven naar 2013.		
ARBOR	-138	
Uitgaven hebben versneld plaatsgevonden. Daarom kon er minder gestort worden in de reserve.		
Afwikkeling coalitieakkoord	269	
Diverse kleine verschillen	617	
	Totaal verklaard	3.223
Oplossing verschil Begroot na wijz. -	Er is minder onttrokken dan geraamd door dat er vertraging is bij de uitvoering van projecten. Dit geld is nodig voor het komende jaar.	
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve is komende jaren nodig voor de uitvoering van projecten.	
Advies	In stand houden reserve.	

Reserve coalitieakkoord				
PS-besluit	PS d.d. 17 december 2007 (PS2007BEM55)			
Bestemd voor	Uitvoering van het coalitieakkoord			
Voeding	Bij instelling reserve € 418 mln. uit begrotingsaldi 2008 tm 2011, uit de reserve dekking provinciaal structuurfonds, rekeningsaldo 2007, € 65 mln uit de opbrengsten van Stofkam I (motie 2 van 17-12-07) en € 1 mln via amendement 10 bij (PS2007BEM55) t.l.v. de stelpost nog toe te wijzen middelen 2007. Dit bedrag is bijgesteld naar 321 mln.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	€ 419 mln.	Eindjaar 2011
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011			57.369	
Bij:	Restschuld uit OinO	2.215	2.215	0
	Correctie ombuiging/bezuiniging uitvoeringsprogramma	269	0	269
	Subtotaal Bij	2.484	2.215	269
Af:				0
	Ombuiging/bezuiniging uitvoeringsprogramma	1.500	1.231	269
	Opheffing reserve coalitieakkoord	58.353	58.353	0
	Subtotaal Af	59.853	59.584	269
Saldo 31-12-2012			0	
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De correctie op de ombuiging is per ongeluk als een extra storting geraamd, terwijl dit eigenlijk als een verlaging op de onttrekking geraamd had moeten worden.			269 -269
Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve is bij de jaarrekening 2011 al opgeheven, bovenstaande betroffen alleen de afrondende administratieve afhandelingen.			
Advies	N.v.t. Zie hierboven.			

Reserve NTVA provincie Utrecht				
PS-besluit	In de jaarrekening 1987 is de saldireserve gesplitst in een algemeen deel en een deel waaraan een bestemming was verbonden. De formele instelling vond plaats vaststelling van de jaarrekening 2010.			
Bestemd voor	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede incidenteel beschikbaar gestelde middelen om zo het hiermee beoogde product of de hiermee beoogde prestatie te kunnen leveren.			
Voeding	Stortingen van het over te boeken bedrag.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
			-	-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				373
Bij:	Medewerkers tevredenheidsonderzoek		53	53
	Nationale start viering bevrijding 2013		175	175
	Subtotaal Bij		228	228
				0
Af:	Implementatie E-hrm		100	100
	BARIM		98	98
	Handhaving verordening veehouderij; stikstof en Natura		175	175
	Subtotaal Af		373	373
				0
Saldo 31-12-2012				228
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschil			0
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is de komende jaren om niet volledig bestede incidenteel beschikbaar gestelde middelen beschikbaar te houden voor de komende jaren.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve Frictie-en programmakosten						
PS-besluit	Behandeling PS d.d. 2 juli 2012,VJN 2012					
Bestemd voor	Doel van de reserve is om de middelen die beschikbaar zijn voor de Frictekosten en de veranderopgave apart inzichtelijk te maken en te spreiden in de tijd.					
Voeding	Er is een eenmalige storting van €9,75 mln.. bepaald bij het besluit VJN 2012					
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	€9,75 mln.	Eindjaar	-	
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo	
Saldo 31-12-2011				0		
Bij:	Storting lagere uitgaven			2.675	5.319	-2.644
	Subtotaal Bij			2.675	5.319	-2.644
Af:						
	Subtotaal Af			0	0	0
Saldo 31-12-2012					5.319	
					Verschil	
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	In 2012 is het organisatie en formatieplan ontwikkeld, en is de uitstroom nog hoofdzakelijk				-2.644	
	Totaal verklaard				-2.644	
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het bedrag moet beschikbaar blijven voor de kosten in de toekomstige jaren.					
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het traject van de Veranderopgave en de daaruit voortvloeiende kosten is nog niet afgerond. Het saldo in de reserve moet dus beschikbaar blijven.					
Advies	In stand houden reserve.					

Reserve ecoducten				
PS-besluit	PS d.d. 15 mei 2006 (PS2006BEM11) en PS d.d. 12 december 2011			
Bestemd voor	Financiering van het programma Prioriteiten Ecopassages bij provinciale wegen tot en met 2015.			
Voeding	Eénmalige storting bij Voorjaarsnota 2006 van € 4,9 mln. (Leusderheide-Den Treek) en 1,0 mln (Biltse Rading).			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2015
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				6.440
Bij:	Storting ecoducten 2012			0
	Subtotaal Bij			5.066
Af:				
	Subtotaal Af			0
Saldo 31-12-2012				11.506
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschil			0
	Totaal verklaard			0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Bedrag is nog ontoereikend voor het realiseren van 3 ecoducten, daarom wordt er ook nog geld vrijgemaakt uit programma AVP			
Advies	In stand houden van reserve.			

Programma Landelijk Gebied				
PS-besluit	PS d.d. 12 december 2011 (PS2011RGW10)			
Bestemd voor	(co)Financieren of subsidiëren van projecten in het landelijk gebied op de thema's natuur, water, bodem, landschap, cultuurhistorisch erfgoed, landbouw, recreatie, leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat en energie; (subsiëring van) aankopen, inrichten en beheer van natuurterreinen EHS), knelpunten bij de realisatie van de EHS oplossen; aanleg van ecoducten en ecopassages; uitvoering van het Reconstructieplan; Groen/Blauwe structuren, duurzame versterking landbouw, ecoducten en NHW, GH, GMN, Fort Vechten, Linschoterwaard en de Schammer, uitfinanciering onderdeel ILG coalitie-akkoord '07-'11)			
Voeding	Bij initiatie is een startbedrag betrokken. Daarna jaarlijkse een bijdrage aan de bovenstaande thema's.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2021
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				86.005
Bij:	Afrekening ILG met Rijk			40.094
	Bijdrage Rijk			30.150
			7.494	7.494
		Subtotaal Bij	7.494	70.244
				-62.750
Af:	Afrekening ILG met Rijk			8.616
	Mutatie AVP		11.514	29.338
		Subtotaal Af	11.514	37.954
				-26.440
Saldo 31-12-2012				118.294
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot	Afrekening en Bijdrage Rijk is eind 2012 tot stand gekomen en niet begroot.			-61.628
	De begrote onttrekking van per saldo ongeveer € 4 mln. is niet bijgesteld na het opstellen van de begroting gezien de grote onzekerheid rond de afrekening met het Rijk. Voorheen werd een groot deel van de uitgaven gedeclareerd van het Rijk na decentralisatie komt dit ten laste van deze reserve.			25.318
na wijziging t.o.v. Realisatie				
	Totaal verklaard			-36.310
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De reserve landelijk gebied is op dusdanig niveau dat het programma AVP daaruit volgens voorlopige berekeningen gedekt is.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is in ieder geval nodig tot en met 2015, maar heeft een langere doorlooptijd in verband met de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Dit alles ter uitvoering van de genoemde projecten in de nieuwe kadernota.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid				
PS-besluit	PS d.d. 27 juni 2005 (PS2005BEM20)			
Bestemd voor	Deze reserve is bedoeld voor het projectmatig oplossen van woonschepenknelpunten binnen de periode 2005-2008 door herinrichting, aankoop, opheffing met nadeelcompensatie, verplaatsing en aanleg van compenserende ligplaatsen			
Voeding	In 2005 heeft een éénmalige storting van € 750.000 plaatsgevonden. Verwacht wordt dat in de loop van de projectperiode aanvullende stortingen gerealiseerd kunnen worden ten laste van medefinanciers, subsidies alsmede opbrengsten uit ruimtelijke compensatie en invoering huur/precario voor woonschepen in provinciale wateren.			
Minimumbedrag	-1.375	Plafondbedrag	4.125	Eindjaar 2012
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				1.181
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:	Er is een aankoop gedaan die nog niet gepland was		23	178
		Subtotaal Af	23	188
Saldo 31-12-2012				1.003
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Er is een aankoop gedaan die nog niet gepland was maar wel in het meerjarenbudget past.			-155
	Totaal verklaard			155
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Verschil past in de meerjarenplanning.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het bedrag in de reserve is nodig om de herinrichting bij de gemeente Houten te realiseren.			
Advies	In stand houden van de reserve.			

Reserve dekking financiële risico's grondaankopen				
PS-besluit	PS d.d. 26 oktober 2009 (PS2009BEM25)			
Bestemd voor	De provincie voert een actief grondbeleid. Hierdoor loopt de provincie financiële risico's. De middelen in deze reserve dienen als financiële dekking van deze risico's. Een bedrag van € 5 mln. is bestemd voor risico's van grondaankopen in het kader van het revolverend fonds (PS2009RGW01).			
Voeding	Eénmalig € 5 mln. uit het stimuleringsfonds			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				5.000
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
				0
Af:				
		Subtotaal Af	0	0
				0
Saldo 31-12-2012				5.000
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschil			0
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	totaal uitstaand risico per 1/1/2013: € 2.557.927 totaal uitstaand risico per 1/1/2012: € 1.650.042 Het uitstaande risico neemt toe. Gezien de verwachte bedrijvigheid in aankopen- en verkopen zal het risico gestaag oplopen naar € 5 mln.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve collectief particulier opdrachtgeverschap				
PS-besluit	PS d.d. 10 november 2008 (PS2008BEM31)			
Bestemd voor	Financieren van stimuleringsprojecten die passen binnen het kader van het Actieplan Woningbouw (Collectief particulier opdrachtgeverschap) dat op 22 november 2007 aan de Tweede Kamer is verzonden. Streven van de ondersteuningsmaatregelen is dat minimaal 6 CPO-projecten daadwerkelijk worden gerealiseerd.			
Voeding	Eénmalige bijdrage van het rijk (Junicirculaire 2008)			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	606	Eindjaar 2011
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				322
Bij:				0
	Subtotaal Bij			0
Af:	Diverse projecten	322	187	135
	Subtotaal Af			187
Saldo 31-12-2012				135
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Door de stagnatie in de gehele woningbouwsector zijn er minder subsidieaanvragen dan voorzien.			135
Totaal verklaard				135
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het saldo in de reserve is nodig voor het uitbetalen van de nog lopende projecten			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De stand van de reserve is toereikend voor de lopende projecten. Er zit geen vrije ruimte in deze reserve.			
Advies	In stand houden van de reserve			

Reserve beheer startersleningen				
PS-besluit	PS d.d. 19 januari 2009 (PS2009WMC01)			
Bestemd voor	Deze reserve dient ter dekking van de kosten, rentederving en eventuele risico's die horen bij het Startersfonds welke loopt via SVn.			
Voeding	Vanuit het uitvoeringsprogramma 2007-2011 is er voor de jaren 2009 t/m 2011 elk jaar €400.000 beschikbaar. Deze bedragen worden in de reserve gestort. Eventuele (rente)vergoedingen die worden ontvangen via SVn worden ook toegevoegd aan deze reserve.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2014
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				582
Bij:				0
		Subtotaal Bij	0	0
Af:	Rentederving Startersfonds		225	200
		Subtotaal Af	225	200
Saldo 31-12-2012				382
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Overige kleine verschillen.			25
			Totaal verklaard	25
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het voordeel is nodig voor eventuele toekomstige rentederving.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve moet in stand gehouden worden omdat er nog leningen uit staan via SVn.			
Advies	In stand houden van de reserve			

Reserve aanvulling stads- en dorpsvernieuwing				
PS-besluit	PS begroting 1985 (FIN-4/1985)			
Bestemd voor	Verlenen van bijdragen aan gemeenten ter bevordering van de voortgang van stadsvernieuwing			
Voeding	De structurele jaarstorting bedroeg €567.225 (f 1.250.000). Met de inwerkingtreding van de Wet Stedelijke Vernieuwing (WSV) worden geen nieuwe stortingen meer gedaan en worden nog uitsluitend bestaande afspraken afgewikkeld.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2010
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				355
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:			124	124
	Vrijval		231	231
		Subtotaal Af	355	355
Saldo 31-12-2012				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen			0
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Alle projecten zijn afgerond, de reserve is niet meer nodig.			
Advies	De reserve kan bij de Jaarrekening 2012 worden opgeheven.			

Reserve aanvulling ISV Algemeen & Geluid				
PS-besluit	PS besluit 2001, herzien eigenschappen PS d.d. 31 oktober 2011 (PS2011PS13)			
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen ISV-middelen (onderdeel algemeen / geluid) via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van ISV- algemeen/geluid.			
Voeding	De voeding geschied vanuit het provinciefonds, decentralisatie-uitkering ISV, onderdeel algemeen/geluid. Daarnaast kunnen er eigen provinciale middelen toegevoegd worden aan deze reserve, met in achtneming van hetgeen beschreven onder "Plafond/streefbedrag".			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	7.682	Eindjaar 2014
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				3.252
Bij:				
	Storting rijksbijdrage		1.345	1.345
	Subtotaal Bij		1.345	1.345
Af:				
	Bijdrage diverse projecten 2012		1.345	1.197
	Subtotaal Af		1.345	1.197
Saldo 31-12-2012				3.400
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Niet alle plannen van gemeenten waren voldoende om tot uitbetaling over te gaan en door onzekerheden op de woningmarkt hebben gemeenten meer tijd nodig om tot nieuwe passende aanvragen voor ISV 3 te komen.			148
	Totaal verklaard			148
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De middelen zijn nodig om de toekomstige uitgaven voor ISV te dekken.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De middelen kunnen niet vrijvallen omdat deze gelabeld zijn voor ISV-3. Deze zijn in 2010 beschikbaar.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve Knelpuntenpot					
PS-besluit	PS d.d. 21 september 2009 (PS2009WMC11)				
Bestemd voor	Deze reserve dient ter dekking van de beheer- en uitvoeringskosten, rentederving en eventuele risico's die horen bij de Knelpuntenpot woningbouwstagnatie.				
Voeding	Vrijval vanuit subsidies die versterkt zijn uit het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen vanwege niet "tijdig" starten van de gehonoreerde projecten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2.000	Eindjaar	2013
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.128	-1.128
Bij:				0	
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Diverse projecten			540	342
	Subtotaal Af			540	342
Saldo 31-12-2012				930	342
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Een project waar al € 200.000 voor was verleend is niet doorgegaan, omdat het voorverkooppercentage zo laag bleef dat de projectontwikkelaar het project heeft afgeblazen. Verder zijn enkele aanvragen voor projecten waar we in onderhandeling waren niet tot daadwerkelijke subsidiering gekomen omdat de aanvrager alsnog voldoende financiering				247
	Het voorschot voor een project in Leidsche Rijn is terug ontvangen omdat het project niet tot uitvoering is gekomen.				95
Totaal verklaard					342
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Voor de desbetreffende projecten is wel geld gereserveerd binnen deze reserve. Het saldo is toereikend voor de resterende projecten.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve is nodig voor de nog lopende garantstellingen. Er zit geen vrije ruimte in.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve Binnenstedelijke Opgave				
PS-besluit	PS 23 april 2012			
Bestemd voor	(co)Financiering van de projecten en activiteiten uit het Actieplan Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015. Binnen het programmabudget kan het geld op drie manieren ingezet worden: via directe beïnvloeding van de processen in de woningmarkt door middel van de inzet op regionale afstemming, kennisdeling en stimuleren van het proces op een aanjagende wijze; via het financieel instrumentarium en via participatie in complexe projecten en gebiedsontwikkeling.			
Voeding	Bij initiatie wordt € 10 miljoen aan coalitiemiddelen uit de Algemene Reserve toegevoegd. Daarnaast wordt € 0,966 miljoen aan geheerprioriteerde middelen uit de Najaarsrapportage 2011 ten behoeve van binnenstedelijke ontwikkeling en wonen in de reserve gestort. Totale storting € 10,966 miljoen.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2015
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011			0	
Bij:	Kadernota	10.966	10.966	
	Subtotaal Bij	0	0	0
Af:	Diverse werkzaamheden	500	56	444
	Subtotaal Af	500	56	444
Saldo 31-12-2012			10.910	
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	In 2012 is het programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling opgebouwd en de uitvoering in de startblokken gebracht. De meeste kosten voor deze opbouwfase konden worden gedekt uit middelen uit woningbouwproductie. Het resterende bedrag zal worden benut voor de uitvoeringsfase van het programma.			444
Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De middelen zijn nodig om de toekomstige uitgaven voor de projecten Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling te kunnen dekken.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo is toereikend voor de resterende projecten Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling en heeft een looptijd tot en met 2015.			
Advies	In stand houden reserve.			

Egalisatiereserve Bodemsanering				
PS-besluit	PS d.d. 22 maart 2010 (PS2010RGW05)			
Bestemd voor	Niet bestede gelden Decentralisatieuitkering Bodem (DUB)			
Voeding	Voor het reconstructieplan is in de begroting 2005 t/m 2007 €7 miljoen uitgetrokken. Middels de reserve worden de nog niet gebruikte gelden beschikbaar gehouden voor het aangegeven doel.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2015
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				1.161
Bij:	Storting rijksbijdrage		1.432	1.396
		Subtotaal Bij	1.432	1.396
				36
Af:	Bijdrage diverse projecten 2012		1.432	820
		Subtotaal Af	1.432	820
				612
Saldo 31-12-2012				1.736
				576
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De raming was gebaseerd op de totale ontvangst voor bodemsanering. Dit is inclusief een			-36
	De werkelijke saneringen worden veelal uitbesteed aan derden (aannemers,			612
	Totaal verklaard			576
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er meer gestort in de reserve dan begroot. Deze middelen zijn nodig om toekomstige uitgaven m.b.t. het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem 2010 t/m 2014 (PUC) te bekostigen.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.			
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden totdat de uitvoering van het PUC is afgerond.			

Reserve concessieverlening EEV				
PS-besluit	PS d.d. 2 juli 2007 (PS2007BEM26)			
Bestemd voor	Het verbeteren van de luchtkwaliteit door inzet van schonere bussen in de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer.			
Voeding	Eenmalig bij resultaatbestemming jaarrekening 2006.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	1.760	Eindjaar 2016
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012			1.320	1.100
Bij:				
	Subtotaal Bij		0	0
Af:	Jaarlijkse onttrekking concessieverlening		220	220
	Subtotaal Af		220	220
Saldo 31-12-2013				880
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen			
				Totaal verklaard
				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het restant bedrag in de reserve is nodig om de komende 4 jaar nog aan de verplichtingen te kunnen voldoen (een jaarlijkse bijdrage van € 220.000).			
Advies	In stand houden reserve.			

Egalisatiereserve ISV bodemsanering				
PS-besluit	PS d.d. 31 oktober 2011 (PS2011PS13)			
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen ISV-middelen (onderdeel bodem) via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van ISV-bodem.			
Voeding	De voeding geschiedt vanuit het niet bestede deel van de decentralisatieuitkering ISV, onderdeel bodem.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	4.240	Eindjaar 2014
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				208
Bij:	Storting rijksbijdrage		1.060	1.060
	Subtotaal Bij		1.060	1.060
Af:	Bijdrage diverse projecten 2012		1.060	91
	Subtotaal Af		1.060	91
Saldo 31-12-2012				1.177
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Bij veel projecten bij gemeenten zijn de laatste onderzoeken in 2012 uitgevoerd en worden deze opgenomen in de jaarrekening van gemeenten. Hierdoor vindt de financiële afronding door de provincie plaats in 2013.			969
	Totaal verklaard			969
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er meer in de reserve gestort dan begroot. Deze middelen zijn nodig om toekomstige uitgaven m.b.t. de ISV3 (onderdeel bodem) te kunnen bekostigen.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.			
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden totdat de uitvoering Stedelijke vernieuwing 2010-2015 (onderdeel bodem) is afgerond.			

Reserve PUEV				
PS-besluit	PS d.d. 17 juni 2013 (Jaarrekening 2012)			
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen PUEV-middelen via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014.			
Voeding	De voeding geschiedt vanuit het niet bestede deel van de decentralisatieuitkering PUEV.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2.883	Eindjaar 2014
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				0
Bij:				
	Storting rijksbijdrage		0	961
		Subtotaal Bij	0	961
Af:				
	Bijdrage diverse projecten		0	663
		Subtotaal Af	0	663
Saldo 31-12-2012				298
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Storting rijksbijdrage 2012: Met ingang van 2011 komt de bijdrage van het rijk niet meer als een doeluitkering binnen, maar als een decentralisatie-uitkering via het provinciefonds. Het gevolg hiervan is dat de inkomsten en uitgaven van externe veiligheid niet meer als vreemd vermogen worden gezien, maar als eigen vermogen. Daarom wordt bij deze jaarrekening deze reserve ingesteld (in 2011 is de ontvangen rijksuitkering volledig vastgelegd voor externe veiligheid en waren er dus geen middelen over). Omdat de reserve nog niet bestond was het ook niet mogelijk de ontvangen decentralisatie-uitkering als storting in de reserve te ramen.			961
	Onttrekking uitgaven Externe veiligheid 2012: zie storting rijksbijdrage			-663
	Totaal verklaard			298
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er meer in de reserve gestort dan begroot. Deze middelen zijn nodig om toekomstige uitgaven m.b.t. externe veiligheid te kunnen bekostigen.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.			
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden, totdat de uitvoering van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014 is afgerond.			

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer					
PS-besluit	Bij Ven W-6/1987				
Bestemd voor	Egalisatie van kosten van het kwantitatieve waterbeheer				
Voeding	Positieve exploitatiesaldi				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	n.v.t.	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.479	
Bij:	Ontvangen leges		1.160	1.133	27
	Subtotaal Bij		1.160	1.133	27
Af:	Exploitatieverschillen grondwaterheffing 2012		1.160	852	308
	Subtotaal Af		1.160	852	308
Saldo 31-12-2012				1.759	281
					Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Het verschil wordt veroorzaakt door een lagere opbrengst op de leges grondwaterheffing. Deze opbrengsten worden 1 op 1 in de reserve gestort.				-27
				Totaal verklaard	281
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er meer in de reserve gestort dan begroot. Deze middelen zullen in de komende jaren worden ingezet voor extra werkzaamheden in het kader van de verdrogingsbestrijding.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo van de reserve is voor de komende jaren nodig om de extra werkzaamheden voor de verdrogingsbestrijding te bekostigen. Daarnaast is in artikel 7.7 van de waterwet geregeld dat er alleen middelen aan deze reserve mogen worden onttrokken die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Er is dus geen vrije ruimte binne nde reserve aanwezig.				
Advies	In stand houden van de reserve.				

Reserve Cofinancieringsfonds				
PS-besluit	PS2007BEM06 d.d. 15 februari 2007, PS2011MME04 d.d. 7 februari 2011			
Bestemd voor	Economische stimulering door bijdragen van max. 60% van de totale projectkosten aan projecten met een aantoonbaar economisch effect voor de regio Utrecht op het gebied van: life sciences, creatieve industrie (gaming, multimedia en design), duurzaamheidseconomie, kennisvalorisatie en bevordering van innovatie bij het mkb			
Voeding	Structurele budgetten Stimulering Economische Ontwikkeling (€561.000), SER Utrecht (€27.000), Ondersteuning Arbeidsmarktbeleid (€56.000) en de vrij besteedbare middelen uit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling (€1.184.000) te herbestemmen voor en te storten in de reserve Cofinancieringsfonds kennis en innovatie, €6.522.000 vanuit de huidige reserve Cofinancieringsfonds te herbestemmen in de reserve Cofinancieringsfonds kennis en innovatie en werd besloten om €1.184.000 vanuit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling te herbestemmen in de reserve Cofinancieringsfonds kennis en innovatie. (PS2011MME04). Ook worden de middelen die beschikbaar zijn gesteld uit de stelpost intensivering 2012-2015 onderdeel economisch beleidsplan toegevoegd aan deze reserve.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	10.000	Eindjaar 2015
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				13.459
Bij:	Cofinancieringsprojecten 2012			644
	Internationale school			112
	Subtotaal Bij			756
Af:	Cofinancieringsprojecten 2012			1.123
	Subtotaal Af			1.123
Saldo 31-12-2012				12.094
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Een aantal projecten, zoals Go Without Salt en Smart Grid, werden verwacht om afgerekend te worden in 2013, maar zijn gedeeltelijk al betaald in 2012			-998
	Totaal verklaard			-998
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het saldo van de reserve is benodigd voor uitbetaling van reeds aangegane verplichtingen.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het bedrag is voldoende om de afgesproken doelen te realiseren.			
Advies	In stand houden reserve			

Reserve Toeristische ontwikkeling					
PS-besluit	PS FIN-1/1983. PS CEMENT-2/1998, PS d.d. 12-11-2001 (B&M-17/2001), jaarrekening 2005				
Bestemd voor	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de provincie.				
Voeding	De bedragen waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.082	-1.082
Bij:	Structurele storting 2012		199	199	0
		Subtotaal Bij	199	199	0
Af:	Onttrekking 2012		449	455	-6
		Subtotaal Af	449	455	-6
Saldo 31-12-2012				826	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	geen significante verschillen				-6
	Totaal verklaard				-6
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Nadeel in 2012 wordt nog verwerkt in de meerjarenraming voor afbouw van deze reserve.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het huidig saldo is voldoende om reeds aangegane verplichtingen tot en met 2015 te bekostigen.				
Advies	Afbouwen reserve tot ultimo 2014-2015.				

Reserve economische ontwikkeling					
PS-besluit	PS FIN-1/1983. PS CEMENT-2/1998, PS d.d. 12-11-2001 (B&M-17/2001), jaarrekening 2005				
Bestemd voor	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van economische ontwikkeling van de provincie				
Voeding	De bedragen waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	n.v.t.	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				1.644	
Bij:					0
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:	Onttrekkingen 2012		0	102	-102
		Subtotaal Af	0	102	-102
Saldo 31-12-2012				1.541	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Onttrekking het gevolg van afrekening van subsidieverplichtingen vanuit de subsidieregeling SEO die begin 2011 opgeheven is. Uitbetaling was voorzien in 2013.				-102
				Totaal verklaard	-102
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Bedragen waren reeds verplicht en voorzien als uitgaven.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Resterende middelen zijn nodig voor reeds aangegane verplichtingen				
Advies	Voorlopig in stand houden. Na uitbetaling van de lopende verplichtingen kan deze reserve opgeheven				

Reserve grote wegenwerken				
PS-besluit	PS X-14/1988, herzien PS d.d. 27 juni 2005 (PS2005BEM20)			
Bestemd voor	Het beschikbaar houden van gelden die bestemd zijn voor wegeninvesteringen. Daarnaast is de reserve bestemd voor egalisatie van kosten wegenwerken die niet binnen het jaarbudget kunnen worden gerealiseerd.			
Voeding	Basis is het vastgestelde SMPU t/m 2020. Op basis hiervan is storting voor materiële en apparaatskosten begroot.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				26.083
Bij:	Storting(op basis van het SMPU)		15.048	15.048
	Projecten Beter Benutten		2.750	2.750
	Subtotaal Bij		17.798	17.798
				0
Af:	Onttrekking op basis van het UMP		10.296	9.848
	Subtotaal Af		10.296	9.848
				448
Saldo 31-12-2012				34.033
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Zie hiervoor toelichting bij programma 7 onder de verschillenanalyse onder de lasten bij de post Diverse uitvoeringsprojecten UMP			222
	Zie hiervoor toelichting onder de afwijkingen aan de batenkant bij de post diverse uitvoeringsprojecten UMP			238
	Overige verschillen			-12
			Totaal verklaard	448
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Lagere onttrekking dan geraamd is voornamelijk het gevolg van kasritmeverschillen in de jaren. Verwachting is dat in 2013 de uitgaven hoger zijn dan geraamd.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Om alle plannen te kunnen verwezenlijken is de reserve te laag, maar tot 2020 is de reserve voldoende om geplande projecten te bekostigen. Met het oog op het nader op te stellen mobiliteitsplan wordt dit verder bekeken.			
Advies	In stand houden van reserve			

Reserve stimulering OV				
PS-besluit	PS d.d. 18 mei 2004 (PS2004BEM14)			
Bestemd voor	Voorzien in de middelen die nodig zijn om het kwaliteitsniveau van het OV en CVW te handhaven.			
Voeding	Eerste voeding bij bestuursrapportage 1/2003 vanuit de algemene middelen.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2011
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				182
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:	Onttrekking wegens opheffing		180	182
		Subtotaal Af	180	182
Saldo 31-12-2012				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	geen afwijking			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	reserve is leeg en opgeheven			
Advies	zie hierboven			

Reserve Masterplan Soesterberg				
PS-besluit	PS d.d. 26 april 2010 (PS2010WMC08)			
Bestemd voor	Ter uitvoering van de verdiepte ligging van de provinciale weg N237 (inclusief 3 overkluizingen) zoals opgenomen in het Masterplan Soesterberg en als verantwoordelijkheid van de provincie vastgelegd in het met de gemeente Soest afgesloten Bestuurlijke overeenkomst Masterplan Soesterberg van 8 juni 2009.			
Voeding	Voeding geschiedt vanuit meerdere bronnen: - € 3,3 miljoen uit het Fonds stedelijk Bouwen en Wonen (FSBW); - € 2,1 miljoen uit het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijvigheid (FUHB); - € 3 miljoen uit het project fietsverbinding Soest-Soesterberg (pakketstudies); - € 5 miljoen uit het Strategisch Mobiliteitsfonds Provincie Utrecht (SMPU, uit reserve GWW: grote wegenwerken).			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	€ 14 mln.	Eindjaar 2016
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011			13.333	
Bij:				
	Subtotaal Bij		0	0
Af:	Onttrekking ontwerpkosten		100	0
	Subtotaal Af		100	0
Saldo 31-12-2012			13.233	
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	geen afwijking			0
	Totaal verklaard			0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	niet van toepassing			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Project zit nog in ontwerpfasen. Verwachting is dat bedrag in reserve voldoende is voor realisatie.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve VERDER				
PS-besluit	Voorjaarsnota 2011			
Bestemd voor	Ter uitvoering van de afspraken gemaakt met het Rijk over de medefinanciering in de opwaardering van de NRU en het VERDER-pakket.			
Voeding	Voeding geschiedt vanuit meerdere bronnen: - € 16,7 miljoen (rentedragend) uit de algemene reserve per 1-1-2011 ten behoeve van de Noordelijke Randweg Utrecht - restant van de reserve Pakketstudies (onderdeel van de reserve coalitieakkoord) per 31-12-2011, circa € 18 miljoen ten behoeve van maatregelen VERDER - jaarlijkse storting van € 8,5 miljoen van 2012 tot en met 2021 opgenomen in de reguliere begroting ten behoeve van maatregelen VERDER			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2022
			Begroot na wijz	Realisatie
			Saldo	
Saldo 31-12-2011			36.504	
Bij:	Rente NRU		167	235
	Storting pakketstudies		8.500	8.500
	Subtotaal Bij		8.667	8.735
				-68
Af:	Onttrekkingen VERDER projecten		1.700	1.563
	Subtotaal Af		1.700	1.563
				137
Saldo 31-12-2012			43.676	
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot	iets hogere storting in verband met de IBOI index			-68
	Voor de lagere onttrekking verwijzen wij u naar de toelichting onder de lastenkant bij de verschillenanalyse bij programma 7.			137
na wijziging t.o.v. Realisatie				
	Totaal verklaard			69
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Voordelig saldo benodigd om de toekomstige verplichtingen voor de NRU en de pakketstudies te kunnen voldoen.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Restant is volledig nodig om toekomstige verplichtingen te kunnen betalen. Momenteel is er bij het programma VERDER nog een overprogrammering.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve investeringsfonds provinciaal erfgoed				
PS-besluit	PS d.d.15 mei 2006 (PS2006ZCW06)			
Bestemd voor	De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van Cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels.			
Voeding	Eerste vulling met de bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				2.149
Bij:	Erfgoedparels		208	208
		Subtotaal Bij	208	208
				0
Af:	Erfgoedparels		300	48
		Subtotaal Af	300	48
				252
Saldo 31-12-2012				2.310
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Zie voor toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten bij programma 8 onder het kopje Erfgoedparels			248
	Divertse verschillen			4
	Totaal verklaard			252
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Minder onttrokken in 2012. Wordt ingezet voor komende jaren om doelen te realiseren			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Bedrag in reserve is nodig om de doelen in deze collegeperiode te realiseren.			
Advies	In stand houden van de reserve			

Reserve Bibliotheekvernieuwing					
PS-besluit	PS 2004 (Coalitieakkoord 2003-2007)				
Bestemd voor	Om kosten voor bibliotheekvernieuwing uit te bekostigen.				
Voeding	Voor 2004 was een bedrag van € 4 mln. beschikbaar gesteld, waarvan € 450.000 in 2004 werd besteed. Het restant van de middelen is in de reserve bibliotheekvernieuwing gestort om het bedrag voor latere jaren beschikbaar te houden.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				528	
Bij:					0
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Bibliotheekvernieuwing 2012			0	340
	Subtotaal Af			0	340
Saldo 31-12-2012				188	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De reserve heeft een egalisatiefunctie. De onttrekkingen kwamen hoger uit dan verwacht. Zie ook de toelichting onder de verschillenanalyse bij programma 8 onder het kopje SUB.				-340
				Totaal verklaard	-340
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het lagere saldo is hard nodig om lopende verplichtingen te kunnen financieren.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Stand van de reserve is toereikend voor lopende projecten.				
Advies	Reserve in stand houden.				

Reserve cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)				
PS-besluit	PS d.d. 15 mei 2006 (PS2006ZCW) kenmerken vastgesteld bij jaarrekening 2006 (PS2007BEM26), Stofkam I (PS2008BEM19), nota reserves en voorzieningen 2009 (PS2009BEM25, PS d.d.d 26-10-09)			
Bestemd voor	T.b.v. het gericht investeren in gebiedsprojecten en in verkenningen in het kader van het uitvoeringsprogramma CHS			
Voeding	Afhankelijk van de besteding van de jaarlijkse beschikbare budgetten voor het uitvoeringsprogramma CHS worden de niet bestede middelen in het begrotingsjaar toegevoegd aan deze reserve			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				596
Bij:	CHS 2012		0	175
		Subtotaal Bij	0	175
Af:	CHS 2012		65	65
		Subtotaal Af	65	65
Saldo 31-12-2012				706
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Een aantal projecten zijn doorgeschoven naar 2013, vandaar de storting in de reserve.			175
			Totaal verklaard	175
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De middelen zijn nodig om toekomstige uitgaven voor CHS te kunnen dekken.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De stand van de reserve is toereikend voor de lopende projecten.			
Advies	Reserve in stand houden.			

Reserve ICT					
PS-besluit	PS d.d. 25 mei 2004 (PS2004BEM19), PS d.d. 30 mei 2010 (PS2010PS03)				
Bestemd voor	De ICT-reserve is bedoeld als hulpmiddel voor de egalisatie van sterk ongelijkmatig verlopende ICT-uitgaven.				
Voeding	Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd, gebaseerd op het daartoe periodiek op te stellen investeringsplan.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				5.194	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Onttrekking ivm ICT uitgaven			3.328	2.171
	Subtotaal Af			3.328	2.171
Saldo 31-12-2012				3.023	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Op ICT gebied stond 2012 in het teken van de verhuizing en het implementeren van de vernieuwing van de nieuwe digitale werkplek voor Anders Werken. Bij de verhuizing is de nieuwe digitale werkplek ten dele uitgerold en is de inspanning in de rest van het jaar daarop gericht (o.a. uitrol nieuwe laptops, printers en telefonie/ Lync). Door deze inspanningen				1.157
	Totaal verklaard				1.157
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het nog niet onttrokken is in toekomstige jaren nog noodzakelijk voor ICT investeringen.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van ICT investeringen. De reserve is de komende jaren toereikend om de herinvesteringen te kunnen verrichten. Er is echter geen vrije ruimte.				
Advies	In stand houden reserve				

Reserve DigiDiv/DIVA				
PS-besluit	PS d.d. 9 september 2006 (PS2006BEM33)			
Bestemd voor	Het project DIVA, voorheen DiGiDiv, richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de Provincie Utrecht. Het doel is inrichten van het beheer van elektronische dossiers en het leveren van elektronische werkprocesondersteuning.			
Voeding	Eenmalige storting. Aanvullende toevoegingen alleen na specifieke statenvoorstel.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	5.000	Eindjaar 2012
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2011				463
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:	projectkosten DIVA		462	264
		Subtotaal Af	462	264
Saldo 31-12-2012				198
				-198
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De organisatieverandering van juli 2012 heeft er toe geleid dat verantwoordelijkheden voor oorspronkelijke projectdoelstellingen (in dit geval projectopdracht Gebruik DIV) bij diverse organisatieonderdelen is komen te liggen en is daarmee diffuus geworden. De noodzaak voor het behoud van de middelen voor het project blijft onverkort overeind. De planning is door de organisatieveranderingen gaan schuiven naar 2013.			198
			Totaal verklaard	198
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Er is minder aan de reserve onttrokken dan geraamd, waardoor het saldo van de reserve hoger is dan verwacht. Dit zal vanaf 2013 worden ingezet worden.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo van de reserve is vanaf 2013 nodig voor DIVA en voor een belangrijk deel bestemd voor de toekomstige investeringen.			
Advies	In stand houden reserve			

Specificaties voorzieningen

Voorziening nazorg stortplaats Maarsbergen						
PS-besluit	PS d.d. 26 april 2005 (PS2005BEM20)					
Bestemd voor	Nazorg van de stortplaats Maarsbergen					
Voeding	Eénmalig in 2008 van OLVM ontvangen bedrag gestort. Jaarlijks rentetoevoeging.					
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar		
				-		
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo	
Saldo 31-12-2011				603		
Bij:	Rentetoevoeging 2012			0	24	-24
		Subtotaal Bij		0	24	-24
Af:	Diversen werkzaamheden			0	10	-10
		Subtotaal Af		0	10	-10
Saldo 31-12-2012					617	-14
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Overige kleine verschillen				-14	
	Totaal verklaard				-14	
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Op deze voorziening is niet begroot. Per saldo is de voorziening toegenomen. Dit geld is nodig om te kunnen voldoen aan de nazorgplicht van de stortplaats Maarsbergen.					
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zolang de provincie de nazorgplicht voor de stortplaats heeft, is deze voorziening noodzakelijk. De voorziening is voorlopig toereikend. Mocht toch blijken dat dit niet het geval is, dan zijn de oorspronkelijk deelnemende gemeenten verantwoordelijk om het verschil bij te leggen.					
Advies	De voorziening dient in stand gehouden te worden tot de taken, zoals afgesproken in de					

Voorziening Garantstelling Vathorst					
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)				
Bestemd voor	Garantstelling jegens de gemeente Amersfoort bij een tekort op de ontsluiting van Vathorst (maximum € 4,5 miljoen)				
Voeding	Eenmalig bedrag uit algemene middelen				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	4.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				4.500	
Bij:					
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:	Betaling 1e tranche aan Amersfoort		3.000	3.000	0
		Subtotaal Af	3.000	3.000	0
Saldo 31-12-2012				1.500	0
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Geen verschillen				
				Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Niet van toepassing				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De garantstelling richting Amersfoort loopt nog. Het restant van de voorziening is de komende jaren dan ook nodig om aan deze garantstelling tegemoet te komen.				
Advies	In stand houden van de voorziening.				

Voorziening Pensioenen GS					
PS-besluit	PS d.d. 18 mei 2004 (PS2004BEM14)				
Bestemd voor	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van pensioengelden aan huidige en voormalige GS-leden bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.				
Voeding	Middels de storting van de pensioenbijdragen van huidige gedeputeerden, oprenting, inhoudingen op de salarissen van de gedeputeerden en d.m.v. inbreng van overdrachten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				8.012	
Bij:	Jaarlijkse dotatie		238	265	-27
	Pensioenoverdrachten		0	96	-96
	Overige kleine stortingen		0	8	-8
	Subtotaal Bij		238	369	-131
Af:			370	441	-71
	Uitbetalingen pensioenen		0	8	-8
	Subtotaal Af		370	449	-79
Saldo 31-12-2012				7.931	-52
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v.	Een gedeputeerde heeft het pensioen van een vorige betrekking laten overhevelen naar de huidige pensioenregeling. Hiertoe heeft een pensioenoverdracht plaatsgevonden.				96
	Overige kleine verschillen				-44
Realisatie					
	Totaal verklaard				52
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Per saldo is er meer gestort in de voorziening dan begroot. De hogere storting is noodzakelijk om de komende jaren aan de pensioenverplichting aan (oud) gedeputeerden te kunnen voldoen.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Op dit moment is de voorziening toereikend. Dit wordt echter jaarlijks opnieuw berekend, omdat de onderliggende gegevens van deze voorziening jaarlijks aan veranderingen onderhevig zijn.				
Advies	De voorziening moet in stand gehouden worden.				

Voorziening hogere kosten ecoduct N237					
PS-besluit	PS d.d. 4 juli 2006 (PS2006BEM15)				
Bestemd voor	Extra grondverwervingskosten van €5,3 miljoen t.b.v. bouw ecoduct N237, ten oosten van de kern Soesterberg (Boele Staalecoduct)				
Voeding	Eénmalige storting				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	5.300	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				5.300	
Bij:					
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:					
		Subtotaal Af	0	0	0
Saldo 31-12-2012				5.300	
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie					
				Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Hoogte voorziening is gelijk aan garantstelling hogere kosten Oosterlijke Corridor				
Advies	Voorziening in stand houden				

Voorziening nazorg stortplaatsen				
PS-besluit	PS d.d. 11 januari 2000 (1999WEM003628i)			
Bestemd voor	De nazorg van de stortplaatsen De Omega en Weber.			
Voeding	Eénmalig bij instelling vanuit de bestaande reserve toezicht. Jaarlijkse toevoeging van de kapitaalmarktrente om de voorziening op het juiste niveau te brengen.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				1.117
Bij:	Rentetoevoeging 2012		42	8
				34
				0
		Subtotaal Bij	42	8
				34
Af:	Diverse werkzaamheden		0	26
		Subtotaal Af	0	26
				-26
Saldo 31-12-2012				1.099
				8
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot	Overige kleine verschillen			60
na wijziging t.o.v. Realisatie				
	Totaal verklaard			60
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Er is minder rente toegevoegd dan geraamd. Dit komt omdat er in 2011 teveel rente is toegevoegd, welke nu is verrekend met de rentetoevoeging voor 2012. Daarnaast heeft er een kleine onttrekking plaatsgevonden voor diverse werkzaamheden die niet waren geraamd. Per saldo is er negatieve afwijking van € 60.000. Dit bedrag kan worden opgevangen binnen de voorziening.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zolang de provincie de nazorgplicht voor de stortplaatsen heeft, is deze voorziening noodzakelijk. Daarbij is de voorziening voorlopig toereikend. Mocht blijken dat dit niet het geval is, dan is de provincie niet verantwoordelijke voor aanvulling van deze voorziening. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaar van het terrein.			
Advies	De voorziening moet gehandhaafd blijven totdat de taken, zoals afgesproken in de nazorgovereenkomst, zijn afgerond.			

Voorziening onderhoud vaarwegen				
PS-besluit	PS d.d. 10 mei 2004 (PS2004WEM25)			
Bestemd voor	Het in stand houden van de provinciale vaarwegen.			
Voeding	Eénmalige voeding bij instelling door de beschikbare gelden van de voorziening 'Baggerwerk Eemmond' over te hevelen naar de voorziening 'Onderhoud Vaarwegen' en door aanwending van de 'Stelpost Kapitaallasten' (dit zijn de in de begroting geraamde kosten voor waterinvesteringen indien zou worden afgeschreven op het IPW). Structureel een jaarlijkse storting op basis van het onderhoudsplan vaarwegen.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011			16.109	
Bij:	Storting vaarwegen	765	792	-27
	Storting Merwedekanaal	566	566	0
	Subtotaal Bij	1.331	1.358	-27
Af:	Onttrekking vaarwegen	1.281	87	1.194
	Onttrekking Merwedekanaal	566	648	-82
	Subtotaal Af	1.847	735	1.112
Saldo 31-12-2012			16.732	
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Bij de onttrekking vaarwegen zijn de uitgaven een stuk achter gebleven bij de verwachting. Zie hiervoor ook bij de paragraaf kapitaalgoederen, onderdeel vaarwegen.			-1.194
	Diverse verschillen			109
	Totaal verklaard			-1.085
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Uitgaven passen binnen de meerjarenplanning van de voorziening.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen			
Advies	In stand houden van de voorziening.			

Voorziening gladheidbestrijding (vh overige goederen/diensten)				
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)			
Bestemd voor	Egaliseren van de kosten om de gladheid te bestrijden			
Voeding	Jaarlijkse storting welke wordt aangepast op de te verwachten prijsontwikkelingen en de toe- of afname van het provinciaal wegenbestand			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				52
Bij:	Jaarlijkse storting gladheidsbestrijding		735	836
				-101
	Subtotaal Bij		735	836
				-101
Af:	Onttrekking gladheidsbestrijding		735	882
				-147
	Subtotaal Af		735	882
				-147
Saldo 31-12-2012				6
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Verschil in storting betreft verkopen aan derden van gladheidsbestrijdingsmiddelen			97
	Hogere uitgaven voornamelijk het gevolg van strenge winter, zodat er meer gestrooid moest worden			-147
	Diverse verschillen			-4
	Totaal verklaard			-54
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Voorziening is nog net groot genoeg om deze tegenvaller op te vangen.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Hard nodig voor egalisatie			
Advies	In stand houden van de voorziening.			

Voorziening beheer en onderhoud wegen				
PS-besluit	PS (B&M-17/2001)			
Bestemd voor	Ter egalisatie/dekking van de kosten van het beheer en onderhoud van de provinciale wegen, niet zijnde investeringen (bestemmingsreserve grote wegenwerken)			
Voeding	Eerste voeding vanuit het in de begroting 2001 opgenomen bedrag voor beheer en onderhoud. Jaarlijks vanuit een aan GS te overleggen meerjarenplanning (ter onderbouwing en verantwoording)			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
			-	-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2011				2.724
Bij:	Jaarlijkse storting beheer en onderhoud		6.739	7.406
	Subtotaal Bij		6.739	7.406
				-667
Af:	Onttrekking beheer en onderhoud		10.286	5.798
	Subtotaal Af		10.286	5.798
				4.488
Saldo 31-12-2012				4.332
				Verschil
Toelichting ver-	Hogere storting door doorbelasting van groot onderhoud aan andere wegbeheerders			667
schillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Voor toelichting op de lagere onttrekking verwijzen wij u naar de toelichting bij de paragraaf kapitaalgoederen, onderdeel beheer en onderhoud wegen			-4.488
			Totaal verklaard	-3.821
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Uitgaven passen binnen de meerjarenbegroting onderhoud.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zie hiervoor paragraaf kapitaalgoederen.			
Advies	In stand houden voorziening			

Voorziening Friciekosten en Wachtgelden Alleato				
PS-besluit	PS d.d. 31 mei 2010 (PS2010PS03)			
Bestemd voor	Betalen van de frictiekosten en wachtgelden van het in 2006 nieuw gevormde CMO Alleato (ontstaan uit een fusie tussen de welzijnfuncties MIU en Schakels).			
Voeding	De voorziening wordt gevoed uit het verschil tussen de beschikbare €300.000 en de uitbetaling van de frictiekosten en wachtgelden aan Alleato. Deze middelen zijn jaarlijks t/m 2015 beschikbaar op het deeldeelproduct 532161 (Friciekosten Alleato).			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar ca. 2020
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2010				520
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:	Werkelijke kosten wachtgeldverplichtingen 2012			110
		Subtotaal Af	0	110
Saldo 31-12-2011				410
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De werkelijke wachtgeldverplichtingen over 2012 zijn aan Alleato vergoed. Omdat deze			110
				Totaal verklaard
				110
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De vergoedde kosten kunnen worden opgevangen binnen de voorziening. Deze kosten waren meegenomen in het opgeboude saldo van de voorziening.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening zal naast de reorganisatie van 2005/2006 ook ingezet worden voor kosten die gepaard gaan met de opheffing van Alleato per 1 november 2012. Deze kosten kunnen doorlopen t/m 2020. De voorziening is in ieder geval tot die tijd noodzakelijk.			
Advies	De voorziening moet in stand gehouden worden.			

Voorziening groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize					
PS-besluit	PS FP-1/1990				
Bestemd voor	Het egaliseren van kosten voor onderhoud van het Provinciehuis en Paushuize				
Voeding	Op basis van het onderhoudsschema				
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011			4.942	4.942	
Bij:	storting Paushuize		15	10	5
	storting Provinciehuis		610	210	400
	Negatieve storting ivm bijdrage aan nieuwe Huisvesting		0	-4.300	4.300
	Subtotaal Bij		625	-4.080	4.705
Af:	Onttrekking Paushuize		0	0	0
	Onttrekking Provinciehuis		1.084	0	1.084
	Negatieve storting ivm bijdrage aan nieuwe Huisvesting		4.300	0	4.300
	Subtotaal Af		5.384	0	5.384
Saldo 31-12-2012			10.951	862	-679
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Verschil zie toelichting hieronder.				-679
	Totaal verklaard				-679
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De begroting was gebaseerd op de oude situatie, dus Paushuize voor renovatie en het provinciehuis op de locatie Rijnsweerd. Destijds is ook aangekondigd dat er een nieuw beheerplan zal worden opgesteld voor de huidige situatie. De verschillen tussen begroot en realisatie zijn hierdoor ontstaan.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening is in 2012 herijkt en voldoet aan de eis om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen.				
Advies	Voorziening in stand houden				

Voorziening groot onderhoud kantons					
PS-besluit	Voorjaarsnota 2011				
Bestemd voor	Het egaliseren van kosten voor onderhoud van de kantons				
Voeding	Op basis van het het meerjaren onderhoudsplan				
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2011				88	
Bij:	Storting De Meen		14	19	-5
	Storting Huis ter Heide		21	41	-20
	Subtotaal Bij		35	60	-25
Af:	Onttrekking De Meern		0	0	0
	Onttrekking Huis ter Heide		69	0	0
	Subtotaal Af		69	0	69
Saldo 31-12-2012				148	-94
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Zie toelichting hieronder				-94
				Totaal verklaard	-94
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	In 2012 zijn de LTOP herijkt en daardoor zijn de stortingen aangepast. Voor het steunpunt Huis ter Heide stond de vervanging van de koeling en de verwarming gepland. Vanwege de uitvoering van andere projecten hebben deze vervangingen en dus de onttrekking in 2012 niet plaatsgevonden; deze werkzaamheden worden in 2013 alsnog uitgevoerd.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening is in 2012 herijkt en voldoet aan de eis om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen.				
Advies	Voorziening in stand houden				

Huisvesting in relatie tot afwikkeling asbest oude provinciehuis

Huisvesting in relatie tot afwikkeling asbest oude provinciehuis

Op 16 april is het nieuwe provinciehuis (ambtelijk) in gebruik genomen.

De verbouwing en verhuizing waren onderdeel van het project Eureka. Zie hoofdstuk 1, § 1.6.

De voorlopige afwikkeling van het 'project huisvesting' ziet er als volgt uit:

(1) Voorlopige afwikkeling huisvesting (exclusief asbest)		
x € 1 mln.		
• Eureka	+ € 14,0	De definitieve afwikkeling van het project Eureka zal in de loop van 2013 plaatsvinden.
• Verkoop provinciehuis	+ € 6,8	
• Verkoopkosten provinciehuis	-/- € 0,7	
A. Subtotaal (voordelig saldo)	+ € 20,1	

Toelichting

Bij het besluit om het nieuwe provinciehuis aan te kopen en te verbouwen is rekening gehouden met een verkoopwaarde van € 18,3 mln. met daarbij € 0,7 mln. aan verkoopkosten. De boekwaarde bedroeg op dat moment € 15,2 mln. De verwachte boekwinst was dus € 2,4 mln. Dit bedrag is conform begroting gestort in de reserve huisvesting (zie overige bijlage 5). De werkelijke verkoopwaarde was € 22,0 mln. Dat is dus € 6,8 mln. hoger dan de boekwaarde en € 4,4 mln. hoger dan wat in de begroting was opgenomen exclusief verkoopkosten (zie de verschillenanalyse op programma 10).

Op 1 november 2012 heeft de oplevering van het oude provinciehuis plaatsgevonden aan De Waal c.s. Voorafgaand aan de levering heeft de provincie een asbestsanering uitgevoerd.

Na levering zijn echter nog asbestbesmettingen aangetroffen. Ter oplossing van het gerezen geschil zijn afspraken gemaakt. Zie hoofdstuk 2, § 2.3.

De met deze afspraken samenhangende kosten staan in onderstaande tabel samengevat:

(2) Kosten asbest		
x € 1 mln.		
• Kosten asbestinventarisatie, asbestsanering en herstelwerkzaamheden	-/- € 4,3	Zie de verschillenanalyse op programma 10.
• Juridische kosten oplevering oude provinciehuis en asbestsanering	-/- € 0,2	
• Vaststellingsovereenkomst	-/- € 7,0	
B. Subtotaal (nadelig saldo)	-/- € 11,5	

Toelichting

De totale kosten voor het verkopen van het oude provinciehuis, inclusief de asbestsanering, bedragen € 12,3 mln. (€ 11,5 + € 0,7 verkoopkosten). De verwerking van deze kosten in de jaarrekening en het verantwoorden van deze kosten in 2012 is afgestemd met onze accountant. In overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften zijn deze kosten ten laste van de exploitatie gebracht.

Het totaalplaatje van de voorlopige afwikkeling huisvesting, inclusief asbest ziet er dan als volgt uit:

(3) Voorlopige afwikkeling huisvesting (inclusief asbest)		
x € 1 mln.		
A. Subtotaal afwikkeling huisvesting	+ € 20,1	Tabel 1 hierboven
B. Subtotaal afwikkeling asbest	-/- € 11,5	Tabel 2 hierboven
C. Totaal	+ € 8,6	

Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

ACB	Actieprogramma Cultuurbereik
AMK	Advies en meldpunt kindermishandeling
Arhi	Algemene regels herindeling
AVP	Agenda Vitaal Platteland
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BISC	Bibliotheek Servicecentrum
BIS-ratio	Solvabiliteitsratio
BJU	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BLOW	Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRAVO	Brede Regionale Aanpak Voorkomt Oponthoud
BRIM	Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten
BRRM	Besluit rijkssubsidiëring restauratie monumenten
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegebouw
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
D2	Europees subsidieprogramma voor sociaal economisch beleid
DEK	Duurzaamheid, Energie en Klimaat
DigiDiv	Digitalisering Documentaire Informatie Voorziening
DIVA	Digitale voorziening voor alledag/allemaal/alle ambtenaren
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DO	Duurzaam ondernemen
DURP	Digitale uitwisseling ruimtelijke processen
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EHS	Ecologische hoofdstructuur
EJOV	Europees Jeugd Olympisch Festival
EKD	Elektronisch Kind Dossier
Fido	Financiering decentrale overheden
G4	De vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMN	Groot Mijdsrecht Noord
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HRM	Human resource management
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPC	Interprovinciale Commissie
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JJJ	Jij in jeugdzorg
KCC	Klant Contact Centrum
KWO	Koude-warmte-opslag
LaMi	Landbouw en Milieu
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie
MAP-streekplan	Meerjarenactieprogramma

MER	Milieu-effectrapportage
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MKP	Milieukwaliteitsprofiel
NARIS	Risicomanagement Informatie Systeem
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NGE	Nederlandse Grootte Eenheid (maat economische omvang landbouwbedrijven)
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NOVA	Nieuw onderkomen voor ambtenaren
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OiO	Organisatie in Ontwikkeling
OLM	Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding
OV	Openbaar vervoer
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPL	Provinciaal Programma Luchtkwaliteit
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe
RAK	Ruilverkaveling met administratief karakter Kromme Rijn
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RAVU	Regionale Ambulance Voorziening Utrecht
RHC	Regionaal Historisch Centrum
RODS	Recreatie om de Stad
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSLU	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht
RU	Randstad Urgent
Rvf	Raad voor de financiële verhoudingen
RVMC	Regionale Verkeersmanagementcentrale
SEO	Subsidieverordening Economisch Ontwikkeling
SGJ	Stichting Gereformeerd Jeugdwezijn
SISA	Single information single audit
SLW	Stichtse Lustwarande
SMO	Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
SOS	Samenhang op Scherp
SUB	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken
TIPP-regeling	Tenderregeling Investeringsprogramma Provincies
TFI	Taskforce Innovatie
UJC	Utrechtse Jeugd Centraal
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVL	Utrechts verkeersveiligheidslabel
UvW	Unie van Waterschappen
Vinac	Actualisering Vinex
Vinex	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VRI	Verkeersregelinstantie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
Wabo	Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening (oud)
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening (nieuw)
WZV	Wet ziekenhuisvoorzieningen

Colofon

De Jaarrekening 2012 is een uitgave van

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht
Telefoon: 030-2589111
Fax: 030-2583139
www.provincie-utrecht.nl

Samenstelling en eindredactie

Afdeling Management Ondersteuning (MAO)
Team kaderstelling en projecten

Ontwerp en opmaak

Afdeling MAO in samenwerking met het Multi Media Centrum provincie Utrecht

Afbeelding voorpagina

Koninginnedag 2012

Oplage

300 exemplaren

Druk

het Multi Media Centrum provincie Utrecht

Het binnenwerk van deze jaarrekening is gedrukt op Colotech 90 grams houtvrij-chloorvrij-TCF, duurzaam papier.